van Moeder GELEERD...

CHR. DE HEMPTINNE
& A. BRUGGEMAN

Van Moeder Geleerd....

— Eerste Godsdienstonderricht —

12e Duizendtal

PENTEKENINGEN VAN
M. A. LERNOULD

FIRMA KAREL BEYAERT
BRUGGE

DENUO IMPRIMATUR :
Brugis, 14 maii 1947
Jos. Van der Meersch,
vic. gen.

Inleiding

door Mgr. Cruysberghs.

Met grote voldoening vat ik hier... een nutteloos werk aan. Want het is altijd aangenaam, een gezond en nuttig boek te mogen aanbevelen. Maar... goede wijn behoeft geen krans. Dat het hier goede waar geldt, zullen onze moeders — voor wie deze bladzijden werden geschreven — wel dadelijk voelen. Uiterharte wens ik de dames die hier hun ervaring en hun apostolaatsgeest den vollen teugel vierden, geluk.

Na die enkele, diepgemeende woorden kan ik rustig eventjes naast het onderwerp praten.

Moeder, leer uw kind geloven en bidden. Dat is u een zware plicht doch tevens een onschatbare eer! Aan Gods hulp zal het niet liggen. Geef aan uw kind dat dubbel houvast, geloof én gebed. Wat zin heeft ons bestaan zonder die twee? Gij kunt aan hen die u worden geboren geen rijker erfdeel meegeven.

Het wordt u droef te moede en de angst slaat u om het hart, als gij denkt aan wat de toekomst voor uw kleinen brengen kan. Gij blijft niet altijd hier en gij kunt ze overigens niet immer op uw schoot houden.

Leer hen geloven, — leer hen bidden!

Indien gij het niet doet, doet het wellicht niemand!

Indien gij het doet, zullen uw kinderen het ene en het andere kunnen. Er zijn geen betere leermeesteressen ter wereld dan goede moeders. Hun woord wordt gedragen door een veroverende liefde en door de vredige wijding van den huiskring. Een kind dat van moeder heeft leren geloven en bidden, kan een ogenblik verdolen — wankelen en vallen is menselijk! — maar het is nooit reddeloos verloren: dat weet elk priester.

En zo gij verlangt, dat uw kinderen uzelf niet vergeten, als gij eens zult heen zijn, leer ze geloven en bidden. Zolang een kind bidt, blijft het aan zijn moeder denken.

Indien gij even op die eenvoudige, maar diep-ware dingen wilt nadenken, zult gij dankbaar deze bladzijden lezen en gebruiken. Het zal voor u een vreugde worden, uw kleinen te mogen opleiden naar den groten kindervriend. Gij zult voor hen een zichtbare bewaarengel zijn. En voelen — beter dan ooit! — wat rijkdom en kracht er steekt in het éne woord: moeder!

Mgr. Cruysberghs.

Ter verantwoording :

« *Van Moeder geleerd* » is een eigen broertje van « *Aan Moeders Schoot* » (Amsterdam, 1941).

Beide zijn gegroeid uit « *Le Catéchisme des Petits* » (Loppem, 1927), een der eerste werkjes geboren uit den nieuwen, levendmakenden geest, waarmede E. H. Poppe zaliger gedachtenis, de catechisatie der kleinen heeft bezield.

« *Aan Moeders Schoot* » werd in Nederland bewerkt voor de Hollandse kindertjes. « *Van Moeder geleerd* » is bestemd voor de kleintjes uit eigen Vlaamse gouwen.

Daarmede hadden we niet op het oog « iets nieuws » noch « iets beters » te leveren voor de catechese-literatuur, waarin de verdienstelijke uitgaven van de Eerwaarde Zusters van Vorselaar een eersterangsplaats innemen.

We bedoelden enkel, met het bewerken van eigen nota's, « iets anders » in het licht te geven. We droomden van een zeer eenvoudig-kinderlijk boek dat zijn plaatsje zou krijgen aan den huiselijken haard... en zonder een écht schoolboek te zijn toch zou voldoen aan de eisen van de methodiek.

Zo vervullen wij den wens van menige moeder naar een handleiding bij het godsdienstig onderricht van haar kinderen. We denken hierbij vooral aan de vele jonge moeders, van nu en morgen, die in de rangen van de Katholieke Actie geestdriftig opgingen naar het ideaal van het christelijk moederschap, steeds dieper bewust van hun onvervreemdbare verantwoordelijkheid. Met het neerpennen van deze eenvoudige lessen, getoetst aan de ervaring van een jarenlangen blijden omgang met kinderzieltjes, hopen wij ook dienst te bewijzen aan de edelmoedige catechisten uit de grootstad.

Papier - en andere oorlogsschaarsten... hebben ons verhinderd het gedroomde werkje te laten groeien tot een mooie, bontgekleurde verrassing voor onze kleuters... (1)

Toch vertrouwen we dat de zegen van den goddelijken Kindervriend en van zijn lieve Moeder zal rusten op dit nederig pogen ten bate van onze christelijke huisgezinnen.

---

(1) In afwachting kan men zich de reeks kleurkaarten van de Firma Beyaert aanschaffen. Catechisten gebruiken 't best wandplaten of gemakkelijke bordteke-ningen naar « *Pour les Tout-Petits* » van Quinet, Uitg. SPES.

Dit boek is voor U...
plichtbewuste, diep christelijke Moeders
- schoonste hoop van Kerk en Land -

Het verlangt U te helpen
bij uw heiligsten plicht en uw heerlijkste voorrecht:
de godsdienstige vorming van uw lieve kleinen,
hun voorbereiding tot het eerste contact
met de Heilige Sacramenten van Biecht en Communie.

— Zeker, Moeder, de Katholieke School is een onmetelijke weldaad voor uw kinderen

maar U totaal vervangen — zal ze nooit!

Door haar klassikaal onderwijs bouwt de School op...

maar Gij zijt het, Moeder, die grondvesten legt
door uw lessen van ziel tot ziel,
van eigen Moeder tot eigen kind.
Eens zullen de stormen van het leven tegen de godsdienstige overtuiging van uw kinderen beuken...

Moeder, een gebouw kan begeven...

Grondvesten, diep en stevig blijven...

Van Moeder geleerd
— ons dierbaarste weten —
Van Moeder geleerd
wordt nimmer vergeten!

voor U ook...
toewijdingsvolle Onderwijzeressen, dierbare Catechisten, Katholieke Huishoudelijke Helpsters, Lekenapostelen,

die het Geestelijk Moederschap aanvaardt
van zoveel verlaten kinderzieltjes.

Ervaring en initiatief zullen die bladzijden weten aan te passen.
Toon en gebaar zullen de plaatjes wel vervangen...

En ook voor Roosje... voor al de Roosjes : Moeders jongste kinderen...

Voor de vijf- of zesjarige kleinen

wier tere verstand zich als een morgenknopje ontzwachtelt in het dagende licht van kennis en waarheid...

Voor hen... alléén de kruim van de lessen uit het eerste deel (Les 1-13):

Gods alziend oog — Zijn heerlijke Schepping — Het voorbeeld van het goddelijk Kindje — Het wonderbaar leven van Jezus.

Vóór het onderhoudje, lees, Moeder, voor Uzelf, één of twee puntjes uit dit boekje — niet een hele les — en vertel dan in uw eigen bevattelijke Moeder-taal...

Geef dit boek niet aan uw kleinen maar laat ze met U de plaatjes bekijken die uw onderricht zullen doen leven.

Voor de eerste-communicantjes

wier reine hartje als een roosje ontluikt bij de eerste stralen van de rijzende Hostie-zon...

Voor hen... het ganse boek. Het blijve echter in Uw handen, Moeder, en lijk bij de hele kleinen, lees niet vóór, maar vertel...

Eerst als het onderhoudje ten einde is, mag uw jeugdige « filosoof » als herhaling, het « Kinderblad », in grote letters gedrukt, aan uw schoot ontcijferen.

Voor de aankomelingetjes van negen jaar

wier frisse ziel, gelaafd aan Gods genaden en gekoesterd in uw moederliefde, als een lenteroosje vol beloften opengeurt...

Laat hen bij de avondlamp

— in een hoeksken met dit boeksken —
plaatjes kijken — en zélf lezen... wat ze hebben
— « *van Moeder geleerd* »...

N. 1. Als wij bidden, spreken wij met God.

Ik geloof in het bijzonder: dat er is één God.

God is in den hemel, op de aarde en op alle plaatsen.

De goede God ziet alles.

De goede God weet alles, ook wat we denken.

Ik wil bij den goeden God in den hemel komen.

Als ik bid spreek ik met God.

Eerste Les.

DE GOEDE GOD.

Maak eens een mooi kruiske, Roosje...
Met wien spreekt gij als ge het kruisteken maakt?
— Met den goeden God.

Waar is God? De goede God is overal: in den hemel, op de aarde en op alle plaatsen.

Zeg gij dat ook eens:

De goede God is overal: in den hemel, op de aarde, en op alle plaatsen.

Is de goede God ook hier bij ons?

Kunnen wij Hem zien? Kunt gij mij zien? En ik zie U ook...

Waarom?

Wij hebben een lichaam: een hoofd, handen, voeten... De goede God heeft geen lichaam: **Hij is een Geest.**

De Engelkens zijn ook geesten, die zien wij ook niet... maar de goede God is natuurlijk veel groter en veel schoner nog dan zij.

Kijk eens naar dit prentje... (Plaat N. 1)

Is de goede God waarlijk zó?

— Neen, want Hij heeft geen lichaam; Hij is een geest.

Maar niemand kan een geest tekenen en daarom beeldt men den goeden God zó af... doch Hij is helemaal anders, véél groter en véél schoner.

Kunt gij met den goeden God spreken?

Jawel, als gij uw gebedekens zegt, als gij een kruisje maakt dan spreekt gij met God.

Herbegin eens het kruisteken, schoon en traag...

— In den naam des Vaders... (tot hier)

Wie is die **Vader** tot wien ge spreekt?

— De goede God. **God is de Vader van alle mensen.**

Ons vadertje hier thuis (Papa) is groot en sterk, nietwaar? En hij werkt voor ons; hij kan heel veel (geef voorbeelden). Maar de goede God is nog véél groter en véél sterker en Hij kan nog véél méér.

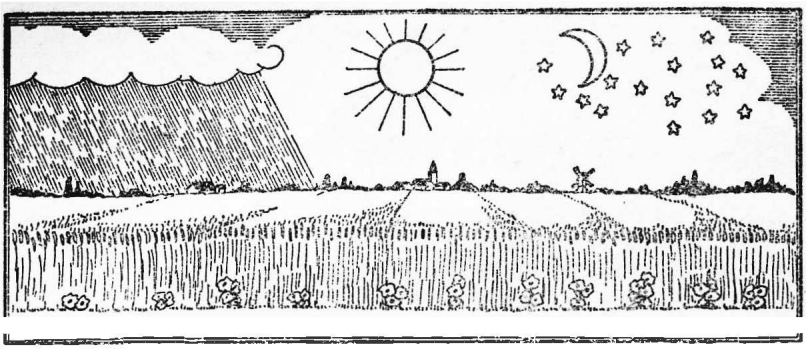

Kan vadertje (Papa) de zon doen schijnen?

Neen, he! Dat kan de goede God alleen, de goede God heeft die schone zon gemaakt, ginder heel hoog boven de wolken... en Hij heeft ook de sterretjes gemaakt, die 's avonds in de lucht zitten te pinken... En hij doet de bomen groeien...

En als 't regent, wie doet er die droppelkens uit de wolken vallen? Zou ons vadertje dat kunnen?

— Neen...

Wie kan dat? Wie kan alles?

De goede God kan alles: Hij is al-machtig.

Vouw eens eerbiedig de handjes samen en zeg nu eens met mij:

— *Lieve God, wat zijt Gij groot en machtig!*

God ziet alles en God weet alles.

Als gij 's nachts in uw bedje ligt en het is pikdonker, ziet de goede God U dan ook?

Ja, de goede God ziet alles.

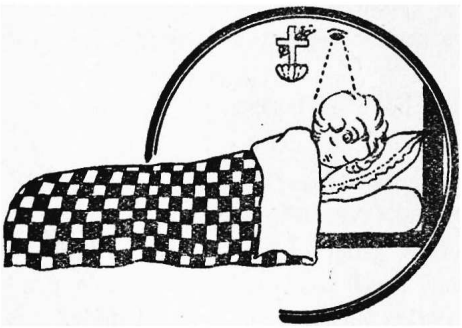

En als gij een mooi kruiske maakt. ziet de goede God dat ook?

— Ja, want Hij ziet alles.

En dan is Hij tevreden over U! Maar moest gij stout zijn, moest gij ondeugende dingen doen, dan zou de goede God het ook zien en weten... al is er niemand anders die het ziet.

Is er dan niemand die den goeden God kan zien?

Hier op aarde niet... maar in den hemel ziet men God.

Wie ziet er God in den hemel? — De Engelen...

Ja, de Engelen... maar ook de brave mensen, die dood zijn, die gestorven zijn, en naar den Hemel zijn gegaan.

(Men wijze hier het portret van een overleden familielid).

In den hemel is het nog veel beter dan thuis... Zoudt gij later met mij in den hemel willen komen? — Ja.....

Dan moet gij een braaf kindje zijn en altijd « peinzen » (denken):

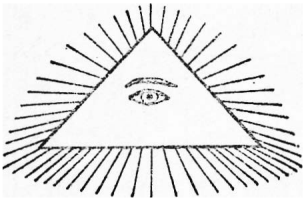

De goede God ziet mij.

De goede God hoort mij.

De goede God weet alles.

Zeg mij eens na, heel schoon, met gesloten oogjes:

— *Lieve God, ik wil eens bij U in den hemel komen.*

— *Help mij heel braaf zijn.*

Ik ga eens vertellen van een kleinen jongen, die Franske heette.

Franske was eens met zijn moeder in den kelder. Opeens ging hij zich « wegsteken » (verbergen) in het donkerste hoekje, onder de trap.

— Moeder, ziet gij mij nog?, riep hij...

Neen, zei moeder, waar zit gij?

O, nu heb ik een hoeksken gevonden, riep Franske, waar niemand mij zien kan!

— O, gij dom Franske, zei moeder al lachend, gij vergeet dat de goede God U overal ziet, ook in uw donker hoekje!

— 't Is waar ook, zei Franske, en hij kwam van onder de trap gekropen...

Een beetje later ging hij voor zijn moeder staan, met zijn handjes op zijn rug:

— Moeder, vroeg hij, weet gij wat ik nu peins?

— Maar neen, manneken, zei moeder, dat kan ik toch niet weten, als gij het mij niet zegt!

— Is er dan niemand die weet wat ik nu peins?, vroeg Franske.

— Ja zeker, zei moeder, de goede God weet het!

— Gij moogt het ook weten, zei Franske, ik heb zó gepeinsd: dat ik mijn zusje Rita niet meer zal plagen als ze met haar pop speelt!

— Dat is braaf, zei moeder... en onthoud nu eens voor goed wat ik zeg:

de goede God ziet alles en weet alles, zelfs wat wij peinzen.

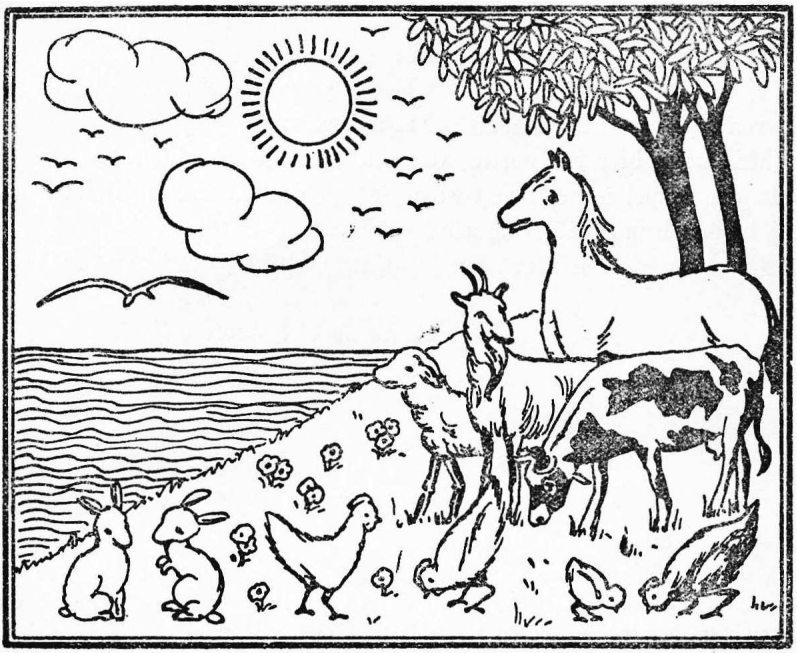

N. 2. God heeft alles geschapen.

Zeer lang geleden waren er nog geen mensen.
Er was toen niets dan God alleen. God heeft altijd bestaan.
God heeft alles gemaakt: de zee en het land - de bomen en de bloemen - de zon, de maan, de sterren - de dieren en de mensen. God heeft ook den hemel gemaakt en de engelen.

God is de Schepper van hemel en aarde.

Tweede Les.

DE SCHEPPING.

Herhaling:

Zeg eens, Roosje, waar is God?
— God is overal... in den hemel, op de aarde en op alle plaatsen.
Ziet de goede God alles? Ook in het donker?
— Ja, de goede God ziet alles.
Hoort de goede God alles?
— Ja, de goede God hoort alles.
Weet de goede God alles, ook wat we « peinzen » (denken)?
— Ja, de goede weet alles, ook wat we « peinzen ».
Kan de goede God alles, alles wat Hij wil?
— Ja, de goede God kan alles... Hij is al-machtig. (1)

1. Wat is scheppen ?

Zeg mij eens, Roosje, hoe oud zijt gij?

— ...jaar.

Tien jaar geleden leefde Roosje nog niet en... honderd jaar geleden was ik er niet en Vadertje was er ook nog niet.

En Grootmoe (of een ander familielid noemen) was er ook nog niet...

En vóór véél, véél honderden jaren was er *niemand* en was er *niets* dan *God alleen.*

Er waren geen mensen; er waren geen koeien, geen paarden, geen vogels... geen zon, geen maan, geen sterren...

Er was niets, niets dan God alléén.

De goede God heeft altijd bestaan, Hij zal blijven bestaan.

Toen er nog niets was heeft God den hemel en de aarde gemaakt.

Hij heeft den hemel en de aarde gemaakt van niets...

Daarom zeggen wij: God heeft den hemel en de aarde geschapen.

Hij is de Schepper van hemel en aarde.

---

(1) De zinnen: « De goede God kan alles... Hij is al-machtig » niet van elkaar scheiden.

Zeg dat eens mooi na:
— **God heeft den hemel en de aarde geschapen:**
— **God is de Schepper van hemel en aarde.** (1)
Vouw nu de handjes en zeg eens heel mooi:
Grote God, wat zijt Gij machtig!

2. Wat heeft God geschapen?

Daarover wil ik U iets meer vertellen.

(Op geheimzinnigen toon vertellen). Eerst was het altijd donker, pikzwart, lijk 's nachts als men niets, maar niets kan zien...

Maar de goede God sprak op zekeren keer (met nadruk en plechtig): «**Daar zij licht!**» En opeens werd het helder, heel helder...

En God deed nu al **het water** samenkomen in de grote zee... en Hij maakte ook de wolken, want Hij dacht: Het zal op aarde soms moeten regenen, anders zal er niets groeien.

Wat zou er niet kunnen groeien, moest het niet regenen?

(Toon plaatje, blz. 10) — Het graan, de bomen...
En wat nog? De aardappelen, de bloemen...

En de goede God dacht er ook aan, dat de kindjes dorst zouden hebben, en dat ze dan gaarne fris water zouden drinken...

Hij wist ook, dat de kinderen zich wel eens zouden vuil maken en dat er dan water zou moeten zijn om de zwarte gezichtjes te wassen... en dat Moeke water zou moeten hebben om de kleertjes van Roosje te wassen...

En daarom zorgde de goede God er voor, dat er veel, veel water zou zijn.

---

(1) Opgelet! Niet zeggen noch laten zeggen: O. L. Heer heeft alles geschapen... Maar wel «*God*» — O. L. Heer, Jezus-Christus... is de mens-geworden Zoon Gods. De heilige namen: God en O. L. Heer (Jezus) zijn nauwkeurig te onderscheiden.

Ziet ge hoe goed die lieve God toch is: Vóór zéér, zéér vele jaren dacht Hij reeds aan ons, aan mij, aan U...

Zeg mij eens na, met gevouwen handjes:
— *Lieve God, wat zijt Gij toch goed!*

Zie eens hier op het plaatje (Plaat N. 2) Wat heeft God nog gemaakt, wat heeft Hij nog geschapen?
— Het gras, de bloempjes en de bomen.
Hij heeft bij zichzelf gezegd: De kinderen zullen gaarne schone bloemen zien: en Hij maakte **de bloemen.**
Zou ik ook bloemen kunnen maken?
Neen, he! De goede God alleen kan echte bloemen maken.
En waarvan heeft God de bloemen gemaakt?
— Van niets! Hij heeft de bloemen geschapen.
God heeft ook **de bomen** geschapen. Hij heeft gedacht: de kinderen zullen blij zijn als ze van vader of moeder een appel, een peer of een pruim krijgen... Ik zal fruitbomen maken...

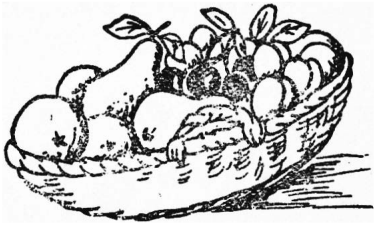

En nog veel andere bomen heeft God geschapen, want Hij dacht er ook aan dat wij tafels en stoelen zouden nodig hebben, en dat er in de klassen schoolbanken en lessenaars zouden moeten zijn.....
Wat gebruiken de mensen om tafels, stoelen en banken te maken?
— Hout...
En vanwaar komt het hout?
— Van de bomen...
Voor wie heeft de goede God de bomen geschapen?
— Voor ons, voor de mensen.

Laten wij nog eens zeggen uit gans ons hart:
— *Lieve God, wat zijt Gij toch goed!*

God heeft ook **de zon** geschapen en **de maan** en **de sterren...**
Zoudt gij de sterren kunnen tellen?
Neen? Ik ook niet... Niemand kan ze tellen: (met brede gebaren): er zijn er duizenden en duizenden.....
De sterren zijn heel ver van ons af. Konden wij ze van dich-

terbij bekijken, dan zouden wij zien dat elke ster een grote vuurbol is... dat zoudt ge niet zeggen, he?

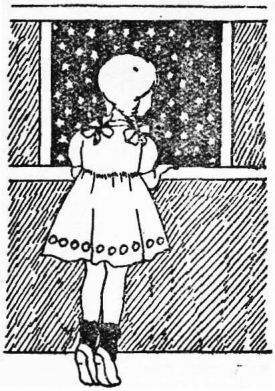

En al die grote, grote vuurbollen bewegen en draaien rond, ginder heel hoog! En ze botsen nooit op elkander...

Wie zorgt daarvoor dat ze zo precies ronddraaien lijk het moet zijn?

— De goede God!

God heeft al de sterren van niets gemaakt: Hij heeft ze geschapen, Hij doet ze bewegen.

Zeg mij eens na, met eerbiedig gevouwen handjes:

— *Grote God, wat zijt Gij machtig!*

Wat zien wij nog op het plaatje? (Plaat N. 2)

— Vogelkens en... « kiekskens » (kippen).

Wat leggen de « kiekskens » voor ons Roosje (en voor Broer en voor Zus) en... voor ons allemaal?

— Eitjes.....

En wie heeft er die « kiekskens » geschapen, wie heeft er al **de vogels** geschapen?

— De goede God.

Noem eens de vogelkens op die gij kent...

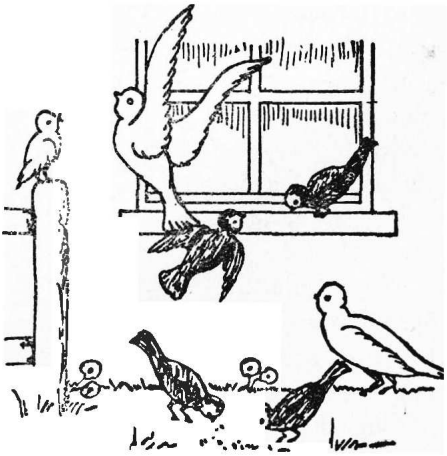

En wat zien wij hier?

— Vissen die in het water zwemmen.....

Wie heeft er **de vissen** geschapen?

— De goede God.

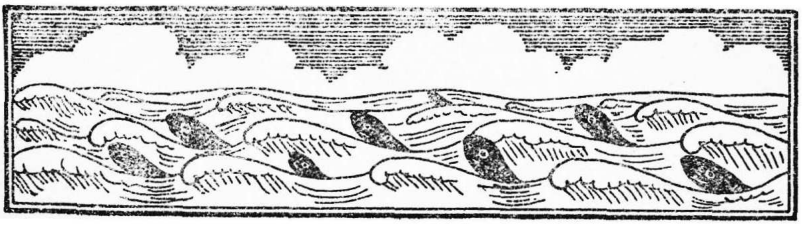

God heeft **al de dieren** geschapen: de grote dieren en ook de hele kleine zoals de vliegen, de bijtjes..... Zeg mij eens welke dieren staan er hier op de plaat? (Plaat N. 2)

— Een koe, een paard, een schaap, een geit, konijntjes, eendjes.

En de lieve God heeft weer aan ons gedacht als Hij de dieren heeft geschapen:

Zeg mij eens vanwaar komt de goede melk, die Roosje moet drinken om groot te worden

— Van de koe.

En vanwaar komt de wol waarmede Moeke (Mama) pull-overtjes breit en kousen en sjerpen?

— Van het schaap.

En vanwaar komt het leder waarmede uw schoentjes gemaakt zijn?

— Van het « vel » (de huid) van de dieren...

Wat zorgt de lieve God toch goed voor ons, is 't niet?

Zie dat kindje hier (zie prentje onderaan) bedankt den goeden God. Wij gaan nu zo mooi bidden als dat kleine meisje:

— Ik geloof in God, den almachtigen Vader, Schepper van hemel en van aarde...

— Grote God die alles hebt gemaakt van niets, wat zijt Gij machtig!

Lieve God, die aan mij hebt gedacht toen Gij alles hebt geschapen, wat zijt Gij toch goed!

Wees duizendmaal bedankt!

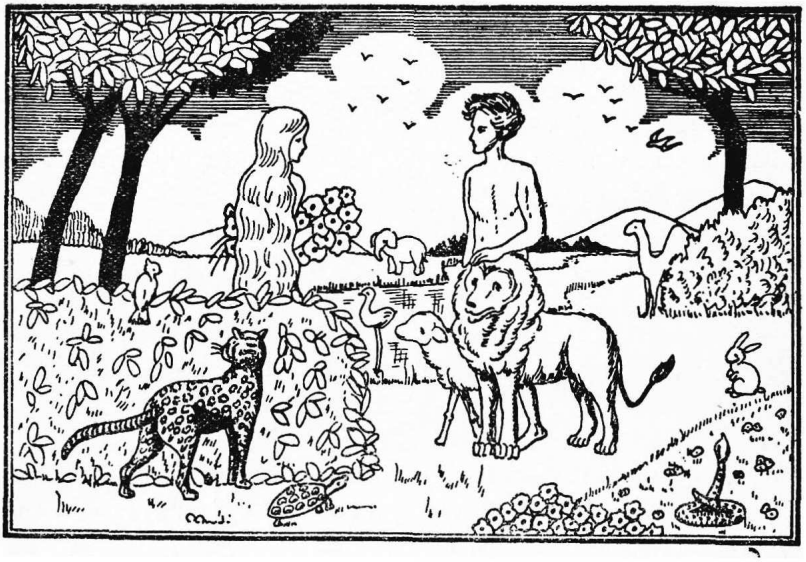

N. 3. Adam en Eva waren gelukkig in het aards Paradijs.

God heeft de mensen geschapen.
De eerste mensen waren Adam en Eva.

Alle mensen hebben een lichaam en een ziel.

Het lichaam kan sterven.
De ziel is een geest: zij kan niet sterven.

Ik moet zorgen dat mijn ziel altijd heel zuiver en schoon is.
Zó zal ik naar den hemel gaan.

Derde Les.

DE MENS.

Herhaling:

Wie heeft er alles gemaakt, Roosje, toen er nog niets was?
— De goede God!
Zeg mij eens wat de goede God zo allemaal gemaakt heeft...
(*Toon plaatje N.* 2 *en ook de kleine plaatjes blz.* 15 *en* 16, *en laat het kind opnoemen*)
Kan God alles?
— Ja, God kan alles, Hij is almachtig.
Zeg mij eens mooi na:
— God heeft alles gemaakt toen er nog niets was,
— daarom zeggen wij: God heeft alles geschapen
— God is de schepper van hemel en van aarde.

1. Schepping van Adam en Eva.

En die grote, almachtige God, die alles kan, heeft ook **de mensen** geschapen.

Dat wil ik U vertellen: luister maar goed!

God was in den hemel zéér, zéér (volmaakt) gelukkig en Hij had niemand nodig.

Maar God is zo goed dat Hij ook gaarne anderen gelukkig maakt en Hij dacht zó: Ik zal mensen scheppen opdat zij Mij gaarne zouden zien (liefhebben) want dan zullen zij óók gelukkig zijn..... Ik zal ze eerst een tijd op aarde laten leven en Ik zal hun alles geven wat Ik op de aarde heb gemaakt. Later zal Ik ze bij Mij in den hemel laten komen.....

Was dat niet zéér, zéér goed van den lieven God?

Zeg mij eens na, met gevouwen handjes:

— *Goede God, die de mensen zo gaarne ziet, ik wil U ook beminnen uit heel mijn hartje.*

En weet ge hoe God den eersten mens geschapen heeft?

Hij heeft een weinig aarde genomen.....

En daarvan heeft God het lichaam van den mens gemaakt.

Maar dat lichaam verroerde niet, het kon niet gaan, het kon niet

spreken... Het was juist een groot beeld, dat daar neerlag... zo groot als ik.

Toen maakte God de ziel, die een geest is, van niets... met traag te blazen over het gezicht van dat beeld... (plechtig en traag nabootsen).

En zie, opeens stond het lichaam recht... het strekte zijn armen uit... het stapte voorwaarts: het leefde!

Dat lichaam met die ziel was de eerste mens.

En de goede God noemde hem **Adam.**

Hoe heette de eerste mens?

— Adam.

Dat zult ge nooit meer vergeten, he?

Nu was Adam geschapen maar hij was heel alleen en de goede God zegde: « Het is niet goed dat de mens alleen is ». Hij dacht: Ik zal aan Adam een vrouw geven.

En God maakte de eerste vrouw.

Hij noemde haar **Eva.**

Hoe noemde God de eerste vrouw?

— Eva.

Wie zien wij hier op het plaatje? (Plaat N. 3)

— Adam en Eva.

Adam en Eva zijn de eerste ouders van al de mensen.

Zeg gij dat ook eens.

2. Het aards Paradijs.

De goede God had Adam en Eva in een zeer groten, prachtigen hof geplaatst.

Deze hof heette: het aards Paradijs.

In het aards Paradijs was alles schoon en goed.

Daar groeiden mooie bomen met veel en goede vruchten: grote blozende appels, peren met veel sap...

En wat nog, denkt ge?

— Pruimen, sinaasappels, kersen... (het kind laten opnoemen al wat het kent).

Die vruchten waren voor Adam en Eva... Ze mochten er van eten als ze wilden.

In het aards Paradijs waren ook veel bloemen:

Daar groeiden schone rozen, margrietjes van alle kleuren, viooltjes, en nog véél, véél andere bloemen. Kent gij er nog? (Laten opnoemen).

Adam en Eva mochten ze plukken. Ze konden zelfs rozen « aftrekken » zonder zich te « steken », want de rozelaars hadden geen doornen!

Er groeiden daar nog alle soorten planten... en veel groenten: aardappelen, wortelkens, erwtjes...

Wat nog, denkt gij?

— Boontjes, raapjes, bloemkolen... (het kind laten opnoemen).

Adam en Eva moesten zich nooit moe maken. Ze moesten niet hard werken (1). Ze moesten niet diep spitten, ze moesten geen water putten om aan de planten te geven... Alles groeide van zelf en de groentenhof (moestuin) lag altijd zeer net: er was geen onkruid te zien.

In het aards Paradijs waren er ook veel dieren, al de dieren die ge maar kunt uitdenken.

En de goede God zei aan Adam dat hij al de dieren een naam mocht geven. Dat moest plezierig zijn!

Kijk eens hier naar het plaatje (Plaat N. 3.) Welke dieren zien wij hier bij Adam en Eva?

(Laten opnoemen).

Maar we zien hier maar een heel klein stukje van het aards Paradijs. Daar waren nog: koeien, paarden, ezels. Wat nog denkt ge?

(Het kind al de dieren laten opnoemen die het kent).

(Terugwijzen naar Plaatje N. 2)

Er waren ook wolven, tijgers en luipaards; kijk, dat is een luipaard (Plaat 3); maar ze deden geen kwaad: ze waren nog niet wild.

Kijk maar naar den leeuw hier, hoe mooi hij nevens het schaapje loopt. Adam heeft hem geroepen; hij heeft gezegd: Kom mee met mij, wij gaan wandelen... en de leeuw is seffens (aanstonds) gekomen. Als Adam zal zeggen « Koest! », dan zal de leeuw zich heel braaf neerleggen.....

Al de dieren waren gehoorzaam aan Adam en Eva, omdat Adam en Eva gehoorzaam waren aan den goeden God.

---

(1) De Schepper schonk aan den mens de aarde « om ze te bewerken en te bebouwen » zegt de Schriftuur. Werken moest, naar Gods plan, voor den mens een genot zijn maar geen last.

Adam en Eva waren nooit ziek... Ze hadden nooit pijn..... en de goede God had hun beloofd dat zij later bij Hem in den Hemel mochten komen... zonder « dood te gaan », zonder te sterven...

Adam en Eva waren zeer gelukkig in het aards Paradijs,
ze waren de kinderen van den goeden God.

De goede God sprak dikwijls met hen.

Ze beminden den goeden God uit heel hun hart: ze deden wat God wilde...

Doen wat de goede God wil is: God dienen.

Adam en Eva dienden God.

3. De mens heeft een lichaam en een ziel.

Ik heb U verteld, he, hoe de goede God Adam en Eva heeft geschapen.
Hij heeft hun een lichaam gegeven en een ziel.
Hier op het plaatje zien wij het lichaam van Adam en Eva, nietwaar?
Zien wij ook hun ziel? Kunnen wij hun ziel zien?
— Neen...
Wij kunnen de ziel niet zien, want zij is een geest.
Een geest ziet men niet.
Wie is nog een geest, een zeer schone, grote, machtige geest?
— De goede God.

Alle mensen hebben een ziel en een lichaam.
Heb ik een ziel?... Kunt gij mijn ziel zien?...
Heeft Roosje een ziel?
— Ja!
Zeg mij eens na: Alle mensen hebben een ziel en een lichaam.
Het lichaam kan men zien; de ziel kan men niet zien.
De ziel is een Geest.

Omdat ons Roosje een ziel heeft kan ze mij verstaan als ik haar vertel over den goeden God en als ik haar prentjes laat kijken.

Zou onze poes mij ook verstaan moest ik haar deze prentjes tonen?
Neen, he! Ze heeft geen verstand.
Gaat de poes naar school?... Gaan de hondjes naar school?
En waarom niet?
— Ze kunnen niet leren.

Franske had ook een hondje: het heette Bobie.

Op zekeren dag komt Franske van school en hij roept van verre:

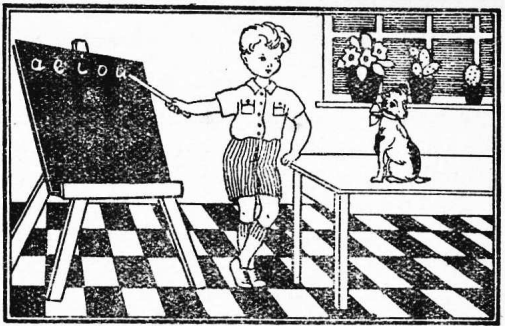

Bobieke, kom, kom! Ik ga U leren lezen...

Wat heeft Franske gedaan? (*het plaatje tonen*)

De letterkens op zijn bord geschreven: a, e, i, o, u.

En kijk nu eens naar Bobie, kijkt hij naar het bord?

— Hij keert zijn kop langs den anderen kant... hij kan de letters niet leren lezen.

Waarom niet?

— Hij heeft geen verstand...

De beesten hebben geen verstand omdat zij geen ziel hebben.

Onze ziel is een geest, nietwaar? Ze is veel, veel schoner dan ons lichaam, ten minste als wij vriendjes zijn van den goeden God, lijk Adam en Eva in het aards Paradijs.

Zie, ik heb hier een schonen spiegel, zonder vlekken.

Ik houd dezen spiegel in de zon... Zie nu eens hoe mooi hij schittert! Hoe komt dat?

— Omdat de zon er in schijnt.

Wel, luister nu eens goed. Als uw zieltje zuiver is (1) dan kan de goede God zelf er in schitteren! En God is veel, veel schoner dan de zon!

O, wat is onze ziel dan toch schoon als de goede God er in schittert!

Onze ziel is veel, veel meer waard dan ons lichaam, al zijn we nog zo schoon gewassen en gekamd en al hebben wij ons beste kleed aan. Gij zult er voor moeten zorgen dat gij uw zieltje altijd zeer zuiver en schoon houdt, zonder vlekjes er op.

Moeder heeft niet gaarne dat gij uw kleedje vuil maakt, he?

Welnu, de goede God wil niet hebben dat wij onze ziel vuil maken...

Vraag nu eens heel mooi aan den goeden God, dat Hij U zou helpen geen vlekken op uw zieltje te maken.

---

(1) In staat van genade.

— Lieve God, help mij mijn zieltje altijd zuiver en schoon bewaren opdat ik uw beste vriendje zou zijn...

— Ik wil geen vlekken op mijn zieltje maken door stout te zijn.

— Help mij een braaf kind zijn!

Nu moet ik U nog iets vertellen van Franske.

Op zekeren dag kwam hij weer van school met zijn twee oudste zusters Annie en Els. De meisjes zagen dat Moeder geschreid had. Haar ogen waren rood. Moeder, zei Els, Franske's oudste zuster, wat scheelt er?

— Och, kinderen, zei Moeder droevig, Grootmoeder is dood, zij is dezen namiddag gestorven... Els, pas gij op uw zusjes en uw broertje, ik ga nog eens naar Grootmoeder zien...

— Ik zou willen meegaan, zei Franske.

— Ik ook, zei Rita.

Moeder nam de twee kinderen mee.

In haar slaapkamer lag Grootmoeder op een mooi wit bed.

— Moeder, zei Franske zacht, Grootje slaapt.

Moeder nam Franske op den arm opdat hij beter zou kunnen zien.

— Neen manneke, zei ze, Grootje slaapt niet. Ze zal niet meer opstaan; ze kan niet meer horen, niet meer kijken, niet meer spreken, niet meer verroeren. Grootmoe is dood.

— En waarom is ze dood? vroeg Franske.

— Omdat haar ziel uit haar lichaam is weggegaan... antwoordde Moeder.

Als onze ziel uit ons lichaam weggaat, dan is ons lichaam dood.

— En waar is Grootmoe's ziel nu?, vroeg Franske nog.

— O, voorzeker naar den hemel, zei Moeder, want Grootmoeder is toch zo'n braaf mens geweest; ze heeft altijd gedaan wat de goede God wil: ze heeft veel gebeden, veel gewerkt voor haar groot huishouden en altijd gaarne de arme mensen geholpen...

Drie dagen later werd Franske's Grootmoeder begraven.

Kijk, hier ziet ge het open graf: een vers gedolven put (*prentje tonen op de volgende bladzijde*)

Wat zal men in het graf leggen?

Het dode lichaam van Franske's Grootmoe...

Franske was mogen meegaan met Vader naar de begrafenis.

Toen ze thuis kwamen zagen ze, dat Moeder weer verdriet had.

— Maar, Moeke, zei Franske een beetje verwonderd, als ons Grootmoe in den hemel is, bij den goeden God, dan is ze toch zeer gelukkig... Zijt gij dan niet blij?

— O, ja... ik ben héél blij dat Grootmoe nu zo gelukkig is bij den goeden God, zei Moeder en ze droogde haar tranen af, ik heb maar verdriet omdat ik denk, dat het nog lang zal zijn vooraleer wij die lieve Grootmoe zullen weerzien...

Hoelang wel?, vroeg Franske.

Totdat wij zelf naar den hemel zullen gaan, zei Moeder.

Zal ons Roosje nu goed onthouden wat ik haar verteld heb?

Uit hoeveel delen bestaat de mens?

De mens bestaat uit twee delen: een ziel en een lichaam.

Wat draagt men naar het kerkhof als er iemand begraven wordt? (Herinner hier zo mogelijk aan de begrafenis van een familielid).

— Zijn dode lichaam.

En wat kan er niet sterven?

— **De ziel kan niet sterven.**

Laten wij nu eens samen een mooi gebedje zeggen...
(elk zinnetje laten herhalen)

— *Goede grote God, ik dank U omdat Gij mij een ziel en een lichaam hebt gegeven...*

— *Ik dank U omdat Gij zorgt voor mijn lichaam en voor mijn ziel. Maak dat ik mijn zieltje altijd zuiver en schoon beware...*

— *opdat ik eens naar den hemel zou mogen gaan.*

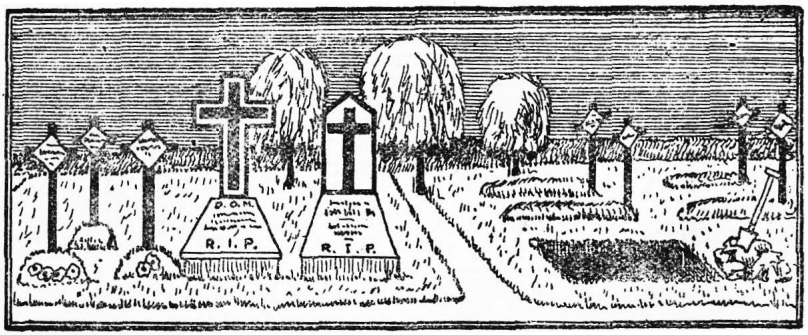

N. 4. Wij hebben een Engelbewaarder.

Mijn Engelbewaarder past op mij...
Hij bewaart mij voor het kwaad.
Hij helpt mij braaf zijn.
Hij draagt mijn gebeden tot bij den goeden God.

Engel, mij door God gegeven
om te passen op mijn leven,
houd het kwaad toch ver van mij,
maak dat ik Gods vriendje zij !

Vierde Les.

DE ENGELEN.

Herhaling:

Hebben er altijd Engelen bestaan, Roosje?
Neen, nietwaar! Gij weet wel dat er een tijd is geweest, dat er niets en niemand bestond dan God alleen...
Zeg mij eens na:
— God alleen heeft altijd bestaan...
— God heeft alles geschapen: den hemel en de aarde; de Engelen en de mensen.

1. De goede en de boze Engelen.

De goede God heeft veel Engelen geschapen en ze in den hemel geplaatst.

De engelen hebben geen lichaam: ze zijn geesten.

Wie is er nog een geest, een zeer machtige, schone geest?
— De goede God zelf.

Kijk eens naar het prentje hier. (Plaat N. 4)
Wie staat hierop afgebeeld?
— Een Engel...
Men heeft hem getekend met een lichaam... maar 't is maar omdat men hem niet kan tekenen lijk hij is... Een geest kan men niet tekenen. De Engelen hebben ook geen vleugels (vleuken)... maar men tekent ze met vleugels, om ons te tonen hoe rap de Engelen zijn om al de boodschappen van den goeden God te doen. Als God hen ergens zendt, dan vliegen zij er naar toe... 't is precies alsof ze vleugels hadden.

De Engelen waren in den hemel maar ze moesten verdienen er te mogen blijven door gehoorzaam te zijn.
Welnu, er zijn Engelen geweest, die heel stout zijn geweest: zij wilden

niet gehoorzamen aan den goeden God, ze wilden zelfs zo groot en machtig worden als God zelf... Precies of dat nu mogelijk is zo groot te zijn als de goede God!

De goede God had hun gezegd: Als ge niet gehoorzaam wilt zijn, dan zult gij niet gelukkig blijven... Ik zal u erg moeten straffen...

En ze geloofden den goeden God niet!

Aan het hoofd van die ongehoorzame bende stond Lucifer.

Dan is de goede God heel kwaad geworden op die slechte Engelen.

Dat deed de goede God niet gaarne... Moeke (Mama) straft ook niet gaarne... maar als de kinderen hun eigen zin willen doen en stout **willen** zijn, dan moet Moeder wel straffen!

Zo moest ook de goede God de slechte Engelen straffen want ze waren zeer, zeer stout geweest!

En luister nu wat er gebeurde:

Terwijl de aartsengel Michaël ze uit den hemel wegjoeg, werden ze heel lelijk... ze vielen neer, altijd lager en lager... Ze probeerden wel weer omhoog te vliegen... maar het ging niet en ze vielen nog lager... tot opeens een groot vuur uit de diepte kwam... en zij in dat vuur neervielen... De slechte engelen waren nu in de hel. En daar moeten ze nu blijven branden voor altijd! Ze zijn duivelen geworden... met Lucifer aan hun hoofd.

Zie, hier ziet ge den aartsengel Michaël, die Lucifer uit den hemel jaagt. (Toon plaatje blz. 31).

De duivelen zijn geesten gebleven want ze hebben geen lichaam, maar ze **zijn slechte of boze geesten.**

En al de goede Engelen mochten nu den lieven God zien en voor altijd met Hem blijven in den schonen hemel.

2. Onze Engelbewaarder.

De slechte geesten — de duivelen — trachten de mensen ook van den goeden God weg te trekken en ze bij hen in de hel te brengen...

Maar de goede God heeft ons allemaal een goeden Engel gegeven om ons te bewaren, om bij ons te blijven en om ons te helpen naar den hemel gaan.

Die goede Engel, die op ons past, die ons bewaart, is: onze Engelbewaarder.

Laten wij eens naar het plaatje kijken (Plaat N. 4).

Wie is dat hier?

— Een Engelbewaarder...

En wie zou dat kleine meisje wel zijn?

Dat is het zusterke van Franske, Rita, die nog maar drie jaar oud is. Ze is met haar popje aan 't wandelen in de weide.

Wat doet de Engelbewaarder hier?

— Hij zorgt dat Rita niet in de gracht valt...

Zonder hun goeden Engelbewaarder, zouden de kleine kindjes zich dikwijls veel zeer doen... misschien in het water vallen of onder een auto lopen... en overreden worden...

De kindjes moeten hun Engelbewaarder, die op hen past, gaarne zien!

Vouw eens mooi de handjes en zeg eens uit heel uw hartje:

— *Goede Engelbewaarder, ik zie U gaarne en ik bedank U omdat gij zo goed op mij past!* (1)

Kijk eens hier: hier staat Franske!

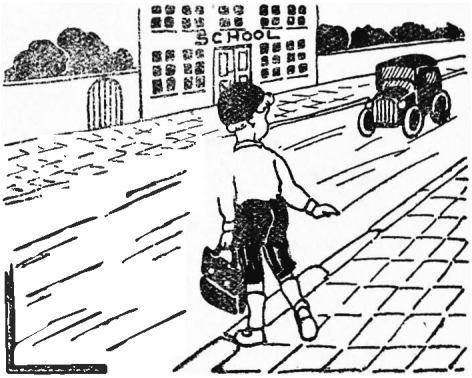

Hij is alléén naar school moeten gaan. Vóór hij wegging heeft zijn Moedertje hem gezegd: Franske, oppassen, he! Goed kijken vooraleer gij oversteekt... of er geen auto afkomt... en als gij een auto in de verte ziet afkomen, moet gij wachten op het trottoir (het voetpad) totdat hij voorbij is... Zult ge 't doen?

Ja, Moeke, heeft Franske gezegd.

En hebt gij dezen morgen uw gebedje niet vergeten voor uw Engelbewaarder, vraagt moeder nog, want ze is een beetje benauwd (bang) dat Franske zou kunnen overreden worden. — Och ja, ik heb het vergeten, zegt Franske, want hij wil niet liegen, dat zou een vlek zijn op zijn zieltje, en dat zou den goeden God bedroeven.

---

(1) Hier kan de boeiende geschiedenis verteld worden van Tobias en den Engel Rafaël. Gebrek aan plaats laat niet toe de vertelling hier uit te werken.

— Mag ik nu mijn gebedje zeggen, vraagt Franske, en hij maakt een mooi kruiske en zegt met de handjes te zamen:

Engel mij door God gegeven
om te waken op mijn leven,
houd het kwaad toch ver van mij,
maak dat ik Gods vriendje zij!

— Nu ben ik gerust, zei zijn Moederken... en Franske ging lijk een grote jongen alléén naar school.

En hier zien we nu Franske, die wacht om de straat over te steken totdat de auto zal voorbij zijn...

Wie helpt hem gehoorzaam en voorzichtig zijn?

— Zijn Engelbewaarder.

Heeft Roosje ook een Engelbewaarder?...

Heeft... een Engelbewaarder? Heeft... een Engelbewaarder? (Noem hier al de broertjes en zusjes op. Indien het kindje kan tellen, voeg er bij:)

Hoeveel kinderen zijn er hier thuis? Hoeveel Engelbewaarders zijn er hier in huis?

Mis, hoor! Ik en Vadertje hebben ook een Engelbewaarder!

Dus zijn er .....

Spijtig dat wij al die schone Engelen niet kunnen zien, he!

Waarom kunnen wij hen niet zien?

Zij hebben geen lichaam. De Engelen zijn geesten.

Onze goede Engelbewaarder is altijd bij ons; weet ge nog waarom?

Zeg het eens:

— Om op ons te passen, om ons te bewaren...

Om ons lichaam en onze ziel te bewaren voor het kwaad, om het kwaad van ons weg te jagen.

En weet ge wat het ergste kwaad van al is? Dat is stout zijn... ongehoorzaam zijn aan den goeden God... vlekken op onze ziel maken.

En weet ge wat uw Engelbewaarder nog doet?

Als gij een mooi kruiske maakt en met gesloten oogjes bidt « Onze Vader » en « Wees gegroet » wel, dan vliegt uw Engelbewaarder recht met dat gebedje naar den goeden God en dan is hij héél blij omdat hij weet dat de goede God dan denkt: Roosje is een braaf kindje van Mij, dat Mij gaarne ziet...

En als gij 's nachts slaapt, dan blijft die goede Engelbewaarder bij uw bedje om nog op U te passen.

Is dat niet zeer goed van hem?

En wat zult gij doen voor uw Engelbewaarder?

Ik ga het U zeggen: elken morgen het schoon gebedje van Franske opzeggen... Wilt ge?

Wij gaan het samen leren: Engel mij... enz.
(herhalen totdat het versje gekend zij).

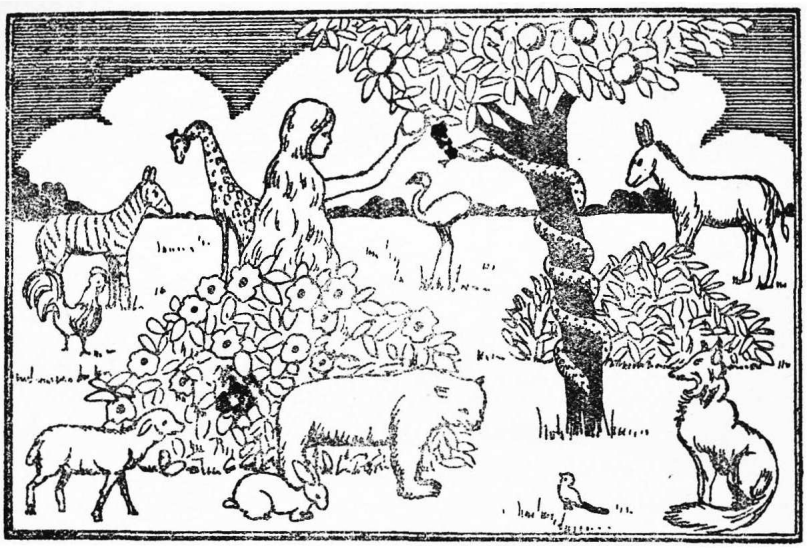

N. 5. De duivel stookt Eva op ongehoorzaam te zijn aan God.

Eva en Adam aten van de verboden vrucht, dat was een zeer grote zonde. God heeft ze gestraft... Zij waren geen vrienden meer van God.
En de andere mensen ook niet.
Alle mensen komen op de wereld met de vlek van de erfzonde.
De hemel was gesloten.
Maar God beloofde aan Adam en Eva dat Hij een Verlosser zou zenden om den hemel weer open te doen.
De Verlosser is God de Zoon... Jezus.

Vijfde Les.

DE ZONDEVAL.

Herhaling:

Kijk eens, Roosje, wie toon ik U hier? (Plaat N.3)

Waar woonden Adam en Eva?

Wat groeide er zo al in het Aards Paradijs? (Het kind laten vertellen).

Waren er ook dieren in het Aards Paradijs? — Waren ze wreed of waren ze gehoorzaam aan Adam en Eva?

Waren Adam en Eva gelukkig in het Aards Paradijs?

Moesten ze zich moe maken door veel te werken? Hadden ze soms pijn, waren ze soms ziek?

Moesten ze sterven om in den hemel te komen?

1. Bekoring, val en straf.

Waren Adam en Eva altijd braaf gebleven, ze zouden altijd zo gelukkig geweest zijn... en al de andere mensen ook.

Maar op zekeren dag is er iets heel ergs gebeurd in het aards Paradijs.

God, die zo goed geweest was voor Adam en Eva en hun zoveel gegeven had, wilde dat Adam en Eva zouden gehoorzaam zijn. Door gehoorzaam te zijn, zouden ze aan den goeden God kunnen tonen dat ze Hem waarlijk zeer gaarne zagen...

Hoe kan Roosje aan Vader en Moeder (Papa en Mama) tonen dat zij hen gaarne ziet?

— Door altijd mooi gehoorzaam te zijn.

Als de kinderen niet gehoorzaam zijn, dan doen zij Vader en Moeder verdriet aan... en dan zijn Vader en Moeder verplicht te kijven en te straffen, is 't niet?

Welnu, de goede God had aan Adam en Eva gezegd dat ze van al de vruchten, die in het aards Paradijs groeiden, mochten eten...

Máár, had God er bijgevoegd, van de vruchten van dien éénen boom dáár moogt gij niet eten... en als gij het toch doet zal Ik U moeten straffen!

Er was iemand, die heel jaloers en kwaad was omdat Adam en Eva zo gelukkig waren, omdat zij zo'n schone ziel hadden, omdat ze later in den hemel mochten komen.

Weet ge wie dat was? — De duivel.....

Wie is de duivel?

— Een slechte geest, die heel ongehoorzaam is geweest aan den goeden God.

Waar is de duivel? — In de hel.

De duivel zei bij zichzelf: Ik zal maken dat Adam en Eva ook ongehoorzaam zijn aan God, dan zullen zij ook naar de hel moeten gaan, dan zullen zij moeten branden lijk ik...

Toen ging de duivel, die een geest is, zich wegstoppen in het lichaam van een grote slang...

Kijk, hier ziet ge den duivel (Plaat N. 5)

Wat heeft hij gedaan? Hij heeft zich rondom dien boom geslingerd waarvan Adam en Eva niet mochten eten...

Nu kwam Eva in den hof gewandeld en ze kwam dicht bij dien boom en... opeens begon de slang te spreken...

Was het waarlijk de slang die sprak? Neen, het was de duivel die zich in de slang had verstopt en die begon te spreken lijk een mens.

— Eva, waarom eet gij niet van de vruchten van dezen boom?

Zo vroeg de duivel.

— Omdat de goede God het ons verboden heeft, antwoordde Eva, en als wij het toch doen zullen wij doodgaan.

— Wat God gezegd heeft, is niet waar, zei de duivel. Eet maar gerust van die vruchten. Als gij het doet, dan zult gij zo verstandig en zo machtig worden als God zelf!

Dat was natuurlijk een gróte leugen! Niemand kan zo verstandig en zo machtig worden als de goede God...

De duivel liegt altijd!

En wij mogen zelf nooit liegen...

Eva is heel dom en stout geweest.

Vertel eens zelf wat ze hier doet.....

— Ze plukt een appel van den boom.....

Ze zal van dien appel eten en dan zal zij ook een stuk er van aan Adam geven, die ook den duivel geloofde. Adam en Eva deden groot kwaad, niet omdat zij een appel aten, maar omdat God (die zo goed voor hen was en hun ziel zo schoon gemaakt had) het hun verboden

had. **Zij stonden op tegen God en wilden groter zijn dan God.** Was dat niet erg?

Ongehoorzaam zijn aan den goeden God, kwaad doen... dat is zonde doen.

Omdat Adam en Eva een grote zonde hadden gedaan, konden zij geen beste kinderen meer zijn van den goeden God... Hun schone ziel was nu lelijk geworden! De duivel was nu hun meester. Zij wisten het wel dat zij erg kwaad hadden gedaan... Zij werden beschaamd voor den goeden God... Zij werden bang voor Hem en ze gingen zich wegstoppen in de bossen!

Maar... meent gij dat de goede God ze niet zag achter de bomen?

Jawel, he! Waarom?

— De goede God ziet alles... Hij ziet tot in de donkerste hoekjes!

God roept Adam en Eva. Ze komen beschaamd uit hun schuilhoekje... Ze zijn bang: ze zien wel dat de goede God niet tevreden is... dat Hij kwaad, ja zeer kwaad is:

Omdat gij zo erg ongehoorzaam zijt geweest, zegt de goede God, moet Ik U straffen... Gij zult mijn kinderen niet meer zijn, gij zult mijn vrienden niet meer zijn..... gij zult in mijn hemel niet komen, en niemand van uw kinderen zal er in komen..... En hier op deze wereld zult gij niet meer gelukkig zijn lijk vroeger: gij zult nu hard moeten werken... gij zult dikwijls pijn hebben... en gij zult moeten doodgaan!

God liet Adam en Eva uit het Aards Paradijs wegjagen. Zie eens wie heeft God gezonden om Adam en Eva buiten te jagen? (toon plaatje hierbij) De goede God deed dat niet gaarne... maar **God moet het kwaad straffen...**

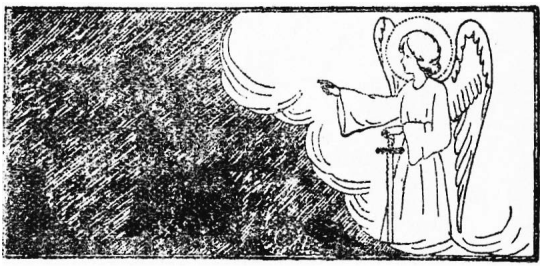

Adam en Eva vonden nu veel onkruid en planten met stekels (doornen). En sommige beesten op de aarde werden stout en wreed. Ze wilden niet meer gehoorzamen aan Adam, omdat Adam niet had willen gehoorzamen aan den goeden God. Kijk, welk dier ziet gij hier?... Is hij nog

zo braaf en zacht als in het aards Paradijs, toen hij met Adam ging wandelen? (Plaat N. 3) Nu is de leeuw een wild dier geworden, dat de mensen opeet (verscheurt). In het Aards Paradijs was alles goed en mooi... maar sinds Adam en Eva een grote zonde hebben gedaan zijn er veel lelijke en slechte dingen op de wereld! Dat is de schuld van de mensen, die ongehoorzaam zijn geweest aan den goeden God.

Ge ziet wel, he Roosje, zonde doen... kwaad doen is het grootste ongeluk dat kan gebeuren!

Wij moeten goed opletten nooit naar den duivel te luisteren, hem nooit te geloven...

Hij komt nog bij de mensen om hen op te stoken kwaad te doen...

Wij zien den duivel niet, maar hij geeft ons kwade gedachten... zo bijvoorbeeld, hij fluistert de kinderen in dat ze ongehoorzaam mogen zijn... dat ze met slechte kameraadjes mogen spelen... en dat is allemaal omdat hij jaloers is op de schone ziel van de kinderen, die hij lelijk en vuil wil maken... opdat ze niet meer de vriendjes van den goeden God zouden zijn!

Kom, vouw eens mooi de handjes samen en zeg mij eens na, met de oogjes dicht:

— *Goede God, help mij opdat ik nooit naar den duivel zou luisteren.....*

— *Help mij opdat ik nooit een grote zonde zou doen.*

— *Ik wil altijd uw liefste kindje zijn!*

2. De Erfzonde.

Toen Adam en Eva uit het Aards Paradijs waren weggejaagd, waren ze diep ongelukkig... en 't was allemaal hun eigen schuld!

Ze moesten nu hard werken om te kunnen leven... ze konden nu ziek worden en ze wisten dat ze moesten sterven...

Maar het ergste van al was toch dat de hemel nu gesloten was!

De hemel was toe... Wie mocht er niet binnengaan?

— Adam en Eva.

En mochten hun kinderen er binnengaan?

Ook niet... **Niemand kon meer in den hemel komen!**

Dat doet mij denken aan de geschiedenis van den koetsier...

Niet ver van Franske's huis stond er een kasteel. Daar woonde mijnheer de Baron. Die rijke heer had schone paarden op stal, waarvan hij heel veel hield. Hij had ook een koetsier, die voor de paarden moest zorgen. Op zekeren dag zei mijnheer de Baron tot den koetsier:

— Als ge goed voor mijn paarden zorgt, zal ik U een mooi huis geven, hier dicht bij mijn kasteel, en daar zult ge gelukkig kunnen leven met uw vrouw en uw kinderen...

De koetsier deed goed zijn best. Maar op zekeren dag moest de Baron een grote reis doen... en hij bleef lang weg, ginder ver in een vreemd land. De koetsier had een kameraad, die jaloers was op hem. Op zekeren dag kwam die slechte kameraad bij den koetsier en hij zei:

— Als ik U was, ik zou een paard van den Baron verkopen... en ik zou de helft van het geld in mijn zak steken...

— Ja maar, zei de koetsier, dat mag ik niet doen... en daarbij, Mijnheer de Baron zou heel kwaad zijn moest ik een van zijn schone paarden verkopen.

— Ge moet maar zeggen dat het paard ziek was... zei de slechte kameraad en hij dacht bij zich zelf: als hij dat doet, zal de Baron hem dat mooie huis, dat hij hem beloofd heeft, niet geven...

De koetsier luisterde naar hem... hij verkocht een schoon paard en hield de helft van het geld voor zich!

Mocht hij dat doen?... Waarom niet?... Dat was stelen!

Mijheer de Baron kwam onverwachts terug... en hij zag algauw wat er gebeurd was... Hij riep den oneerlijken koetsier en zond hem weg: kijk, hij moest het kasteel, waar hij zo goed was, verlaten met zijn vrouw en zijn kinderen... En hier ziet ge het mooie huis dat de Baron aan den man wilde geven... Maar verdiende die ontrouwe man het mooie huis, dat hem beloofd was. Neen, nietwaar!

Hij was nu zonder werk en zonder huis... en zijn vrouw en zijn kinderen ook! Wiens schuld was dat,...

En toen de koetsier dood ging, kregen zijn kinderen toen dat mooie huis? Neen, natuurlijk ook niet!

Zo ging het ook met Adam en Eva.....

Zij mochten niet in den hemel komen wonen, dien de goede God hun had beloofd... en ook hun kinderen mochten niet in den hemel komen..... De hemel was gesloten.

En wie zijn de kinderen van Adam en Eva?

Dat zijn al de mensen: **Wij zijn allemaal kinderen van Adam en Eva.**

Met zonde te doen hadden Adam en Eva hun schone ziel lelijk

gemaakt..... en ook de ziel van al hun kinderen, van al de mensen, was nu lelijk geworden.

Als er kleine kindjes geboren worden dan is hun zieltje niet schoon. . op dat zieltje is er een grote, lelijke vlek door de zonde van Adam en Eva... die vlek heet **de erf-zonde!**

Zeg dat eens na: de erf-zonde (twee-driemaal)

En natuurlijk omdat hun zielke lelijk is, met de erfzonde er in, zijn de kindertjes niet de vriendjes van den goeden God!

Toen gij nog zo'n heel klein pasgeboren kindeken waart, was uw zielke ook niet schoon... ge waart het kindje niet van den goeden God... waarom niet? Welke vlek was er in uw zielke?

Maar Vader en Moeder (Papa en Mama) hebben er voor gezorgd dat die lelijke erfzonde gauw van uw zielke werd afgewassen.

Zij hebben U naar de kerk laten dragen om U te laten **dopen!**

En uw zieltje is toen heel schoon en zuiver geworden. Zodra gij gedoopt waart, waart gij een kindje van den goeden God!

Er zijn ook kindertjes, die niet gedoopt worden. Die arme kindertjes hebben nog altijd de vlek van de erfzonde in hun zieltje; zij zijn geen kinderen van den goeden God: wat moet dat toch droevig zijn! Die kindertjes kunnen niet in den hemel komen.

Laten wij eens heel mooi den goeden God bedanken omdat gij een gedoopt kindje zijt: (doen nazeggen)

— *Goede God, ik bedank U omdat ik een gedoopt kindje ben...*

— *omdat Gij de vlek van de erf-zonde uit mijn zieltje hebt weggenomen.*

— *Lieve God, maak dat alle vaders en alle moeders hun kindjes later dopen...*

3. God belooft een Verlosser...

Door de schuld van Adam en Eva was nu de hemel voor al de mensen gesloten.

De duivel was daar zeer blij om.

Maar Adam en Eva hadden zeer veel verdriet, omdat zij kwaad hadden gedaan, en ze dachten: « Och, konden wij toch maar weer de vrienden worden van den goeden God! »

En God zag dat Adam en Eva zoveel spijt hadden, omdat zij Hem hadden bedroefd... en Hij had compassie (medelijden) met hen.

En God had ook compassie met al de mensen die nog op de wereld

zouden komen en voor wie de hemel zou gesloten blijven... want God is heel goed.

Hij wilde wel vergeven... maar de verdiende straf moest toch gedaan worden: dat kon niet anders, dat móést! De straf moest ook heel groot zijn, want het kwaad was heel groot geweest.

God wist dat de mensen geen straf zouden kunnen volbrengen, die groot genoeg was, en daarom zei de goede God: **Ik zal mijn Zoon zenden** om de mensen hun straf te volbrengen, om alles weer goed te maken (te herstellen).

Is God de Zoon op de wereld willen komen om de mensen hun straf te volbrengen?

Ja... God de Zoon heeft gezegd: Mijn Vader, ik wil doen wat Gij van Mij vraagt! Ik zal naar de wereld gaan... Ik zal een lichaam aannemen om mens te worden... Ik zal een klein kindeken worden. Ik zal mij laten neerleggen in een kribbe op een beetje stro... Ik zal me, als Ik groot zal zijn, laten vastnemen en slaan... Ik zal Mij op een kruis laten nagelen... om de straf van de mensen te volbrengen... zult Gij dan aan de mensen willen vergeven? Zult Gij dan den hemel weer willen opendoen voor de mensen?

— Ja, Mijn Zoon, zei God de Vader, dan zal ik de mensen weer in den hemel laten komen...

Nu was de goede God blij dat zijn eigen Zoon dat alles voor de mensen wilde doen, en nu kwam Hij zelf Adam en Eva troosten...

Hij zei hun: **Ik zal U een Verlosser zenden...**

Een Verlosser dat wil zeggen: iemand die alles zal doen wat hij kan opdat de mensen niet naar de hel zouden moeten gaan, opdat zij in den hemel zouden kunnen komen.

Onze goede Verlosser is dus de Zoon van God... wij noemen Hem Jezus... Onzen Lieven Heer!

(Toon het kruisbeeld) Kijk, dat is het beeld van Jezus, onzen goeden Verlosser... den Zoon van God...

Wat is Jezus toch goed geweest voor ons!

Wat moeten wij Hem toch dikwijls bedanken en Hem zeer gaarne zien! Kijk nu eens mooi naar het kruisbeeld en zeg eens, uit heel uw hartje, met de handjes samengevouwen:

— *Lieve Jezus, ik zie U gaarne... ik bemin U uit heel mijn hartje.*

— *Ik bedank U omdat Gij zoveel pijn hebt willen hebben voor ons... om ons te verlossen... om den hemel voor ons te openen.*

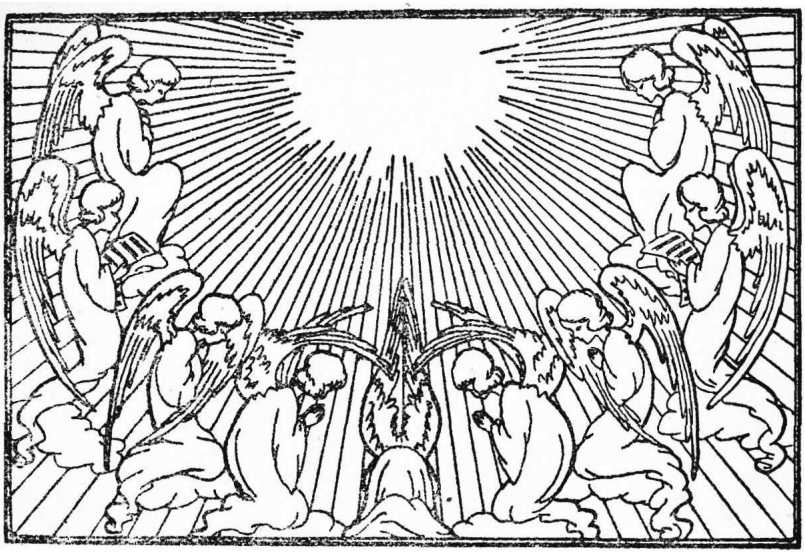

Ik geloof in het bijzonder:
dat er is één God;
dat er zijn drie goddelijke personen,
God de Vader, God de Zoon en God
de Heilige Geest...

Heilige Drievuldigheid, één God,
wat zijt Gij groot en machtig...
wat zijt Gij schoon...
wat zijt Gij goed...
wat zijt Gij heilig, heilig, heilig!

Zesde Les.

DE ALLERHEILIGSTE DRIEVULDIGHEID.

Herhaling:

Waar is God?

— God is overal, in den hemel, op de aarde en op alle plaatsen. Kan de goede God alles?

— Ja, de goede God kan alles, Hij is almachtig.

Wie heeft de zon gemaakt en de sterren, de bomen, de dieren, de mensen en de engelen?

Waarvan heeft de goede God alles gemaakt?

— De goede God heeft alles gemaakt van niets.

Wie is de Schepper van hemel en van aarde?

Ziet de goede God alles, ook als het donker is?

Weet de goede God alles, ook wat wij « peinzen » (denken)?

Heeft de goede God een lichaam, gelijk wij?

— Neen de goede God heeft geen lichaam. Hij is een geest.

Kunnen wij hier den goeden God zien?

Neen.

Waar zullen wij den goeden God eens zien, als wij braaf zijn?

— In den hemel.

Er is maar één God? (Tonen met den vinger en doen herhalen).

Weet ge welken anderen naam men nog geeft aan den goeden God? Men noemt Hem ook: **de Heilige Drievuldigheid.** (Heel traag uitspreken).

Zeg dat eens met mij:

— De Heilige Drievuldigheid (1) (Twee-,driemaal laten herhalen).

Waarom noemt men den goeden God zó? Luister goed:

Drievuldigheid wil zeggen: dat er is één God en drie goddelijke personen (met de vingers wijzen).

Zeg gij dat nu eens en steek de vingertjes op:

Ik geloof in het bijzonder: dat er is één God

dat er zijn drie goddelijke Personen.

Is er méér dan één God?

— Neen, er is maar één God.

---

(1) « De Heilige Drieëenheid » lijkt een geschikter woord om het mysterie uit te drukken van « drie » goddelijke Personen in « één » en denzelfden God. We houden ons echter tot dusver aan het woord van de traditie: « Heilige Drievuldigheid».

Hoeveel goddelijke Personen zijn er?

— Er zijn drie goddelijke Personen.

Hoe heten de drie goddelijke Personen? Luister, ik ga ze noemen (op de vingeren tellen en zeer eerbiedig uitspreken):

God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.

Noem gij nu eens de drie goddelijke Personen (doen herhalen met behulp van de vingertjes tot de antwoorden juist zijn) (1).

Wie is de eerste Persoon van de Heilige Drievuldigheid?

— God de Vader,

Wie is er de Tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid?

— God de Zoon.

Wie is er de derde Persoon van de Heilige Drievuldigheid?

— God de Heilige Geest.

En deze drie goddelijke Personen zijn alle drie « gelijk » (even) groot en schoon en heilig!

Ze zijn alle drie « gelijk » (even) machtig: ze kunnen alles, ze hebben alles gemaakt.

Zij zijn samen de Heilige Drievuldigheid of de goede God.

Is God de Zoon dus zo machtig als God de Vader? — Ja.

Heeft Hij ook alles geschapen met God den Vader? — Ja.

Heeft God de Heilige Geest ook zovéél (dezelfde) macht als God de Vader en God de Zoon? — Ja.

Heeft God de Heilige Geest, samen met God den Vader en met God den Zoon, alles geschapen? — Ja.

God de Vader is zéér goed: Hij heeft alles voor ons gemaakt.

Is God de Zoon ook zo goed als God de Vader? — Ja.

En is God de Heilige Geest ook zo goed als God de Vader en God de Zoon? — Ja.

De drie goddelijke Personen zijn juist gelijk (even) groot, schoon, machtig en goed... en samen zijn zij maar één God.

In den hemel zullen wij de Heilige Drievuldigheid zien...

O, wat zal het daar schoon zijn, wat zal het daar goed zijn bij den goeden God! Daar zullen we alles hebben wat ons hartje lust!

Kijk eens naar de mooie prent hier: (Plaat N. 6)

Wie zien wij hier op de prent? — De Engelkens.

---

(1) Er kan hier geen spraak zijn van te doen « verstaan »... — We staan hier voor het ondoorgrondelijk mysterie van de allerheiligste Drieëenheid. Het kind moet alleen « weten » dat er één God is en drie goddelijke Personen.

E. H. Poppe zaliger raadt zelfs af vergelijkingen te gebruiken.

Waar zijn de Engelen?

— In den hemel.

Zien wij de drie goddelijke Personen op dit plaatje? — Neen.

Maar kijk, wij zien heel veel lichtstralen, die van de Heilige Drievuldigheid naar beneden komen (uitgaan).

Ziet ge hoe de Engeltjes knielen vóór de Heilige Drievuldigheid?

Kijk eens naar het Engeltje in het midden... Het durft niet opkijken... het heeft zijn hoofd bijna tot op den grond gebogen...

En de Engelen, die er naast geknield zijn, durven ook niet opkijken; ze leggen hun vleugels (vlerken) voor hun gezicht... Ze kunnen niet kijken in het licht, dat van de Heilige Drievuldigheid komt...

De Heilige Drievuldigheid schittert nog veel meer dan de zon...

En wat doen deze bovenste Engeltjes wel?

Ze zijn op hun kniëen gevallen en ze houden de handen gevouwen op hun hart... Ze kunnen geen woord spreken, zo zijn ze aangedaan.

Maar blij dat ze allemaal zijn en gelukkig! Ge ziet het aan heel hun doening!

En wat doen deze twee Engeltjes wel? — Ze zingen...

En weet ge wat ze zingen?

God de Vader, God de Zoon, God de Heilige Geest, wat zijt Gij groot, wat zijt Gij schoon: wij aanbidden U, wij beminnen U! (1)

En dan zingen zij nog een lied... dat ook des Zondags in de kerk gezongen wordt.

Als ge nog eens naar de Mis gaat moet ge goed luisteren, als de koorknaap voor de eerste maal belt... Dan zult gij horen zingen: Sanctus, Sanctus, Sanctus...

Dit wil zeggen: O grote God, wat zijt Gij heilig, heilig, heilig!

Willen wij dat nu eens samen zeggen, zo heel eerbiedig lijk de Engeltjes hier op de prent? (Handjes doen vouwen en oogjes ten hemel doen richten).

— Grote God, wat zijt Gij heilig, heilig, heilig!

Heilige Drievuldigheid, wij aanbidden U!

Heilige Drievuldigheid, wij beminnen U!

— O lieve God, ik zou gaarne eens met de Engeltjes bij U in den hemel komen.

(1) Naar E. H. Poppe, Eucharistisch Catechistenboek.

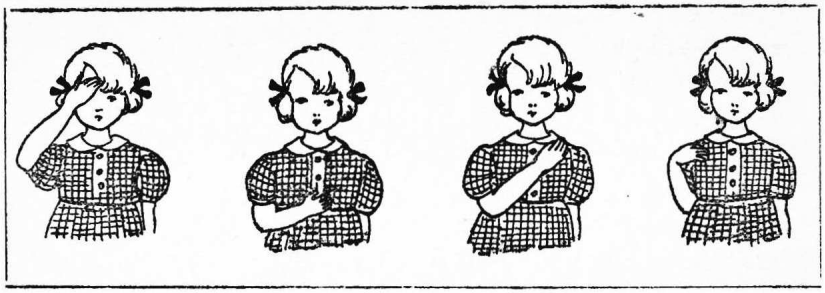

N. 7. Zo moet ik het kruisteken maken.

Als ik het kruisteken maak spreek ik tot de Heilige Drievuldigheid.

Ik spreek tot God den Vader...
God de Vader heeft mij geschapen - Hij zorgt voor mij.

Ik spreek tot God den Zoon...
God de Zoon is voor mij mens geworden - Hij is voor mij gestorven op het kruis.

Ik spreek tot God den Heiligen Geest...
God de Heilige Geest helpt mij braaf zijn om in den hemel te komen.

Ik zal altijd eerbiedig het kruisteken maken.

Zevende Les.

HET KRUISTEKEN.

Herhaling:

Let op, hoor, Roosje, nu ga ik U iets heel moeilijks vragen:
— Is er méér dan één God?
— Neen er is maar één God.
Hoeveel goddelijke Personen zijn er?
— Drie.
Noem eens de drie goddelijke Personen op, tel met de vingertjes:
— God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.
Hoe heten God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest samen?
— De Heilige Drievuldigheid... of, de goede God.
Kent ge nog goed van buiten: « Ik geloof in het bijzonder...? »
Zeg het eens traag op:
— Ik geloof in het bijzonder dat er is één God;
dat er zijn drie goddelijke Personen: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.

Laten wij eens naar dit plaatje kijken, Roosje. (Plaat N. 7)
Wie zou dat kleine meisje wel zijn? 't Is Rita, Franske's zustertje...
Wat doet Rita hier?
— Ze maakt een kruisken.
En zie eens hoe mooi ze haar kruisken maakt...
Maak gij nu eens een kruisken, zo schoon als kleine Rita, hoor!
— In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes. Amen.

Gij hebt daar gezegd: **In den naam des Vaders...**
Wie is die Vader tot wien wij spreken?
— De goede God.
Weet gij waarom wij den goeden God Vader noemen? (1).
Omdat Hij ons geschapen heeft... omdat Hij voor ons zorgt.
Wat hebt gij van Hem gekregen?... Een lichaam... en wat nog?
— Een ziel...
En God zorgt voor dat lichaam en die ziel want Hij is een goede Vader.

---

(1) Wij spreken hier over het bovennatuurlijk leven, over de verheffing van den mens tot kind van God. Dit komt later in de les over het Doopsel.

Zeg mij eens wat doet uw eigen Vadertje (Papa) voor U?

Hij werkt, hij verdient geld.

En wat koopt Moeke (Mama) met dat geld?

— Eten, drinken, schoenen, kleren...

Voor wie? Voor Roosje en voor... (Hier broertjes en zusjes opnoemen).

Van wie zijt gij het beste kindje?

— Van Moeke (Mama).

En van wie nog?

— Van Vadertje (Papa).

En wie heeft er aan Roosje Moeke en Vader (Mama en Papa) gegeven?

— De goede God.

Ons Roosje is óók het kindje van den goeden God. God is uw allerbeste Vader: Hij zorgt voor U, nog meer dan Vader en Moeder thuis voor U zorgen.

Luister ik ga U dat eens vertellen:

Waar koopt Moeke het brood?

— Bij den bakker.

En waarvan maakt de bakker het brood?

—Van « bloem » (meel).

En de « bloem » wordt gemalen uit het graan (toon hierbijgaande plaatje).

Wie zaait het graan?

— De boer.

Maar wie doet dan al die graantjes groeien?

—De goede God.

Zou Vader het graan kunnen doen groeien? (toon met een gebaar het zaadje dat naar boven schiet).

— Neen...

En ik? Moest ik nu een graantje op tafel leggen en zeggen dat het moet groeien... zou het graantje aan het groeien gaan?

Neen, nietwaar?... De mensen kunnen het graan niet doen groeien. Maar de goede God kan dat wél. Hij kan alles, Hij is almachtig!

Veel, veel, ja duizend jaren geleden, heeft de goede God gedacht: De kinderen en ook de grote mensen zullen brood moeten hebben om te kunnen leven... en dan heeft Hij de eerte graantjes doen groeien. Van de graantjes die de goede God verleden jaar heeft doen groeien eten wij nu boterhammen... En die goede God denkt nu al aan het brood dat wij « te naasten jaar » zullen nodig hebben...

Zeg mij eens mooi na:
— *Mijn God, Gij zijt mijn goede Vader,*
— *ik dank U voor mijn brood van alle dagen,*
— *ik dank U voor mijn dagelijks brood!*

Brood met niets er bij, dat ware erg droog.
Wat doet Moeder op uw boterham?
— Boter... soms ook confituur.
En wat geeft ze er U bij te drinken?
— Koffie met melk.

Welk dier geeft ons melk en boter?
— De koe (toon hierbijgaande plaatje).
En wie heeft de eerste koe geschapen?
— De goede God.
En waarvan is de confituur gemaakt?
— Van fruit: appels, peren, pruimen...
En wie doet het fruit groeien? (Toon appelaar op hierbijgaande plaatje. De goede God.
En waarmede maakt Moeke koffie?
— Met koffieboontjes en water.
Koffieboontjes groeien ook op boompjes, in de warme landen, heel verre van hier.
En het water? Wie heeft het geschapen? (Toon het water op hierbijgaande plaatje).
— De goede God.
Ge ziet, he, dat God héél goed voor ons is, dat Hij onze goede Vader uit den hemel is.

Laten wij nog eens samen zeggen met de ogen dicht:
— *Mijn God, Gij zijt mijn goede Vader:*
— *Ik bedank U omdat gij zo goed voor mij zorgt!*

Maak nu nog eens een mooi kruisken:

— In den naam des Vaders **en des Zoons...** (tot hier).

Zie, als ge zegt « en des Zoons » dan gaat uw handje naar beneden... Weet ge waarom? om te tonen dat God de Zoon, uit den hemel, naar beneden, naar de wereld is gekomen.

God de Zoon is mens geworden: Hij heeft een lichaam aangenomen lijk het onze. Hij is op de wereld komen wonen.

Hij is ons komen leren wat wij moeten doen om naar den hemel te gaan.

En Hij is ons komen verlossen van den duivel, die ons naar de hel wilde brengen. Daarover moet ik U later nog véél vertellen...

(Toon het kruisbeeld):

Zie eens wie is er hier op afgebeeld?
— Onze lieve Heerke!
Ja dat is het beeld van Onzen lieven Heer.
Wie is dat: Onze lieve Heer?
Onze lieve Heer is Jezus.
God de Zoon die voor ons is mens geworden.
Zeg gij dat nu ook eens (duidelijk voorzeggen):
— Onze lieve Heer is Jezus, God de Zoon die voor ons is mens geworden. (1)

De hoeveelste Persoon van de Heilige Drievuldigheid is God de Zoon? (Noem de drie goddelijke Personen traag op en toon met de vingers).
— De tweede Persoon.

(Bedien U van het plaatje hiernaast):

Zie, de eerste Persoon, God de Vader, heeft géén lichaam aangenomen. Maar de tweede Persoon, God de Zoon, heeft een lichaam aangenomen: Hij is een klein kindje geworden... het kindje Jezus, dat hier in het kribbeken ligt... en toen Hij groot was, is Hij voor ons gestorven op **het kruis.**

---

(1) Zie nota blz. 14.

De derde Persoon, God de Heilige Geest, heeft géén lichaam aangenomen.

Zeg gij nu eens, Roosje:

Welke Persoon van de Heilige Drievuldigheid heeft een lichaam aangenomen?

— De tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, God de Zoon, heeft een lichaam aangenomen.

Hoe noemen wij God den Zoon, die een lichaam heeft aangenomen?

— Jezus of Onze Lieve Heer...

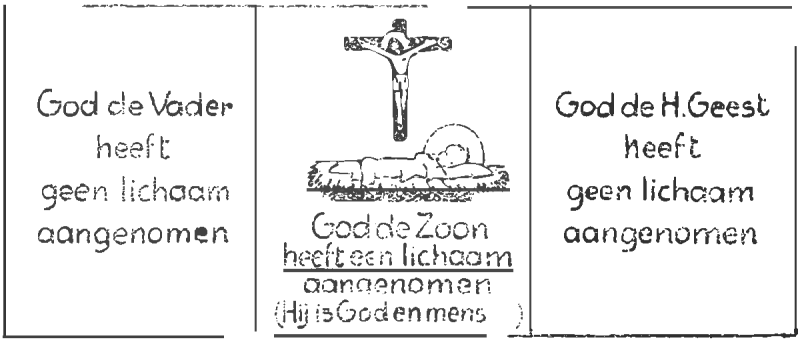

Wat heeft Jezus toch veel pijn gehad op het kruis (toon opnieuw het kruisbeeld).

Wat zou dat zeer doen moest er eens een boze man grote nagels door uw handjes slaan!

En waarom heeft Jezus zoveel geleden?

Om ons allemaal: om Vader en mij en u en... (noem broers en zusters) en al de mensen, die braaf willen zijn, in den hemel te brengen.

Geef nu eens een « dikken kus » aan Jezus' beeld, en zeg Hem uit heel uw hartje:

— *Lieve Jezus, God de Zoon, die mens geworden zijt,*

— *en op het kruis gestorven zijt voor mij,*

— *maak dat ik U altijd heel gaarne zie!*

Laten wij nu nog eens het kruisteken maken: (desnoods de hand van het kind geleiden, traag en eerbiedig):

— In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes...

Zie nu trekt gij uw handje van den linker kant, den kant van den duivel en van de hel, naar den rechter kant, den kant van den goeden God, van den hemel.

Jezus is voor ons op het kruis gestorven om ons van den kant van de hel naar den kant van den hemel te brengen...

Maar iemand is daar heel kwaad om en tracht ons weer naar den kant van de hel te trekken. Wie is dat?

De duivel, die ons kwade gedachten geeft... die ons « opstookt » om kwaad te doen.

Maar er is ook iemand, die ons goede gedachten geeft, die ons helpt om den lelijken duivel weg te jagen: dat is God de Heilige Geest. De heilige Geest woont in uw zieltje en Hij wil altijd bij U blijven om U te helpen braaf te zijn en naar den hemel te gaan.

Weet ge wanneer de Heilige Geest uit uw zieltje zou wegvluchten? Als ge groot kwaad zoudt doen... en dat zou het ergste ongeluk zijn, dat U zou kunnen gebeuren (1).

Laten wij eens samen mooi vragen: (doe de handjes op het hart leggen):

— *God de Heilige Geest, blijf altijd in mijn zieltje wonen.*

— *Ik wil nooit groot kwaad doen.*

— *Heilige Geest, help mij braaf zijn!*

Laten we nog eens kijken naar kleine Rita die het kruisken maakt. Zie toch eens hoe mooi zij dat doet! En waarom?

Tot wien spreekt zij?

— Tot den goeden God... tot de Heilige Drievuldigheid!

Weet ge nog hoe eerbiedig de Engelkens zijn in den hemel, daar dicht bij de Heilige Drievuldigheid? (toon Plaat N. 6).

En wij ook, als wij een kruisken maken, als wij bidden, dan moeten wij dat mooi doen... wij moeten beleefd zijn jegens den goeden God, wij moeten eerbiedig zijn...

Als gij in de school tegen de Zuster (de Juffrouw) spreekt, moogt gij dan onbeleefd zijn, lachen, rondkijken? En als ge zoudt spreken tot mijnheer den Pastoor, zoudt ge dan niet beleefd moeten zijn?

Wat denkt ge nu van de kinderen die rondkijken of lachen als ze een kruisken maken? Of die heel rap een lelijk kruisken maken?

---

(1) Niet alleen de derde Persoon van de Heilige Drievuldigheid, maar ook God de Vader en God de Zoon wonen met God den Heiligen Geest in onze ziel. Wij volgen hier echter de gewone spreekwijze der katholieke leer, die aan den Heiligen Geest de werken van onze heiliging toeschrijft: zo heeft de heilige Paulus gezegd dat ons lichaam de tempel is van den H. Geest.

Jegens wie zijn ze dan onbeleefd? Jegens wie zijn ze niet eerbiedig?
— Jegens den goeden God.
Doen zij plezier aan den goeden God?
— Neen...
Maar als gij traag, een mooi kruisken maakt en klaar de woordjes uitspreekt, dan zijt gij beleefd... eerbiedig.
Dan is de goede God tevreden over U.
Laten we nu eens lezen wat hier met grote letters staat (blz. 44).

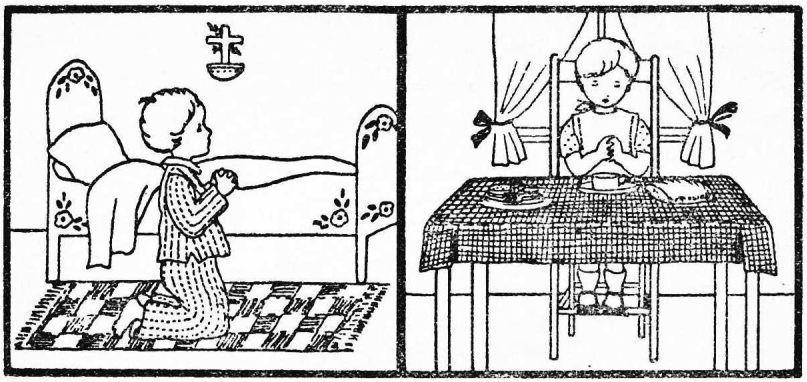

N. 8. Zó moet ik bidden.

Ik maak dikwijls een mooi kruisteken.

Als ik opsta bid ik mijn morgengebed :

Alles wat ik overdag zal doen is voor den goeden God !

Als ik slapen ga bid ik mijn avondgebed :
Ik vraag vergiffenis over al wat ik heb misdaan.

Ik bid aan tafel, vóór en na het eten om den goeden God te bedanken.

Ik bid in de bekoring :
Ik wil naar den duivel niet luisteren,
ik ga vlug werken of spelen...
zó jaag ik den duivel op de vlucht !

Achtste Les.

HET GEBED.

Herhaling:

Hoe moeten wij het kruisteken maken, Roosje?
— Eerbiedig...
En waarom? Tot wien spreken wij dan?
— Tot de Heilige Drievuldigheid: tot God den Vader, God den Zoon, en God den Heiligen Geest.
Wie is er voor ons mens geworden?
Wie heeft er een lichaam aangenomen?
— God de Zoon.
Wie is er voor ons gestorven op het kruis?
— Jezus... Onze Lieve Heer.
Wie is Jezus? Is Hij God de Vader?
Neen... Jezus is God de Zoon, die voor ons is mens geworden.
En wie woont er in uw zieltje, wie helpt U braaf zijn, wie geeft U goede gedachten?
— God de Heilige Geest.

1. 's Morgens en 's Avonds. Vóór en na het eten.

Wie is dit jongetje? (Plaat N. 8)
— Dat is Franske!
Moeder is Franske komen wakker maken. En weet ge wat Hij seffens (dadelijk) gedaan heeft?
Hij heeft seffens een mooi kruisteken gemaakt: dat was zijn eerste werk!
Dan is hij direct uit zijn beddeke gekomen. En dan? Is hij naar beneden gelopen? Neen, hoor!
Kijk eens, wat doet hij éérst?
— Hij zit op zijn knietjes... hij bidt.
Franske denkt: Ik ben een kind van den goeden God... Ik moet mijn Vader uit den hemel « goeden dag » zeggen, met mooi mijn **morgengebed** te bidden...
En weet ge wat Franske zo al bidt?
Hij bidt een Onze Vader en een Wees-gegroetje...

En weet ge wat Franske dan nog zegt?

Al wat ik zal doen vardaag,
Het is voor U, o lieve Heer,
'k Geef U mijn hart: 'k zie U zo graag,
Kom, Jezus, in mijn zielke neer!

Is dat geen mooi gebedje? Onze lieve Heer hoort dat zo gaarne... Van uit den hemel lacht Hij op Franske en de engelkens kijken naar dat jongetje, dat zo mooi kan bidden!

Franske vergeet ook zijn Engelbewaarder niet en hij zegt nog: (het kind laten meezeggen):

Engel, mij door God gegeven,
om te waken over mijn leven,
houd het kwaad toch ver van mij,
maak dat ik Gods kindje zij! (1)

Franske maakt nog een mooi kruisken en dan springt hij recht om zich algauw te wassen en aan te kleden. Als 't koud is, zegt Franske zijn morgengebedje beneden, maar nooit vergeet hij het te bidden, want hij wil niet doen lijk Bobie, hoor!

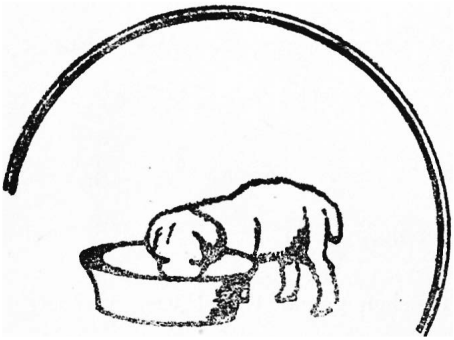

Bobie slaapt aan de deur van Franske's kamer en 's morgens, als Moeder Franske komt roepen, dan schiet Bobie ook wakker. En wat doet het hondje?

Het loopt seffens al de trappen af naar beneden, naar zijn schoteltje, dat in de keuken staat...

Bobie zegt géén morgengebed... Waarom niet? Kent hij den goeden God?

— Neen... hij heeft geen verstand want hij heeft geen ziel.

En wat doet Franske hier? (Plaat N. 8)

— Hij zit aan tafel.

(1) Wij veronderstellen dat het kind den tekst der gewone Gebeden, geleidelijk op school zal aanleren. Behalve het « Onze Vader » en het « Wees gegroet » zijn enkele eenvoudige rijmgebedekens... van Moeder geleerd, 't best geschikt om het kind met begrip en godsvrucht te leren bidden.

Wat doet hij vooraleer hij begint te eten?

— Hij bidt.

Hij heeft een mooi kruisteken gemaakt en nu bidt hij eerbiedig met de oogjes dicht een « Onze Vader ».

En straks, als hij zal gedaan hebben met eten, zal hij weer hetzelfde doen. En waarom?...

Wij **bidden aan tafel** om den goeden God te bedanken.

Doet Bobie dat ook? En Minneke-Poes?

— Neen, ze kunnen niet bidden, ze hebben geen verstand.

Dezen avond zal Franske weer mooi op zijn knietjes gaan zitten vooraleer hij slapen gaat: hij zal zijn **avondgebed** bidden. Franske wil niet vergeten « goeden nacht » te zeggen aan zijn goeden Vader in den hemel.

Hoe zal hij dat doen?

Hij zal weer een mooi kruisteken maken en drie Wees-gegroetjes bidden. Dan zal hij nog zeggen:

Indien ik stout was, Jezus mijn,
Ach, wil het mij vergeven!
Ik heb zo'n spijt deed ik U pijn,
'k Zal morgen braver leven...

Bobie is meegegaan naar boven maar heeft hij ook gebeden?

Hij is seffens in zijn mandje gekropen...

Welnu, kindjes, die niet bidden 's morgens en 's avonds, die niet bidden aan tafel, doen lijk de honden en de katten, die den goeden God niet kennen, die geen verstand hebben omdat ze geen ziel hebben!

Kijk, hier zit Minneke-Poes op het boek van Franske in plaats van er in te lezen... **Ze kan niet** lezen.

Ze kan geen gebedekens van buiten leren... Waarom niet?

En wat zal ons Roosje nu doen als ze opstaat en als ze slapen gaat? Zal ze doen lijk de hondjes en de katjes... of lijk Franske?

Natuurlijk gelijk Franske! Roosje is toch geen hondje... Ze heeft een ziel en ze kent den goeden God.

2. In de Bekoring.

En kijk nu eens hier... Wat gebeurt er hier? Ik ga het U vertellen:

Franske eet heel gaarne suikerklontjes... Ik ken nog zo'n kindje, dat gaarne suiker mag! Kent gij het óók?...

Op zekeren keer was Franske alleen in de keuken. Het was geen school. Zijn grote zusters waren boodschappen gaan doen en Moeder was boven met de twee kleinsten. Opeens dacht Franske: Wat zou ik toch gaarne een suikerklontje hebben!

Hij wist waar Moeder den suikerpot stelde: daar in de kast, op de vierde plank.

En zie nu eens wat hij doet... Ik ben zeker dat gij zelf kunt voortvertellen...

— Hij heeft de kast opengemaakt, hij stelt zich op de teentjes om aan den suikerpot te geraken...

Hij is te klein... en hij denkt: wacht ik zal op een stoel klimmen... maar eerst kijkt hij nog eens om, om zeker te zijn dat Moeder niet binnenkomt.

Wie geeft hem die kwade gedachte een suikerklontje weg te nemen?

— De duivel...

Zie eens, hoe lelijk hij lacht!

Maar juist bij tijds denkt Franske: Neen, ik mag niet ongehoorzaam zijn, ik mag niets wegnemen... De goede God ziet mij!

En hij denkt aan Jezus op het kruis... hij wil Jezus geen pijn doen:

Zie... hij doet de kast weer toe (dicht) en gauw maakt hij een klein kruiske op zijn hart en hij zegt stillekens: « In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, Amen.

Weg, lelijke duivel! Lieve Jezus, help mij! »

Franske wil naar den duivel niet luisteren.

...En de duivel? Wat doet hij?

— Hij loopt weg, en hij is kwaad...

Wie heeft er aan Franske die goede gedachten gegeven?

Wie woont er in zijn zieltje om hem te helpen braaf zijn?
—De Heilige Geest...
Franske is zó blij dat hij geluisterd heeft naar den Heiligen Geest en niet naar den lelijken duivel. Met een licht hartje wipt hij op zijn houten paard: « Ju, paardje! » zegt hij... en hij denkt aan geen suikerklontjes meer... ziet ge?

Is de duivel zó, lijk hij hier op het plaatje staat getekend?

Wel neen, hij is nog véél lelijker!

Heeft Franske waarlijk den duivel gezien?

Neen... want de duivel heeft geen lichaam, nietwaar?

Hij is een geest... een slechte geest...

Wat was de duivel éérst, voor dat hij heel ongehoorzaam is geweest aan den goeden God?

— Een engel... (Toon het plaatje blz. 31). Zie, hier zien we den Aartsengel Michaël die den duivel naar de hel jaagt...

Hoe heeft Franske den lelijken duivel op de vlucht gekregen?

Hij heeft niet meer willen luisteren: hij heeft vlug de kast dicht gedaan.

Hij heeft ook gebeden: hij heeft gezegd: « Weg, lelijke duivel! Lieve Jezus, help mij! » En Franske heeft een klein kruiske gemaakt op zijn hart: zie zó (voordoen, de woorden fluisteren).

Maak gij ook eens zo'n mooi klein kruisken...

Nu weet gij hoe gij den duivel moet verjagen, he, als hij U komt opstoken kwaad te doen... (1)

Laten wij samen mooi bidden:

— *God de Heilige Geest, maak dat ik niet vergete te bidden in de bekoring.*

— *Maak dat ik den duivel altijd wegjage!*

---

(1) Wij weten dat de bekoring ons niet altijd van den duivel komt maar ook van de wereld en van onze eigen bedorven natuur. Dat leert het kind wel later.

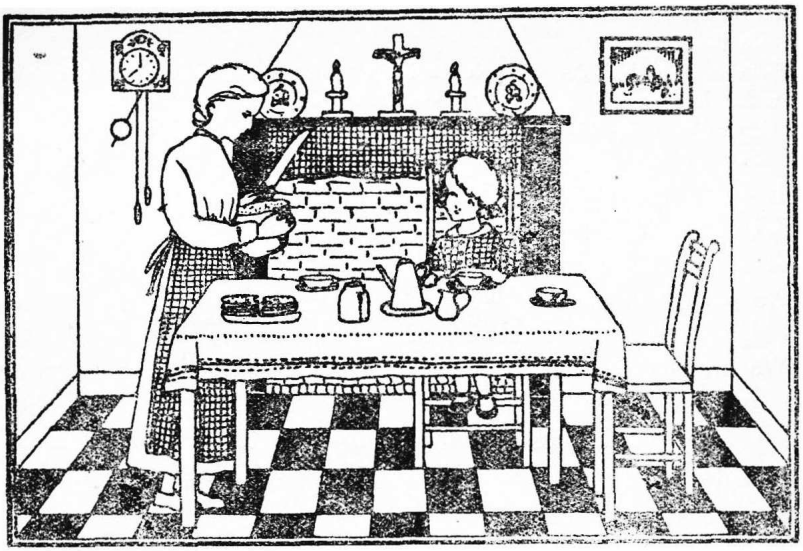

N. 9. God is onze goede Vader: Hij zorgt voor ons.

De goede God is mijn Vader uit den hemel.

Hij wil mij alles geven wat ik nodig heb voor mijn lichaam en mijn ziel. Ik zal het Hem alle dagen vragen door eerbiedig te bidden:

Onze Vader, die in de Hemelen zijt,
geheiligd zij uw naam;
uw rijk kome;
uw wil geschiede op aarde als in den Hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren;
en leid ons niet in bekoring;
maar verlos ons van het kwade. Amen.

Negende Les.

HET SCHOONSTE ONDER ALLE GEBEDEN.

(Het Gebed des Heren).

Herhaling:

Weet ge nog hoe mooi Franske kan bidden?
Wanneer bidt Franske?
— Als hij opstaat... als hij slapen gaat... vóór het eten en na het eten...
Wat bidt hij 's morgens? Hoe noemen wij dat gebed van 's morgens?
— Het morgengebed.
En wat bidt hij 's avonds?
— Het avondgebed.
Zeg mij eens wat gij gebeden hebt dezen morgen.
En wat bidt gij vóór gij begint te eten? En nadien?
— Een « Onze Vader ».

I.

Onze Vader, die in de hemelen zijt,
Geheiligd zij uw naam;
Uw Rijk kome;
Uw wil geschiede op aarde als in den hemel.....

Het « Onze Vader » is het schoonste onder al de gebeden die bestaan.

De goede God hoort het ons zo gaarne bidden!

Véél, véél jaren geleden, is Jezus zelf dat gebed aan de mensen komen leren.

Hoe begint het « Onze Vader »?
— **Onze Vader, die in de hemelen zijt** (tot hier)...

Wie is die Vader tot wien wij spreken?
— De goede God!
Weet ge nog hoe goed onze Vader uit den hemel voor ons zorgt?
We gaan dat nog eens vertellen, he?

Kijk, hier zit kleine Rita aan tafel.
En wie is bezig met boterhammen te snijden?
— Rita's Moeder.

Franske is met zijn twee grote zusters, Annie en Els, naar school.

Rita heeft wat langer geslapen omdat ze nog klein is. Nu gaat ze haar morgenboterhammekens eten (ontbijten).

Zie eens wat hier al op de tafel staat...

— Boterhammen, koffie, melk, boter, confituur.

Krijgt Roosje dat ook?

— Ja...

En van wie?

— Van Moeke (Mama).

Ja maar, heb ik het graan doen groeien waarvan het brood gebakken werd? Wie heeft het doen groeien? (Toon plaatje blz. 46).

(Vragen in denzelfden trant voor herkomst van melk, boter, koffie, confituur... zie blz. 47).

En wie snijdt er de boterhammekens? Wie maakt er de koffie gereed (klaar)?

— Moeder (Mama).

En waarmede koopt Moeder brood, boter, melk, confituur?

— Met geld.

En wie verdient dat geld?

— Vader...

En wie heeft er aan Roosje haar Moeke en haar Vadertje (Mama en Papa) gegeven?

— De goede God... die grote, machtige God.

Als God zo goed is voor Roosje, dan moet zij Hem ook bedanken, he?... Hoe zult ge dat doen?...

Door alle dagen uit heel uw hartje te zeggen:

« Onze Vader, die in de hemelen zijt, **geheiligd zij uw naam...** » want dit wil zeggen: Grote God, die toch zo goed zijt, ik zie U gaarne en ik wens dat alle mensen en alle kinderen U zouden kennen en U gaarne zouden zien.

Zeg mij nu eens mooi na met de oogjes toe (dicht):

— *Onze Vader, die in de hemelen zijt, geheiligd zij uw Naam,...*

— *Maak dat alle mensen U kennen en U gaarne zien.*

En nu wensen we ook nog aan den goeden God, dat alle mensen van heel de wereld, Hem zouden gehoorzamen en dienen. Zo kunnen ze dan allemaal in zijn schonen hemel komen.

Dat wensen wij als wij zeggen: **Uw Rijk kome!**

Zeg nu eens met gevouwen handjes:

— *Uw Rijk kome! Goede God laat ons allemaal samen eens bij U in den hemel komen, als 't U belieft* (1)

En wat zeggen wij nu nog als wij een « Onze Vader » bidden? (Het kind het Onze Vader laten herbeginnen... onderbreken aan:) **uw wil geschiede op aarde als in den hemel.**

Dat wil zeggen: Lieve God, onze goede Vader, Gij weet 't best wat goed is voor ons... wij zijn content (tevreden) met al wat Gij wilt!

Luister, hier moet ik U iets vertellen van Franske's zuster.

Franske had vier zusters, he? Kent gij ze al?

Els, Annie, Rita en Lieveke...

Annie deed goed haar best op school en Tante had haar gezegd dat ze den Zondag bij haar op bezoek mocht komen. Tante woonde te... (noem een stad of dorp aan het kind bekend).

Ze had een schonen groten hof... en twee lieve meisjes met wie Annie zo gaarne speelde. Annie mocht al van den Zaterdagmiddag vertrekken met de autobus. Ze had al de hele week een Onze Vader en een Wees-gegroet gebeden opdat het toch mooi weer zou zijn... Ja, maar... den Zaterdagmorgen kreeg Annie zo'n erge tandpijn, dat ze zelfs niet naar school kon gaan. Ze was er helemaal ziek van... Het kon natuurlijk niet zijn om zó naar Tante te gaan... en Annie zei bij zichzelf: Ik zal aan den goeden God vragen dat die tandpijn zou overgaan, Hij kan toch alles! En ze begon te bidden. Maar de tandpijn ging niet over en Annie moest thuis blijven. Nu dacht ze: De goede God heeft naar mij niet geluisterd!

Annie was mis, hoor, want de goede God luistert altijd als wij mooi bidden... Waarom had Hij dan aan Annie niet gegeven wat ze vroeg? Ik ga het U vertellen:

Den Zaterdagavond kwam Nonkel zelf per fiets afgereden:

— Ik kom kijken, zei hij, of Annie hier is... Tante en ik zijn toch zo ongerust!

— Waarom? vroeg Moeder.

— Wel, de autobus waarmede zij van middag bij ons moest komen is tegen een boom gereden en is in een gracht omgevallen (omgekanteld). Er zijn veel mensen gekwetst en er zijn twee kinderen dood...

— O, zei Annie, wat ben ik blij dat de goede God mijn tandpijn niet heeft weggenomen, anders zat ik ook in die autobus... en ik was misschien dood geweest!

(1) Als wij zeggen: Uw Rijk kome, dan vragen we rechtstreeks de uitbreiding van de heilige Kerk, Gods rijk hier op aarde... maar ook onrechtstreeks het Rijk des Hemels dat langs de H. Kerk wordt bereikt.

— Ja, Ja, zei Moeder, de goede God weet altijd 't best wat er voor ons goed is... Onthoudt het, kinderen, heel uw leven:

« Al wat God doet is wel gedaan! »

Zal ons Roosje dat ook onthouden? Zeg dat ook eens:
— *Al wat God doet is wel gedaan!*

Ik ga U nog iets vertellen:

Op zekeren avond werd er gebeld aan Franske's huis.

't Was een arme man uit de buurt. Gust heette hij. Hij kwam zeggen dat hij zonder werk was en geen centen kon verdienen en dat zijn vrouw ziek te bed lag. Franske's moeder zei dat de goede God soms toelaat dat wij arm en ziek zijn, maar dat het toch allemaal voor ons goed is... en dat de goede God altijd gereed is ons te helpen, als wij het Hem vragen. Ge zult wel weer aan werk geraken, mijn vriend, zei Moeder, wij zullen er voor bidden.

— Bidden. Madame, zei de man, en hij schudde triestig zijn hoofd, dat helpt niet, God vergeet mij! Hij luistert niet naar mij!

— O, mijnheer, zei Franske, die alles gehoord had, gij zijt mis... de goede God luistert altijd als wij mooi bidden. Franske's moeder gaf aan Gust wat eten mee en ze beloofde zijn zieke vrouw eens te gaan bezoeken.

's Anderendaags was het Zondag.

— Gij kunt niet naar de kerk gaan want gij zijt ziek, zei Gust tot zijn vrouw, maar ik zal naar de mis gaan met onze twee jongens.

De goede vrouw verschoot er van... en blij dat ze was! Want het was al een helen tijd dat haar man den Zondag niet meer naar de mis ging...

Ge weet dat het groot kwaad is den Zondag niet naar de mis te gaan.

Moeten de kindjes ook naar de mis gaan als 't Zondag is?

Ja, al de kindjes die zeven jaar oud zijn moeten naar de mis gaan als 't Zondag is.

Nu, Gust trok naar de kerk met zijn twee jongens en ze baden uit gans hun hart: (laat het kind meezeggen):

Onze Vader die in de hemelen zijt, geheiligd zij uw naam; uw rijk kome; uw wil geschiede op aarde als in den hemel.....

's Middags gingen Els en Franske een korfje eten dragen naar de zieke vrouw en Els zei dat Gust direct bij Vader moest komen, dat Vader goed nieuws had...

De man kwam al rap af en Franske's Vader zei:

— Gust, gij moogt morgen naar de fabriek gaan werken, ik heb het aan den baas gevraagd...

De arme man was heel gelukkig en hij bedankte Franske's Vader en Moeder.

— Ziet ge, zei Moeder, als de man weg was, de goede God heeft Gust een tijdje zonder werk en zonder centen gelaten opdat hij er aan zou gedacht hebben den Zondag weer naar de Mis te gaan... 't Was alles voor zijn goed, ik zeg het altijd: Al wat God doet is wel gedaan!

— Moeder, zei Franske, die een slim manneke was, wie den Zondag niet naar de mis gaat, gaat naar de hel, he?

— Wie den Zondag naar de mis niet gaat, is op weg naar de hel... zei Vader...

En wat was er nu 't best voor dien man: een tijdje arm en ongelukkig te zijn of naar de hel te gaan?

Franske wist het wel... Weet Roosje het ook?

Ziet ge, Roosje, hoe goed de lieve God voor ons is!

Hij wil altijd ons goed... maar wij moeten dan ook doen wat Hij wil... (1)

Laten wij nu eens heel eerbiedig, met de oogjes dicht zeggen:

— *Goede God, uw wil geschiede op aarde als in den hemel.*

— *Gij wilt altijd mijn goed... ik zal ook altijd doen wat gij wilt...*

II.

Geef ons heden ons dagelijks brood;
En vergeef ons onze schulden, gelijk ook
wij vergeven aan onze schuldenaren;
En leid ons niet in bekoring;
Maar verlos ons van het kwade. Amen.

(Het Onze Vader laten bidden... onderbreken: **Geef ons heden ons dagelijks brood...**

Roosje weet wel van waar het brood komt, he? Vertel het mij eens...

Waarom moeten wij eten? Waarom hebben wij brood nodig?

— Om niet ziek te worden.

Waarom moet gij nog veel boterhammen eten?

Om te groeien en sterk te worden.

Dat brood is voedsel voor uw lichaam,... Maar, hebben wij alleen een lichaam? Uit hoeveel delen bestaat de mens?

— *De mens bestaat uit twee delen: een ziel en een lichaam.*

Wat kunnen wij niet zien?... Waarom niet?...

Uw zielke moet ook gevoed worden. Voor uw zielke bestaat er een ander brood: het Hostie-brood (traag uitspreken), de Heilige Hostie...

De Heilige Hostie... dat is Jezus zelf, die in uw zielke wil komen om het schoner en heiliger en sterker te maken...

En wanneer krijgen de mensen dat Hostie-brood, wanneer ontvangen zij Jezus in hun ziel?

— Als zij te Communie gaan.

(1) Als wij zeggen: Uw wil geschiede op aarde als in den hemel, dan vragen wij Gods genade om zijn geboden zo volmaakt mogelijk te onderhouden, en ons in alles aan zijn heiligen wil te onderwerpen.

O, dat is zo'n groot geluk! Als gij braaf zijt en goed onthoudt al wat ik U leer, zult gij ook Jezus in uw zielken mogen ontvangen, dan zult gij ook de Heilige Hostie krijgen.

Zoudt gij willen uw eerste Communie doen?

Vraag het eens mooi:

— *Lieve Jezus, kom als 't U belieft in mijn zielken om het te voeden.*

— *Geef ons heden ons dagelijks brood:*

— *brood voor mijn lichaam... en de heilige Hostie voor mijn ziel* (1).

En nu moet ik U toch iets vertellen... van een kleinen weesjongen en hoe de goede God hem zijn dagelijks brood gaf:

Het was op een namiddag dat er geen school was.

Els moest voor Moeder naar den winkel gaan en Franske mocht meegaan.

In 't weerkomen gingen ze voorbij het kerkhof en Els zei: Kom, Franske, we gaan een « Onze Vader » bidden op het graf van Grootmoe... Ze zal het zien van uit den hemel en ze zal blij zijn. Ze hadden nog maar pas een kruisken gemaakt of ze hoorden luidop schreien...

Oei, oei, oei, zei Franske en hij greep Els bij den arm.

— Ge moet niet bang zijn, zei Els en ze keek rond op het kerkhof.

Ze zag een arm jongetje dat op zijn knietjes zat voor een graf met een houten kruis.

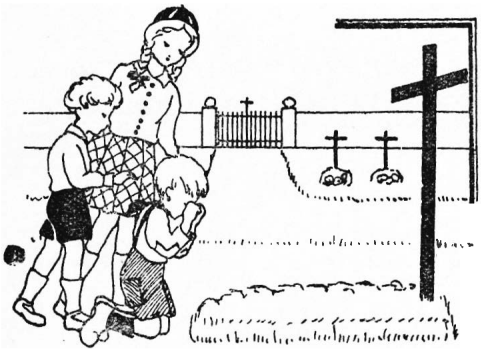

Ze ging er met Franske naartoe.

Wat scheelt er manneken? vroeg Els.

Maar het ventje kon niet antwoorden van het danig snikken.

Hoe heet gij? vroeg Franske.

— Pol, zei het manneke.

— En waarom hebt gij toch zoveel verdriet, Polleke?

Polleke droogde zijn tranen af met zijn mouw en hij vertelde dat zijn moeder gestorven was... en dat hij nu alleen op de wereld was. Hij had geen zusters en geen broers.

— Waar woont gij? vroeg Els.

Polleke zei de straat en het nummer.

— Waarom gnat gij niet naar huis? vroeg Els nog.

Ik durf niet, zei Polleke. Daar is niemand dan een man, die altijd vloekt en die mij slaat. Hij heeft mij gezegd dat ik moet gaan « schooien » (bedelen), dat hij voor mij niet wilde werken. Ik heb nog niets gegeten vandaag... ik heb toch zo'n groten honger.

---

(1) Als wij bidden: Geef ons heden ons dagelijks brood, dan vragen wij alles wat wij iederen dag nodig hebben naar ziel en lichaam.

— Maar, vroeg Els verwonderd, is die man uw vader niet?

— O, neen, zei Polleke, mijn vader is al lang dood... Ik heb geen vader... Ik heb niemand meer... en hij begon opnieuw te schreien.

— Jawel, troostte Els, gij hebt toch in den hemel een goeden Vader, die voor U zorgt. We zullen samen een « Onze Vader » bidden. Franske begon, heel traag en mooi met de handjes te zamen: Onze Vader... (voortbidden en het kind laten meezeggen tot na: dagelijks brood...)

Polleke vouwde ook zijn handjes samen en hij deed zijn best om met Els de woorden na te zeggen.

Maar opeens werd het arme manneken heel bleek en hij begon te beven.

Ik ben onpasselijk, zei hij... Ik heb toch zo'n groten honger!

— Kom, wij gaan naar huis, zei Els, en ge moogt meegaan.

— Ons Moeke zal U een dikke boterham snijden, zei Franske. Els nam Polleke aan de hand en zo kwamen ze thuis.

Moeder keek natuurlijk heel verwonderd naar het vreemde jongetje. Els vertelde alles en begon er bij te schreien van compassie. Moeder kreeg ook de tranen in de ogen. Ze waste Polleke zijn gezichtje en zijn handjes en gaf hem algauw een goede boterham.

Terwijl Polleke nog aan tafel zat kwam Franske's Vader thuis.

— Vader, riep Franske, ik heb een broerke! Ik zou willen dat hij altijd hier bleef... om met hem te kunnen spelen.

Moeder kwam er algauw tussen. Ze vertelde wat gebeurd was.

De goede God heeft ons dien armen weesjongen gezonden, zei ze, wij mogen hem nu toch niet wegzenden, zonder hem te helpen.

— 't Is waar, zei Vader... en hij dacht er over na wat hij met Polleke zou doen.

Na het avondeten zette Vader zich in zijn zetel en hij riep den kleinen weesjongen bij zich.

— Polleke, zei hij, belooft gij mij een brave jongen te zijn?

— O, ja, Mijnheer, zei Polleke.

En zoudt gij hier willen blijven?

— Och, als 't U belieft, Mijnheer, zei het manneken.

— 't Is goed, zei Vader, gij moogt bij ons blijven... waar vijf kinderen zijn is er ook plaats voor een zesde... Ik zal wat harder werken en Moeder zal wat harder sparen en 't zal ook gaan; de goede God zal ons wel helpen.

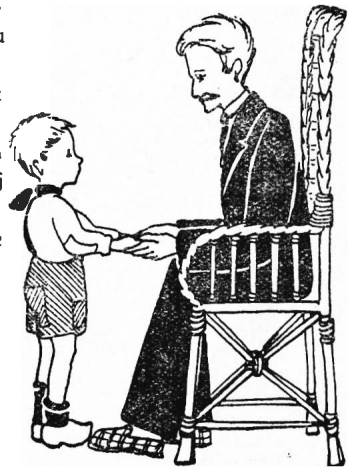

— O, dank U, Mijnheer, zei Polleke en hij begon weer te schreien maar 't was puur van blijdschap.

Franske was zodanig tevreden dat hij begon te dansen en de meisjes riepen: Moeder, mogen we meegaan naar boven een bedje opmaken voor Polleke?

Allemaal goed en wel, zei Vader, maar eerst en vooral God bedanken die zo goed is geweest voor Polleke.

En ze baden samen een schoon « Onze Vader... » en een « Wees-gegroet »... Kijk eens, hier zien wij de hele familie van Franske (het kind laten opnoemen

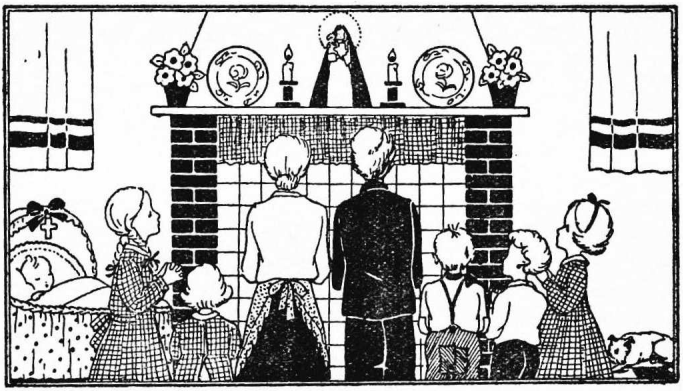

van links naar rechts: Lieveke in de wieg, Els, kleine Rita, Moeder, Vader, Polleke, Franske en Annie... en Bobie de hond.)

Zeg mij eens, Roosje, wie had er gezorgd dat het arme jongetje eten kreeg... dat hij bij Franske mocht blijven wonen?... Wie gaf die goede gedachte aan Franske's Vader?

— De goede God.

En de goede God zorgt nog meer voor Roosje!

Gij hebt nog Vader en Moeder, he, gij moet bij geen vreemde mensen gaan wonen... en bij ons is er brood om te eten... Wat mogen wij dan niet vergeten? Den goeden God te bedanken door altijd mooi te bidden en te vragen voor ons, en voor alle kindertjes:

« Geef ons heden ons dagelijks brood ». Heden dat wil zeggen: vandaag...

Zeg het eens uit heel uw hartje:

— *Goede God, geef mij en alle kinderen ons dagelijks brood.*

Wat vragen wij nog meer aan den goeden God als wij het Onze Vader bidden?

Wat zeggen wij na: Geef ons heden ons dagelijks brood?

— En vergeef ons onze schulden gelijk ook wij vergeven aan onze schuldenaren...

Wij zijn ongelukkig niet altijd braaf... De kinderkens zijn ook niet altijd braaf... Ze zijn soms ongehoorzaam aan Vader en Moeder, ze maken soms ruzie met broers en zusters of met andere kinderen, ze zijn soms lui en gulzig, ze zijn niet braaf in de school... er zijn kin-

deren die soms durven liegen... De goede God, die alles ziet en weet, is dan niet tevreden... Als wij kwaad doen verdienen wij straf. Maar, als wij dan mooi vragen: En vergeef ons onze schulden, dan zeggen wij: Lieve God, die onze goede Vader zijt, wees niet kwaad op ons, maar wil het vergeten en vergeven dat wij stout zijn geweest, zie, het spijt ons...

En de goede God hoort het en Hij ziet dat het ons waarlijk spijt, en Hij wil alles vergeten en vergeven... maar op één conditie (voorwaarde): wij moeten óók willen vergeten en vergeven, wij mogen niet kwaad zijn als er ons iemand verdriet aandoet...

Franske's Tante was naar... (noem een grootstad) naar den Bazar geweest en ze had daar een groten ballon gekregen, omdat ze nogal veel had gekocht. Ze dacht: dat is voor ons Franske!

Franske was niet weinig kontent! 't Was ook zo'n mooie gekleurde ballon (luchtbal). Franske kwam met Polleke van school.

— Wij gaan ons haasten dat onze boterham op is, zei Franske, en dan gaan wij den ballon aan een langen, langen draad binden en wij gaan hem laten opgaan héél hoog boven de bomen...

Maar zie nu eens hier. Wat is er gebeurd?... (plaatje tonen)

(Het kind laten vertellen).

Wie is dat kleine meisje, herkent gij ze?

— 't Is kleine Rita...

Wat heeft ze gedaan?

Ze heeft den schonen ballon in haar twee armen genomen en er op geduwd zo hard ze kon...

En wat is er gebeurd?

Klak! Klak! Een scheur in den ballon... zie, al het gas gaat er uit...

Rita verschiet... maar Franske, die juist komt aangelopen, verschiet nog meer...

Hij maakt zich kwaad op kleine zus en geeft haar een duw dat ze bijna valt...

Dan loopt hij met den kapotten ballon naar de keuken en stampt van koleire op den grond. Rita is natuurlijk ook aan het huilen gegaan...

— 't Moet gedaan zijn met al dat lawijt, zegt moeder, komt nu maar alle twee aan tafel uw boterham eten...

Maar Franske wil niet aan tafel komen en hij stelt zich in den hoek te pruilen...

Frans, ge zijt stout, zegt Moeder bedroefd, ge zijt erg ongehoorzaam... en ze bekijkt Frans niet meer.

Maar Franske, die een goed hartje heeft, denkt na vijf minuutjes: ik doe den goeden God verdriet aan en ik doe Moeke ook verdriet aan... dat mag niet zijn en hij komt uit zijn hoekje naar de tafel gedrenteld.

— Moeke, vraagt hij stillekens, zijt ge nog kwaad op mij? Ik zal het niet meer doen...

— Zijt ge nog kwaad op uw zusterken, vraagt Moeder?

Fransken denkt aan zijn mooien ballon en... ja, hij heeft veel « goesting » (zin) om zijn tong uit te steken naar Rita... maar hij voelt heel goed dat Moeder niet kan vergeven als hij zelf niet vergeeft... Neen, ik ben niet meer kwaad, zegt hij, en schuift zijn stoel wat dichter bij dien van Rita.

Dan is alles vergeven, zegt Moeder... maar kijk nu ook eens naar het Kruisbeeld boven de schouw en zeg aan Onzen lieven Heerken dat het U spijt dat ge stout zijt geweest.

Franske deed het... Weet ge wat hij zei terwijl hij naar het kruisbeeld keek: « Lieve Jezus, het spijt me dat ik stout ben geweest, omdat ik U pijn heb gedaan... Ik zal het niet meer doen. Toen bad hij luidop zijn Onze Vader vooraleer hij begon te eten...

Toen hij zei: Vergeef ons onze schulden gelijk wij vergeven aan onze schuldenaren, keek hij eens naar Rita... en hij gevoelde dat alles weer goed was· dat de goede God niet meer kwaad was op hem, omdat hij ook niet meer kwaad was op zijn zusterke en omdat hij spijt had dat hij stout was geweest!

Zal Roosje ook vergeten en vergeven als (noem broers of zusters) ...haar plagen?

Ja, he! Waarom? Opdat de goede God aan Roosje zou vergeven als ze soms niet braaf is.

Vragen wij nog iets aan den goeden God als wij het « Onze Vader » bidden?

Wat zeggen wij nog?

— **En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade.**

Een bekoring dat is een kwade gedachte... dat is « goesting » (lust) krijgen om stout te zijn, om kwaad te doen.

Weet ge 't nog hoe Franske eens goesting kreeg om suikerklontjes weg te nemen uit de kast? (Toon plaatje blz. 56).

Dat was een bekoring. Franske had een bekoring...

Welnu, als wij mooi bidden:

« En leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade » dan vragen wij aan den goeden God, dat Hij ons zou helpen niet naar den duivel te luisteren... en dat Hij ons van het kwaad zou verlossen.

En ge weet wel, he Roosje, wat het ergste kwaad is, het grootste ongeluk dat ons kan gebeuren?... Zeg het eens!

— Dat is stout zijn, ongehoorzaam zijn aan den goeden God en vlekken maken op onze schone ziel...

Zeg nu eens uit heel uw hartje:

— *Goede God, help mij toch altijd den duivel verjagen als hij mij kwade gedachten geeft.*

— *Geef dat ik mijn zieltje altijd schoon en zuiver houde.*

— *Leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van het kwade.*

Zie eens wat al goede dingen wij vragen aan den goeden God als wij één « Onze Vader » bidden!

Natuurlijk moeten wij dat mooi vragen...

Moest gij nu eens naar den Koning mogen gaan om hem veel goede dingen te vragen, hoe zoudt gij dat doen:

Zoudt gij rondkijken terwijl gij tot den Koning spreekt? Zoudt gij lachen, of wippen, of op één been staan?... Neen, he!

Hoe zoudt gij tot den Koning spreken? Heel beleefd.

En de goede God? Is Hij niet véél méér dan de Koning? Is Hij niet véél machtiger? Hij is de grote Koning van al wat bestaat want Hij heeft alles geschapen...

Bid gij nu eens een « Onze Vader », zo mooi als Franske.

Bid voor Vader en Moeder (voor broertjes en zusjes) voor heel ons huisgezin opdat de goede God ons alles zou geven wat wij nodig hebben...

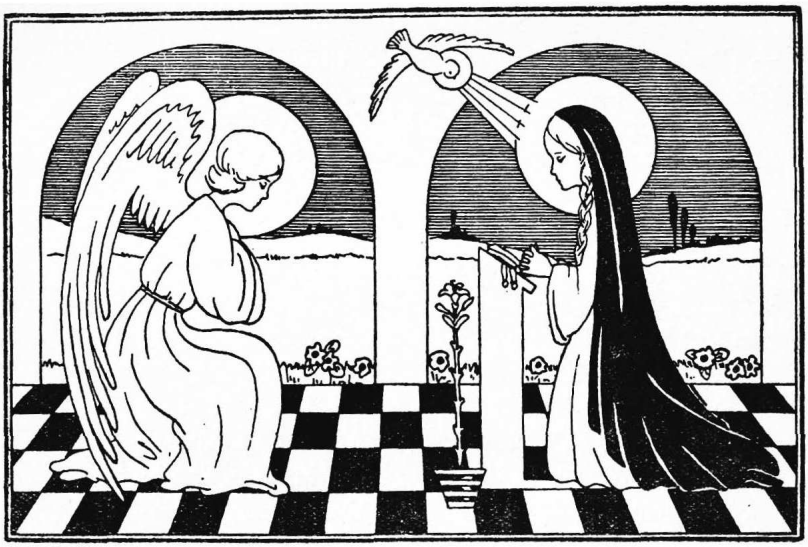

N. 10. De Boodschap van den Engel Gabriël aan Maria.

De Engel Gabriël werd door God naar Maria gezonden.
Hij kwam haar zeggen, dat zij de moeder van den Verlosser zou worden.
De Verlosser is Jezus, God de Zoon voor ons mens geworden.
Maria is ook mijn lieve Moeder.
Ik groet haar elken morgen en elken avond.
Dan zeg ik eerbiedig:

Wees gegroet, Maria, vol van genade;
de Heer is met U;
gezegend zijt gij boven alle vrouwen;
en gezegend is de vrucht van uw lichaam, Jezus.
Heilige Maria, Moeder Gods,
bid voor ons, arme zondaars,
nu en in het uur van onzen dood. Amen.

Tiende Les.

DE MOEDER VAN DEN VERLOSSER.

Herhaling:

Weet ge nog, Roosje, waarom Adam en Eva zoveel verdriet hadden nadat ze erg ongehoorzaam waren geweest aan den goeden God?

— Omdat de hemel nu gesloten was voor hen en voor alle mensen.

Wie is ze komen troosten?

— De goede God.

Wat heeft de goede God hun gezegd om ze te troosten?

— Dat Hij een Verlosser zou zenden.

Wie heeft aan God den Vader gevraagd op de wereld te mogen komen om de mensen te komen verlossen?

— God de Zoon.

De hoeveelste Persoon van de Heilige Drievuldigheid is God de Zoon?

— De tweede Persoon.

Wat heeft God de Zoon gedaan om onzen Verlosser te worden... om den hemel weer open te maken? (Toon plaatje blz. 49).

— Hij is een klein Kindeke geworden en later heeft Hij zich laten vastnagelen op het kruis.

1. De verwachting en de Boodschap.

De goede God had niet gezegd wanneer de Verlosser zou komen.

Adam en Eva waren al lang dood.

Op de wereld leefden nu véél mensen want Adam en Eva hadden veel kinderen... en toen die groot waren hadden die ook veel kinderen...

Maar niemand kon in den hemel komen: de hemel was gesloten.

Door wiens schuld?

Maar de mensen wisten dat er een Verlosser zou komen... iemand die hen weer vrienden van den goeden God zou maken en die den hemel weer zou openmaken voor hen.

En de mensen verwachtten dien goeden Verlosser met ongeduld!

Weet ge wie hier op haar knieën zit? (Plaat N. 10).

Hoe noemen wij Onze lieve Vrouw ook nog? Hoe heet zij,

De heilige Maagd Maria! Zeg gij het ook eens...

Kijk eens hoe mooi Onze lieve Vrouwke hier aan 't bidden is!

Men ziet dat ze spreekt met den goeden God... Ze keert het hoofd niet om... ze zit stil en eerbiedig...

De heilige Maagd Maria heeft den helen dag hard gewerkt.

Nu is het avond. De zon gaat slapen... 't wordt stilletjes aan donker.

Onze lieve Vrouwke heeft haar avondgebed gezegd.

Ze bedankt den goeden God en ze vraagt dat Hij toch niet lang meer zou wachten den Verlosser te zenden.

En de goede God luisterde naar Maria. Hij zag haar toch zo gaarne...

Weet ge waarom? Omdat ze Hem nooit het kleinste verdriet had aangedaan.

Wanneer doet men den goeden God verdriet aan?...

Maar de heilige Maagd Maria was nooit stout geweest... ze had nooit maar nooit het kleinste kwaad gedaan... Haar ziel was zo zuiver...

Het was al donker geworden buiten en Onze lieve Vrouwke bad nog altijd voort: ze sprak toch zo gaarne met den goeden God.

Maar opeens verschiet (verschrikt) ze... want het wordt heel klaar in haar kamer. Daar is iemand binnengekomen en ze heeft niet gezien langs waar. Wie is het? Kijk eens... Vanwaar komt die Engel?

Hij is door God gezonden naar Maria. Zijn naam is **Gabriël!**

Hoe heet die schone Engel?

De Engel Gabriël maakt een mooie buiging om Onze lieve Vrouwke te groeten.

En luister wat hij zegt? Hij spreekt stil en traag en hij zegt zó:

« Wees gegroet, vol van genade, de Heer is met U... gezegend zijt Gij boven alle vrouwen... »

Onze lieve Vrouwke is zeer verwonderd... en ze vraagt zich af wat die schone Engel doen komt en ze kijkt eerbiedig naar hem.

Hij is van God gezonden met een **Boodschap...** dat wil zeggen met een groot nieuws.

— Hij komt uit den hemel!

Dat kunt ge zien... want hij is toch zo schoon... hij blinkt lijk de zon!

Luister, de Engel komt aan Onze lieve Vrouwke zeggen dat de Verlosser gaat komen... dat God de Zoon mens wil worden... dat Hij een kleine Kindeke wil worden. Dat Kindeke, dat God en mens zal zijn, moet Jezus heten. Maar een klein kindje moet toch een moederke hebben... en nu zegt de Engel Gabriël dat Maria uitgekozen is door

God **om de moeder te worden van den Verlosser... van Jezus, God den Zoon!**

O, wat een groot, wat een blij nieuws voor Onze lieve Vrouwke!

Wat zal zij aan den Engel antwoorden? Is zij hovaardig?

Wel neen, ze zegt zo:

« **Zie de dienstmaagd des Heren, Mij geschiede naar uw woord** ».

Dat wil zeggen: Al wat de goede God wil, dat wil ik ook! Ik ben hier om den goeden God te dienen!

O, wat is dat antwoord schoon! Goede God al wat Gij wilt, dat wil ik ook!

Laten wij het eens samen zeggen:

— *Goede God, al wat Gij wilt, dat wil ik ook!*

— *Uw wil geschiede op aarde als in den hemel...*

De Engel Gabriël is met dat mooie antwoord van Onze lieve Vrouw terug naar den hemel gevlogen en God de Zoon is nu blij... nu heeft Hij een Moeder... en Hij zal weldra als een klein Kindeke bij de mensen verblijven.

Als de Engel weg is, blijft Onze lieve Vrouwke nog een tijdje voort bidden... Ze is toch zo blij! Waarom? Wiens Moederke mag ze zijn?...

De Heilige Geest maakt haar hart brandend van liefde voor het Kindeke Jezus, dat weldra op de wereld zal komen.

2. Maria is ook onze Moeder.

Onze lieve Vrouw ziet niet alleen Jezus gaarne, ook wij zijn haar beste kinderen. Maria is ook onze Moeder! Zij is ons Moederken uit den hemel.

In den hemel hebben wij een goeden Vader... Wie is dat?

En ook een lieve Moeder... Wie?

Ziet zij U gaarne? Zo gaarne als ik? En ziet gij mij ook gaarne?

Zo moet gij dan ook Onze lieve Vrouwke, uw hemelmoederken, gaarne zien...

En hoe kunt ge dat tonen?

Met dikwijls eerbiedig een Wees-gegroetje te bidden.

Hoe begint het « Wees gegroet »?

Wie geeft het eerst Onze lieve Vrouw zó gegroet? (Plaat N. 10).

En als wij nu zo'n schoon Weesgegroetje bidden... dan is Onze lieve Vrouwke zo blij, als toen de Engel haar is komen groeten...

Waarom bidt Franske 's avonds drie Wees-gegroetjes?

Opdat Onze lieve Vrouwke zijn zieltje altijd mooi wit, mooi zuiver zou bewaren.

Gij hebt al de brave mensen véél Wees-gegroetjes na elkaar horen bidden, he? Wat bidden ze dan... Hoe noemen we dat?

— Een « paternoster »...

(Toon een rozenkrans). Kijk, op dit grote bolletje bidt men een « Onze Vader » en op al die kleine bolletjes bidt men « Wees gegroet ».

Hoeveel kleine bolletjes zijn er hier? (Laten tellen).

Ziet ge dat noemt men een tientje van den paternoster...

Franske is met zijn Vader bij zijn Tante Nonneke mogen gaan.

— Franske, kent gij al uw gebedekens? vraagt Tante Nonneke.

— O, ja, Tante, zegt Franske, mag ik ze eens opzeggen?

Welke gebedekens kende Franske zo al? Weet gij het nog?

Het « Onze Vader », het « Wees gegroet », een klein morgengebedje om zijn hartje en heel zijn dag aan den goeden God te geven, een klein avondgebedje om den goeden God te bedanken en vergiffenis te vragen, moest hij gedurende den dag kwaad gedaan hebben, en een gebedje tot zijn Engelbewaarder.

Tante Nonneke stond verwonderd omdat Franske zo mooi kon bidden en omdat hij zo goed de woordekens uitsprak...

— Franske, hebt ge al een paternoster? vroeg Tante.

— Neen, zei Franske, Els en Annie hebben er een schonen, maar ik niet.

— Wel, zei Tante, ik ga er U een geven...

En wanneer gaat gij aan dien paternoster bidden? vroeg Tante.

— Als ik met Moeder (Mama) of met Els en Annie meega naar het Lof.

Franske moest nu ook nog met Tante Nonneke goeden-dag gaan zeggen aan Moeder Overste. Hij moest daar nog eens vertellen hoe Polleke bij hen thuis gekomen was... en Moeder Overste gaf hem ook een paternoster mee voor Polleke.

Dan moest hij ook nog vertellen van Lieveke.

— Ze is al groot geworden, zei Franske, ze zit nu al bij ons aan tafel in haar stoel.

Kijk, hier zien wij Lieveke zitten.

— Wacht, zei Moeder Overste, ik geloof dat ik nog een schoon geschenkje heb voor Lieveke! En ze keek in haar grote kast en ze haalde er een klein wit doosje uit waarin een schone medaille lag.

— Zeg aan uw Moeder (Mama) dat dit een scapuliermedaille is voor Lieveke, zei Moeder Overste.

Franske bedankte Moeder Overste en wel gezind trok hij met zijn geschenken naar huis.

Ons Roosje draagt ook een scapuliermedaille, is 't niet?

En waarom dragen de brave mensen een scapuliermedaille?

Om te tonen dat zij échte kinderen zijn van Onze lieve Vrouwke.

En Onze lieve Vrouw van haren kant zorgt op bijzondere wijze voor de mensen die haar scapulier dragen. Het is meer dan eens gebeurd dat iemand voor een groot ongeluk bewaard is gebleven, omdat hij het scapulier op zich had.

Onze lieve Vrouw zorgt niet enkel voor ons lichaam als wij haar scapulier dragen, Zij zorgt vooral voor onze ziel. Ze bewaart onze ziel voor ongelukken... En welk is het grootste ongeluk dat onze ziel kan gebeuren?

— Groot kwaad doen... grote zonde doen en zó den goeden God uit onze ziel wegjagen.

Wie zijn die meisjes hier?

Els is met kleine Rita gaan wandelen.

Wat zien zij aan dien boom hangen?

Wat heeft kleine Rita gedaan?

Aan wie wil ze haar bloemekens geven? Wat doet Els?

Zullen Els en Rita naar huis gaan zonder iets te zeggen aan Onze Lieve Vrouwke? Zonder haar te groeten?

Wat zullen ze zeggen om hun lieve Moeder uit den hemel te groeten?... Ze zullen zeggen lijk de Engel Gabriël: Wees gegroet Maria...

Onze lieve Vrouwke heeft zo gaarne dat wij haar beeld bekijken, dat wij er bloemen bij zetten... Wat zet men soms nog bij het beeld van Onze lieve Vrouw?...

Els zegt altijd « Wees gegroet, Maria » als zij een beeld van Onze lieve Vrouw voorbijgaat...

Bij haar thuis staat er een beeld van O. L. Vrouw op de schouw en wat staat daar bij? (Toon plaatje blz. 66).

En bij ons?... Waar staat het beeld van Maria?

Laten wij nu eens mooi naar dat lieve beeld kijken en gelijk de Engel Gabriël bidden: *Wees gegroet...*

N. 11. Op Kerstdag vieren wij Jezus' geboorte.

God de Zoon is uit den hemel op aarde gekomen.
Als een klein kind werd Hij geboren in een stal te Bethlehem.
God de Zoon die mens geworden is heet Jezus Christus.

Ik geloof in het bijzonder:
dat er is één God;
dat er zijn drie goddelijke Personen, God de Vader, God de Zoon, en God de Heilige Geest;
dat God de Zoon is mens geworden...

Elfde Les.

DE GEBOORTE VAN DEN VERLOSSER.

Herhaling:

Hebben de mensen lang moeten wachten vooraleer de Verlosser gekomen is?...

Leefden Adam en Eva nog?...

Wie is er uit den hemel gekomen bij de Heilige Maagd Maria?...

Hoe heeft de Engel Gabriël Maria gegroet? Wat heeft hij gezegd om haar te groeten?...

Welk groot nieuws kwam hij zeggen (boodschappen) aan Onze lieve Vrouw?

— Dat God de Zoon het mensdom zou komen verlossen.

Wie is de Verlosser?

— God de Zoon die voor ons is mens geworden.

De hoeveelste Persoon van de Heilige Drievuldigheid is Hij?

— De tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid.

Welken naam moest Maria geven aan het kleine Kindje, waarvan zij de Moeder mocht worden?

— Jezus.

Wie is Jezus?

— Jezus is de Verlosser, God de Zoon, die voor ons is mens geworden. (Laten herhalen totdat het antwoord juist zij).

Wie is onze lieve Moeder uit den hemel?

Ziet zij ons gaarne? Moeten wij haar gaarne zien?

Hoe kunnen wij dat tonen?

— Door dikwijls een Wees-gegroetje te bidden.

Wanneer bidden de brave mensen Wees-gegroetjes?

Waarom bidt gij drie Wees-gegroetjes 's avonds?

— Opdat mijn zielke altijd zuiver zou blijven.

Wat dragen wij op ons opdat Onze lieve Vrouw bijzonder goed voor ons zou zorgen?

— Het scapulier.

De brave mensen hebben een kruisbeeld in hun huis... en welk beeld nog?

1. Maria en Jozef gaan naar Bethlehem.

Onze lieve Vrouwke woonde met den heiligen Jozef in een klein huisje te Nazareth.

Nazareth dat ligt heel ver van hier.

Was Onze lieve Vrouwke rijk?

Moest zij hard werken?

Wat deed zij over dag? Zij deed al wat uw Moeke (Mama) hier thuis doet: zij kookte, zij waste, wat nog?

— Zij schuurde, zij naaide... (laat het kind het zeggen)

En wat deed zij 's avonds? Weet ge 't nog? (Toon Plaat N. 10).

En wat deed de Heilige Jozef te Nazareth?

De Heilige Jozef was een timmerman. Hij maakte stoelen en tafels, banken, kasten... voor de mensen van Nazareth.

Waarom deed hij dat? Wat moest hij verdienen?...

Wie verdient hier geld, bij ons?... Wat doet Moeke (Mama) met dat geld?...

De goede God, die Onze lieve Vrouwke zo gaarne zag, zag ook den heiligen Jozef heel gaarne. Weet ge waarom?

Omdat de heilige Jozef altijd deed wat de goede God wilde.

Op zekeren dag moesten Onze lieve Vrouwke en de Heilige Jozef op reis gaan. Waar moesten ze naar toe gaan?

Naar **Beth-le-hem...**

Zeg gij dat ook eens... (vóórzeggen)

Wat moesten ze daar gaan doen?

Luister ik zal het U vertellen: de keizer wilde dat alle mensen hun naam lieten opschrijven, want hij wilde weten hoeveel mensen er in het land woonden.

Maar de mensen moesten zich laten opschrijven dàar waar hun ouders hadden gewoond. En zo moesten Maria en Jozef, van Nazareth naar...? Zeg het eens...

Maar Bethlehem was heel ver... veel verder dan (noem een grote stad uit de omgeving).

Er waren nog geen treinen... en ook geen auto's... zelfs geen velo's (fietsen). Een voiture (rijtuig) konden Maria en Jozef niet betalen want ze waren arm. Hoe moesten zij dan in Bethlehem geraken?

— Te voet...

De heilige Jozef had een klein mager ezelken. Hij nam het beest mee om Onze lieve Vrouwke van tijd tot tijd erop te laten zitten.

Ze moesten verschillende dagen gaan... altijd maar gaan... Ze waren toch zo moe toen zij eindelijk in Bethlehem aankwamen.

Toen zij hun namen hadden laten opschrijven was het al donker want het was in December, in het putje van den Winter. Dan zijn de dagen kort, he? Dan is het vroeg donker... en heel koud!

De Heilige Jozef klopte aan een huis en vroeg: Mogen wij van nacht hier blijven, als 't U belieft? We zijn zo moe en het is zo koud! De man die opendeed, zag dat zij maar twee arme mensen waren en hij antwoordde bot: Neen, er is geen plaats meer! En hij wierp de deur toe... Toen gingen ze wat verder en klopten aan een ander huis: Laat ons toch als 't U belieft binnen, zei Sint Jozef, er is niemand meer op straat en het is zo koud! Maar ook dáár zeiden de mensen: Er is veel volk naar Bethlehem gekomen, alles is vol... er is geen plaats meer!

Maria had het zo koud. Ze had maar dunne kleren aan, ze was immers arm. Toen klopte Jozef aan bij een herbergier: Laat ons toch binnen, mijnheer, zei Sint Jozef, kunt gij ons als 't U belieft geen klein hoekje geven waar wij ons wat kunnen warmen en een beetje slapen? Maar de herbergier zag wel dat zij geen centen op zak hadden; hij dacht: die mensen zullen mij niet kunnen betalen en daarbij mijn huis is vol... en hij liet ze niet binnen komen, Maria en Jozef sukkelden nog een eindje voort... al tastend door het donker... ze waren doodmoe en versteven van de kou! Toch klaagden ze niet. Ze dachten: Alles zoals God het wil... Al wat God doet is wel gedaan.

2. Jezus wordt in een stal geboren.

Op het uiteinde van de stad vonden ze een stalleken. Het was een donkere grot. Daar was geen deur aan en daar waren ook geen vensters in, de wind kon er in blazen. Sint Jozef keek rond maar hij vond geen vuurtje... hij zag geen bedje staan, zelfs geen stoel waarop Onze lieve Vrouwke zou kunnen rusten... Op den grond lag er geen vloer... het was al aarde en stro. Was er dan niets in dien stal? Sint Jozef hoorde gerucht... hij hief zijn lantaarn op en keek nog eens goed. Tegen den muur van de grot zag hij een os staan. Toen haalde hij zijn ezelken, dat nog buiten stond, en bracht het bij den os.

Sint Jozef zag ook een voederbak staan, een krib waaruit de beesten konden eten.

Hij raapte wat stro bijeen en legde het in een hoekske op den grond.

Onze lieve Vrouwke ging daarop zitten en de Heilige Jozef gaf haar zijn mantel om er zich mede te dekken.

Alhoewel ze heel moe waren konden ze toch niet slapen...

Zoudt gij in slaap geraken moest gij zo in een stalletje liggen zonder deur? Waar zijt gij 's nachts, Roosje?

In uw warm bedje, he! En ge hoort soms wel dat het buiten fel waait... maar in uw bedje is het zacht en goed... en zoudt gij er willen uitkomen om in uw slaapkleedje buiten in het donker en in de koude te liggen?...

Wel, luister... God de Zoon is bij de mensen willen komen in dien donkeren kouden nacht, in dien armen stal...

God de Zoon is een heel klein kindeken geworden!

Maria, zijn Moederke, nam het kindje in haar armen en ze noemde het **Jezus,** zoals de Engel haar gezegd had te doen. Het Kindje schreide en het had toch zo'n kou. Er was daar in den stal geen wiegje voor den kleinen Jezus en geen vuur en geen warme « sargiën » (dekentjes). Maria had niets dan wat arme doekjes, waarin zij het Kindje wikkelde... Sint Jozef, die verdriet had, omdat hij geen wiegje vond, nam toen de krib waaruit de beesten aten... Hij deed er stro in, Onze lieve Vrouwke legde er een doekje over en legde dan voorzichtig het Kindeke Jezus in de krib. (Laat het plaatje N. 10 bekijken). Sint Jozef bracht den os en den ezel dicht bij het kindje en zij verwarmden het door hun adem. Maria en Jozef knielden nu bij de krib; ze keken zo eerbiedig naar het kindje, met hun handen samen... Waarom deden ze dat? Omdat zij wisten dat Jezus geen gewoon kindje was.

Hij is God de Zoon, uit den hemel op aarde gekomen, om onze Verlosser te zijn.

Toen gij klein waart, waarin hebt gij dan gelegen? Was het ook in een houten bak, op stro? Neen, he, 't was in een mooi wiegje op een zacht matrasje en gij had warme « sargiekens » om er mede gedekt te worden... En Jezus, God de Zoon... wilde zo een arm, arm Kindeke zijn, het armste van de hele wereld! Waarom wilde Hij dat? Voor ons... Opdat wij naar den hemel zouden mogen gaan!

Wat is Jezus, God de Zoon, toch goed voor ons!

Wat gaan wij Hem nu zeggen?

— *Lieve Jezus, wat zijt Gij toch goed!*

— *Lieve Jezus, ik zie U gaarne!*

— *Lieve Jezus, ik bedank U.*

En waart gij daar in het stalleke geweest, zoudt gij dan niets aan Jezuke gegeven hebben? Zoudt gij niets zijn gaan halen naar huis? Zoudt gij Hem daar zo op stro in een beestenkrib hebben laten liggen? Wat zoudt gij gedaan hebben?...

Wel, luister nu eens goed, gij kunt voor Jezuke een plaatsje gereed maken waar Hij nog beter en warmer zal liggen dan in een beddeken... Dat plaatsken kunt gij heel zacht en warm maken voor Jezus en Hij zal er in komen... Kent gij dat plaatsken niet?

Het is uw hartje... En hoe kunt gij uw hartje zacht en warm maken voor 't Kindje Jezus? Door heel braaf te zijn... heel gehoorzaam en door mooi te bidden.

Ziet ge, Roosje, dezelfde Jezus uit het kribbeke, woont in de kerk... achter het gouden deurken van het Tabernakel... dat weet gij toch, he? En de mensen die te Communie gaan ontvangen Hem in hun hart... Hij heeft zich zo klein gemaakt om in ons hart te kunnen komen.

Zoudt gij Hem niet gaarne ontvangen in uw hartje? Als ge braaf zijt en goed onthoudt al wat ik U vertel over den goeden God, dan zult gij uw eerste Communie mogen doen...

Zeg eens uit heel uw hartje met gesloten oogjes en handjes te zamen:

— *Lieve Jezus, ik geef U mijn hartje!*

— *Ik zal het warm en zacht maken voor U, door heel braaf te zijn.*

— *Maria, lieve Moeder, help mij van mijn hartje een zacht wiegje maken voor Jezus.*

— *Heilige Jozef help mij braaf zijn.*

— *Kom lieve Jezus in mijn hartje neer.*

3. De Herders komen Jezus aanbidden.

Op de bergen waakten de herderkens bij hun schapen. Het was nacht en koud, en ze hadden een vuur gemaakt. Toen hadden ze zich in hun wijde mantels gerold en zich rondom het vuur op den grond gelegd. Het vuur ging stillekens uit en het was donker rondom hen. Doch opeens zien zij een groot licht uit den hemel komen. Het wordt zo licht als over dag! De herders zijn bevreesd en willen weglopen... maar uit dat

grote licht komt een Engel uit den hemel: hij blinkt lijk de zon en zegt: Wees niet bevreesd, herderkens van Bethlehem, ik kom U een blij nieuws brengen. **Dezen nacht is de Verlosser geboren,** Hij is een klein Kindeke geworden; gaat naar Bethlehem en ge zult Hem vinden. Hij ligt in een kribbe in doekjes gewikkeld. Terwijl de herderkens naar den Engel luisterden kwamen er nog vele, vele Engelen uit den hemel en ze zongen: « **Ere aan God in de hoge en vrede op aarde aan de mensen van goeden wil** »... De herderkens waren op hun knieën gevallen en bedankten den goeden God. Toen gingen ze dadelijk het Kindje zoeken... en ze vonden Het. Wáár?... Maria liet hun haar Kindeken zien en de herderkens schreiden van blijdschap! Ze knielden voor Jezus en deden mooi hun handen te zamen en keken, zoveel ze kijken konden, naar dat lieve arme kindje Jezus... God de Zoon, voor ons mens geworden!

Kijk hoe mooi deze herder hier op zijn knieën zit met zijn hoed in zijn handen (Plaat. N.11).

Waarom knielden de herders? Knielt men ook voor andere kindjes?

Waarom knielt men voor Jezus? Wie is Jezus? Is Hij een gewoon kindje? **Jezus is God en mens.**

Als wij naar de kerk gaan, dan gaan wij ook naar Jezus, precies lijk de herderkens. Als dan in de kerk alles héél stil wordt onder de Mis, als de koorknaap belt en de priester de Heilige Hostie naar omhoog heft, dan toont hij ons denzelfden Jezus uit het kribbeke... Jezus, God de Zoon, die zich voor ons zo heel klein maakt, opdat hij in ons hart zou kunnen komen... Dan moeten wij naar de Heilige Hostie kijken, wij moeten kijken naar Jezus... zoals de herderkens in den stal en wij moeten dan heel eerbiedig zeggen: « *Mijn Heer en mijn God* »!

Zeg dat eens Roosje. Nog eens...

Wanneer zult ge dat nu zeggen:

— Als de priester de Heilige Hostie toont in de Mis.

De Heilige Hostie?... **wie is dat?**

— Jezus.

De herders hadden natuurlijk het blijde nieuws verteld aan al hun vrienden. En er kwamen nog veel brave herders kijken naar het lieve Kindje, dat ook God was. Die brave mensen, die zelf maar arm waren, brachten toch allemaal iets mee voor het Kindeke Jezus dat in zo'n

arm kribbeke lag op wat stro. De ene gaf zijn mooiste schaap, de andere bracht wat boter mee, nog een andere bracht een brood mee, nog een andere wat melk en ze gaven alles aan Maria en Jozef voor het Kindeke.

(Vertel op dezelfde eenvoudige manier de aanbidding der Wijzen).

4. Onze geschenken voor 't Kindje Jezus.

Waren wij nu eens naar het stalleken mogen gaan, bij Jezus, wij zouden Hem toch ook iets meegedragen hebben, nietwaar?

Maar Jezus is nog bij ons. Waar woont Hij?

Kunnen wij Hem niets meedragen als wij naar de Kerk gaan?

Wij kunnen Hem ons hartje geven en dat heeft Jezus het liefst van al...

En daarbij als wij uit liefde voor Jezus iets geven aan iemand anders dan is het precies of wij dat aan Jezus zelf gaven.

Franske zou toch ook zo gaarne iets aan het Kindje Jezus gegeven hebben. Op een middag, terwijl hij aan tafel zit, wordt er gebeld. Het is een arme man die om een aalmoes vraagt. Franske krijgt een goede gedachte...

Weet ge nog wie ons de goede gedachten geeft?

— De Heilige Geest.

Moeke, vraagt Franske, mag ik mijn spaarpot aan dien sukkelaar geven?

Daar moogt ge al mee doen wat ge wilt, zegt Moeder.

En vertel mij nu eens wat Franske doet?

Franske was zo blij want nu had hij iets gegeven aan het kindeke Jezus in de krib. En het kostte hem wel, want hij spaarde al zolang om een rood leren halsbandje met een koperen bel te kopen voor Bobie...

Polleke keek een beetje triestig want hij zou ook iets willen hebben geven, maar hij had geen spaarpot.

Maar moeder troostte hem: Polleke, zei ze, het moeten niet altijd centen zijn, die men aan anderen geeft. Als gij aan iemand een plezier doet uit liefde tot Jezus, dan doet ge plezier aan Jezus zelf.

Welk plezier kan ik doen? vroeg Polleke.

Ik weet iets, zei moeder. Gij speelt niet gaarne met kleine Rita, gij leent niet gaarne uw kruiwagentje aan Rita... Indien ge nu van tijd tot tijd met het kleintje speeldet, dan ware het precies of gij met het Kindje Jezus speelde en Hem uw wagentje leendet...

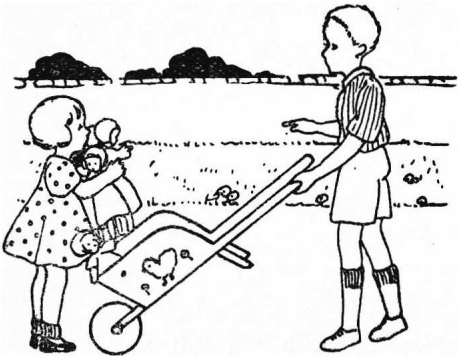

— O, ik zal het doen, zei Polleke. En dienzelfden dag nog vermaakte Polleke zich met kleine Rita.

Zie, wat zien wij hier? 's Anderendaags zei Franske: Ik heb toch zo schóón gedroomd van nacht! Ze waren allen curieus (nieuwsgierig) en hij moest vertellen:

Wel, zei Franske, ik heb gedroomd dat onze keuken het stalleken van Bethlehem was!

Het kribbeken stond te midden van den vloer... (Toon hieronderstaande plaatje). Onze lieve Vrouwke en Sint Jozef waren er ook! En Polleke en ik, wij waren twee herderkens... Er waren twee lieve Engelkens ons komen zeggen dat het Kindje Jezus ons verwachtte en ze waren met ons meegekomen naar het stalleke!

We hadden een schaapke mee voor Jezus. Buiten zaten al de sterrekens te pinkelen en opeens viel er een grote ster midden in de keuken en ze bleef hangen juist boven het kribje. Er viel een groot gouden licht over het Kindje Jezus... Ik viel op mijn knieën en Polleke durfde niet nader komen... 't Was toch zo mooi!

— En ikke was er ook! zei kleine Rita met haar fijn stemmetje.

— Niks van, zei Franske, daar was daar niemand dan Polleke en ik!

— Ja, zei Annie half kwaad, de meiskens mochen weer niet mee doen!

Dat 's toch mijn schuld niet, zei Franske.

— Ta, ta, ta, zei Vader van uit zijn zetel, geen ruzie maken, he!

— Neen, zei Moeder, dat mogen ze niet, want het Kindje Jezus zou zeker niet tevreden zijn. En weet ge wat ik denk?

Ik denk dat ons Franske zo schoon gedroomd heeft omdat hij gisteren een offertje heeft gebracht voor het Kindje Jezus.

(Wat had Franske weggegeven, Roosje? Aan wie?)

En waarom was Pol er bij? vroeg Annie, die toch nog een beetje jaloers was.

Dat weet ik niet, zei Moeder. Maar Polleke doet goed zijn best om mooi te bidden, om gehoorzaam te zijn en hij is vriendelijk met kleine Rita uit liefde voor het Kindje Jezus. Me dunkt dat de jongens ditmaal beter hun best doen dan de meisjes, om in hun hart een mooi kribbeke te maken voor Jezus.

—Dat mag niet zijn, zei Els. Wij hebben nog enige dagen om veel verstervingskens te doen (offertjes te brengen). We gaan ons best doen om er meer te hebben dan de jongens!

Weet ons Roosje wat een verstervingske, (een offertje) is?

Dat is iets dat men niet gaarne doet, toch doen, met een blij gezicht, uit liefde voor Jezus.

Noem eens enige verstervingskens (offertjes) op, Roosje! (Help vinden... zoek in het eigen leventje van het kind en volgens zijn eigen gebreken).

Elk jaar vieren wij de geboorte van Jezus in het stalleken van Bethlehem. Hoe heten wij dien groten hoogdag?

Elk jaar op Kerstdag kunnen wij een afbeelding van het stalleken gaan zien. Waar kunnen wij dat gaan zien?

En welke beelden staan er allemaal in zo'n stalleken?

Franske's Vader heeft ook zo'n stalleken in het klein gemaakt.

Elk jaar, den dag vóór Kerstdag, wordt het stalleken in de huiskamer uitgestald. Kijk, Els heeft een blauw papier op een tafelke gelegd en er gouden papieren sterrekens op geplakt. Wat brengt Annie?... En Polleke? Hij brengt stro om in het stalleke te leggen. En Franske?... En Rita?... Kijk, ze staat op haar teentjes om een klein schaapke bij het kindje Jezus te zetten.

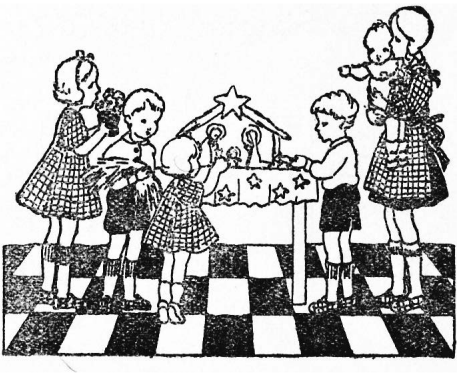

Als ze 's avonds slapen gaan komen ze eerst hun avondgebedje zeggen vóór het stalleken, en dan zingen ze een mooi kerstliedje... (Zing een eenvoudig kerstliedje...)

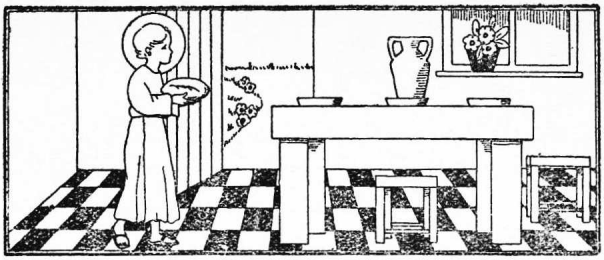

N. 12. Toen Jezus nog een kindeke was.

Toen Jezus nog een kindeke was
toen bad Hij toch zo schoon...
En als Maria vertelde of las
dan luisterde God de Zoon !...

Buiten speelde Jezuke zoet,
de vriendjes kwamen bij :
Hij was zo zacht, Hij was zo goed,
Hij maakte ze allen blij.

Maar als Maria of Jozef riep
dan staakte Hij het spel,
Hij bleef niet talmen, maar liep,
want Jezus gehoorzaamde snel !

Toen hielp Hij Moeder, naarstig-blij,
of droeg voor Jozef het hout...
O Jezus, 'k wil braaf zijn zoals Gij
omdat ik zoveel van U houd !

Twaalfde Les.

DE KINDSHEID VAN JEZUS.

Herhaling:

Waar woonden Jozef en Maria?
— Te Nazareth.
Waarom moesten zij op zekeren dag op reis gaan?
— Omdat zij hun naam moesten laten opschrijven daar waar hun ouders hadden gewoond.
Waar gingen Jozef en Maria naar toe?
— Naar Bethlehem.
Waar moesten zij den nacht doorbrengen?
— In een arme grot... die een stal was.
Waarom moesten zij in dien stal gaan slapen?
— Omdat er geen plaats was voor hen in de huizen; omdat ze arm waren, liet men hen niet binnenkomen.
Wie is Jezus?
— God de Zoon, die voor ons mens geworden is.
Waarom is God de Zoon mens geworden?
— Om den hemel weer open te doen voor de mensen... om de mensen te verlossen.
Waarin heeft Onze lieve Vrouwke het kindje Jezus gelegd?
— In een kribbeke, op wat stro.
Wie zijn er het eerst het kindje Jezus komen bezoeken in het stalleken?
— De herderkens van Bethlehem.
Wie heeft aan de herderkens gezegd dat de Verlosser geboren was?
— Een Engel uit den hemel.
De herderkens vielen op hun knieën vóór het kindje Jezus: Is Jezus een gewoon kindje?
— Neen, Hij is God en mens.
Wat toonden de herderkens met op hun knieën te vallen vóór Jezus?
Dat zij geloofden dat Jezus God is.

1. De Heilige Familie.

Jezus, God de Zoon, de tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, is een kindje geweest dat wilde groeien lijk de andere kinderen, lijk gij gegroeid zijt en nog groeit...

Eerst was Hij een heel klein kindeke in de kribbe... Hij schreide van den honger en van de koude, lijk al de kinderkens al eens doen.

Toen Hij een beetje groter was leerde Hij spreken en alleen lopen.

Wie leerde Hem dat?

— Onze lieve Vrouwke en Sint Jozef.

Wie is de eigen Moeder van het kindje Jezus?

— Maria... Onze lieve Vrouwke.

Maar Jezus is ook God de Zoon: Wie is de Vader van God den Zoon?

— God de Vader... (deze vragen herhalen tot de antwoorden juist zijn)

God de Vader is dus de eigen Vader van Jezus...

En wie is er zijn eigen Moederke?...

Maar, de heilige Jozef, die bij Onze lieve Vrouwke woonde, zorgde voor het Kindeke Jezus zo goed als een vader. (Hij was Jezus' Voedstervader).

Hij won het geld voor het huishouden. Wat deed hij om een beetje geld te verdienen? Weet ge 't nog?

De heilige Jozef was dus maar een arme timmerman, die den helen dag hard moest werken.

Hij woonde met Jezus en Maria in een klein huisje te Nazareth.

Jezus, Maria en Jozef vormden samen: de Heilige Familie.

2. Jezus toonbeeld van Godsvrucht.

Het kindje Jezus is nu groot geworden als ons Roosje.

Hoe oud is Hij nu? Hoe oud zijt gij?

En kijk nu eens wat een lief braaf kind Hij is!

Wat doet Jezus hier?... **Jezus bidt.**

Met wien spreekt Hij?

Wie is de goede God?

— Jezus' Vader.

Kijkt het kindje Jezus rond terwijl Hij bidt?

— Neen... Hij kijkt naar den hemel.

En waarom? Wie woont daar in den hemel?...

Soms bidt Jezus ook met zijn oogjes dicht... dan kijkt Hij in zijn hartje!

Dat moeten wij ook zo doen. Wij moeten ook in onze ziel kijken als we bidden. Wie woont er in onze ziel... als ze zuiver is?

En wat doet Jezus met zijn handjes terwijl hij bidt?...

En hoe houdt Hij zich onder het gebed? Zit hij te draaien of te wiegen?

— Hij houdt zich mooi stil: Hij is eerbiedig.

En wanneer zegt het kindje Jezus zijn gebeden?

's Morgens als Hij opstaat en 's avonds als Hij slapen gaat en vóór en na het eten... en ook dikwijls eens over dag, en zelfs 's nachts als Hij wakker wordt... want Hij spreekt toch zo gaarne met zijn goeden machtigen Vader uit den hemel.

Wat zegt Jezus zo al aan zijn Vader?

Hij zegt dat Hij zijn Vader gaarne ziet... dat Hij al de mensen gaarne ziet... En Hij zegt nog veel andere dingen: al wat door zijn hoofdje komt... al wat zijn goeden Vader plezier kan doen.

Wij mogen ook zó bidden: wij mogen aan den goeden God al zeggen wat we willen... wij mogen Hem alles vertellen!

De goede God luistert zo gaarne naar de gebedekens, die wij zelf vinden.

Als gij van avond uw gebedje zegt moet gij ook eens iets zeggen aan den goeden God... iets dat gij zelf uitvindt... Wat gaat gij Hem zeggen? (Geef voorbeelden aangaande de familieaangelegenheden of het eigen leventje van het kind).

's Avonds bad Jezus zijn avondgebed niet alléén. Met wie bad Hij? (Toon blz. 97). Het is beter samen te bidden, de goede God luistert liefst naar de kinderen die met hun ouders samen bidden. Hij zegent al de vaders en de moeders (de papa's en de mama's) die met hun kinderen het avondgebed zeggen.

Zoudt gij niet gaarne kunnen bidden lijk Jezus?

Wel, vouw nu eens mooi de handjes en zeg eens terwijl gij naar het kindje Jezus kijkt (plaatje):

— *Lieve Jezus, ik wil bidden zoals Gij!*
— *Lieve Jezus, leer mij bidden zoals Gij!*
— *Lieve, Jezus, help mij bidden zoals Gij!*

En wat doet Jezuken hier? (Zie volgende bladzijde)

— **Jezus luistert naar Onze lieve Vrouw.**

En wat doet Onze lieve Vrouw.

— Ze vertelt.

Ja, ze vertelt over den goeden God en over al wat Hij voor de mensen gedaan heeft... Ze vertelt over alles wat de goede God geschapen heeft... en ook over Adam en Eva... en over de grote ongehoorzaamheid van Adam en Eva in het Aards Paradijs...

Wat hebben Adam en Eva gedaan?...

En Jezuke weet alles wat zijn Moederke Hem vertelt... want Jezus is God en God weet alles, is 't niet?

Maar waarom luistert Hij dan zo mooi en zo gaarne naar al wat zijn Moederke Hem vertelt?

Om het voorbeeld te geven aan al de andere kinderen... om hun te tonen dat ze gaarne moeten luisteren, als men hun spreekt over den goeden God... als men hun leert wat zij moeten doen om naar den hemel te gaan.

Vouw nu nog eens eerbiedig de handjes en zeg eens mooi:

— *Lieve Jezus, ik wil luisteren, zoals Gij, maar de lessen over den goeden God;*

Lieve Jezus, leer mij luisteren zoals Gij!

— *Lieve Jezus, help mij luisteren zoals Gij!*

3. Jezus toonbeeld van goedheid en gehoorzaamheid.

En kijk nu eens hier. Wat doet Jezuken nu?

— **Jezus speelt met zijn kameraadjes.**

Jezuken kon veel plezier hebben bij het spel. Hij speelde uit heel zijn hartje... Hij kon lopen en springen dat zijn Moederken er deugd van had! Maar weet ge wat Jezus nooit deed?

Vechten... en ruzie maken! Jezus was niet hovaardig en niet koppig:

Hij wilde niet altijd gelijk hebben... Hij deed met een blij gezicht den zin van anderen bij het spel... en als er een kind niet vriendelijk was voor Hem, dan zei Jezus niets, Hij verdroeg dat uit liefde voor den goeden God, zijn Vader.

En weet ge wat Jezus ook nooit deed? Liegen... en « zeuren » (bedriegen) bij het spel. En nooit kwam Hij overdragen of kwaad vertellen van de andere kinderen...

De kinderen van Nazareth speelden toch zo gaarne met Hem: Hij was altijd zo beleefd, zo zacht, zo goed voor iedereen.

Jezus had toch zo'n goed hartje en als Hij kinderen zag, die alleen stonden of die arm waren, dan ging hij er bij en Hij vroeg hen om met Hem te spelen... Jezus zag zo gaarne de arme kindertjes, als ze maar braaf waren... maar met echte stoute kinderen speelde Jezus nooit.

Het liefst van al speelde Hij met zijn braaf kozijntje (neefje) Sint Janneken, die Hem zo gaarne kwam bezoeken... dan liepen ze in de wei en plukten bloemekens en vermaakten zich met de schaapjes...

Wat zou ik blij zijn moest ons Roosje altijd zo mooi spelen als het Kindje Jezus!

We gaan het eens samen vragen, he? Zeg mij mooi na met de handjes samen.

— *Lieve Jezus, ik wil spelen zoals Gij!*

— *Lieve Jezus, help mij om geen ruzie te maken... om iets te kunnen verdragen van de andere kinderen... om nooit te liegen... om niet over te dragen... om altijd goed te zijn voor de arme kindjes!*

Maar kijk, wie verschijnt er hier? (Zie volgende bladzijde).

Wat doet Onze lieve Vrouwke?

Ze roept het Kindje Jezus.

En wat doet Jezus? Pruttelt Hij tegen? Blijft Hij voortspelen? Zet Hij een lelijk gezicht omdat Hij zijn kameraadjes moet verlaten en in huis komen?

— Neen, Hij loopt welgezind naar Onze lieve Vrouwke.

Is Jezus gehoorzaam? O, **Jezus gehoorzaamt altijd op het eerste teken,** zonder morren of klagen. Hij gehoorzaamt aan zijn Moeder en ook aan den heiligen Jozef: Hij doet altijd wat ze vragen en Hij doet het dadelijk en met een blij gezichtje.

Jezus wilde een voorbeeld zijn van gehoorzaamheid voor alle kindertjes, ook voor Roosje!

Laten wij eens mooi bidden met de oogjes dicht:

— *Lieve Jezus, ik wil gehoorzaam zijn zoals Gij!*
— *Lieve Jezus, leer mij gehoorzaam zijn zoals Gij!*
— *Lieve Jezus, help mij gehoorzaam zijn zoals Gij!*

4. Jezus toonbeeld van behulpzaamheid en naarstigheid.

Onze lieve Vrouwke heeft Jezus geroepen om haar te komen helpen.

Wat doet Jezus hier (Zie Plaatje N. 12)

Jezus helpt Maria... Hij helpt de tafel gereed (klaar) zetten.

Wat brengt Hij hier aan?

— Een brood.

Hoeveel teljoren (borden) staan er op tafel? Voor wie?

Soms moest Hij ook den vloer vegen of water halen voor zijn Moederken. Was de kan (kruik) soms een beetje zwaar, dan klaagde Jezus niet. Hij

deed al wat Hij kon om zijn Moederke te helpen. Als Onze lieve Vrouwke 's namiddags garen opwond, moest Jezus soms helpen om de strengetjes tussen zijn handjes op te houden. En als het dan gebeurde dat zijn kozijnije, Sint Janneken, Hem kwam roepen om te gaan spelen, dan zei Jezus vriendelijk: Wacht nog een klein beetje, ik moet eerst mijn Moederken helpen garen opwinden.

En als dan het laatste eindje draad was opgewonden, dan vroeg Hij mooi de toelating om te gaan spelen!

Zal ons Roosje ook zo wijs zijn als het Kindje Jezus? Zal zij ook soms Moeke (Mama) helpen? Wat kunt gij doen om mij te helpen? (Het kind laten zoeken).

Kijk, hier is het Kindje Jezus weer naarstig aan het werk.
Wie helpt Hij nu?

— Jezus helpt den heiligen Jozef;... Hij draagt een plank op zijn schouder. Als Jezus ziet dat er veel schavelingen (houtkrullen) op den grond liggen, dan gaat hij een mandje halen en raapt de krullen zorgvuldig op en draagt ze binnen bij Onze lieve Vrouwke. Wat doet zij daarmede?

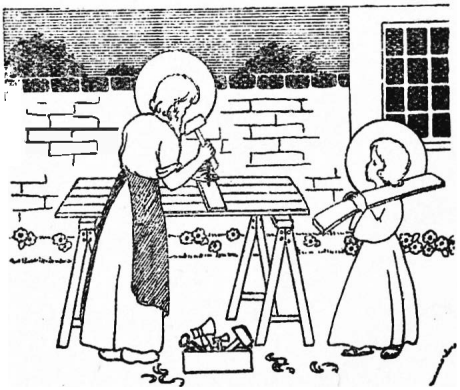

Hoe groter Jezus wordt, hoe meer Hij Sint Jozef helpt in het werkhuis. Als Sint Jozef Hem zegt: Jezus, haal eens die planken... dan gaat Hij dadelijk. Soms zijn de planken zwaar maar Jezus probeert toch ze te dragen... en als 't niet gaat, dan trekt Hij ze voort tot bij den heiligen Jozef, zodat Hij er moe van is: het zweet loopt hem soms af (zeg in den Winter liever: zijn handjes zijn er van gesprongen). Als Hij nog groter zal zijn, dan zal Hij ook zagen en schaven en nagels kloppen lijk de heilige Jozef en 's avonds zal Hij mede gaan om de stoelen en de banken, die ze gemaakt hebben, naar de klanten te dragen.

Jezus heeft vlijtig gewerkt van toen Hij klein was...

Jezus heeft gedacht: De kinderen zullen ook moeten werken, ze zullen moeten leren op school, ze zullen moeten helpen thuis en dat zal soms lastig zijn... Ik wil voor hen een voorbeeld zijn van naarstigheid.

Vragen we eens samen dat Jezus U zou helpen om (later) vlijtig te leren en om thuis Moeke te helpen.

— *Lieve Jezus, ik wil naarstig zijn zoals Gij!*
— *Lieve Jezus, leer mij naarstig zijn zoals Gij!*
— *Lieve Jezus, help mij naarstig zijn zoals Gij!*

5. De kinderen moeten het Kindje Jezus navolgen.

Jezus trachtte zijn Moeder en den heiligen Jozef altijd plezier te doen door zijn gehoorzaamheid, door zijn behulpzaamheid, door zijn minzaamheid... want Jezus was nooit onvriendelijk of bot... nooit of nooit heeft Jezus tegengesproken!

Niet te verwonderen dat al de geburen zoveel van Hem hielden en dat ze tot Onze lieve Vrouwken zegden: Wat hebt gij toch een braaf kind! En tot hun eigen kinderen zegden ze: Ik zou willen dat gij zo braaf werd als Jezus...

Ze wisten niet dat de kleine Jezus God de Zoon was. Jezus liet dat nooit zien. Hij deed lijk al de andere kinderen... maar Hij was zeer braaf en wijs. Hij deed alles opperbest want Hij dacht: Later zullen de kinderen gaarne doen zoals Ik... Ik wil hun voorbeeld zijn om hun te leren hoe ze in den hemel kunnen komen.

Zo braaf worden als Jezus is niet gemakkelijk.

De kinderen hebben soms moeite om dadelijk te gehoorzamen... om mooi te bidden... om Vader en Moeder behulpzaam te zijn... om vlijtig te leren in de school... om altijd beleefd en vriendelijk te zijn voor iedereen. Daarom moeten zij vragen aan Jezus, Maria en Jozef hen te helpen.

Wij zullen dat samen vragen, he? Zeg mij eens na, met gesloten oogjes en handjes samen, al denkende op het kindje Jezus:

— Lieve Jezus, ik zou gaarne een braaf kind zijn, zoals Gij!

— Lieve Jezus, help mij braaf zijn zoals Gij!

— Mijn lieve Moeder Maria, bid voor mij opdat ik op uw kleinen Jezus zou gelijken.

— Goede heilige Jozef, maak dat ik Jezus en Maria altijd heel gaarne zie!

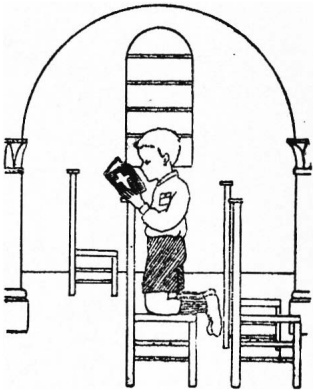

Bij Franske thuis deden de kinderen hun best om zo braaf te zijn als het kindje Jezus.

Zie, hier zit Polleke, ge weet wel, he, Franske's aangenomen broertje.

Wáár zit hij hier?

— In de kerk.

Wat doet hij daar?... Met wien spreekt hij? Waarin leest hij?

Hoe bidt hij?... Hoe houdt hij zich in de kerk?... Wat doet hij daar niet?...

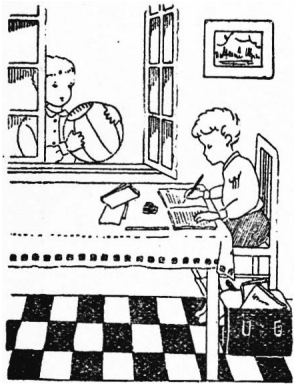

En hier, wie zit er hier?

— Franske.

Wat doet Franske?... Franske gaat nu al naar de grote school want hij is bijna zeven jaar oud. Nu leert hij lezen en schrijven...

Hij heeft een huiswerk meegekregen. Hij moet kleine zinnetjes schrijven... een half blad vol.

Wie komt hem roepen door het venster?

— Polleke.

Polleke zit al in een hogere klas, maar vandaag heeft hij geen huiswerk moeten schrijven, omdat het de feestdag is van zijn meester.

Hij is gaan spelen met den bal. Maar alléén spelen is niet plezierig en wat komt hij doen, meent ge?

— Hij komt Franske roepen om mee te spelen.

Franske speelt toch zo gaarne met den voetbal! Hij heeft toch zo'n lust om dadelijk mee te gaan... Maar Moeder heeft gezegd: Franske ge moogt niet gaan spelen vooraleer uw werk geschreven is, en netjes schrijven, hoor!

Nu heeft Franske een bekoring: Hij heeft « goesting » om ongehoorzaam te zijn... De duivel zegt hem: Toe, ga maar spelen en steek uw schrijfboek weg!

Maar Franske denkt aan het kindje Jezus... en hij maakt een kruisje op zijn hart... Waarom?

— Om den duivel weg te jagen!

— Lieve Jezus, zegt Franske, help mij zo gehoorzaam zijn als Gij!

Pol, roept hij; wacht een beetje, ik ga eerst voortschrijven en dan kom ik af!

En hier zien we nu de twee oudste zusjes van Franske: Els en Annie. Wat doet Els?... En Annie?...

Ze zouden veel liever dadelijk naar school ge gaan zijn om met de andere meisjes op den koer te spelen. 't Is toch zo plezierig; de Zuster (de Juffrouw) speelt ook mee... Vooral Els kan goed met den bal kaatsen... als zij meespeelt dan winnen haar maatjes altijd het spel. Ze hebben haar gezegd: Els, zie dat ge U haast, he, dat ge vroeg naar school komt om te kunnen spelen!

Ja, maar... Moeder moet naar den buiten, naar Tante, en ze moet vroeg de autobus nemen, zij kan allen niet door den schotelwas komen, ze zou niet op tijd gereed (klaar) zijn. Ze vraagt aan Els en Annie mede te helpen.

Els en Annie hebben lust gevoeld « vies » te kijken en te pronken... maar ze hebben vriendelijk gezegd:

— Ja, Moeke, we zullen mooi afdrogen en alles wegbergen zonder te breken...

Wat zijn ze nu blij, want ze hebben een offertje gebracht uit liefde voor het kindje Jezus.

Wat is dat... een offertje, Roosje?

En zie nu hier... het Kindje Jezus slaapt. Onze lieve Vrouwke heeft gezegd dat het tijd was om te gaan slapen. Is Jezuken dan weggelopen? Heeft Hij « gezaagd » om nog op te mogen blijven?...

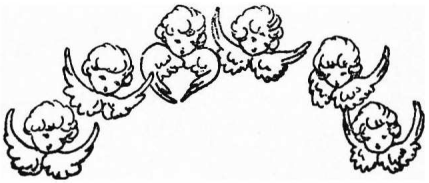

En wat heeft Hij gebeden vóór Hij slapen ging?

— Zijn avondgebed...

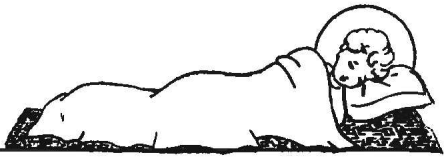

En zie, de Engeltjes houden bij zijn bedje de wacht... Ze blijven zo gaarne bij Hem, want ze weten dat dit kindje, God de Zoon is.

Blijft er ook een schone engel bij U, Roosje, als ge slaapt?

Wie?

— Mijn engelbewaarder...

Hij blijft zo gaarne bij U als ge overdag uw best hebt gedaan om zo braaf te zijn als het kindje Jezus...

Zeg eens uw gebedje op ter ere van uw Engelbewaarder... (Zie blz. 26).

Jezus, Maria, Jozef
ik geef U mijn hart en mijn leven.

N. 13. Jezus de grote kindervriend.

Toen Jezus dertig jaar was, ging Hij uit Nazareth weg.
Hij koos twaalf apostelen uit.
Met zijn apostelen trok Jezus door steden en dorpen.
Hij leerde aan de mensen wat zij moeten doen om in den hemel te komen.
Toen liet Hij ook zien dat Hij God is want Hij deed dikwijls een mirakel.
Jezus hield ook heel veel van de kinderen...
Jezus is nog altijd de grote Kindervriend.
Ik zal dikwijls eens tot Hem gaan in de kerk.

Dertiende Les.

HET OPENBAAR LEVEN VAN JEZUS.

Herhaling:

Kent gij de Heilige Familie, Roosje? Wie is dat?
— Jezus, Maria en Jozef.
Wie is Jezus?
— God de Zoon voor ons mens geworden.
Wie is er de eigen Moeder van Jezus?
— Onze lieve Vrouw.
Wie is er de eigen Vader van Jezus?
— God de Vader.
De hoeveelste Persoon van de Heilige Drievuldigheid is God de Vader?
— De eerste.

Wie zorgde er voor het Kindje Jezus zo goed als een vader? Wie won er geld voor Hem om eten te kopen?
— De heilige Jozef.
Waar woonden Jezus, Maria en Jozef?
— Te Nazareth, in een klein huisje.
Wat deed Sint Jozef om geld te verdienen. Was hij rijk?...
Wie is er het braafste kind dat ooit bestaan heeft?
— Het kindje Jezus.
Vertel me eens wat Jezus zo allemaal deed toen Hij klein was...
(Het kind laten vertellen met behulp van de plaatjes blz. 88-96).

Stel nevenvragen: Hoe bad Jezus? Wanneer bad Hij? Wie bad er 's avonds met Hem mee? Over wie vertelde Onze lieve Vrouwke aan het Kindje Jezus?

Wat deed Jezus nooit als Hij speelde?
Hoe was Hij altijd voor iedereen? Hoe gehoorzaamde Jezus?
Wat deed Hij om Maria en Jozef te helpen?
Wat moeten de kinderen doen om op Jezus te gelijken?

Als Roosje nog lust krijgt om rond te kijken onder het gebed, wat zal ze dan denken?

— Ik moet bidden lijk het kindje Jezus!

En als ze lust heeft om te blijven liggen 's morgens, als Moeder (Mama) roept dat het tijd is om op te staan, wat zal ze dan denken?
— Ik moet gehoorzamen lijk het kindje Jezus!
(Ga zo verder en vestig de aandacht op de gebreken van het kind).

1. Jezus verlaat het Huisje van Nazareth.

Zie, Roosje, Jezus is nu geen kind meer... Hij is nu een grote, schone man geworden. Ziet ge hem hier zitten met al die kindertjes rondom Hem? (Plaat N. 13). Hij was toch zo goed en zo vriendelijk.

Waar woonde Hij? ... Met wie?...

Hij werkte nu ganse dagen met Sint Jozef. Wat deed Hij?

Maar op een zekeren dag werd Sint Jozef heel ziek. Jezus verzorgde hem zo goed Hij kon, want Jezus hield veel van dien goeden heiligen Jozef, die zoveel voor Hem en voor Maria had gewerkt. Maar de heilige Jozef stierf... Wat is dat sterven, Roosje?

Wat gaat er uit het lichaam weg als men sterft?

Toen Sint Jozef nu dood was bleef Jezus met zijn Moeder alleen.

Wie moest nu het geld verdienen?

— Jezus.

Jezus zou wel gaarne altijd bij Onze lieve Vrouwke gebleven zijn in het huisje van Nazareth, maar Jezus was toch de Verlosser van de mensen, dat wil zeggen dat Hij den hemel moest open doen voor de mensen en dat Hij hun moest leren wat zij moesten doen om eens in den hemel te komen.

Op zekeren dag, toen Jezus dertig jaar oud was, zei Hij tot Onze lieve Vrouwke dat Hij wegging, het land rond... in de steden en in de dorpen... om te gaan preken (prediken). **Prediken... dat is aan de mensen zeggen wat ze moeten doen om in den hemel te komen.**

Wie preekt er in de kerk?

Wat zegt Mijnheer pastoor dan aan de mensen?

— Wat ze moeten doen om in den hemel te komen.

Onze lieve Vrouwke had verdriet omdat Jezus wegging, maar ze klaagde niet: ze wilde altijd wat de goede God wil... wat Jezus wil. En ze wist dat Jezus nu ging preken en dat Hij dan ook later op het kruis zou sterven, allemaal om den hemel open te doen voor de mensen... En omdat Onze lieve Vrouwke de mensen heel gaarne ziet... omdat zij de Moeder is van ons allemaal, was ze blij dat haar Jezus dat wilde doen voor ons...

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij aan de mensen hebt willen leren wat ze moeten doen om in den hemel te komen...*

— *Lieve Moeder Maria, help mij goed luisteren naar al wat Jezus geleerd heeft.*

2. Jezus predikt en geneest de zieken.

Jezus was dus weggegaan uit Nazareth? Waarom?... Wat is prediken? Hij koos twaalf mannen uit die overal met Hem mochten meegaan en aan wie Hij nog meer zou leren dan aan de andere mensen.

Deze twaalf mannen waren zijn leerlingen en zij noemden Jezus hun Meester. Wij noemen die twaalf leerlingen van Jezus ook nog: **de twaalf Apostelen.**

Hoe noemen wij die twaalf leerlingen van Jezus?...

En Jezus ging nu van het ene dorp naar het andere... en Hij sprak toch zo mooi over den goeden God en over al wat men moet doen om in den hemel te komen!

Al de mensen kwamen naar Hem luisteren... En omdat ze zagen dat Jezus toch zo goed was en omdat ze geloofden dat Hij alles kon, brachten ze ook de zieke mensen mee uit hun familie... ze brachten ze op bedden op karretjes en zo meer... En Jezus had compassie (medelijden) met die arme sukkelaars. **Hij raakte de zieken aan en ze waren opeens genezen...** En de mensen liepen al meer en meer naar Jezus toe en ze brachten ook blinden mee en doven en stommen en kreupelen... en lammen!

Wat is dat blind zijn? En doof zijn? En stom zijn? En kreupel zijn En lam zijn? En als Jezus ze aanraakte of zei: Ik wil dat gij genezen zijt, konden de blinden zien... en de doven konden horen... de stommen konden opeens spreken en de lammen namen het bedje op, waarop men ze gebracht had, en ze gingen er mee naar huis want ze konden opeens gaan!...

Kan een dokter zo maar seffens een mens, die zeer ziek is genezen?... En zou hij een blinden mens kunnen doen zien?... En een lamme doen gaan? Neen, he! Niemand kan dat! Waarom kon Jezus dat wel? Jezus is niet alleen mens, wat is Hij nog?

— **Jezus is God en mens!**

Kan God alles? —

— Ja, Hij is al-machtig!

Is er iets moeilijks voor den goeden God?...

Jezus liet nu zien aan de mensen dat Hij God is en daarom deed Hij mirakelen (wonderen).

Een mirakel dat is iets dat zodanig moeilijk is voor de mensen dat geen een mens het kan doen.

Een blinde doen zien... de zieken « subiet » genezen dat kan niemand dan de goede God: dat zijn mirakelen.

— *Lieve Jezus, ik geloof dat Gij alles kunt.*
— *Ik geloof dat Gij God zijt.*
— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij zo goed zijt!*

3. Jezus bedaart den storm.

Maar Jezus heeft nog andere mirakelen gedaan: luister maar.

Op zekeren dag wilde Hij met zijn Apostelen van een stad naar een andere gaan om te prediken. Tussen de twee steden lag er een groot water. Konden ze daar te voet over?

Natuurlijk niet! Wat doet men om de zee over te steken?

Jezus stapte met de Apostelen in een bootje. Maar Onze lieve Heer was zeer moe: Hij had zoveel aan de mensen geleerd... Hij had zoveel zieken genezen... en wat deed Hij nu? Kijk eens op het prentje!

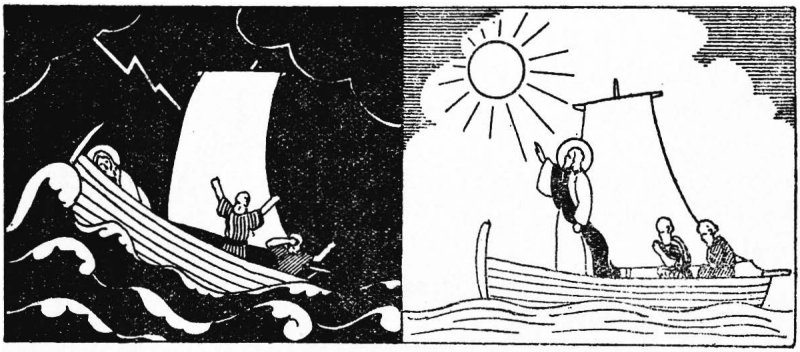

— Hij slaapt...

Maar opeens werd de lucht heel zwart... en het begon vreselijk te donderen en te « weerlichten » (bliksemen). Terzelfder tijd begon het zo hard te waaien, dat het water naar omhoog werd geslagen... het sloeg tot in het bootje, ja, tot over de hoofden van de Apostelen. Ze werden heel benauwd (bang) want het bootje danste op het water: het schommelde links en rechts en de Apostelen dachten: Straks keert het bootje helemaal om en wij zullen in de zee verdrinken! Jezus sliep maar altijd voort. Jezus was niet bang... Waarom niet? Wie is Jezus? Is God ooit beangstigd? Neen, want Hij kan toch alles!

De Apostelen hielden het niet meer uit van schrk en een van hen ging Jezus wakker schudden. Meester, zei hij, zie eens wat een lelijk weer... wat een erge storm... help ons toch! « **Red ons Heer want wij vergaan!** »

Wij moeten dat ook zo doen, Roosje... Als er iets ergs is, als er iets is, dat wij niet kunnen, of als wij angstig zijn, dan moeten wij bidden... dan moeten wij zeggen tot Onzen lieven Heer:

Lieve Heer, help mij toch als 't U belieft!

Jezus zegde aan de Apostelen dat ze geen schrik moesten hebben en Hij stelde zich recht in het dansende bootje. Hij keek naar den hemel...

Naar wien keek Jezus?... Hij bad tot zijn Vader...

Toen stak Hij zijn arm uit over de wilde zee (boots plechtig en traag het gebaar na en wacht een ogenblik)... en plots hield de wind op met waaien en tieren... het hield op met donderen en bliksemen... en het water werd zo mooi effen, zo stil, zo glad als een grote spiegel... En de zon kwam door de wolken op dien schonen waterspiegel schijnen... en het bootje gleed daarop vooruit, zo kalm en zo recht!... Wat waren de Apostelen toen blij! Ze bedankten Jezus en ze geloofden dat Hij God is. Jezus had een groot mirakel gedaan.

Zou ons Vadertje (Papa) den donder kunnen doen ophouden? En als het hard waait, zou hij dan den wind kunnen stil leggen?

Waarom kon Jezus dat?

— Omdat Hij God is.

Laten wij eens zeggen aan Jezus:

— *Lieve Jezus, wat zijt Gij toch goed en machtig!*

— *Ik geloof dat Gij God de Zoon zijt.*

— *Ik geloof dat Gij alles kunt!*

4. Jezus schenkt het leven terug aan het dochtertje van Jaïrus.

Ik ga U nog een groot mirakel van Jezus vertellen.

Daar was een rijke heer, een hoofdman, die Jaïrus heette. Op zekeren dag had hij veel verdriet. Zijn dochtertje, een lief meisje van twaalf jaar, was gestorven. Hij had al gedaan wat hij kon toen het meisje ziek was, opdat het toch niet zou sterven. Hij had « doctoors » doen komen, hij had kostelijke medicijnen gekocht... maar het kind was toch dood gegaan. Het lag daar nu op een wit bedje zo stijf en zo koud.

Het kon niet meer spreken, niet meer verroeren: wat was er weggegaan uit het lichaam?...

— De ziel...

Die rijke, machtige heer had over Jezus horen vertellen.

Hij dacht. Ik zal ook tot bij Jezus gaan; Hij kan alles... Ik zal Hem vragen dat Hij mijn dochtertje weer levend maakt.

Het was juist op een dag dat er weer véél volk naar Jezus was komen luisteren. De hoofdman trachtte door al dat volk te geraken tot heel van voren, dicht bij Jezus. Daar viel Hij op zijn knieën en hij bad toch zo mooi: Jeus, Gij kunt alles... kom mijn dochtertje toch weer levend maken!

Jezus, die alles weet, omdat Hij God is, wist hoeveel verdriet die arme vader had, en hoe gemeend zijn gebed was. De goede Jezus had medelijden met hem en ging met hem mede naar zijn huis, naar het dode kindje.

Als ze daar kwamen was het huis vol mensen. Ze waren daar gekomen om de begrafenis van het kind bij te wonen. Ze waren luidop aan het schreien en aan het klagen, zodat ze veel lawaai hielden. Jezus zond al die mensen weg. Het meisje is niet dood, zei Jezus, het slaapt! Jezus wilde daarmede zeggen: het is niet voor goed dood, want zie, ik zal het weer levend maken! Maar de mannen wilden Hem niet geloven en ze lachten met Hem.

Jezus ging met den vader, de moeder en drie van zijn Apostelen in de kamer waar het dode kind lag. Hij keek naar het witte, dode lichaampje... en dan keek Jezus ook naar den hemel...

(Verder stil en plechtig, ietwat mysterieus)

Jezus was aan 't bidden: Hij sprak met zijn Vader. Jezus bad altijd als Hij iets groots ging doen... En God de Vader vindt altijd goed wat Jezus wil doen...

Jezus is God de Zoon, en al wat God de Zoon wil, wil ook God de Vader en God de Heilige Geest want zij zijn samen maar één God.

Nadat Jezus zo een ogenblik gebeden had, nam Hij de hand van het dode meisje in de zijne en met een luide stem zei Jezus: « **Dochtertje sta op!** »

En zie, het dode meisje deed de ogen open en het lachte tegen Jezus...

dan keek het naar zijn vader en zijn moeder, het sprong van zijn bedje en ging vader en moeder omhelzen...

De hoofdman en zijn vrouw schreiden van vreugde en ze vielen op hun knieën om Jezus te bedanken... En al de mensen kwamen gelopen om het meisje te zien en ze konden hun ogen niet geloven... en dagen lang sprak men van niets anders dan van het dochtertje van Jaïrus, dat dood was, en dat nu weer levend was geworden!

Geen één mens kan een dode weer levend maken... geen enkele doctoor kan dat... Waarom kon Jezus dat wél?...

Lieve Jezus, wat zijt Gij toch machtig! Wat zijt Gij toch goed!
Zeg gij dat ook eens, Roosje!

Wat zullen die gelukkige ouders toch altijd Jezus gaarne hebben gezien... wat zullen zij toch altijd braaf geleefd hebben uit liefde voor dien goeden Jezus.

Maar wij moeten ook dien lieven Jezus gaarne zien.

Heeft God ons doen sterven?... Neen... Wel, dan hebben wij nog meer gekregen dan het dochtertje van Jaïrus... De goede God heeft ons het leven gegeven en Hij heeft het ons bewaard.

Moeten wij ook niet dankbaar zijn?

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij mij laat leven.*

— *Lieve Jezus, ik wil altijd braaf leven om eens in den hemel te komen.*

5. De vermenigvuldiging der broden.

Op een anderen dag deed Jezus weer een groot mirakel.

De apostelen waren zeer moe want Jezus had ze uitgezonden naar de steden en de dorpen om te gaan prediken lijk Hij. Kom, zei Jezus, we zullen wat gaan uitrusten op een plaats waar geen huizen staan, waar het heel stil en rustig is.

Maar het volk had Hem met zijn Apostelen zien gaan en de mensen kwamen aangelopen en ze trokken allemaal mee naar die eenzame plaats. Er waren vijf duizend mannen gekomen. Er waren ook vrouwen en kinderen.

Zoveel volk hebt gij zeker nog nooit bijeen gezien! Ze zouden niet allemaal in onze kerk kunnen, bijlange niet!

Waarom wilden al die mensen bij Jezus zijn? Om te luisteren naar Jezus... om te leren...

Wat leerde Jezus hun?

— Wat ze moesten doen om naar den hemel te gaan!

Wat leert gij op school?

— Lezen, schrijven, rekenen, tekenen... fabelkens opzeggen en liedjes zingen.

Dat is allemaal goed... maar wat is er nog veel nodiger? Wat moeten wij nog beter leren?

— Wat wij moeten doen om naar den hemel te gaan.

Al de mensen hadden dat goed verstaan en ze waren den helen dag bij Jezus gebleven om naar Hem te luisteren. Het werd avond en ze hadden nog niets gegeten.

Toen zeiden de Apostelen tot Jezus. Meester het wordt avond... en die mensen hebben honger... Zend ze weg opdat ze eten zouden kunnen gaan kopen, want hier zijn geen winkels.

Maar de goede Jezus dacht: Als ik de mensen terugzend, zullen ze onderweg ziek worden van den honger... En Jezus had medelijden met die mensen. Hij zei tot zijn Apostelen: Ge moet die mensen niet wegzenden, geeft hun te eten.

Maar Meester, zegden de Apostelen, wij hebben niets om hun te geven! er zijn hier vijf duizend mannen!... En dan nog al die vrouwen en die kinderen... Waar moeten wij het brood halen om aan al dat volk te eten te geven?

Vraag of hier niemand is die brood mede gebracht heeft, zei Jezus. Een van de Apostelen kwam zeggen: Meester, daar is iemand die vijf broden bij zich heeft en twee vissen... maar wat kunnen wij daarmee doen? Dat is zoveel als niets voor al dat volk!

Maar Jezus zei: Breng mij die vijf broodjes en die twee vissen en zeg aan het volk dat ze in het gras moeten gaan zitten.

Moest de Zuster (de Juffrouw) op school eens vijf broodjes meebrengen en zeggen dat al de kinderen van de gehele school daarvan moeten eten... Wat zoudt gij denken?

— Dat het niet kan zijn...

Maar de Apostelen deden wat Jezus hun gezegd had. Waarom? Jezus is God...

Moet men altijd gehoorzaam zijn aan God? Ja, altijd, zelfs als wij niet verstaan wat de goede God wil.

Jezus neemt nu de vijf broden en de twee vissen... Hij kijkt weer naar den hemel... naar zijn Vader... Hij bidt...
en dan zegent Hij de vijf broden en de twee vissen...

Deelt ze nu maar uit, zegt Hij aan de Apostelen.

De Apostelen gehoorzamen: Ze leggen de broodjes in manden en ze geven brood aan één man... aan een tweede... aan een derde... Ze geven brood aan vijf mensen... aan tien mensen... en er was nog altijd brood in hun manden...

Ze geven brood aan honderd mensen... en er was nog altijd brood genoeg... ze geven er aan tweehonderd... aan vijfhonderd... aan duizend... aan vijf duizend... en ook aan al de vrouwen en de kinderen... Hun manden geraakten niet leeg! Ze mochten brood delen zoveel ze wilden... er bleef er nog altijd over! En er waren mensen die twee keren vroegen... want ze mochten eten totdat ze geen honger meer hadden... en de Apostelen deelden maar altijd voort en altijd bleef er nog over!

Hoe kwam dat toch? Wat had Jezus gedaan?

— Een groot mirakel...

En als al die mensen genoeg gegeten hadden, dan zei Jezus tot de Apostelen. « **Raap nu al de brokjes op die nog overblijven** » en weet ge hoeveel brood er nog overbleef?

Nog twaalf volle manden!

Als ik thuis brood te kort kom, kan ik er ook bijmaken? Kan ik maken dat de tafel vol brood komt, als er maar één boterham meer is?

Neen, he, ik kan toch geen brood maken van niets...

Maar God kan dat wel; Hij alléén kan dat!

En zó liet Jezus aan de mensen zien dat Hij God was!

En ze zegden allemaal:

Ja, waarlijk, Jezus is de Verlosser, de Zoon van God!

Den dag nadien kwamen die mensen weer bij Jezus en Hij zegde hun: Zie, nu gelooft gij dat ik God ben, omdat ik U brood gegeven heb om uw lichaam te voeden... maar Ik zal U eens een ander brood geven om uw ziel te voeden... « **Dat brood dat Ik U zal geven voor uw ziel, het is mijn lichaam... Wie mijn lichaam niet eet en mijn bloed niet drinkt zal niet naar den hemel gaan...** » Jezus sprak hier op voorhand van de Heilige Communie... van de Heilige Hostie... Ge weet wel, he, Roosje, als ik te Communie ga, wie er dan in mijn hart komt!... Wie?

— Jezus.

En als gij uw Eerste Communie zult doen, wie zult gij in uw hartje ontvangen?

Zie, Jezus sprak daarvan aan die mensen maar ze wilden Hem niet geloven. Hoe kan het zijn, zegden ze, dat Hij ons zijn lichaam te eten geeft? Dat is toch niet mogelijk!... Is alles mogelijk voor Jezus!... En hoe ging Hij dat nu mogelijk maken?...

Door zich klein te maken... Door zich te verbergen onder de gedaanten van een stukje brood... en zo kan Hij in ons hart komen. De mensen hadden daaraan niet gedacht... Ze gingen weg van Jezus! Hoe lelijk, hoe ondankbaar! Alleen de apostelen bleven bij Jezus en nog enige brave mensen, die wel wilden geloven wat Jezus had gezegd!

Laten wij eens mooi zeggen tot Jezus:

— *Lieve Jezus, ik zal nooit van U weggaan*

— *Ik zal altijd geloven al wat Gij gezegd hebt, zelfs als ik het niet goed versta.*

—*Want Gij zijt God... Gij kunt niet liegen... Al wat Gij zegt is de zuivere waarheid!*

6. Jezus de Kindervriend.

De goede Jezus heeft nog veel andere mirakelen gedaan.

Ik kan ze U allemaal niet vertellen maar later zal men U nog dikwijls spreken over het leven van Jezus.

Waar zult gij nog over Jezus horen vertellen? In de school... en *ook in de kerk... Dan zult gij altijd mooi luisteren, hé?*

Gelijk wie? (Zie plaatje blz. 90).

En als gij groot zult zijn, dan zult gij zelf over Jezus leven kunnen lezen in het schoonste boek dat er bestaat... Weet ge hoe dat boek heet? **Het Evangelie...** Zeg dat eens na...

Wat staat er in het Evangelie te lezen?

Het leven van den goeden Jezus... en wat Hij aan de mensen geleerd heeft... de mirakelen die Hij gedaan heeft... en hoe Hij gestorven is op het kruis om den hemel weer open te doen voor ons...

Dat zijn de schoonste vertellingen die er bestaan... en die vertellingen zijn allemaal echt gebeurd.

Nog één van die mooie vertellingen uit het Evangelie wil ik U verhalen:

Jezus zag toch zo gaarne de kinderen... (Plaat N. 13). Zie, hier zien wij ze bij Hem. Wat brengen ze Hem?... Waarom komen ze zo gaarne bij Jezus? Omdat Hij toch zo goed en zo vriendelijk is... Ze komen om zijn zegen te krijgen.

Wanneer zegenen Moeder en Vader U?

— 's Avonds als ik slapen ga.

Wat doen Moeder en Vader dan om U te zegenen?

— Zij maken een kruisken op mijn voorhoofd.

En wat zeggen ze daarbij?

— God zegene en God beware U!

Jezus zegende ook de kleine kinderen. De kleinsten kropen op zijn knieën en ze lieten hun hoofdje op zijn hart of op zijn schouder rusten en Jezus streelde ze, en ze sloegen hun armpjes rondom zijn hals en ze gaven Hem een kus...

En de moeders kwamen ook bij Jezus met hun kleine kleuterkens op den arm. Ze konden nog niet spreken maar ze staken hun pollekens naar Jezus uit en Hij nam ze op zijn schoot en Hij zegende ze. De groteren zetten zich aan Jezus' voeten en ze luisterden naar Hem en Hij keek diep in hun oogskens... Hij las in hun hartje of ze braaf waren...

Op zekeren dag nu, zagen een groep kinderen Jezus komen op den steenweg. En ze liepen zo hard ze konden om bij Hem te zijn. Maar de Apostelen hielden die kinderen tegen en ze zeiden dat ze weg moesten gaan... dat ze veel te veel lawijt (drukte) maakten en dat Jezus veel te moe was...

Maar Jezus was niet tevreden... Hij bekeef zijn Apostelen en Hij zegde hun: « **Laat de kleinen tot Mij komen en weerhoudt ze niet...** » en de kinderkens kwamen dicht bij Jezus, hun groten Vriend.

Waarom zag Jezus de kinderen zo gaarne? Omdat zij zo'n mooi wit zielken hadden... omdat ze braaf waren... omdat ze gehoorzaam waren en zo mooi konden bidden... En de braafste onder die kinderen zag Jezus het liefst!

— *Lieve Jezus, wat zijt Gij toch goed.*

— *Ik ook, ik zie U zo gaarne.*

Kunnen de kinderen nu niet meer bij hun groten Vriend Jezus komen? Kunt gij naar Jezus gaan om door Hem gezegend te worden?

Ja, zeker! Jezus woont toch nog bij ons...

Waar woont Jezus nu, Roosje?

— In de kerk.

Achter het gouden deurken van het Tabernakel, daar woont Jezus.

Wij kunnen Hem niet meer zien... maar Hij ziet ons van uit het tabernakel.

Jezus, die God is, kan alles... en Hij heeft zich « weggestoken » (verborgen) onder de gedaanten van een klein stukje wit brood...

Waarom heeft die goede Jezus dat willen doen? Omdat Hij in ons hart zou kunnen komen om ons te helpen braaf zijn en ook om dag en nacht bij ons te kunnen zijn... opdat wij Hem zouden kunnen bezoeken zo dikwijls als wij het willen...

Er zijn brave kinderen, die dikwijls eens bij Jezus gaan in de kerk...

Wat doen ze daar?

— Ze gaan bidden...

Ze gaan spreken met den goeden Jezus... ze gaan Hem alles vertellen... van huis en van de school... al wat door hun hoofdje komt zeggen ze aan Jezus en vooral ze vergeten niet Hem te zeggen dat ze Hem heel gaarne zien... O, wat is Jezus dan blij!

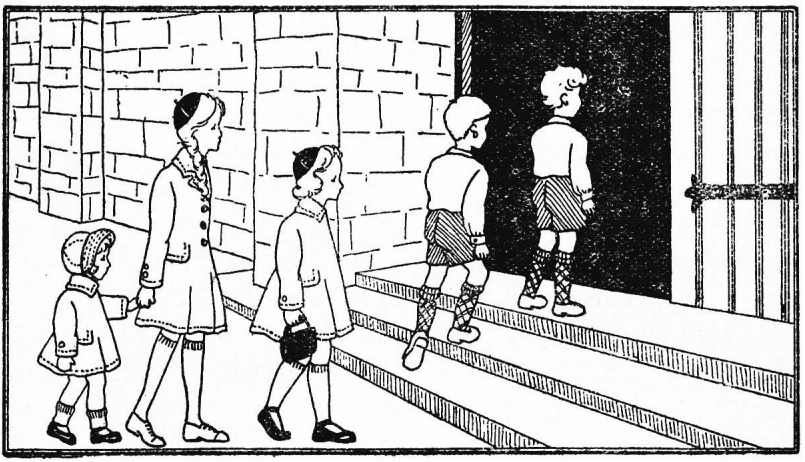

Wie zien wij hier op het plaatje?

Els, Annie, Polleke, Franske en Rita zijn op wandel geweest en ze gaan voorbij een kerk. Kom, zegt Els, we gaan naar Jezus onzen groten vriend! en ze zijn allemaal akkoord...

— Ik heb véél te vragen aan Jezus, zegt Polleke.

Ik ga Hem een mooie pop vragen, zegt kleine Rita! Rita weet nog niet

dat men aan Jezus geen poppen vraagt, maar veel betere en schonere dingen voor onze ziel... maar dat doet er niet toe. Jezus lacht naar kleine Rita van achter zijn gouden deurken en Hij is heel blij dat ze meegekomen is.

Hij is ook heel blij als Franske's moeder soms eens met Lieveke op den arm in de kerk binnengaat. Dan zegt moeder: « Werp eens een mooien kus naar Jezuken » en Lieveke doet dan haar klein polleken voor haar mondje en werpt een kusje naar Jezus... Dat doet ze ook thuis als moeder haar vraagt: Wel Lieveke, waar is 't zoete Lieve Heerke? Dan wijst ze met haar vingertje naar de schouw en werpt een handkusje naar Jezus' beeld.

Jezus is dan zo blij... want grote en kleine kinderen, Hij ziet ze allemaal om ter liefst!

— *Lieve Jezus, ik ben zo blij dat Gij de kinderen gaarne ziet!*

— *Lieve Jezus, ik ook, ik zie U heel gaarne!*

— *Lieve Jezus, ik wil dikwijls eens bij U komen in de kerk...*

(Is het kind zeven jaar oud voeg er bij:)

— *Lieve Jezus, den Zondag zal ik altijd gaarne bij U naar de Mis komen!*

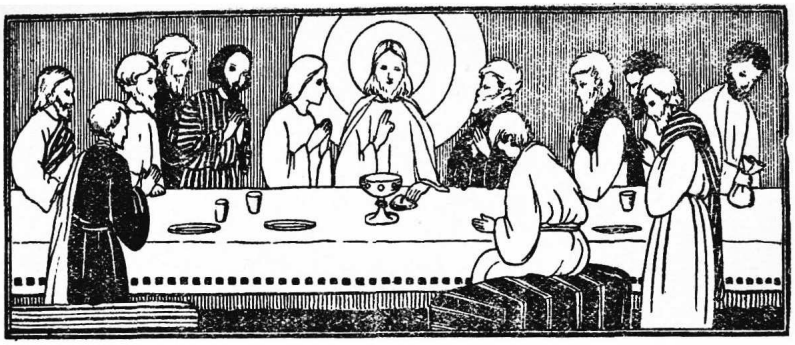

N. 14. Het laatste Avondmaal.

Op den avond voor zijn dood, hield Jezus met zijn apostelen het laatste Avondmaal.
Jezus nam brood in zijn handen en zei : Dit is mijn lichaam.
Daarna nam Jezus een kelk met wijn en zei : Dit is mijn bloed.
Jezus veranderde aldus brood en wijn in zijn lichaam en bloed.
Toen mochten de Apostelen hun eerste heilige Communie doen.
Jezus zei nog tot zijn Apostelen : Doet dit tot mijn gedachtenis.
Zo maakte Hij van zijn apostelen de eerste priesters.
Al de priesters hebben de macht om brood en wijn te veranderen in het lichaam en bloed van Jezus.

Veertiende Les.

HET LAATSTE AVONDMAAL.

Herhaling:

Hoe oud was Jezus toen Hij uit het huisje van Nazareth is weggegaan?
— Dertig jaar.
Waarom ging Jezus dan van stad tot stad en van dorp tot dorp?
— Om te gaan prediken.
Wat wilde Jezus aan de mensen leren als Hij predikte?
— Wat ze moeten doen om naar den hemel te gaan.
Heeft Jezus aan de mensen dan getoond dat Hij God was? — Ja.
Hoe heeft hij dat getoond?
— Hij heeft mirakelen gedaan.
— Dat is iets heel moeilijks dat geen een mens kan doen.
Welke mirakelen heeft Jezus zo al gedaan?
— Hij heeft de zieken ineens genezen... Hij heeft de blinden doen zien... de lammen doen gaan...
Wat heeft Jezus op zekeren dag gedaan toen Hij met zijn Apostelen in een bootje zat, terwijl er een erge storm was op zee?
(Met behulp van de plaatjes het kind laten vertellen. Helpen met nevenvraagjes.) Laat ook zo vertellen van de opwekking van het dochtertje van Jaïrus en van de vermenigvuldiging der broden).
— En wie zijn er de beste vriendjes van Jezus? — De kinderen.
Wat zei Jezus tot zijn Apostelen toen ze op zekeren dag de kinderen wilden wegjagen?
— Laat de kleine kinderen tot Mij komen!
Vertel eens wat Jezus deed toen de kinderen bij Hem kwamen.
(Laten vertellen met behulp van Plaat N. 13).
Kunnen de kinderen nu nog naar Jezus gaan? — Ja, in de kerk.
Wat zult ge aan Jezus zeggen als ge in de kerk bij Hem komt?
— Dat ik Hem gaarne zie...
En wat zult ge Hem vertellen? Van wie zult ge Hem spreken?

1. De instelling van de H. Eucharistie

Nu ga ik U iets heel moois vertellen uit het Evangelie.
Ik ga U vertellen hoe de Apostelen hun eerste Communie deden. Zie eens hier op het plaatje (N. 14). Wie zit hier in het midden?
— Jezus.

En wie zijn dat allemaal?

— De Apostelen.

Tel ze eens, hoeveel zijn er?

Waar zijn ze hier? Luister: ze zijn in een schone zaal waar een lange tafel staat en ze zijn hier gekomen om met Jezus te eten. Het is avond en het is de laatste keer dat Jezus met zijn Apostelen zal eten, want Hij weet dat Hij 's anderendaags zal sterven. Daarom noemen wij deze gebeurtenis: **Het Laatste Avondmaal.**

Zeg gij het eens, Roosje, wat toon ik U hier op het plaatje?

— Het laatste Avondmaal.

Het was op een Donderdagavond... en dien Donderdag heeft men later genoemd: Witte Donderdag.

Jezus heeft met zijn Apostelen gegeten.

Jezus wist dat Hij 's anderendaags ging sterven en dat Hij daarna naar zijn Vader ging terugkeren in den hemel, maar hij dacht: de apostelen en al de mensen, die mij gaarne zien, zullen zo droevig zijn als ik hun verlaat... Ik zal maken dat ik altijd op de wereld bij de mensen kan blijven... om ze te helpen, want zonder Mij zouden zij het te lastig hebben om braaf en goed te blijven.

En nu deed Jezus zijn allergrootste en heerlijkste mirakel: Hij nam brood in zijn heilige handen, zegende het... (zie op het plaatje is Jezus bezig met het brood te zegenen). Daarna brak Hij het in stukjes en zei tot zijn Apostelen: (spreek de woorden langzaam en zeer eerbiedig uit) « **Neemt en eet want dit is mijn Lichaam!** »

Op dit zelfde ogenblik was het brood geen brood meer: het was het Lichaam van Jezus.

Wat zegde Jezus terwijl Hij het brood brak en aan zijn Apostelen gaf?

— Neemt en eet want dit is mijn Lichaam.

Wie is Jezus,

— De tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, God de Zoon voor ons mens geworden.

Kan God de Zoon alles? Kan Hij het brood veranderen in zijn Lichaam?

Was het nog brood dat de Apostelen nu van Jezus te eten kregen?

— Neen... het was Jezus zelf.

Toen nam Jezus een groten kelk die op tafel stond. Kijk, dat is een kelk.

In dien kelk was er wijn... Jezus zegende dien wijn en sprak:

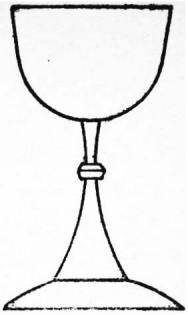

« **Neemt en drinkt allen hieruit... want dit is mijn Bloed.** »

Met dat woord veranderde Jezus den wijn in zijn eigen Bloed...

De apostelen zagen nog wel wijn in den kelk maar ze wisten zeker dat het geen wijn meer was.

Wat was het?

— Het Bloed van Jezus.

Jezus had een heel groot mirakel gedaan: Hij had het brood en den wijn veranderd in zijn Lichaam en Bloed.

Zeg gij nu eens Roosje welk mirakel Jezus gedaan heeft op het laatste Avondmaal.

— **Hij heeft het brood en den wijn veranderd in zijn Lichaam en Bloed** (doen herhalen tot het antwoord juist is). **En dat was de eerste Mis.**

Jezus gaf zijn Lichaam te eten aan de Apostelen en Hij gaf hun zijn Bloed te drinken. Het was juist nog lijk brood en wijn, die ze kregen, maar de Apostelen wisten zeker dat het géén brood en géén wijn was, maar...

— Het Lichaam en Bloed van Jezus.

Zo kwam Jezus zelf in het hart van de Apostelen: **ze deden hun eerste heilige Communie!**

Wat is dat Roosje, te Communie gaan?

— Dat is Jezus ontvangen in zijn hart.

O, wat waren de Apostelen toch gelukkig nu dat zij Jezus hadden ontvangen in hun hart!

Zoudt gij ook uw eerste Communie willen doen, Roosje? Zoudt gij ook Jezus in uw hartje willen ontvangen?

Maar dan moet uw zieltje heel schoon en zuiver zijn...

Dan moet gij uw best doen om een braaf kindje te zijn, dat zich goed voorbereidt tot zijn eerste Communie... en dan moeten we ook nog eerst wat meer leren over de Mis en de Biecht.

Laten wij eens mooi aan den goeden Jezus vragen dat Hij U zou helpen om een heilige eerste Communie te doen:

— *Lieve Jezus, ik zou U zo gaarne ontvangen in mijn hartje.*

— *Lieve Jezus, help mij vlijtig leren en braaf zijn*

— *opdat ik weldra mijn eerste Communie zou mogen doen.*

— *Kom, o Jezus, kom!*

2. Het Priesterschap.

Toen de Apostelen hun eerste Communie hadden gedaan, dacht Jezus: Morgen moet ik sterven op het kruis. Als Ik hier niet meer zal zijn, wie zal er dan voor de andere mensen het brood veranderen in mijn Lichaam?... Wie zal er dan den wijn van den kelk veranderen in mijn Bloed?... Wie zal er dan de Heilige Communie aan de mensen geven? Ik wil al de mensen helpen naar den hemel gaan en daarom moeten de mensen ook later te Communie kunnen gaan! En Jezus keek naar zijn Apostelen en Hij zei: Als ik hier niet meer zal zijn, dan moet gij doen wat gij mij nu hebt zien doen.

Dat wilde zeggen: Gij zult ook de Mis doen, gelijk Ik gedaan heb, en gij zult de Communie geven aan de grote mensen en aan de kinderen... Ik geef U mijn macht om dit te doen.

« **Doet dit tot mijn gedachtenis** » zei Jezus en daarmede maakte Hij van zijn Apostelen de eerste priesters.

De Apostelen maakten later andere priesters, dat wil zeggen ze gaven ook aan anderen de macht, die zij van Jezus gekregen hadden.

Die nieuwe priesters moesten voortdoen gelijk de Apostelen het van Jezus geleerd hadden. En zo zal het voortgaan tot op het einde der wereld. **Er zullen altijd priesters zijn die de Mis zullen doen.**

Wie maakt er nu nieuwe priesters?... wie wijdt de priesters? De bisschop.

Al de priesters hebben de macht om in de Mis het brood en den wijn te veranderen... waarin? Zeg het eens zelf, Roosje...

— In het Lichaam en Bloed van Jezus.

Kan Mijnheer de Pastoor dat ook? Kan hij de Mis doen (opdragen)? Waarom? Wat is hij? — Hij is priester.

Wie heeft hem priester gemaakt? — De Bisschop.

(Zelfde vragen voor andere bekende priesters).

Kijk eens hoe wijs die goede Jezus toch is!

Had Hij er niet aan gedacht priesters te maken, dan zouden wij niet kunnen te Communie gaan! Maar Jezus is God... Hij peinst (denkt) op alles! (1)

Zie, hier is een priester bezig met de heilige Communie te geven. Wat zien wij, als wij de Heilige Hostie bekijken?

— Een klein wit rondeken, een stukje brood.

---

(1) Naar E. H. Poppe, Eucharistisch Catechistenboek, blz. 134-135.

Maar is die Heilige Hostie, die wij ontvangen als wij te Communie gaan, een stukje brood,

— Neen, ze is Jezus zelf.

Ja, de Heilige Hostie is de goede Jezus: dezelfde Jezus, die als een klein Kindeke in het kribbeken lag... dezelfde Jezus, die met Maria en Jozef te Nazareth heeft gewoond... dezelfde Jezus, die de zieken genas... die de kleine kinderen zo gaarne zag en ze zegende... dezelfde Jezus, die voor ons zoveel heeft geleden en die gestorven is op het kruis om den hemel open te maken voor ons!

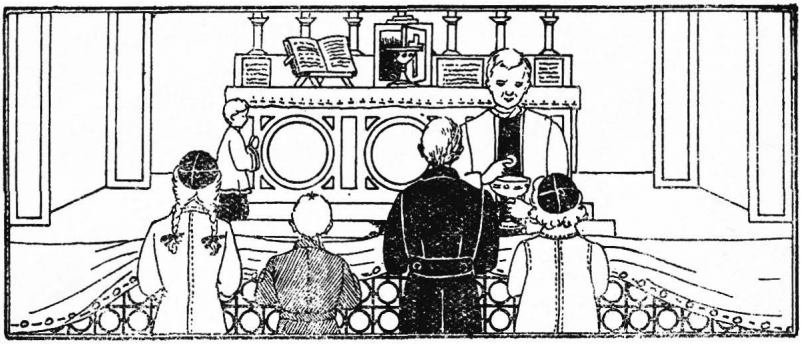

Wat zijn die kinderen hier blij omdat ze den goeden, lieven Jezus in hun zielken mogen ontvangen! Hij komt hun zielken voeden. Hij komt hen helpen braaf zijn om naar den hemel te gaan.

Herkent gij die kinderen niet?

— 't Zijn Els, Annie en Polleke met hun vader.

Moeder is naar de vroegmis geweest en nu is ze thuis met Rita, en klein Lieveke.

En waar zou Franske wel zijn?

Franske is meegekomen naar de Mis, maar hij is op zijn stoel moeten blijven als de anderen naar de communiebank zijn gegaan...

Toon eens de communiebank... Waarom is Franske niet mogen meekomen?

— Hij heeft nog zijn eerste Communie niet gedaan.

Franske verlangt toch zó naar den mooien dag van zijn eerste Communie... en terwijl de anderen Jezus ontvangen bidt hij uit heel zijn hartje:

— *Kom, o Jezus, in mijn hartje,*

— *Kom, o Jezus, lieve Heer!*

'k Ben zeker dat gij dat gebedje zo mooi kunt zeggen als Franske... Probeer het eens, met de oogjes dicht en uit heel uw hartje...

N. 15. Jezus heeft voor ons geboet.

Jezus is gestorven op het kruis
om te boeten voor onze zonden
en den hemel open te maken.
Den derden dag na zijn dood
is Jezus verrezen.
Zó heeft Hij getoond dat Hij God is.
Ik moet al geloven wat Jezus geleerd heeft
want God kan niet liegen.

Ik geloof in het bijzonder:
dat er is één God;
dat er zijn drie goddelijke personen,
God de Vader, God de Zoon
en God de Heilige Geest;
dat God de Zoon is mens geworden
en ons door zijn dood heeft verlost...

Vijftiende Les.

HET LIJDEN EN DE TRIOMF VAN DEN VERLOSSER.

Herhaling:

Laat eens horen Roosje:
Is er meer dan één God?
Hoeveel goddelijke Personen zijn er? Noem ze eens op.
Wie is voor ons mens geworden?...
De hoeveelste Persoon van de Heilige Drievuldigheid?
Hoe heeft men God den Zoon genoemd toen Hij mens geworden is?
— Jezus-Christus.
Waar werd Jezus geboren?
— Te Bethlehem, in een stalleke.
Waarom is God de Zoon mens willen worden?
— Om den hemel open te maken voor de mensen.
En waarom nog? Wat heeft Jezus aan de mensen geleerd?
— Wat ze moeten doen om in den hemel te komen.
Door wiens schuld was de hemel gesloten?
— Door de schuld van Adam en Eva.
Wat hebben zij misdaan in het Aards Paradijs?
Zij zijn erg ongehoorzaam geweest aan den goeden God.
Heeft de goede God ze moeten straffen?... Deed Hij dat gaarne?
— Neen, maar Hij moest. Alle kwaad moet gestraft worden.
Welke was de ergste straf die Adam en Eva hebben gekregen?
— Zij konden in den hemel niet komen.
En konden de kinderen van Adam en Eva, al de andere mensen, in den hemel komen?
— Neen, niemand kon in den hemel komen want de hemel was gesloten.

1. Wat Jezus voor ons leed.

Ik heb U verteld hoe Jezus, toen Hij 30 jaar oud was, het huisje van Nazareth had verlaten om van stad tot stad, van dorp tot dorp te gaan prediken... om de mensen te leren...

Wat leerde Jezus aan de mensen?

— Wat ze moeten doen om in den hemel te komen.

Ja maar... de hemel was nog altijd gesloten... Nu gaat Jezus ook den hemel openmaken voor de mensen.

En hoe zal Jezus dat doen?

Luister, Roosje: **Jezus zal den hemel weer openmaken door héél, héél veel te lijden voor ons...**

Wat is dat... lijden?

Lijden... dat is véél zeer hebben... veel pijn hebben.

Als gij zult weten, Roosje, wat de goede Jezus voor ons allemaal heeft willen lijden... zult gij Hem zeker heel gaarne zien.

Kijk eens hier (Plaat N. 14). Wie zien wij hier rondom Jezus bij het Laatste Avondmaal?

— De twaalf Apostelen.

De Apostelen waren de grote vrienden van Jezus. Jezus zag ze zo gaarne... Hij was zo goed geweest voor hen... En toch was er één van die Apostelen die niet braaf is gebleven... die slecht is geworden...

Kijk, hier ziet ge hem. Hij gaat weg van Jezus... Wat draagt hij in zijn hand?

– Een beurs...

Ja, een beurs met geld... Die slechte Apostel is Judas...

Judas was een gierigaard: Hij had gaarne geld... veel geld.

Weet ge wat Judas heeft gedaan? Hij wist dat er stoute (boze) mensen waren, die jaloers waren op Jezus, omdat er zoveel volk naar Hem kwam luisteren... Die stoute mensen wilden Jezus dood maken... maar ze wisten niet waar ze Jezus konden vinden om Hem gevangen te nemen...

En nu heeft Judas hun gezegd: Geef mij geld en ik zal U helpen... ik zal U voorgaan en U tonen waar Hij is...

O, wat was dat toch lelijk van Judas! Jezus was zo goed geweest voor Hem en nu verkoopt hij Jezus aan die slechte mensen...

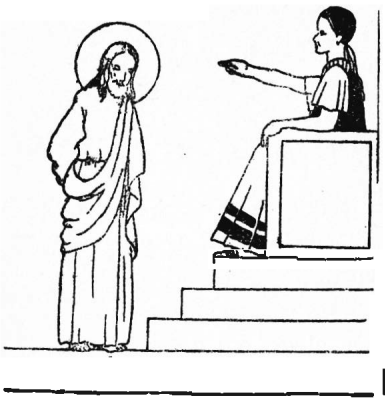

Kijk wat ze met Jezus hebben gedaan! Ze hebben Hem gevangen genomen... alsof Hij een dief was! En Jezus heeft nooit iets misdaan... Hij heeft de zieken genezen... Hij heeft de blinden doen zien... de lammen doen gaan... Hij heeft iedereen goed gedaan!

Kijk hoe Jezus daar staat! Vóór wie staat Hij daar? Voor Pilatus, den rechter. Zie Pilatus ondervraagt Jezus... en hij zegt tot het volk: Jezus heeft geen kwaad gedaan... Ik kan Hem dus niet straffen!

Maar er zijn slechte mensen die Jezus willen vermoorden en die het volk opstoken om te roepen dat Jezus moet sterven...

En daar zijn er velen die luisteren... Ze steken hun vuist uit naar den goeden Jezus en ze roepen zo hard ze kunnen: Kruisig Hem, Kruisig Hem.

Jezus had al die slechte mensen kunnen doen dood vallen vóór zijn voeten... want Jezus kan alles! Maar Jezus zweeg... Hij wilde alles verdragen. Hij wilde penitentie doen, boete doen voor de mensen... Hij wilde den hemel weer openmaken...

Wij moeten Jezus bedanken, Roosje...

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij hebt willen lijden voor mij, opdat ik naar den hemel zou kunnen gaan!*

— *Lieve Jezus, Gij hebt gezwegen bij Pilatus... ik zal mijn best doen om niet tegen te spreken als ik bekeven word.*

En zie nu eens wat ze met den lieven Jezus doen...

Ze hebben Hem aan een kolom vastgebonden

Ze hebben grote zwepen genomen... Zie, aan ieder koord zijn er twee ijzeren bollen vast... en daarmee slaan ze zo hard ze kunnen op Jezus... Heel zijn lichaam wordt gescheurd... Het bloed springt er uit en vloeit langs alle kanten op den grond... En die lelijke mensen slaan voort totdat zij er moe van zijn... Arme Jezus!

Het doet toch zo erg zeer... Jezus klaagt niet; Hij denkt: Ik wil alles verdragen om den hemel weer open te maken voor de mensen... Och, mochten de mensen toch geen zonden meer doen!

Laten wij gauw aan Jezus zeggen dat wij nooit of nooit een grote zonde willen doen...

— *Lieve Jezus, ik wil nooit grote zonde doen.*

— *Lieve Jezus, ik wil U geen pijn doen... Ik bemin U uit heel mijn hartje!*

Wat hebben die slechte mensen nu nog uitgedacht om Jezus te doen lijden?

Ze hebben grote doornen genomen en ze hebben er een kroon mede gemaakt! Een doornenkroon!

En ze hebben ze op Jezus' hoofd geplaatst en er dan erg op geduwd...

Kijk, wat doet die boze man hier? Met een stok duwt hij op de doornenkroon opdat de stekels diep in Jezus' hoofd zouden steken! Als gij zo een heel klein stekeltje in uw vingertje hebt, dan komt gij afgelopen, he, en ge klaagt dat het zeer doet...

Maar denk nu eens dat een stoute man met een grote stopnaald in uw hoofdje steekt... wat zoudt gij dan roepen van de pijn!

En Jezus kan die scherpe doornen niet uit zijn hoofd trekken...

Zie, ze hebben zijn handen vastgebonden... En die lelijke man hier, wat doet die wel? Hij doet alsof hij Jezus eerbiedig groet, hij knielt... maar 't is allemaal om met Jezus te lachen...

Wij gaan Jezus troosten door Hem uit gans ons hart te zeggen:

— *Lieve Jezus, ik bemin U uit gans mijn hartje.*

— *Ik zal mijn best doen om mooi te gehoorzamen, om niet koppig te zijn... om niet te liegen... om niet altijd baas te willen zijn...*

— *Ik wil geen zonde doen, want 't is de zonde die U zoveel heeft doen lijden.*

De slechte mensen willen Jezus nog méér doen lijden... ze willen Hem doen sterven op een kruis. Zie, ze hebben een groot kruis op den schouder van Jezus gelegd en nu gaan ze met Hem buiten de stad. Waar gaan ze naartoe? Naar een berg. Die berg heette de Calvarieberg.

Het kruis is zwaar en Jezus die al zoveel pijn heeft omdat men Hem zo hard heeft geslagen, kan het kruis bijna niet dragen.

Hij moet het voortslepen... en zie, Hij kan niet meer: de goede Jezus valt op de harde stenen en het zware kruis valt op Hem.

Arme Jezus toch! Tot driemaal is Hij zo gevallen onderweg. Maar de soldaten, die ge hier bij Jezus ziet, hebben geen compassie (medelijden) met Hem. Ze slaan Hem met hun vuisten... ze trekken Hem weer recht en Jezus moet zijn zware kruis verder dragen.

Er was veel volk op den weg. Er waren slechte mensen die stonden te kijken, die blij waren dat de goede Jezus ging sterven... maar er waren ook goede mensen langs den weg, die veel compassie hadden met Jezus en die schreiden omdat ze zagen dat Jezus zoveel pijn had... Jezus die niets had misdaan! Er waren ook brave kinderen, die veel compassie hadden met den lieven Jezus. Ze hadden allemaal Jezus gaarne geholpen, maar ze mochten niet van de soldaten... Doch Jezus zag wel dat ze Hem gaarne zagen en... dat troostte Hem.

Els, Annie, Polleke en Franske zouden ook zo gaarne Jezus geholpen hebben. Gij ook, is 't niet waar?

Zij denken: Wij zullen brave kinders zijn, wij zullen offertjes brengen voor Jezus, dan zullen wij Hem zeker troosten (Plaat N. 15).

Kijk, hier komt Jezus zijn lieve Moeder tegen! O, wat had Onze lieve Vrouwke toch veel verdriet toen ze Haar Jezus zag, zo vol bloed, met dat zware kruis op zijn schouder... Zij had Jezus willen helpen! Maar de soldaten trokken Jezus voort en zijn Moederken mocht niet meer bij Hem komen...

Zeg eens, Roosje, moesten slechte mensen U van Moeke wegnemen en U heel veel slagen geven en U dood doen... zou Moeke dan verdriet hebben?... Onze lieve Vrouwke schreide dikke tranen maar toch klaagde ze niet. Ze dacht: Ik heb veel verdriet maar ik ben toch tevreden dat mijn Jezus den hemel open maakt voor de mensen.

Laten wij Onze lieve Vrouwke bedanken dat zij ons zo gaarne ziet... dat zij niet kwaad is op ons, want het zijn onze zonden die Jezus zoveel hebben doen lijden...

— *Lieve Moeder, ik bedank U omdat Gij met uw Jezus hebt willen lijden voor mij...*

— *Help mij braaf zijn: Ik wil Jezus geen verdriet aandoen.*
— *Lieve Jezus, lieve Moeder, ik bemin U uit heel mijn hartje!*

3. Hoe Jezus voor ons stierf.

De soldaten zijn met Jezus op den berg gekomen, buiten de stad. Hoe heette die berg?

Ze hebben het kruis op den grond gelegd. Dan hebben ze Jezus' kleren uitgetrokken... O, wat deed dat weer veel zeer, want die kleren waren aan Jezus' lichaam, (in Jezus' wonden) dat vol bloed was, vastgeplakt!

Toen zegden die slechte mensen tot Jezus, dat Hij zich op het kruis moest neerleggen en... Jezus heeft gehoorzaamd!

Jezus liet alles doen omdat Hij voor ons den hemel wilde openmaken.

Dan hebben ze grote nagels genomen en ze hebben die met een zwaren hamer dwars door Jezus' handen en voeten geklopt om Hem vast te nagelen aan het kruis... Kijk eens hoe groot die nagels waren!

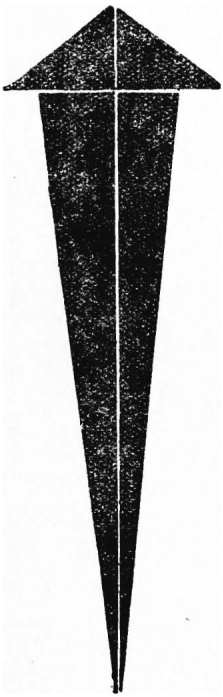

Zo groot als de punten van een schaar... Moest er eens een lelijke man een schaar dwars door uw handje steken... wat zou dat toch pijn doen... wat zoudt gij roepen en schreiën! En Jezus heeft al die pijn willen verdragen voor ons.

Laten we uit heel ons hart een kus geven op Jezus' handen... en Hem zeggen:

— *Mijn Jezus, vergiffenis!* (Vóórdoen).

Dan hebben de soldaten ook zo'n groten nagel door Jezus' voeten geslagen... en nu was de lieve Jezus aan het kruis vastgenageld...

Hij was voor ons gekruisigd!

Laten we ook Jezus' voeten kussen en nogmaals zeggen:

— *Mijn Jezus, vergiffenis!*

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij zoveel hebt willen lijden voor mij.*

— *Als ik eens zeer heb, als ik eens ziek ben, zal ik ook denken: lieve Jezus, 't is alles voor U!*

De soldaten hebben een put gemaakt boven op den berg en ze hebben het kruis in dien put vastgezet...

Kijk, hier ziet gij Jezus die aan het kruis hangt te sterven... Wij zien ook nog twee andere kruisen. Wie zijn die mannen, die hier op het kruis gebonden zijn? Het zijn twee moordenaars. Hadden zij verdiend gestraft te worden? Ja... want ze hadden gestolen... en mensen vermoord! Had Jezus straf verdiend. Had Hij iets misdaan?... Neen! Maar Jezus wilde gestraft worden in de plaats van Adam en Eva en in de plaats van al de mensen die zonden doen!

Een van die moordenaars was erg kwaad omdat hij gestraft was en hij maakte zich zo kwaad tegen Jezus en hij vloekte en tierde... maar de andere zei hem: Kameraad, zijt gij niet beschaamd zó te spreken? Het is onze eigen schuld zo wij nu moeten lijden... wij hebben onze straf verdiend want wij hebben groot kwaad gedaan... maar Jezus... Hij heeft nooit kwaad gedaan!

En hij vroeg vergiffenis aan Jezus!

« Heer Jezus », sprak hij, « heb toch medelijden met mij als Gij in den hemel zult zijn!... » En wat zegt Jezus?

Jezus kijkt naar dien man en Hij antwoordt hem: « Nog vandaag zult Gij met mij in den hemel zijn »

Wat heeft Jezus gedaan?... Hij heeft aan dien man al zijn zonden vergeven... Waarom? Omdat die man zo'n echte spijt had!

Als wij ook zó vergiffenis vragen aan Jezus over het kwaad dat wij gedaan hebben, dan vergeeft Jezus ons ook...

Willen wij het eens seffens doen uit heel ons hart... met gesloten ogen?

— *Lieve Jezus, het spijt me zo dat ik kwaad heb gedaan...*

— *Het spijt me zo omdat ik U verdriet heb aangedaan... omdat ik U heb doen lijden.*

— *Lieve Jezus, ik wil het nooit meer doen! Ik bemin U!*

(Kus het kruisbeeld en laat het kind nadoen).

Wie staat hier bij Jezus?

— Onze lieve Vrouwke!

En langs den anderen kant staat de heilige Johannes, de jongste van de twaalf apostelen. Kijk eens hoe droevig ze zijn... Onze lieve Vrouwke schreit zo bitter...

Jezus is drie uren levend aan het kruis blijven hangen... en het bloed liep uit de gaten van zijn handen en zijn voeten... uit zijn hoofd... Jezus had toch zo'n groten dorst en Hij had zoveel pijn en Hij kon niet verroeren op zijn kruis...

Jezus maakte zich niet kwaad op de mensen die Hem aan het kruis hadden genageld... Hij dacht 't is voor de zonde van Adam en Eva en voor de zonden van al de mensen dat ik mijn bloed geef aan mijn Vader... 't Is opdat mijn Vader den hemel weer zou openzetten voor de mensen... 't Is voor klein Roosje dat ik lijd... 't Is voor... en voor... (noem de namen van broertjes en zusjes) 't is opdat zij allemaal in den hemel zouden kunnen komen.

Toen het bijna drie uur in den namiddag was, werd het opeens pikdonker en de grond begon te beven... De soldaten en het volk die op den berg stonden te kijken werden vreselijk bang en ze liepen weg...

Toen liet Jezus het hoofd zinken... Hij was dood!

Nu ging de hemel weer open! Om zeker te zijn dat Jezus wel dood was heeft een soldaat een langen stok genomen met een pin er op (een lans) en hij heeft in Jezus' hart gestoken... en er is water uitgevloeid met de laatste druppelkens bloed.

Jezus is gestorven op een Vrijdag... op Goeden Vrijdag!

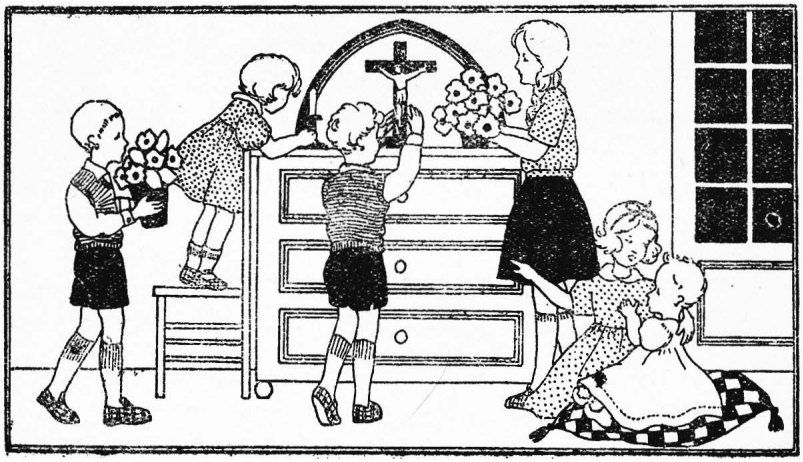

Elk jaar op Goeden Vrijdag denken de mensen nog eens heel bijzonder aan het lijden en den dood van Jezus...

Ze bedanken Jezus omdat Hij ons heeft verlost, dat wil zeggen omdat Hij den hemel weer heeft opengemaakt.

Bij Franske thuis wordt op Goeden Vrijdag het kruisbeeld versierd.

Zie, waar stelt Franske het kruisbeeld?

En wat gaat Els er bij zetten? Wat brengt Polleke aan?

En wat doet Rita? Kijk, Lieveke is er ook bij. Ze zit op een kussen bij Annie. En wat doet Annie? Ze vertelt aan Lieveke van Onze lieve Heerken, die zoveel pijn heeft gehad...

En Onze Lieve Heer zegent de kinderen die Hem zo gaarne zien!

Als Franske en Polleke langs den weg een kruisbeeld zien, dan nemen ze hun muts af om te tonen dat ze Jezus gaarne zien en de meisjes buigen het hoofd en ze zeggen stilletjes:

— Geloofd zij Jezus-Christus!

Dan is de goede Jezus tevreden... Die brave kinderen troosten den lieven Jezus.

Alle brave mensen hebben een kruisbeeld in huis.

Bij Franske hangt het kruisbeeld boven de schouw, waar iedereen het goed kan zien...

En er hangt ook een kruiske boven Franske's bedje en boven het bedje van allemaal...

Waar hangt het kruisbeeld bij ons?

Franske maakt ook altijd traag en eerbiedig het kruisteken om Jezus te bedanken dat Hij voor ons op het kruis gestorven is... en om de Heilige Drievuldigheid te bedanken omdat de hemel weer open staat voor de mensen...

Laten wij ook zo eens een mooi kruisteken maken met de oogjes toe en heel traag:

— *In den naam...*

— *Geloofd zij Jezus-Christus!*

3. Jezus' Verrijzenis en Hemelvaart.

Nadat Jezus gestorven was, hebben zijn vrienden zijn lichaam van het kruis afgenomen. Zij hebben het in een groten witten doek gelegd en naar een nieuw stenen graf gedragen. Dan hebben zij het graf gesloten met een zwaren groten steen er vóór te zetten.

Kon Jezus nog spreken toen Hij in dat graf lag? Kon Hij nog gaan?

Neen... Jezus was dood en als men dood is kan men niet meer verroeren. Wat was er weggegaan uit Jezus' lichaam?

— Zijn ziel.

Op welken dag is Jezus gestorven?

— Op een Vrijdag... op Goeden Vrijdag.

Den Vrijdagavond was Jezus in het graf gelegd.

En er kwamen soldaten om de wacht te houden bij het graf. Den helen Zaterdag bleven zij daar staan.

Maar den derden dag, den Zondagmorgen, vóór dat de zon was opgestaan beefde de grond... De soldaten verschoten zodanig dat ze wegliepen... Wat gebeurde er? De ziel van Jezus kwam in zijn lichaam weer... Jezus maakte zich zelf weer levend, en zonder dat de grote steen was weggeschoven, zonder iets te breken, kwam Jezus uit het graf. **Jezus was verrezen... Hij was weer levend! Dit gebeurde op een Zondagmorgen, op Pasen!**

Zie, hier zien we goede vrouwen die naar het graf komen kijken. Ze dachten dat Jezus er nog in lag... Maar wat zien ze? Het graf is open. Wie heeft dien zwaren steen weggeschoven? Een Engel... Kijk, hier zit hij: zijn aangezicht schittert als de zon, zijn kleed is wit als sneeuw... Hij zegt tot de vrouwen: « Gij zoekt Jezus, die gekruisigd is... Hij is hier niet meer... Hij is verrezen! Gaat aan de Apostelen zeggen dat Hij verrezen is! »

En de heilige vrouwen gaan... en onderweg, daar staat opeens Jezus vóór hen... O, wat zijn ze blij Jezus weer te zien... Ze vallen voor hem op hun knieën... Ze weten dat Hij God is... dat Hij God de Zoon is!

Ware Jezus geen God geweest, Hij zou zichzelf niet weer hebben kunnen levend maken... Zou grootvader (of een ander afgestorven familielid) weer uit het graf kunnen komen en weer levend worden? Waarom kon Jezus dat wel?...

— Omdat Hij God is en God kan alles.

Op zekeren dag waren de Apostelen samen in een grote kamer. Al de vensters waren dicht en de deur was goed gesloten... en toch... opeens... staat Jezus voor hen!

En niemand had de deur opengedaan!

Nadat Jezus verrezen was behoefde Hij de deuren niet meer open te doen...

Hij kon nu dwars door de muren heen komen...

En de Apostelen spraken met den goeden Jezus en Jezus zegende hen. Ze waren zó blij iederen keer dat zij Jezus weer zagen... Jezus toonde zich zó veertig dagen lang.

Toen ging Jezus met Onze lieve Vrouw en met zijn Apostelen naar een berg. Jezus zegende ze een laatste maal en Hij zei hun dat ze aan alle mensen, uit alle landen, moesten leren wat ze moeten doen om in den hemel te komen...

En toen zagen de Apostelen dat Jezus langzaam omhoog ging naar den hemel... altijd hoger, nog hoger... totdat zij Hem door de wolken niet meer konden ziën... Opeens stonden er twee engelen bij de Apostelen en ze zeiden dat Jezus nu weg was... dat Hij naar den hemel was gegaan...

Dit noemen we de Hemelvaart van Christus... (1)

Nu is de goede Jezus naar den hemel!

Wie zal er in zijn plaats aan de mensen den weg leren om naar den hemel te gaan?

— De Apostelen.

Maar de Apostelen zijn ook gestorven... Ze zijn bij ons niet meer... Wie is er nu bij ons, om in de plaats van Jezus, ons den weg naar den hemel te leren? **De Paus van Rome, de Bisschoppen, de Priesters.**

Wij moeten altijd eerbiedig zijn jegens de priesters... jegens mijnheer Pastoor, mijnheer den Onderpastoor... want Jezus heeft ze tot ons ge-

(1) Vertel op dezelfde eenvoudige manier de nederdaling van den H. Geest over de Apostelen, op Pinksteren. Gebrek aan plaats liet ons niet toe dit punt hier uit te werken.

zonden om in zijn plaats, ons te helpen naar den hemel te gaan.

Wij moeten hen bedanken... wij moeten voor hen bidden en altijd goed naar hen luisteren en doen wat zij ons zeggen.

Wie zien wij hier op het plaatje?
Wie zijn ze tegengekomen (hebben ze ontmoet)?
Wat doen Vader en de twee jongens?
Waarom?... De priester is bij ons in de plaats van wie?...
En hoe groeten Els en Annie als ze den priester tegenkomen?

Willen wij samen een mooi « *Onze Vader* » bidden voor de priesters... voor... (Noem de priesters die het kind kent).

Ik wil geen zonde doen...

Jezuken lief, mag ik U vragen
Wie heeft U zoveel pijn gedaan?
Wie heeft U aan het kruis geslagen?
Gij hebt toch niemand iets misdaan...

Och, 'k weet het wel, het zijn de zonden!
En 'k zie genoeg hoe zéér het doet:
'k Zie grote nagels die U wonden
Door elke hand, door elken voet...

'k Zie bloed uit al die wonden vloeien,
En op uw hoofd een kroon die steekt...
Ach, 'k wil voortaan het kwaad verfoeien
Want, Jezuken, mijn hartje breekt..

Ik heb met U zo'n medelijden,
Ik leg op elke wond een zoen...
Neen 'k wil Jezus niet doen lijden,
Neen, ik wil geen zonde doen!

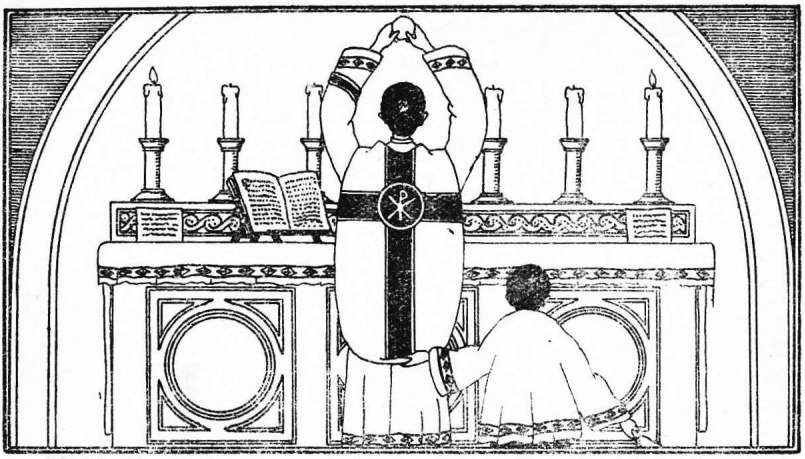

N. 16. Door de Consecratie komt Jezus zelf op het altaar.

In de Mis, op het ogenblik van de Consecratie verandert de priester het brood en den wijn
in het Lichaam en Bloed van Jezus.

Op het kruis gaf Jezus zich
aan God den Vader voor ons.

In de Mis doet Jezus dat weer.
Wij geven onszelf en al wat wij doen,
met Jezus, aan God den Vader.

Jezus komt nog op het altaar
om onze ziel te voeden.
Jezus voedt onze ziel als wij te Communie gaan.

Jezus blijft altijd bij ons in het Tabernakel.

Zestiende Les.

JEZUS IN HET HEILIG SACRAMENT

Herhaling:

Weet ge nog, Roosje, met wie Jezus aan tafel was den avond voor Hij ging sterven? (Toon plaatje N. 14).

— Met zijn Apostelen.

Wat heeft Jezus met het brood gedaan?

— Hij heeft het in zijn handen genomen en gezegend.

En wat heeft Hij gezegd?

— Dit is mijn Lichaam...

Nadat Jezus gezegd had: « Dit is mijn Lichaam »... was het nog brood?...

— Neen, het was het Lichaam van Jezus.

En wat heeft Jezus dan in zijn handen genomen? Hoe noemt ge dat?

— Den kelk.

Wat was er in dien kelk?

— Wijn.

En wat heeft Jezus gezegd over dien wijn?

— Dit is mijn Bloed...

En was er op dat ogenblik nog wijn in den kelk? Wat was het?

— Het Bloed van Jezus.

Wat heeft Jezus gedaan in het laatste Avondmaal? Wat heeft hij veranderd?

— Hij heeft brood en wijn veranderd in zijn Lichaam en Bloed.

En de Apostelen hebben er van gegeten en gedronken... Wie hadden ze dan in hun hart?

— Jezus...

In het laatste Avondmaal deden de Apostelen hun eerste Heilige Communie... Wat is dat te Communie gaan?

— Te Communie gaan is Jezus ontvangen in zijn hart.

1. Wat is de Heilige Mis.

Wat ziet ge hier op dit plaatje, Roosje? (Plaat N. 16).

— Een priester (Mijnheer de Pastoor) die de Mis doet.

Weet ge nog, Roosje, wat Jezus heeft gezegd tot zijn Apostelen nadat Hij het brood en den wijn had veranderd in zijn Lichaam en in zijn

Bloed? Jezus heeft hun dan gezegd: « **Doet dit tot mijn gedachtenis** ». Daardoor wilde Hij zeggen: Ik maak van U mijn priesters... Gij zult brood nemen en gij zult zeggen lijk Ik, in mijn plaats: « Dit is mijn Lichaam... » En gij zult wijn nemen en gij zult zeggen lijk Ik, in mijn plaats: « Dit is mijn Bloed ».

En de Apostelen hebben dat gedaan. En nu doen al de priesters dat om nog te gehoorzamen aan Jezus.

Wanneer doen ze dat? Als zij de Mis doen (opdragen).
Zie, wat de priester hier omhoog heft **is de Heilige Hostie**.
Wij zien maar een klein wit rondeken, nietwaar?
In het begin van de Mis is dat klein stukje brood.
Zou ik het dan mogen in mijn hand nemen? Ja, want het is maar brood.

Maar in het midden van de Mis doet de priester lijk Jezus bij het Laatste Avondmaal: Hij neemt dat stukje brood en hij zegt in de plaats van Jezus, met de macht van Jezus: « **Dit is mijn Lichaam** ». En op hetzelfde ogenblik verandert dat stukje brood, waarin, Roosje?
— In het Lichaam van Jezus.

Dat wil zeggen: in Jezus zelf. Ik zie nog wel dat zelfde witte rondeken, het ziet er uit lijk brood... maar het is géén brood meer... Ik zou de Heilige Hostie niet meer in mijn hand mogen nemen want ze is Jezus zelf... en de priester alleen mag Jezus in zijn handen nemen.

Zie, hier toont de priester de Heilige Hostie aan de mensen die in de Mis zijn... en ze kijken eerbiedig en ze zeggen uit heel hun hart: ***Mijn Heer en mijn God!*** En dan buigen ze weer diep het hoofd.

Waarom? Wie is het dien de priester hier omhoog heft?
— Jezus zelf.

Maar wij zien Jezus niet. Hij heeft zich « weggestoken » (verborgen) onder de gedaanten van een stukje brood.

Dat is niet moeilijk voor Jezus... want Jezus is God: Hij kan alles.

En waarom doet Jezus dat? Jezus, die zo groot en zo schoon en zo wijs is? Waarom verbergt Hij zich? Waarom maakt Hij zich zo klein?

't Is om op uw tongsken te kunnen liggen en zo in uw hartje te kunnen komen, om U te helpen braaf zijn...

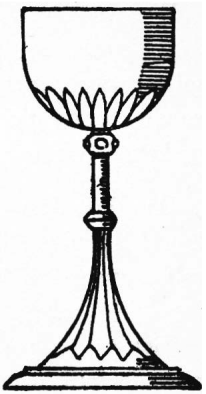

Nadat de priester het brood heeft veranderd in het Lichaam van Jezus neemt hij den kelk en hij doet weer lijk Jezus. Over den wijn van den kelk zegt hij in de plaats van Jezus, met de macht van Jezus: « **Dit is mijn Bloed** ».

Is er dan nog wijn in den kelk?... Waarin is de wijn veranderd?

— In het Bloed van Jezus.

Men zou zeggen dat er nog wijn is in den kelk... maar het is geen wijn meer, het is Jezus zelf met zijn kostbaar Bloed.

De priester heft nu ook den kelk omhoog. De mensen kijken eerbiedig op en ze zeggen weer: *Mijn Heer en mijn God!*

Als de priester het brood en den wijn verandert in het Lichaam en Bloed van Jezus, als hij zo de Heilige Hostie omhoog heft, zoals ge ziet op dit plaatje (Plaat N. 16) en als hij ook den kelk omhoog heft met het kostbaar Bloed van Jezus, **dan is het Consecratie.**

De Consecratie is het voornaamste deel van de Mis.

Als de Consecratie begint wordt het opeens heel stil in de kerk en de misdienaar belt.

Als ge nog eens meegaat naar de Mis moet ge eens goed opletten...

Hoe heet het voornaamste deel van de Mis?

— De Consecratie (laten herhalen tot het woord gekend zij).

Wat doet de priester als 't Consecratie is?...

— Hij verandert het brood en den wijn in het Lichaam en Bloed van Jezus.

— Wat is er op het altaar vóór de Consecratie?

— Brood en wijn.

Wat is er op het altaar na de Consecratie?

— Het Lichaam en Bloed van Jezus... dat wil zeggen: Jezus zelf. (Doen herhalen tot de antwoorden heel juist zijn).

In de Mis, onder de Consecratie, komt Jezus uit den hemel op het altaar.

Het altaar... dat is de lange tafel die ge hier ziet; de priester staat aan het altaar als hij Mis doet.

En waarom komt Jezus op het altaar?

Wat doet Jezus daar? Jezus doet daar hetzelfde als op den Calvarieberg, toen Hij aan het kruis was vastgenageld en ging sterven...

Weet ge nog wat Jezus deed op het kruis?... Hij gaf zich aan God den Vader, met al zijn Bloed, met al zijn lijden... voor ons... Voor mij... voor... om penitentie te doen — om boete te doen... voor onze zonden... om die zonden weg te nemen... en om ons weer vrienden te maken van den goeden God.

Dat doet Jezus nog, iederen keer als Hij in de Mis op het altaar komt. Het altaar is lijk de Calvarieberg... en de Heilige Hostie is Jezus zelf... maar wij kunnen dat niet zien.

Ziet ge, Roosje, wij moeten blij zijn als wij naar de Mis mogen gaan en wij moeten Jezus bedanken dat Hij voor ons op het altaar wil komen.

Laten we dat eens samen doen.

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij in elke Mis voor ons op het altaar wilt komen,*
— *omdat Gij daar wilt zijn lijk op den Calvarieberg.*
— *om U aan God den Vader te geven, voor alle mensen.*
ook voor mij...

En wat doet de priester nog na de Consecratie? Hij doet lijk de Apostelen bij het Laatste Avondmaal. Weet ge nog hoe de Apostelen te Communie gingen? Jezus gaf hun zijn heilig Lichaam en Bloed te eten en te drinken...

De priester legt nu de Heilige Hostie op zijn tong... hij zwelgt eerbiedig de Heilige Hostie in... dan drinkt hij ook het heilig Bloed uit den kelk: Jezus is in zijn hart gekomen... de priester is te Communie geweest.

Maar Jezus is niet op het altaar gekomen voor den priester alleen. Jezus heeft gaarne dat de andere mensen ook zouden te Communie gaan gelijk de Apostelen in het Laatste Avondmaal. En daarom gaan de brave mensen en de brave kinderen naar de Communiebank, seffens nadat de priester te Communie is geweest.

De priester doet dan het deurken open van het Tabernakel (Toon Plaatje Blz. 143) en hij neemt de ciborie,

De ciborie is een andere kelk, ook van goud, maar met een « scheel » (deksel) op. Kijk, hier ziet gij een ciborie. **In de Ciborie liggen er veel kleine Heilige Hostiën. Iedere kleine Heilige Hostie is Jezus zelf.**

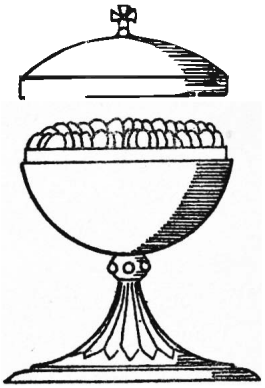

Nu komt de priester met de ciborie naar de communiebank en de mensen gaan te Communie: de Heilige Hostie wordt op hun tong gelegd... dan zwelgen ze eerbiedig de Heilige Hostie in: Jezus is in hun hart... om hun ziel te voeden... om ze sterk te maken... om ze braaf en heilig te maken. Jezus komt ze helpen om naar den hemel te gaan. Wat is Jezus toch goed! Wat ziet Hij ons toch gaarne... En wat zijn de mensen die te Communie gaan toch gelukkig! Men ziet het op hun aangezicht als ze weer komen van de communiebank!

Kom, o Jezus, in mijn hartje,
Kom, o Jezus, lieve Heer,
Ik verlang naar U zo vurig,
Kom, o Jezus, wacht niet meer.

Laten we samen Jezus bedanken omdat Hij zo goed is:

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij op het altaar wilt komen onder de gedaanten van een klein stukje brood,*

— *om in mijn hartje te kunnen komen.*

Aanmerking:

Men lere aan het kind het verloop van de heilige Mis kennen met behulp van een kindermissaaltje met plaatjes. (1)

Men spreke van de Gebeden aan den voet van het altaar, van het Evangelie, waaronder de mensen recht staan, en van de drie voornaamste delen van de heilige Mis: de Offerande, de Consecratie en de Communie van den priester.

Kan het kind lezen, dan lere men het zo gauw mogelijk in het kindermissaaltje meevolgen. Voor grotere schoolgangertjes en Plechtige-Communicantjes verwijzen we naar het « *Dagelijks Misboek voor de Jeugd* » — Uitg. Abdij St Andries; St Andries-bij-Brugge — een aangepast missaal dat degelijk voorbereidt tot het vruchtbaar gebruik van het grote misboek.

(1) Om die taak te vergemakkelijken gaven wij het boekje uit: *Voor Jezus' beste Vriendjes,* eerste Mis-, Communie- en Biechtgebeden toegelicht door talrijke plaatjes. Te bestellen bij uitgeversbedrijf Firma Karel Beyaert, 8, Mariastraat, Brugge.

2. Onze plicht de Mis bij te wonen.[1]

Doet Mijnheer de Pastoor alle dagen de Mis?... En Mijnheer de Onderpastoor?...

Al de priesters dragen elken dag de heilige Mis op.

Zie eens hoeveel keren de goede Jezus op het altaar wil komen voor ons! In onze kerk alleen zijn er alle dagen hoeveel Missen? Dat is in een week... missen!

En nu vraagt de goede God dat de mensen ééns in de week naar de Mis zouden komen. Is dat veel gevraagd?

Wanneer moeten de mensen naar de Mis gaan?

— Den Zondag.

Ja, en ook op de grote hoogdagen.

Wie moet er den Zondag en op de Hoogdagen naar de Mis gaan?

Al de grote mensen en ook al de kinderen die zeven jaar oud zijn en die naar de Mis kunnen gaan. Zijt gij al zeven jaar oud?...

Als ik ziek ben, kan ik dan naar de Mis gaan?

Doe ik dan kwaad als ik niet naar de Mis ga? Neen...

Maar de mensen en de kinderen die naar de Mis kunnen gaan en die niet willen gaan... doen ze kwaad?

Ja en groot kwaad, want ze zijn erg ongehoorzaam aan den goeden God. Ze doen een grote zonde...

Wat is dat toch lelijk geen half uurtje bij Jezus te willen blijven...

Er zijn grote kinderen die liever gaan spelen... Is dat niet erg ondankbaar? O, wat is de lieve Jezus droevig om die mensen, om die grote kinderen die den Zondag niet naar de Mis willen komen!

Maar er zijn brave kinderen, die Onzen lieven Heer gaarne zien en Hem troosten voor de ondankbaarheid van de mensen die den Zondag naar de Mis niet willen gaan.

Luister: Els, Annie en Polleke zijn ook van die brave kinders...

Mogen wij ook kruistochters worden, Moeder? Zo vroegen Els en Annie toen ze uit school kwamen.

— Voor mij is 't goed, zei Moeder, maar vraag het ook eens aan Vader dezen avond.

---

(1) Voor Onderwijzeressen en Catechisten.

Men wijze er voorzichtig op bij de *kleine kinderen* dat het wegblijven uit de Zondagmis, als het gebeurt, lijk bijna altijd het geval is, door de schuld van de ouders, ***geen doodzonde is.***

Toen ze allemaal aan tafel zaten voor het avondmaal, sprak Els er weer over.

— Allemaal goed en wel, zei Vader, maar als ge iets doet, moet ge 't goed doen... Wat is dat eigenlijk Kruistochter zijn?

— Kruistochter zijn, zei Annie, dat is dikwijls naar de Mis en te Communie gaan... ook in de week.

— Dat is al veel, zei Vader, maar is dat alles?

Ah, neen, zei Els, want wie dikwijls te Communie gaat moet ook het goed voorbeeld geven en gaarne en mooi bidden... en dikwijls een offertje brengen. (1)

Ze kregen de toelating van Vader om kruistochter te worden...

— Maar ge moet zien dat ge doet wat ge belooft, zei Vader.

Polleke zat te peinzen: Ik zou ook kruistochter willen worden. Ik zou ook in de week naar de Mis gaan en Jezus ontvangen. Hij ging wel alle Zondagen maar hij zou nog meer hebben willen doen voor Jezus, want Hij zag Jezus gaarne.

Onze lieve Heerke, die in Polleke's hartje had gelezen, zorgde er voor dat zijn kleine vriend kruistochter mocht worden en nog beter.

Den dag nadien kwam Mijnheer de Pastoor bellen. Moeder deed open.

— Madame, zei hij, ik kom U iets vragen... Ik heb een misdienaarken nodig...

— Van mij mag Pol komen, zei Moeder, het is een eer voor ons Mijnheer Pastoor, maar ik weet niet of de kleine zo vroeg zal kunnen opstaan alle dagen. Hij blijft nog al gaarne in zijn bedje liggen. Wacht, ik zal hem eens roepen...

En Polleke kwam afgelopen...

Wat was hij blij toen hij hoorde waarvoor Mijnheer Pastoor gekomen was.

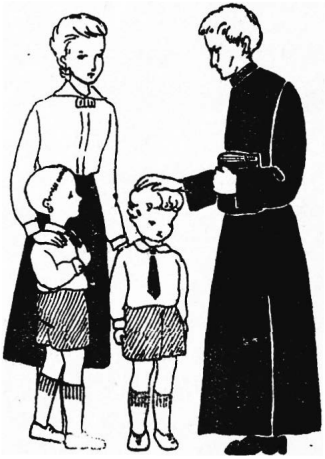

— Ik zal alle dagen vroeg gaan slapen, zei Polleke, om vroeg te kunnen opstaan!

Ik houd wel veel van mijn bedje, maar ik houd toch nog veel meer van Jezus... dacht Polleke. Wat ben ik blij dat ik nu alle dagen zo dicht bij Jezus zal mogen zijn aan het altaar...

— Mag ik ook misdienaar worden, Mijnheer Pastoor, vroeg Franske?

---

(1) De verplichtingen van den kinderkruistocht zijn de volgende (niet op zonde opgelegd, enkel een belofte): Ten minste ééns per week te Communie gaan, dagelijks de voorgeschreven morgenopdracht bidden tot de intenties van den Paus en zich toeleggen op het onderhouden van het bijzonder puntje. Men spore de kinderen aan, zodra zij er toe bekwaam zijn, deel uit te maken van den Eucharistischen kruistocht. Dit lidmaatschap heeft een grote opvoedende kracht niet enkel op godsdienstig gebied maar zelfs op gebied van karaktervorming.

— Gij zijt nog een beetje te klein manneke, zei Mijnheer Pastoor, en hij legde zijn hand op Franskes krullebol.

— Franske liet zijn lip hangen...

Mijnheer Pastoor moest hem troosten met hem te beloven dat hij zijn eerste Communie zou mogen doen, als het nog eens Pasen werd.

Polleke is nu een voorbeeldige misdienaar: hij knielt heel eerbiedig, antwoordt mooi, kijkt nooit om, maar bidt met den priester mee... Hij volgt de Mis in een klein Missaaltje. Aan de Communie van den priester gaat polleke ook alle dagen te Communie... Jezus en hij zijn grote vrienden geworden: Polleke is toch zo gelukkig!

Els en Annie gaan ook 's morgens naar de kerk want zij zijn voorbeeldige kruistochtertjes. Bijna alle dagen gaan ze naar de Mis en te Communie... en Moeder zegt dat ze sindsdien nog veel braver zijn. Ook op school leren ze flink... Wie helpt hen om zo hun best te doen?

— De goede Jezus die alle dagen in hun hartje komt!

O, wat is Jezus toch tevreden over die kinderen... Hij denkt:

Daar zijn veel mensen die mij verdriet aandoen, die den Zondag niet naar de Mis willen komen, maar er zijn toch ook brave kinderen, die niet alleen den Zondag maar ook in de week komen, en dat troost Mij zo...

Moet men in de week naar de Mis gaan, Roosje?
Heeft Jezus gaarne, dat men in de week naar de Mis komt?
Wie zijn er zijn beste vriendjes?
Kinderen die Hem dikwijls ontvangen in hun hartje...

Als gij groter zijt zult gij ook wel Jezus vriendje willen zijn, he?
Willen wij het eens samen aan Jezus beloven?

— *Lieve Jezus, ik zal altijd gaarne naar de Mis komen.*

— *Ik zal mooi stil zitten en eerbiedig bidden in de Mis.*

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij in de Mis op het altaar wilt komen voor mij.*

— *Lieve Jezus, ik zal blij zijn als ik U in de Mis, in mijn hartje zal mogen ontvangen.*

— *Kom, o Jezus, wacht niet meer!*

3. Jezus in het Tabernakel.

Als de Mis gedaan is en de mensen zijn weggegaan... dan blijft Jezus nog in de kerk.

De priester heeft de ciborie met de kleine Heilige Hosties, die geen brood meer zijn, maar Jezus zelf, in het tabernakel gezet. Het Taber-

nakel is het schone kastje met de gouden deurtjes, dat op het altaar staat.

Toon eens het Tabernakel hier op het plaatje, Roosje.

En toon ook eens de ciborie... Waar staat de ciborie?

— In het Tabernakel.

En wie is er in **de Ciborie**?

— Jezus.

Waar staat het Tabernakel in de kerk? Is 't van achter?

— Neen, vóór in de kerk, op het altaar.

Toon eens het altaar, hier op het plaatje (1).

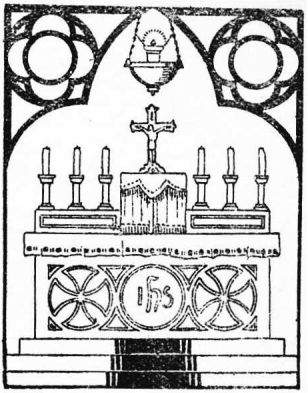

Het Tabernakel is het kleine huisje van Jezus. Daarin woont Jezus. Hij blijft bij ons dag en nacht. Jezus is natuurlijk ook in den hemel, maar Hij is ook in al onze kerken. Dat is niet moeilijk voor Jezus... Jezus kan toch alles omdat Hij God is.

Vóór het Tabernakel brandt er een klein rood lampje... dat hebt gij toch al gezien, nietwaar? Dat lampje noemen wij **de Godslamp** omdat ze brandt vóór Jezus die God is.

In het Tabernakel wacht Jezus op ons... Hij wacht op U!

Weet ge nog, Roosje, hoeveel Jezus van de kinderen hield? Hoe hij niet wilde dat de Apostelen de kinderen wegzonden als ze tot Hem kwamen gelopen? Jezus is nog zo... Hij ziet de kinderen toch zo gaarne.

Als ge langs de kerk voorbijgaat moogt ge Jezus groeten door stilletjes te zeggen: Dag, lieve Jezus, ik zie U zo gaarne! Ofwel: Geloofd zij Jezus Christus! Maar het is nog veel beter eens binnen te gaan in de kerk om Jezus goeden dag te gaan zeggen. Dat duurt niet lang. Ge komt in de kerk en ge maakt een mooi kruisteken... dan gaat ge een ogenblikje knielen op een stoel. Ge kijkt naar het Tabernakel en ge zegt:

— *Lieve Jezus, ik kom U goeden dag zeggen, omdat ik U zo gaarne zie. Zegen mij en zegen als 't U belieft Vader en Moeder, mijn broers*

(1) Het kerkbezoek niet vergeten. Zie daarover: *E. H. Poppe, Eucharistisch Catechistenboek voor de kleintjes,* blz. 129-130.

en zusjes... Lieve Jezus, help mij braaf zijn. Ofwel zegt ge uw gebedje: *Kom, o Jezus in mijn hartje... enz,*

Dan maakt ge weer een mooi kruisteken en ge gaat stillekens weg.

Dan lacht Jezus naar U van uit zijn Tabernakel en Hij denkt:

Daar is mijn Roosje! Ze vergeet Mij niet! En dan is Jezus blij...

Laten we nu eens samen dien lieven Jezus bedanken omdat Hij altijd bij ons wil blijven.

— *Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij in het Tabernakel wilt blijven voor mij...*

— *Lieve Jezus ik zal U dikwijls een klein bezoekje brengen want ik bemin U, uit heel mijn hartje.*

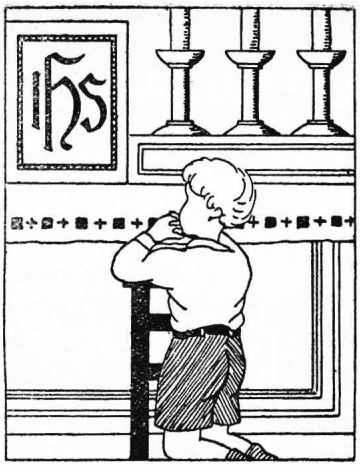

Bezoek bij Jezus.

Wie woont er altijd, dag en nacht
Verborgen op 't altaar ?
Weet, Kindje, 't is uw beste Vriend,
Uw Jezus is steeds daar !

Hij is zo eenzaam overdag ;
De groten zijn aan 't werk ;
Wie brengt er dan eens een bezoek
Bij Jezus in de kerk ?

Toe, ga maar na de klas getrouw
Eens even naar hem toe :
Wanneer ge heel eerbiedig zijt
Dan moogt ge vast van moe,

En Jezus, die met alziend oog
Door 't gouden deurken ziet,
Denkt : O, dat kindje is toch braaf
Want het vergeet mij niet.

(Uit *Eerste Biecht en Communie der kleintjes*, blz. 120).

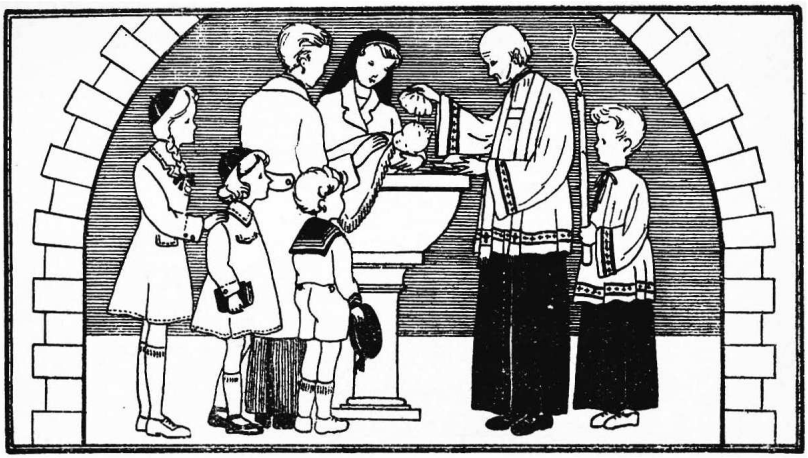

N. 17. Zó wordt men kind van God.

Ik ben gedoopt: wat ben ik blij!
Mijn ziel is schoon, mijn ziel is vrij
Want de erfzonde is er uit gegaan,
Dat heeft het Doopsel mij gedaan!

Mijn zieltje werd voor God een woon:
Voor God den Vader, God den Zoon
En ook voor God den Heiligen Geest...
In mij is 't altijd hemelfeest!

God nam mij tot zijn kindjen aan
Nu kan ik naar den hemel gaan...
Geef, God, aan alle kindjes klein
Het groot geluk gedoopt te zijn!

Zeventiende Les.

ONZE SCHONE ZIEL.

Herhaling:

Weet ge nog, Roosje, van Adam en Eva in het aards Paradijs?

Hadden ze veel gekregen van den goeden God? Wat allemaal?

— Een lichaam en een ziel... en de goede God had ze geplaatst in het aards Paradijs...

Maar dat was niet alles!

Adam en Eva hadden nog veel meer gekregen... Ze wisten heel veel dingen en moesten daarvoor niet leren... Ze zouden nooit pijn hebben en behoefden niet te sterven (Ze hadden ook geen neiging om kwaad te doen).

En nog veel méér had de goede God voor Adam gedaan!

Wat zoudt gij denken van een rijken koning die tot arme schooiertjes zou zeggen: Ik maak van U mijn eigen kinderen. Zie ik geef U heel rijke kleren... gelijk het past voor koningskinderen... en als ge mij gaarne ziet, en mij dat toont met gehoorzaam te zijn, zult gij met mij mogen wonen in mijn mooi paleis en daar voor altijd gelukkig zijn! Zoudt gij niet vinden dat die koning heel erg goed is voor die arme kinderen?

Welnu, dat had de goede God gedaan voor Adam en Eva. Hij had ze aangenomen tot zijn eigen kinderen. Hij had hun de heiligmakende genade gegeven waardoor hun ziel schitterend schoon werd... en ze mochten later bij den goeden God voor altijd in den schonen hemel komen wonen, en daar zeer gelukkig zijn...

En ook al de kinderen van Adam en Eva, dit wil zeggen al de mensen die op de wereld zouden leven, zouden de kinderen van God mogen zijn... ze zouden allemaal de heiligmakende genade krijgen, waardoor hun ziel zeer schoon zou zijn, en ze zouden allemaal naar den hemel mogen gaan.

Maar... Adam en Eva zijn niet gehoorzaam gebleven aan den goeden God... Ze hebben geluisterd naar den duivel...

Wat was dat toch zeer erg ondankbaar van hen!

Vertel gij eens, Roosje, wat ze gedaan hebben...

En hoe heeft de goede God ze gestraft? (Zie blz. 35).

Maar het ergste van al was, dat Adam en Eva, voor hen en voor alle mensen, de heiligmakende genade hadden verloren... ze waren geen kinderen meer van God en de hemel was voor alle mensen gesloten.

De kleine kindjes die nu op de wereld komen hebben de heiligmakende genade niet in hun zieltje... hun zieltje is niet schoon...

Er is een zonde in hun zieltje... Hoe heet die zonde?

— De erfzonde.

Wij hebben allemaal die zonde medegekregen — geërfd van onze eerste ouders: Adam en Eva.

Kan men met de erfzonde naar den hemel gaan? — Neen...

En weet ge nog hoe de erfzonde uit onze ziel wordt weggenomen?

Waarom draagt men de kleine kindjes naar de kerk?

— Om ze te laten dopen.

Het doopsel neemt de erfzonde weg uit de ziel. Zeg gij dat ook eens... (Doen herhalen.)

Daarover moet ik U iets heel schoons vertellen:

1. Het Doopsel.

Daar was grote vreugde in de familie van Franske!

De kinderen hadden een nieuw broertje gekregen...

Het lag daar in een heel schoon wiegsken en ze stonden er allemaal rond. Els was in de wolken van blijdschap omdat ze nu weer klein moedertje mocht spelen, lijk ze met Lieveke had gedaan...

Rita keek haar oogjes uit naar dat kleine kindje, dat precies een levende pop was. Mag ik het eens vastnemen? vroeg ze.

Polleke had nog nooit zo'n klein kindje gezien...

Annie en Franske waren het meest in de weer en ze stelden alle soorten van vragen aan Tante Mia.

Tante Mia, de jongste zuster van Moeder, was al een hele week bij hen thuis. Zij zorgde voor het nieuwe broertje en ze kon dat goed, want ze was verpleegster, (iemand die de zieken en ook de kleine kindjes oppast).

Wij moeten een schonen naam kiezen voor zulk een schoon kindje... zei Tante Mia.

— Is mijn broerken een schoon kindje? vroeg Franske...

— 'k Geloof het wel, zei Tante, 't is het schoonste van al de kleine kindjes die ik al verzorgd heb! Spijtig dat zijn zieltje nog lelijk is...

— Hoe, zei Franske verwonderd, heeft mijn broerke dan een lelijke ziel?...

Waarom was het zieltje van dat kleine kindje nog lelijk? weet gij het Roosje?

— Omdat het nog niet gedoopt was

Wat was er nog in dat zieltje? — De erfzonde.

Van wie komt die zonde? — Van Adam en Eva.

Franske was dat allemaal vergeten! Maar Els leerde het hem opnieuw.

's Avonds kwam Nonkel Jan ook over. Dat was Vaders jongste broer.

Nonkel Jan mocht Peter zijn. Tante Mia was Meter. Als de kindjes gedoopt worden dan krijgen zij een Peter en een Meter.

(Wie is uw Meter? En uw Peter?)

Franske had mooi gesproken om den volgenden morgen te mogen meegaan naar de kerk. Natuurlijk vroegen de meisjes ook te mogen meegaan. Vader zei dat het goed was en Frans danste van plezier. Mag Pol meegaan? vroeg hij, Natuurlijk, zei Vader, Pol is nu misdienaar (koorknaap)... misschien zal Mijnheer Pastoor hem wel meenemen om de kaars te dragen...

Wat zal Mijnheer Pastoor allemaal doen? Dan zult ge morgen zien, zei Vader. En hoe zal mijn broerken heten? vroeg Franske nog.

We zullen uw broerke Jantje heten, lijk ik... zei Nonkel. Want de heilige Johannes is een grote heilige.

Waarom geeft men aan de kinderen den naam van een heilige uit den hemel? vroeg Annie. Opdat die heilige voor hen zou bidden en ze zou beschermen, zei Tante Mia.

's Anderendaags droeg men het kindje naar de kerk.

Zie hier wordt het gedoopt (Plaat. N. 17).

Wie zijn al die mensen? (Het kind laten opnoemen: Mijnheer de Pastoor, Tante Mia die Meter is, Nonkel Jan die Peter is, Polleke die als koorknaap de kaars vasthoudt, Els, Annie en Franske en het kleine broertje).

Meter houdt het kindje boven de **doopvont.**

De doopvont is een koperen of stenen kuip waarin **het water om te dopen** wordt bewaard. Waar staat de doopvont in onze kerk? Hebt gij ze al gezien? (1) Wie doopt er het kindje? ...

't Is de priester die de kindjes doopt. (2)

Hoe doet hij dat?

Hij heeft eerst gebeden, kijk hij heeft zijn boek bij zich... dan heeft hij water geschept uit de doopvont en nu giet hij drie keer een beetje water over het hoofdje van het kleine kindje terwijl hij zegt: Johannes, **ik doop U in den naam des Vaders en des Zoons en des heiligen Geestes.**

En nu is er iets heel, heel schoons gebeurd... iets dat wij niet kunnen zien... maar de Engelen hebben het van uit den hemel gezien...

2. De Heiligmakende Genade.

Door het water en de woorden: Ik doop U in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes, wordt de lelijke erfzonde uit de ziel van dit kleine kindje weggenomen en nu krijgt dit zieltje van den goeden God iets dat we niet kunnen zien... iets waardoor dit zieltje heel wit wordt, heel schoon en blinkend... veel witter en veel schoner dan het schoonste dat we kunnen uitdenken... Dat zieltje krijgt de heiligmakende genade. En de goede God zegt: Dat is nu Mijn kindje... Dat kindje is nu kind van God gelijk Adam en Eva het waren vóór ze zonde hadden gedaan.

En zie, de drie goddelijke Personen, God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest zijn in dat witte, schone zieltje komen wonen. . Dat is niet moeilijk voor de Heilige Drievuldigheid, want de Heilige

---

(1) Doe met het kindje een opzettelijk kerkbezoek om te herhalen al wat het reeds geleerd heeft. Toon van dicht bij (of laat het kind tonen): Altaar, tabernakel godslamp, predikstoel, doopvont.

(2) Later zal het kind wel leren dat in geval van nood iedereen mag dopen.

Drievuldigheid is God... en God kan toch alles! Nu is dat zieltje zo schoon als een hemelken want de goede God woont er in!

En de Engelkens kijken naar dat kindje met zijn schone ziel, waarin de goede God woont en ze zeggen tot elkander: Kijk toch eens hoe mooi dat zieltje schittert door de heiligmakende genade! Als dat zieltje zo schoon blijft zal het later bij ons in den hemel mogen komen want het is een kind van God en zijn naam staat al opgeschreven om een plaats te hebben in den hemel.

Wat daar met dat kleine broertje van Franske gebeurd is, is ook met U gebeurd, Roosje, toen ge nog heel klein waart en de priester U gedoopt heeft... Toen zijt gij ook het kindje van God geworden. Uw zielken is schoon en schitterend geworden en de goede God: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest, zijn in uw zielken komen wonen...

Door het Doopsel kreegt gij de heiligmakende genade. **Een ziel met de heiligmakende genade is een ziel waarin de Goede God woont...** 't Is een ziel die naar den hemel kan gaan...

Laten wij samen den goeden God toch bedanken omdat gij een gedoopt kindje zijt... omdat gij zulk een schoon zieltje hebt.

— *Lieve God, ik bedank U zó, omdat ik een gedoopt kindje ben!*

— *Ik bedank U, omdat Gij in mijn zieltje woont door de heiligmakende genade... Blijft altijd in mij wonen!*

— *Lieve God, maak toch dat alle kindjes gedoopt mogen worden opdat Gij in hun zieltje zoudt kunnen wonen.*

Toen Els van de kerk thuis kwam, nam ze haar klein broertje Johan in haar armen en ze dacht aan zijn schoon zielken... en heel eerbiedig boog ze zich over haar broertje en gaf hem een kus... want Els wist dat de goede God nu in zijn hartje woonde...

Toen droeg ze haar broertje naar Moeder (Mama) die ook haar kindje een kus gaf en zei: Nu is ons kindje ook Gods kindje geworden, wat ben ik gelukkig!

't Is te hopen, zei Vader, dat het altijd Gods kindje zal blijven, dat het altijd zo'n schoon zieltje zal bewaren...

Sedert dat Polleke weet dat de goede God in zijn zieltje woont, bidt hij nog veel mooier dan vroeger.

Als hij bidt 's morgens en 's avonds, als hij bidt aan tafel, of in de school dan doet hij zijn oogjes dicht...

Waarom doet gij altijd uw ogen toe als gij bidt? vroeg Franske hem eens.

— Als mijn ogen toe zijn, dan kijk ik van binnen in mijn zielken, zei Polleken... want de goede God is daar om naar mij te luisteren.

Wat was dat verstandig van Polleke! Ja, als we bidden doen we 't best onze ogen dicht om te spreken met den goeden God, die in onze ziel woont...

Nu weet Franske ook dat de goede God in zijn zieltje woont.

Als hij 's avonds in zijn bedje ligt kruist hij zijn handjes mooi op zijn hart... om aan den goeden God te vragen in zijn hartje te blijven.

Doe nu ook eens lijk Franske... Kruis eens mooi uw handjes op uw hartje en zeg eens met de oogjes dicht:

— *Lieve God, ik ben zo blij omdat Gij in mijn hartje woont.*

— *Lieve, goede God, ga toch nooit weg uit mijn zieltje...*

— *Ik wil altijd uw kindje zijn!*

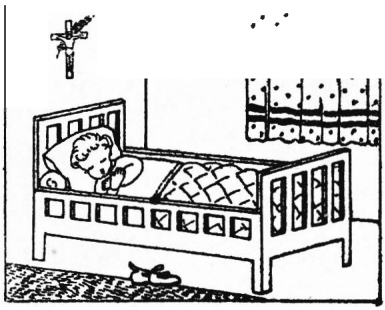

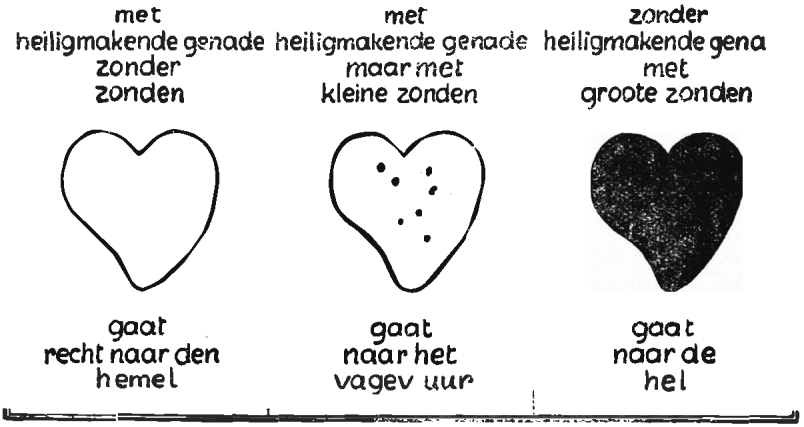

N. 18. De zonde is het grootste kwaad.

Wanneer wij niet gehoorzaam zijn aan God, doen wij zonde.
Als iemand een doodzonde doet jaagt hij God uit zijn hart.
Hij verdient de hel.

Als iemand een dagelijkse zonde doet, blijft God in zijn hart wonen, maar hij toont dat hij God niet heel gaarne ziet.
Hij verdient het vagevuur.
Wie sterft zonder schuld van zonden gaat recht naar den hemel.

Wie sterft met dagelijkse zonden gaat naar het vagevuur.
Wie sterft met doodzonden gaat naar de hel.

Achttiende Les.

DE ZONDE

Herhaling:

Wanneer wordt de erfzonde uit onze ziel weggenomen, Roosje?
— Als wij gedoopt worden.
Wanneer worden wij kinderen van den goeden God?
— Als wij gedoopt worden.
Als wij gedoopt worden dan krijgen wij de heiligmakende genade, die onze ziel heel mooi maakt, nietwaar?
En wie komt er dan in onze ziel wonen?
— De goede God: God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest.

Blijft de goede God altijd wonen in een gedoopt zieltje?

Luister, Roosje... Zolang dat zieltje de heiligmakende genade heeft, blijft de goede God er in wonen.

Kan men de heiligmakende genade verliezen?

Ja, als men groot kwaad doet... als men grote zonde doet.

Dan maakt men zijn ziel zwart en vuil... en de goede God gaat weg uit de ziel... O, wat is men dan toch ongelukkig!

Met zo'n zwarte, vuile ziel, zonder de heiligmakende genade, kan men niet naar den hemel gaan... Als er iemand met zo'n vuile ziel sterft, dan komt de duivel hem halen om hem naar de hel te brengen.

Wanneer doet men groot kwaad? Als men erg ongehoorzaam is aan den goeden God. Als de grote mensen of de grote kinderen bij voorbeeld den Zondag niet naar de Mis willen gaan, dan doen zij een grote zonde, want zij zijn erg ongehoorzaam aan den goeden God.

Een grote zonde heet: **doodzonde.**

En als kinderen soms stout zijn: als ze ongehoorzaam zijn thuis of in de school, als Moeder hun iets verbiedt en dat zij het toch doen, als ze soms tegenspreken of pruilen (koppig zijn), als ze iets wegpakken, een klontje suiker of een appel of een beetje geld, als ze ruzie maken en elkaar slaan, doen die kinderen dan ook grote zonde?

Neen, wat ze doen is wel lelijk, maar het is geen groot kwaad, het zijn kleine zonden.

Een kleine zonde heet: **dagelijkse zonde.**

Als men kleine zonden doet, verliest men de heiligmakende genade niet: de goede God gaat niet weg uit onze ziel.

Maar natuurlijk wij bedroeven dan den goeden God, die in onze ziel woont:... wij tonen dat wij Hem niet heel gaarne zien... en dat doet Hem verdriet aan... en onze ziel wordt een beetje minder schoon; 't is alsof wij er vlekken op zouden maken.

Ziet gij deze drie hartjes hier? (Plaat N. 18).

Zij stellen drie zieltjes voor.

Is uw zieltje werkelijk zó? Neen, he! Is onze ziel een hartje? Welneen, zeg eens wat onze ziel is? Zij is een geest!

Maar een geest kunnen wij niet tekenen... en dan tekenen wij zo maar een hartje in de plaats van de ziel.

Dat mooi wit hartje stelt een zieltje voor dat geen zonde heeft gedaan. In dat zieltje woont de goede God want het heeft de heiligmakende genade en er is geen enkel vlekje van zonde in.

Als er een kindje sterft met zo'n schoon wit zieltje dan gaat het recht naar den hemel.

Waarom mag het **naar den hemel** gaan?

Omdat het de heiligmakende genade heeft.

Waarom mag het **recht naar den hemel** gaan?

Omdat er geen vlekjes van zonden (van zondeschulden) in dat zieltje zijn. (1)

En dat hartje hier: het is nog wit, de goede God woont nog in dat zieltje, want het heeft nog de heiligmakende genade...

Maar wat zijn die vlekjes hier? Ze betekenen: kleine zonden.

Als er een kindje sterft met zo'n zieltje met kleine vlekjes op, dan zal het wel in den hemel komen want het heeft nog de heiligmakende genade... maar het mag niet seffens binnen, hoor! Het zal een tijdje moeten wachten in het vagevuur... daar zal het gestraft worden... het zal moeten lijden totdat de vlekken weg zijn en dan zal het in den hemel mogen komen.

En dat derde hartje? O, dat is een hartje waarin de goede God niet meer woont want het heeft de heiligmakende genade niet meer... Zie het is helemaal zwart en vuil... Waarom is dat zieltje zo vuil? Omdat het grote zonde heeft gedaan... Moest er een mens sterven met zo een vuile, zwarte ziel, zou hij dan in den hemel binnen mogen? Neen, want hij heeft de heiligmakende genade niet... en zonder de heiligmakende genade komt men niet in den hemel. Waar moet die ziel dan naartoe?

Naar de hel... bij de duivels!

---

(1) Eerst later zal men mogen uitweiden over « zondenschuld ».

O, wat is dat verschrikkelijk! En kan die ziel daar niet meer uit komen? Neen, nooit meer...

Wat moet dat toch erg zijn! Nooit in den hemel kunnen komen, nooit bij den goeden God kunnen komen maar altijd moeten branden in de hel!

Welk zieltje zoudt gij 't liefst hebben, Roosje? Ik ook, hoor! Maar het is niet gemakkelijk ons zieltje altijd zo schoon te houden. Ge weet wel, he, de duivel is jaloers op onze schone ziel en hij wil ons dikwijls zonde doen bedrijven. Weet ge nog wat Franske deed toen de duivel hem kwam bekoren om suiker weg te pakken? (Laten vertellen. Toon desnoods plaatje blz. 56).

En ook 's morgens moeten wij bidden. Weet ge wie ons gaarne helpt om ons zieltje schoon te bewaren? Dat is onze Engelbewaarder. Wij moeten het hem alle dagen vragen en ons gebedje niet vergeten... Wij moeten ook aan O. L. Vrouwke vragen ons te helpen. Dat doet zij zo gaarne! Zij is ons beste Moederken uit den hemel.

Wij moeten alle dagen onze drie Wees gegroetjes bidden. Onze lieve Vrouwke zelf heeft nooit het kleinste vlekje op haar schone witte ziel gemaakt. Als Zij ons helpt dan is de duivel bang van ons, dan loopt hij weg!

Zie, hier staat Franske met Tante Mia bij het wiegje van zijn klein broertje Johan. Hij staat zijn broerke te bewonderen.

— Maar Tante Mia, zegt hij, 't is toch spijtig dat mijn broertje al een vlekske heeft gemaakt op zijn zielke...

— Wat vertelt ge nu, jongen? zegt Tante Mia verwonderd, uw broerke heeft nog geen vlekje op zijn zielke.

— Maar Tante Mia, zegt Franske, ge weet toch wel dat hij zo'n lawijt (lawaai) gemaakt heeft in de kerk toen de priester hem gedoopt heeft. Hij is hardop beginnen te schreien en dat is toch oneerbiedig... in de kerk mag men niet zo'n leven maken!

Tante Mia moest weer lachen.

— Franske, zei ze, uw broertje heeft nog zijn verstand niet, hij is nog veel te jong om zonde te kunnen doen.

Maar Franske was daar nog niet zeker van.

— Als ik eens lach of spreek in de Mis, dan zegt Moeder dat ik kwaad doe.

— Ja maar, manneken, gij zijt straks zeven jaar en gij weet al dat de goede God wil dat gij eerbiedig zijt in de Mis, en dat gij bidt. Als gij het niet doet dan zijt gij ongehoorzaam aan Onzen lieven Heer en dan doet gij een kleine zonde.

— En als Lieveke niet wil eten en ongehoorzaam is aan moeder doet zij dan ook een kleine zonde.

— Maar neen, baasje, zei Tante Mia, Lieveke is geen twee jaar oud, zij heeft ook nog geen verstand genoeg om te weten dat de goede God wil dat wij gehoorzaam zijn aan Vader en Moeder... Zie, Franske, om zonde te doen moet men zijn verstand hebben, dat wil zeggen: men moet weten dat men kwaad doet... dat men niet gehoorzaam is aan den goeden God.

Heb ik al mijn verstand, Tante Mia?

— Maar natuurlijk, want gij moogt straks uw eerste heilige Communie doen... Zorg er maar goed voor dat uw zieltje schoon wit is, zei Tante Mia, en ga nu gauw spelen of ge maakt uw broerke nog wakker...

En heeft ons Roosje al haar verstand? Ja, he! Zij weet wat kwaad is, wat zonde is...

Zij weet heel goed dat ze den Zondag naar de Mis zal moeten gaan zodra ze zeven jaar oud zal zijn... Zij weet dat zij moet bidden — dat ze in de kerk niet mag lachen en praten — dat ze gehoorzaam moet zijn aan Vader en Moeder... en op school — dat ze geen ruzie mag maken met broertjes en zusjes of met andere kinderen, dat ze niet mag slaan of schoppen... — dat ze niets mag wegpakken, thuis niet en ook elders niet — dat ze niet mag liegen...

God heeft ons gezegd wat wij moeten doen. God heeft ons ook gezegd wat wij niet mogen doen.

God heeft ons dat gezegd in **de Tien Geboden Gods...** (die gij van buiten leert op school. — Laten opzeggen).

Als de kinderen dan toch ongehoorzaam zijn thuis of op school, dan zijn zij ook niet gehoorzaam aan den goeden God, want ze doen zonde. Welke zonde? Een dagelijkse zonde. Als de kinderen liegen of suiker wegpakken of een potlood of gelijk wat, dat niet van hen is, dan zijn zij niet gehoorzaam aan den goeden God, want ze doen iets wat de goede God niet wil: ze doen zonde. Welke zonde? Een dagelijkse zonde.

Als een groot kind door zijn eigen schuld den Zondag niet naar de Mis gaat, dan is het niet gehoorzaam aan God, want het doet niet wat God wil: het doet zonde. Welk zonde? Een doodzonde... want naar

de Mis niet gaan 's Zondags is groot kwaad, het is erg ongehoorzaam zijn aan den goeden God...

Maar men doet maar een doodzonde als men groot kwaad doet wetens en willens: dat wil zeggen als men weet dat iets groot kwaad is en men het toch doet...

Een klein kindje van twee jaar dat een grote som geld zou weg pakken doet geen zonde. Waarom niet?

Dat kindje heeft zijn verstand nog niet, het weet niet dat God verbiedt iets weg te pakken...

En als ik ziek ben en ik ga den Zondag naar de Mis niet dan doe ik geen zonde. Waarom niet? Ik weet wel dat ik den Zondag naar de Mis moet gaan maar ik kan niet gaan... Ik blijf niet vrijwillig uit de Mis. Het is mijn schuld niet. (Even zo als ik zeer ver woon).

En wat zoudt gij zeggen van een kind dat den Zondag vraagt om naar de Mis te gaan en niet mag van zijn Vader, die hard kijkt of dreigt... Doet dat kind zonde? Waarom niet? Zeg het eens zelf.

— Het kind kan er niet aan doen... het is zijn schuld niet dat het naar de Mis niet gaat.

Ons Roosje zal haar best doen om geen zonde te doen, nietwaar?

Zij wil een heel schoon zieltje hebben om er Jezus in te ontvangen op den dag van haar eerste Communie.

Laten wij eens samen een mooi Wees-gegroetje bidden en het gebedje tot uw Engelbewaarder, opdat Onze lieve Vrouwke en uw goede Engel U zouden helpen om geen zonde te doen.

— *Wees gegroet Maria,* enz...
— *Engel mij door God gegeven*
om te waken op mijn leven,
houd het kwaad toch ver van mij;
maak dat ik Gods vriendje zij!

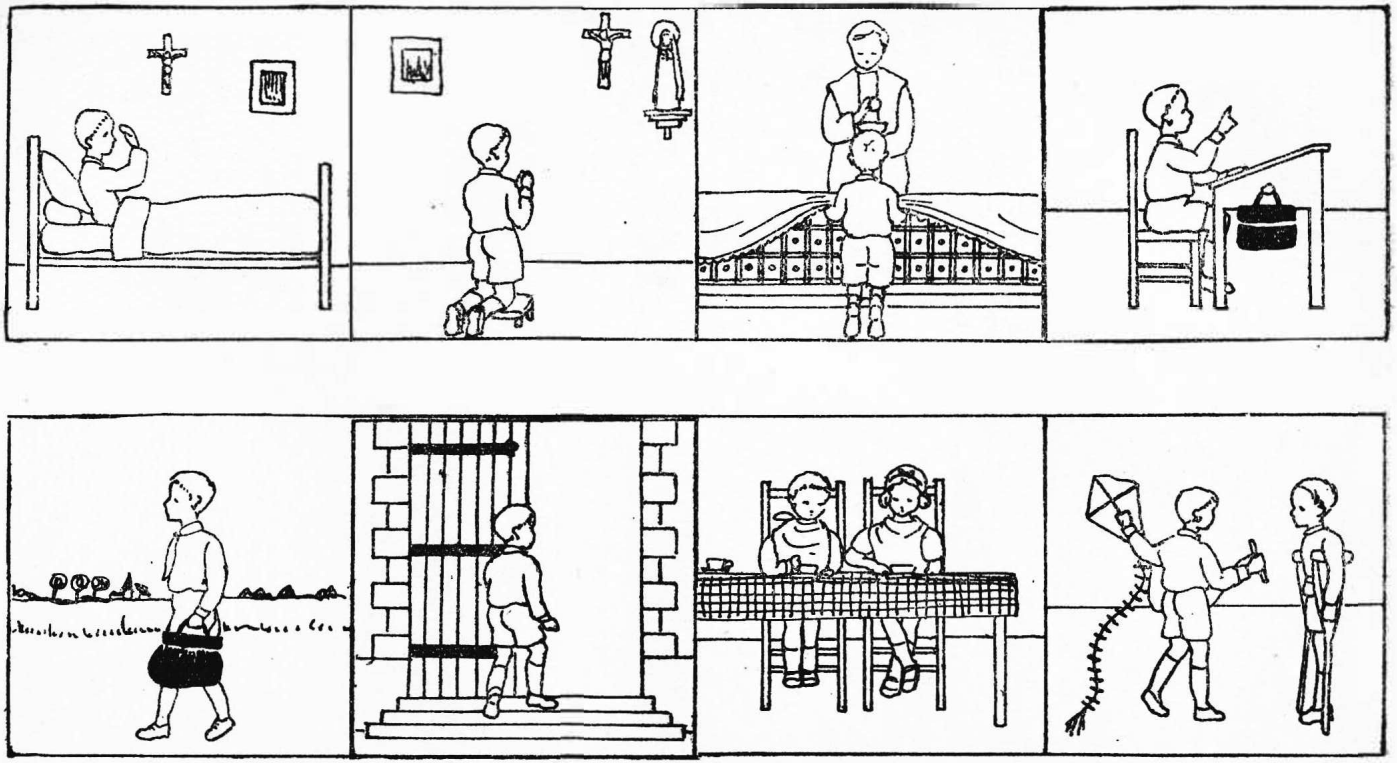

N. 19. Braaf Polleke.

Negentiende Les.

DE HEMEL.

We hebben gezien, Roosje dat wij op onze schone ziel als 't ware vlekken kunnen maken...

Wanneer doen we dat?

— Als we zonde doen.

Wanneer maken wij onze ziel helemaal lelijk en vuil?

— Als we grote zonde doen... doodzonde!

Zonde doen is erg... Dat mogen wij niet doen, en dat willen wij niet doen, he?

Weet gij wat wij moeten doen?

Wij moeten onze ziel altijd schoner en schoner maken...

Hoe kan ons Roosje haar zieltje altijd schoner maken?

Met een echt braaf kindje te zijn.

En wat is een echt braaf kindje zijn?

Dat is al doen wat O. L. Heer wil en nooit doen wat Hij niet wil.

Dat is schoon bidden... gehoorzaam zijn op het eerste teken... vriendelijk en goed zijn voor iedereen... nooit liegen... nooit iets wegpakken... nooit tegenspreken of « pruilen » (koppig zijn). Echt braaf zijn, dat is ook van tijd tot tijd een verstervingsken doen, een offertje brengen uit liefde voor den goeden God.

Weet ge nog wat een offertje is, Roosje? (Zie blz. 85). Als wij zo echt braaf zijn... als wij doen wat O. L. Heer wil... als wij soms een offertje brengen... dan is de goede God tevreden over ons, Hij onthoudt al het goed dat wij doen en Hij zal er ons voor belonen in den hemel.

Want **God is de loner van het goed.**

Weet ge wie zo'n echte brave jongen was?

Dat was Polleke. Ge weet wel, he, hoe Polleke eerst een arme weesjongen was, die den goeden God niet kende... (Plaatje blz. 64). En wat is er dan met Polleke gebeurd? (Laat het kind vertellen).

Bij Franske thuis, en ook in de catechismuslessen, heeft Polleke den goeden God leren kennen. Omdat hij zo goed had geleerd en omdat hij ouder was dan Franske, mocht hij zijn eerste Communie doen.

Polleke was toen zó gelukkig. Lieve Jezus, zei hij, ik wil mijn best doen om braaf te zijn zoals Gij, toen Gij in het huisje van Nazareth waart met Maria en Jozef.

En Polleke heeft woord gehouden.

Kijk, wat doet Polleke hier? (Plaatje Nr 19).

(Laat het kind zelf vertellen).

Ja, Polleke maakt een mooi kruiske, dat is zijn allereerste werk als hij wakker wordt. Hij denkt:

Ik moet mijn goeden Vader, die in den hemel is, groeten.

Dan zegt hij: Lieve Jezus, alles voor U vandaag, ik geef U mijn hartje... en wip, hij springt uit zijn beddeke.

Moet men Polleke 's morgens twee keren roepen?...

Wat doet hij dan?

Hij gaat zich proper wassen, hij is niet bang van het water... Als het water koud is denkt hij:

't Is een offertje voor Jezus. Dan kleedt hij zich rap aan.

En dan?... Loopt hij nu gauw naar beneden?

Neen, kijk, hij zet zich op de knietjes vóór zijn bed.

Wat is hij aan het bidden?

— Zijn morgengebed.

En wat bidt hij allemaal? Wat bidt gij Roosje 's morgens?

En nu vlug naar beneden! Daar vindt hij de moeder van Franske die bezig is met koffie te maken. Hij zegt vriendelijk goeden dag, doet zijn schoenen aan, zet zijn muts op... en weg is Polleke... Waar naar toe?

Naar de Mis! Polleke is misdienaar en hij komt nooit te laat in de kerk: alle dagen is hij op zijn post. Hij denkt: Jezus heeft den helen nacht op mij gewacht... ik ben blij dat ik nu tot Hem mag gaan!

Onder de Mis kijkt hij niet rond, maar hij bidt eerbiedig in zijn misboekje. Daarin kan hij alles volgen wat de priester doet. Aan de Communie van den priester gaat Polleke Jezus in zijn hartje ontvangen: dat is zijn grootste geluk, want Jezus en Polleke zijn twee vrienden...

Na de mis komt Polleke koffie drinken en zijn boterhammekens opeten. Waarom heeft hij dat niet gedaan vóór hij naar de mis ging? Polleke doet niet lijk de poes of lijk Bobie, het hondje. Wat doet hij vooraleer hij eet... en als hij geëten heeft? En hoe bidt Polleke, denkt ge? Polleke is ook niet gulzig aan tafel. Hij wil niet altijd het beste. Ook « pruilt » hij niet vóór zijn teljoor (bord). Hij eet netjes al wat Moeder hem geeft.

Dan gaat hij met Franske naar school. Kijk, hier zie wij hem in de klas. Wat doet hij daar? Hij is gehoorzaam en luistert goed naar den meester. Hij weet dat Onze lieve Heer wil dat hij goed leert. Als 't soms moeilijk is, zegt Polleke stillekens: Lieve Jezus, help mij. Alles voor U!

Als Polleke van school komt, dan vraagt Moeder hem soms naar den winkel te gaan en boodschappen te doen. Polleke laat zich dat geen twee keren zeggen. Hij laat staan wat hij doet... hij zegt niet: Ik zou liever voortspelen... maar weg is hij! Hij denkt: Ik wil gehoorzaam zijn en Moeder helpen gelijk het kindje Jezus dat deed.

Als hij de kerk moet voorbijgaan gaat hij gauw eens binnen.
Hij brengt een klein bezoekje aan Jezus in het Tabernakel.
Wat zegt hij daar aan Jezus? (Zie blz. 143).

Polleke kan een offertje brengen voor Jezus. Annie maakt gaarne ruzie met hem. Als het soms treft dat ze samen aan tafel zitten, durft Annie aan Polleke een duw geven. Hij duwt niet terug... Hij denkt: Ik zal me niet kwaad maken, 't is een offertje voor Jezus.

Als zijn huiswerk gedaan is dan speelt hij met Franske zonder ruzie te maken en zonder altijd de baas te willen zijn, al is hij ouder dan Franske.
Soms vraagt Rita, die nog een klein meisje is, met haar te spelen. Polleke doet dat niet heel gaarne, maar hij denkt: 't Is een offertje voor Jezus.

In de buurt woont er een kleine gebrekkige jongen, die niet kan lopen en spelen lijk de andere kinderen want hij heeft maar één been. Polleke vraagt soms aan Moeder de toelating om met dat arme jongetje te mogen spelen. Dan kiest hij een spel waarvoor men niet moet lopen. Kijk, hier spelen ze met den vlieger. Polleke weet dat hij Jezus plezier doet met goed te zijn voor de ongelukkigen.

's Avonds, vóór hij slapen gaat, vraagt hij den zegen aan Vader en Moeder. Dan krijgt hij een kruisken op zijn voorhoofd en Vader en Moeder zeggen: God zegene en God beware U!

Welgezind trekt Polleke dan naar boven zonder te « zagen » om langer te mogen opblijven. Vooraleer hij zich uitkleedt zet hij zich op de knieën. Waarom? Wat vergeet hij niet? Zijn drie Wees-gegroetjes te bidden om aan Onze lieve Vrouwke te vragen hem te helpen zijn zielken altijd zuiver te bewaren. Polleke vergeet ook nooit zijn akte van berouw. Want het gebeurt natuurlijk wel dat hij soms een « beetje » minder braaf is geweest over dag... maar hij vraagt dan zo mooi vergiffenis aan den goeden God en het spijt hem zo oprecht, dat Onze lieve Heer die kleine zonden van zijn zieltje wegneemt.
En zo heeft Polleke een schoon zieltje... een zieltje waarin de goede God woont en dat alle dagen schoner en schoner wordt.

Op zekeren dag kwam Polleke van school, zo rood als een vuurken.
— Wat scheelt er jongen? vroeg Moeder.
— Ik heb zo'n pijn in mijn zij en mijn hoofd draait toch zo, zei Polleke.

Moeder zag dat Polleke ziek was en ze bracht hem naar zijn bedje.
De jongen sliep niet den helen nacht en 's morgens was hij nog meer ziek.

Moeder zond Els om den dokter.

— 't Is erg, zei de dokter, dat manneken heeft een grote kou opgedaan (gevat). Moeder verzorgde Polleke zo goed ze kon en Franske maakte zo weinig lawijt mogelijk, omdat Polleke zo'n pijn in zijn hoofd had.

Mijnheer de Pastoor kwam hem bezoeken.

— Doet het erg zeer, manneken, vroeg hij.

— O, ja, zei Polleke, 't juist of er een mes steekt in mijn zij... en mijn hoofd doet ook zo'n zeer.

— Polleke, zei de priester, geef alles aan Onzen lieven Heerke... en als 't veel zeer doet, denk dan eens aan al wat Jezus voor U geleden heeft op het kruis.

Gij hebt nu pijn... maar Jezus heeft nog veel meer pijn gehad op het kruis. Kijk eens, jongen, gij ligt hier in een gemakkelijk bedje, maar Jezus hing op het harde kruis met nagels in zijn handen en voeten... Gij hebt een zacht hoofdkussen maar toen Jezus eens zijn hoofd wilde laten achterover rusten, staken de doornen er zo wreed in... Gij kunt uw glas nemen om te drinken als gij dorst hebt, maar Jezus kon zijn handen niet bewegen, ze waren vastgenageld... Hij had nochtans zo'n vreselijken dorst!... Hij kon zelfs het zweet en het bloed van zijn aangezicht niet afdrogen...

Zie, denk daar eens op en zeg eens van tijd tot tijd: Lieve Jezus gij hebt zoveel geleden voor mij... ik wil alles verdragen voor U.

Zult ge 't doen, Jongen, vroeg Mijnheer Pastoor. Dan zal Jezus zo tevreden zijn over U...

Ziet Jezus gaarne de zieke kinderen, vroeg Polleke nog?

'k Geloof het wel, zei Mijnheer Pastoor... — 't Zijn maar de kinderen die grote zonde doen, die niet meer de vriendjes zijn van Onzen lieven Heer.

Den dag nadien kwam moeder bij Polleke met slechte medicijn.

Polleke dacht: 't Is voor Jezus! En hij dronk ze uit zonder een lelijk gezicht te zetten.

Wanneer zal Polleke genezen? vroeg Franske. — Och, Franske, zei moeder, ik geloof dat Polleke zal sterven. Hij is heel erg ziek. Als ge van school komt ga maar eens de kerk binnen en bid eens heel schoon voor Polleke.

Maar, Moeke, vroeg Els, als Polleke zo erg ziek is, zou hij dan niet moeten berecht (bediend) worden? — Ik heb het ook al gedacht, zei Moeder, vraag aan Mijnheer Pastoor eens te komen.

Mijnheer Pastoor kwam en hij bereidde Polleke voor om berecht te worden.

Polleke, zei de priester, gij kunt nu Jezus niet komen ontvangen in de kerk, maar Jezus wil nu zelf bij U komen hier in de kamer. Ik zal U Jezus brengen...

Zijt ge niet blij? Jezus wil nog meer doen voor U. Hij wil U op een bijzondere wijze komen helpen en troosten, nu dat ge ziek zijt... Ik zal U **de Heilige Olie** geven. Ik zal U zalven met de Olie der zieken, daardoor wordt ge nog méér vriendje van God. Uw zielke zal nog schoner worden en de goede God zal U helpen om blij naar den hemel te gaan.

Polleke biechtte eerst nog eens zijn kleine zonden en hij zei aan den goeden God dat hij erg spijt had, omdat hij Hem soms had bedroefd, door niet altijd braaf te zijn geweest.

Moeder maakte de kamer gereed: zij zette een tafeltje bij Polleke's bed en lei daarop een schonen witten doek. Op dit tafeltje zette moeder het kruisbeeld en twee kandelaars met brandende kaarsen. Zij zette daarbij nog een glaasje met wijwater en een palmtakje en nog enige andere kleine dingen. (1)

Mijnheer Pastoor was Jezus gaan halen in het Tabernakel. Hij nam een Heilige Hostie en legde ze in een schoon gouden doosje en legde daarover een schonen doek... Een klein misdienaarken ging vóór. Zie eens wat draagt hij in zijn handen?

Als de mensen dat belletje horen zeggen ze: Onze lieve Heer wordt naar een zieke gedragen! En de brave mensen op straat zetten zich op hun knieën als de priester voorbij komt. Waarom doen ze dat? Omdat de priester Jezus draagt... 't Is Jezus zelf die voorbijgaat...

Zo kwam de lieve Jezus bij zijn vriendje Polleke. Zijn kamer was nu een kleine kerk... want Jezus was daar! Polleke ontving de heilige Communie en daarna zalfde Mijnheer de Pastoor hem op de ogen, de oren, den neus, den mond, de handen en de voeten met de Heilige Olie der zieken.

Polleke was nu berecht! O, wat was hij blij... Hij lag daar in zijn beddeken met een stralend gezichtje!

— Waarom ziet gij er zo gelukkig uit, Polleke? vroeg Moeder hem.

— Omdat ik naar den hemel mag gaan, zei Polleke!

Maar Onze lieve Heerke dacht: Polleke zal voort braaf blijven als ik hem laat leven... hij zal zijn ziel nog altijd schoner maken... En wat gebeurde er?

Sedert dat Polleke berecht was werd hij beter...

---

(1) Bij het kruisbeeld tussen de twee kaarsen en het glaasje met wijwater en palmtak, zet men nog op het tafeltje: een glas met zuiver water (waarin de priester zijn vingers wast nadat hij de H. Communie heeft gegeven) en een schoteltje met zes propjes watten.

Hij had minder koorts, hij kon nu slapen.

De dokter kwam nog eens kijken.

— Ik geloof dat de jongen zal genezen, zei hij, hij is véél beter...

Mijnheer Pastoor kwam nog eens kijken.

— Polleke, zei hij, Onze lieve Heerke wil dat ge nog een beetje wacht om naar den hemel te gaan Vader en Moeder, Els, Annie en Franske stonden bij Polleke en ze waren zo blij omdat hij aan 't genezen was.

Polleke is beter geworden, zei Mijnheer Pastoor, sinds hij berecht (bediend) is.

Het gebeurt meer dan eens dat het Heilig Olieseel de zieken geneest als het hun zalig is...

— Wat wil dat zeggen: als 't hun zalig is? vroeg Annie.

Dat wil zeggen als onze lieve Heer voorziet dat ze braaf zullen blijven en later toch naar den hemel zullen gaan.

Polleke, vroeg Franske toen de jongen weer opzat, waart gij niet bang te moeten sterven?

— Wel neen, zei Polleke, ik was zeker naar den hemel te gaan.

— Waart gij daar zeker van, Polleke, vroeg Annie.

— Wel ja, zei Polleke, want ik doe toch altijd mijn best om geen kleine vlekjes op mijn ziel te maken en als er op zijn, dan doe ik ze er gauw weer af door seffens aan Jezus te zeggen dat het mij heel erg spijt dat ik Hem bedroefd heb. En alle dagen doe ik ook mijn best om echt braaf te zijn... om mooi te doen al wat O. L. Heer wil... om van tijd tot tijd een offertje te brengen... en al dat goed staat toch opgeschreven voor den hemel...

Want God is toch de loner van het goed.

Braaf Polleke!

Ware Polleke gestorven, hij zou wel recht naar den hemel gegaan zijn.

Wie mag er recht naar den hemel gaan, Roosje?

— Iemand die sterft met een heel wit zielken (Toon plaatje N. 18) waarin geen één vlekje meer is.

Is men gelukkig in den hemel?

O, zó gelukkig... dat men niet meer zou willen terugkomen...

Daar is men voor altijd blij en in den hemel heeft men alles wat men gaarne heeft... omdat men er God zelf mag zien. En hoe braver men geweest is, hoe gelukkiger men is in den hemel.

De hemel is de grote beloning die de goede God geeft aan de brave mensen.

Want God is de loner van het goed...

Laten we samen eens een Wees-gegroetje bidden opdat wij ook naar den schonen hemel zouden mogen gaan en opdat wij ook zouden mogen berecht worden, als wij erg ziek zijn.

Dat moeten wij vooral aan Onze Lieve Vrouwke vragen door te bidden: — *Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, arme zondaars, nu en in het uur van onzen dood Amen.*

Wees gegroet, enz.

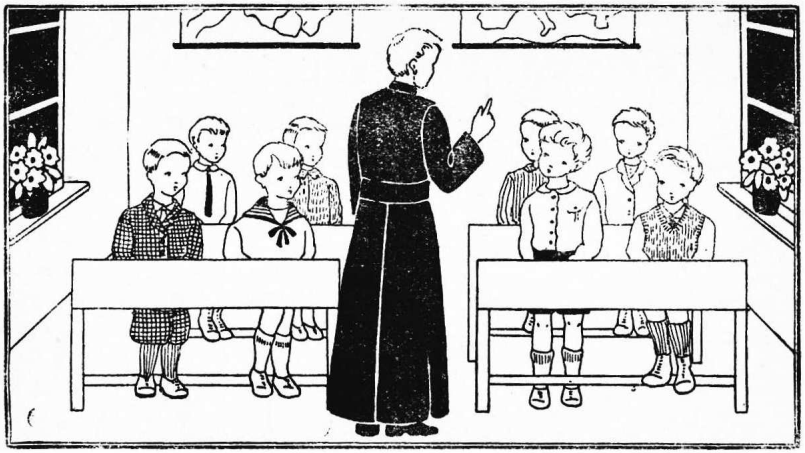

N. 20. Franske kent goed de vier voornaamste punten van het Geloof.

Ik geloof in het bijzonder:
dat er is één God;
dat er zijn drie goddelijke personen,
God de Vader, God de Zoon
en God de Heilige Geest;
dat God de Zoon is mens geworden
en ons door zijn dood heeft verlost;
dat God de loner is van het goed
en de straffer van het kwaad.

Twintigste Les.

DE HEL - HET VAGEVUUR.

Roosje, als gij stout zijt, dan moet ik of Vader u straffen...

Doen wij dat gaarne? Neen. Maar het moet: het kwaad moet gestraft worden.

God, die zo goed is, straft ook niet gaarne: maar Hij moet het kwaad straffen: dat is rechtvaardig!

Weet ge nog hoe de goede God Adam en Eva heeft gestraft?

Mochten ze nog in het aards Paradijs blijven nadat ze erg ongehoorzaam waren geweest aan den goeden God?

En wat kregen ze nog als straf, weet ge 't nog? (Blz. 35).

De goede God moet altijd het kwaad straffen dat de mensen doen.

Alle zonden verdienen straf.

Wie doodzonde doet verdient de hel...

In de hel zijn de duivelen en de slechte mensen die gestorven zijn.

Wie gaat er naar de hel, Roosje? ((Plaat N. 18).

— Iemand die sterft met een lelijk zwarte ziel met een doodzonde er in.

Dan moet hij altijd in de hel blijven en daar branden bij de duivels en hij mag er nooit uit komen, hij mag nooit naar den hemel gaan bij den goeden God.

Ziet ge, Roosje, de doodzonde is een heel erg kwaad. Wij moeten zorgen dat wij ze nooit of nooit bedrijven, want het is het ergste ongeluk dat kan gebeuren...

Maar ook de dagelijkse zonden moeten gestraft worden.

Wie dagelijkse zonden doet verdient het vagevuur.

In het vagevuur zijn er geen duivelen. Maar in het vagevuur moeten de zieljes toch ook branden. Ze moeten veel pijn lijden totdat ze hun straf gedaan hebben. Die zieltjes moeten niet altijd in het vagevuur blijven. Wanneer mogen zij naar den hemel gaan?

— Als hun straf uit is.

Maar het is zo erg te moeten wachten om bij den goeden God te mogen komen.

Stel U eens voor dat ge van school komt en ge belt heel hard om bij mij te zijn. Maar ge zijt 's morgens ongehoorzaam geweest en daar-

om mag ik U niet binnenlaten... Ik moet U zeggen: Neen, Roosje, ge moogt nog niet binnen, ge moet blijven wachten op straat! Dat zoudt gij toch erg vinden, he? En als ik nu eens had moeten zeggen: Roosje, ik zou U wel gaarne binnenlaten, maar ge zijt dikwijls stout geweest, ik mag U niet binnen laten, gij moet den helen avond op straat blijven staan in het donker. O, wat zoudt gij toch verdriet hebben, is 't niet waar?

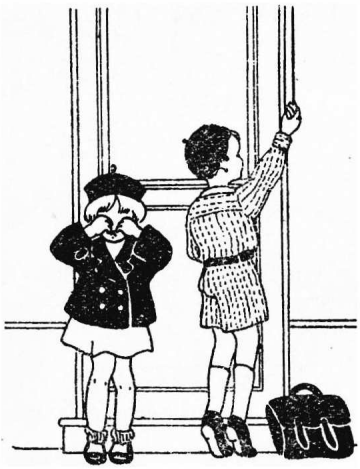

Zo is het ook met de zieltjes in het vagevuur, ze weten hoe schoon en hoe goed het in den hemel is en ze zien O. L. Heer zo gaarne, ze zouden bij Hem willen zijn, maar O. L. Heer kan ze niet binnen laten omdat ze niet helemaal zuiver en schoon zijn. Zo moeten de zieltjes in het vagevuur blijven en veel lijden totdat de tijd van straf voorbij is. Die tijd kan heel lang duren, een heel jaar... twee jaar... tien jaar... en nog veel meer. Er zijn mensen en kinderen die denken dat het niet erg is dagelijkse zonden doen, maar het is wel erg want wij maken door elke kleine zonde onze ziel minder schoon en wij zullen zoveel te langer in het vagevuur moeten blijven, voor zover we onze straf op aarde niet uitboeten.

Ik ga U iets vertellen dat ge nooit meer zult vergeten. Polleke was nu genezen. Maar hij zag er nog zo bleek uit en de dokter had gezegd: Zend hem voor een tijdje naar de zee.

Dat paste goed want Franske's Meter woonde aan de zee.

Polleke en Franske trokken er naar toe voor drie weken. Het was juist vacantie.

Daar hadden ze veel plezier. Ze mochten grote putten maken in het zand en ook wel eens hun kousen uittrekken en pliets-plets in het water lopen.

Drie jongens uit de buurt kwamen soms met hen spelen: Lowietje, Jefke en Fons.

Fons was al een grote jongen van dertien jaar en in gans de buurt was hij bekend voor « stoute Fons ».

Den Zondag bleef hij dikwijls op straat spelen in plaats van naar de Mis te gaan... Welke zonde deed Fons dan? Soms deed hij nog ander groot kwaad, dat kwam van met slechte kameraden te lopen. Fons durfde ook geld wegpakken, niet alleen thuis, maar ook soms in de winkels uit de buurt.

Ge hoort het, Fons deed O. L. Heer heel veel verdriet aan... Was dat een goede kameraad voor Polleke en Franske?...

Toen Meter dan ook vernam dat ze met Fons hadden gespeeld zei ze: Ik verbied U nog bij dien jongen te komen, want Fons is een slechte jongen en wie met slechte jongens speelt wordt ook stout.

Op een Zondagmorgen gingen Polleke en Franske samen naar de Mis. Er was juist grote kermis. Onderweg kwamen ze Fons tegen met Jefke en Lowietje.

— Waar gaat gij naar toe? vroeg Fons.

— Naar de Mis, zei Polleke.

— Tut... tut, tut, zei Fons, komt liever mee met ons naar de kermis. Wij gaan naar den groten paardenmolen. 't Is vijf frank voor een toerke... maar ik zal voor U betalen... en hij haalde briefjes van honderd frank uit zijn zak.

— Van wie hebt gij dat gekregen? vroeg Polleke verwonderd.

— Dat gaat U niet aan... zei Fons onbeleefd.

En weet ge waar hij ze gehaald had? Hij had ze gestolen in de schuif van zijn grootmoeder. Dat was erg, he? Veel geld stelen is ook een doodzonde.

Polleke verstond nu beter waarom Meter verboden had met Fons nog te spelen. Die stouterik wilde hem uit de Zondagsmis doen wegblijven... hij wilde hem een doodzonde doen bedrijven!

— Kom, zei hij tot Franske, we gaan naar de Mis, O. L. Heerke wacht op ons, wij mogen niet te laat komen.

Toen ze thuis kwamen vertelden ze van Fons en van de briefjes van honderd frank.

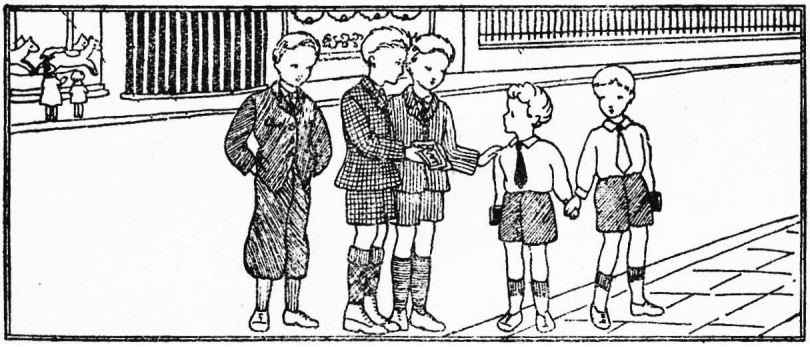

En luister wat er nu gebeurde...

Denzelfden avond nog kwam een vrouw uit de buurt bij Meter binnengelopen.

— Weet ge 't al, zei ze, daar is een ongeluk gebeurd. Fons van op den hoek was aan de zee gaan spelen maar hij heeft zich te ver in het water gerisqueerd

(gewaagd)... een grote baar heeft hem omvergeworpen en hij is verdronken!.. Ze hebben hem dood naar huis gebracht.

Polleke en Franske verschoten zodanig dat zij er bleek van werden.

— Meter, vroeg Franske, is Fons nu in de hel? Hij is vanmorgen niet naar de Mis geweest en hij had briefkens van honderd frank gestolen!

— Ja, jongetje, zei Meter, daar is erg voor te vrezen... 't zou kunnen gebeuren dat hij nog volmaakt berouw heeft gehad... Maar 't is niet zeker...

Fons, die niet gewoon was te bidden, zal er misschien niet aan gedacht hebben...

Polleke en Franske waren er geheel van geslagen, al hun kermisplezier was uit... en ze gingen dien avond vroeg naar bed. Vóór ze insliepen dachten ze nog lang aan dien stouten Fons, die nu misschien reeds lag te branden in de hel, door zijn eigen schuld... O, dacht Polleke, wat ben ik toch blij naar hem niet te hebben geluisterd en naar de Mis te zijn geweest. Moest ik vannacht sterven... ik zou niet naar de hel hoeven te gaan.

— Franske, zei hij, willen we nog drie Wees-gegroetjes bidden om aan Onze lieve Vrouwke te vragen dat wij nooit doodzonde zouden doen en goed zouden mogen sterven?

Laten wij ook eens drie mooie Wees-gegroetjes bidden om aan O. L. Vrouwke te vragen dat ook gij, nooit doodzonde zoudt doen en met een zuiver hartje zoudt mogen sterven.

— *Wees gegroet...* enz.

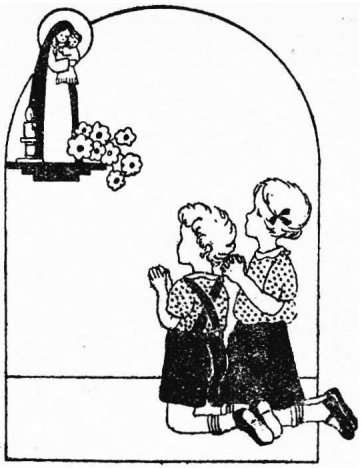

Mijn drie Wees-gegroetjes.....

Ik ken een mooi gebedje
Tot Onze Lieve Vrouw,
Ik zeg het vóór mijn bedje ;
Elk kindje doet dat trouw.

Drie keren elken morgen,
Drie keer vóór elken nacht.
Ik weet dat mijne Moeder
Dan goedig naar mij lacht.

Maria houdt mijn zieltje
Van zondevlekken rein,
Ze helpt mij Jezus minnen
En immer deugdzaam zijn.

Zij zal, als ik ga sterven,
Aan mijne zijde staan.
'k Wil aan haar hand naar Jezus
En naar den hemel gaan.

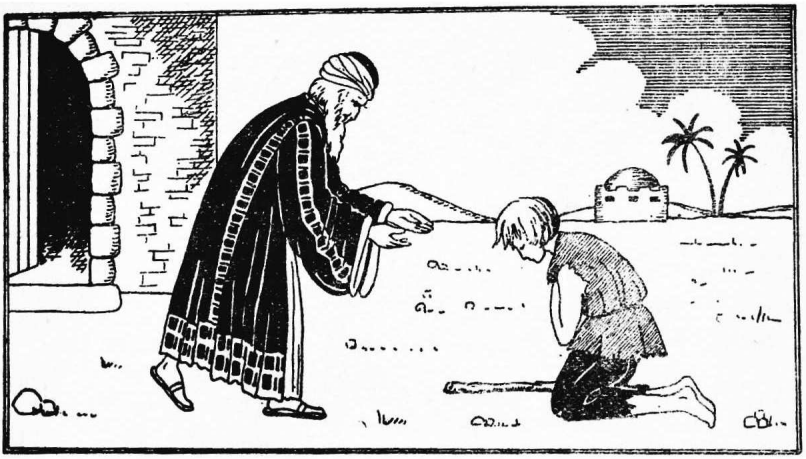

N. 21. De Verloren Zoon komt terug bij Vader.

God is een goede Vader.
Hij wil onze zonden gaarne vergeven.
Maar dan moeten wij spijt hebben over onze zonden.
En wij moeten ook beloven dat wij die zonden niet meer willen doen.
Dat moeten wij echt menen.
Dan hebben wij een goed berouw.

Wij kunnen spijt hebben omdat wij straf van God verdiend hebben.
Het is nog beter als wij spijt hebben omdat wij den goeden God verdriet hebben aangedaan.

Een en twintigste Les.

HET BEROUW.

Herhaling:

Wat is zonde doen?
— Zonde doen is niet gehoorzaam zijn aan den goeden God.
Wat is grote zonde doen?
— Grote zonde doen is wetens en willens erg ongehoorzaam zijn aan den goeden God.
Hoe heet een grote zonde?
— Een doodzonde.
Is iemand die een doodzonde gedaan heeft nog de vriend van God? Woont de goede God nog in zijn ziel?
— Neen...
Waarheen gaat iemand die sterft met doodzonde in zijn ziel?
— Naar de hel.
Wat is kleine zonde doen?
— Dat is ook niet gehoorzaam zijn aan den goeden God, maar toch geen groot kwaad doen.
Hoe heet een kleine zonde?
— Een dagelijkse zonde.
Is iemand die dagelijkse zonde doet nog vriend van God? Woont de goede God nog in zijn ziel?
— Ja.
Wat toont iemand die dagelijkse zonde doet?
— Dat hij den goeden God niet heel gaarne ziet.
Moet de goede God ons straffen als wij zonde doen?
— Ja.
Doet Hij dat gaarne?
— Neen, maar Hij moet.
Wat verdient iemand die doodzonde doet?
— De hel.
Als iemand in de hel is, kan hij er dan nog uitkomen?
— Neen.
Wat verdient iemand die dagelijkse zonden doet?
— Het vagevuur.
Moeten de zieltjes, die naar het vagevuur gaan, er altijd blijven?
— Neen, ze mogen er uitkomen om naar den hemel te gaan.
Wanneer mogen zij er uitkomen?
Kunnen wij de zielkens uit het vagevuur helpen? Kunnen wij hun straf verkorten?
— Ja.

Hoe kunnen wij dat?

— Met voor hen te bidden. Met voor hen naar de Mis te gaan.

Mogen ze dan vroeger naar den hemel gaan?

— Ja.

Moest iemand sterven met zo'n schone witte ziel (toon Plaat N. 18) waar zou hij dan naartoe gaan?

— Recht naar den hemel.

Moest iemand sterven met zo'n zielken waarin kleine vlekjes zijn? Waar zou hij naar toe gaan?

— Naar het vagevuur.

En moest iemand sterven met doodzonde in zijn ziel waar zou hij naartoe gaan?

— Naar de hel...

Is dat een groot ongeluk een doodzonde doen?

— Ja, dat is het grootste ongeluk dat kan gebeuren.

1. De verloren Zoon.

Toen Jezus nog op deze wereld leefde, vertelde Hij op zekeren dag aan zijn Apostelen een zeer schone geschiedenis.

Wij kunnen ze nu lezen in het Evangelie.

Weet ge nog wat het Evangelie is, Roosje? (Zie blz. 108).

Ik wil U ook die schone geschiedenis vertellen:

Een rijke man had twee zonen:

De oudste zoon was braaf en naarstig, hij was gehoorzaam aan zijn vader en werkte voor hem. Als de ouders oud zijn geworden, dan moeten de kinderen voor hen werken, dat is hun plicht.

De jongste zoon was ongehoorzaam en lui. Op zekeren dag zei hij tot zijn vader: « Geef mij mijn geld en mijn kleren, ik wil niet meer werken, ik wil bij U niet meer blijven, ik ga weg van huis ».

Die oude vader was zeer bedroefd maar hij gaf de kleren en het geld.

De jongen vertrok naar een ver land. Ginder verteerde hij al zijn geld. Hij deed niets dan eten en drinken en met slechte mensen plezier maken.

Maar wat gebeurt er met mensen die niet willen werken? Ze verdienen geen geld en ze worden arm. Toen de jongen al zijn geld had verteerd kwam er hongersnood in dat land, dat wil zeggen dat de oogst mislukt was en dat er dus weinig te eten was. Wie brood wilde kopen moest het heel duur betalen. En de jongen had geen geld meer! Hij kreeg groten honger...

Hij had ook bijna geen kleren meer, ze waren versleten en gescheurd

en hij kon geen andere kopen. Wat was die jongen erg ongelukkig!

Maar wiens schuld was het?

Hij dacht: Ik zal werk gaan zoeken om toch niet van honger te sterven.

Eindelijk vond hij werk bij een boer, die hem naar zijn land zond om de varkens op te passen. Maar hij kreeg heel weinig te eten en hij had toch zo'n groten honger! Heel gaarne zou hij zijn honger gestild hebben met de schillen die men gereed maakte voor de varkens... maar niemand gaf ze hem.

Nu ging die domme jongen eens alles overpeinzen (nadenken). Hij dacht: Ik heb mijn vader zoveel verdriet aangedaan en ik heb ook den goeden God bedroefd met grote zonde te doen en nu... nu ben ik zeer ongelukkig. Bij mijn vader zijn er veel knechten, die zulk goed eten krijgen en ik, ik verga hier van den honger. Ik zal weer naar huis gaan bij mijn vader en ik zal hem zeggen: Vader, ik heb God en U verdriet aan gedaan. Ik verdien niet meer uw kind te zijn, maar laat mij uw knecht zijn, ik zal voor U werken.

En hij ging op weg naar huis. In de verte zag hij zijn vader staan, want die goede oude man ging alle dagen uitkijken of hij zijn zoon niet weer zag komen.

Ja, nu zag hij daar een jongen afkomen... maar hij was zo mager en zo vuil! Dat zal toch mijn zoon niet zijn, zo dacht de oude man.

Zie, hier staat die goede vader. Wat doet hij? Hij kijkt zover hij kijken kan. En ja, waarachtig, nu ziet hij het: die arme schooier die daar afkomt, is zijn Zoon! Vader loopt hem tegen zover hij nog lopen kan en valt zijn kind om den hals en kust hem. (Plaat N. 21) Maar de jongen viel op zijn knieën en hij schreide bitter en hij zei: « **Vader ik heb gezondigd tegen God en tegen U... ik verdien niet meer uw zoon genoemd te worden.** » Maar de goede Vader liet hem niet uitspreken. Hij riep zijn knechten: Gauw, zei hij, haalt de schoonste kleren voor mijn jongen en doet ze

hem aan, en haalt schoenen voor zijn voeten... en brengt dan het vette kalf, wij zullen het slachten opdat wij veel vlees zouden mogen eten, want wij gaan groot feest houden omdat mijn zoon, die verloren was, is teruggekomen!

Was dat nu geen goede vader? Waarom heeft hij aan dien jongen alles vergeven? Omdat die jongen spijt had over hetgeen hij misdaan had, omdat hij van zin was het nooit meer te doen. **Die jongen had berouw.**

Kent gij nog een beteren Vader dan die goede man?

— De goede God.

God is de beste van al de Vaders.

Hebben wij hem nooit verdriet aangedaan? Waardoor?

— Door onze zonden...

Daarom moeten wij ook aan God zeggen:

Lieve Vader, die in de hemelen zijt, wij vragen U vergiffenis van onze zonden... wij hebben er echt spijt over en we zullen ons best doen om nooit meer kwaad te doen.

God is zo goed! Hij is zo blij indien wij, lijk die jongen uit de vertelling, weer naar Hem terugkomen... maar dan moeten wij het echt menen: **wij moeten berouw hebben, dat wil zeggen: wij moeten spijt hebben over de zonden die wij gedaan hebben, en vast beloven dat wij ons best zullen doen om niet meer opnieuw te beginnen.**

Zeg gij eens, Roosje, wat is dat... berouw hebben? (vóórzeggen).

— Dat is **spijt** hebben over de zonden die wij gedaan hebben, en vast aan God beloven dat wij ons best zullen doen om niet opnieuw te beginnen. Die belofte noemen wij een **vast voornemen.**

Wat zegt gij 's avonds vóór gij slapen gaat? (zie blz. 55)

2. Onvolmaakt en volmaakt Berouw.

Ik ga U eens vertellen waarom we spijt moeten hebben als wij stout zijn geweest.

't Was op een namiddag dat er geen school was en de kinderen waren samen gaan wandelen. Franske was thuis gebleven omdat zijn schoenen moesten versteld worden.

Lieveke en kleine Johan deden hun middagslaapje boven.

Moeder was in de keuken kousen aan het stoppen.

Franske was daar aan het spelen met Bobie. Hij wilde aan Bobie toeren (kunsten) leren lijk hij gezien had van Fritz, den hond van zijn Meter. Fritz kon mooi in het hoekje staan en die kon ook den wandelstok van Nonkel halen en in zijn muil bij zijn meester terug brengen.

Franske was Bobie aan het oefenen met Vaders schonen wandelstok.

— Met Vaders wandelstok niet spelen, zei Moeder.

Franske luisterde niet. Bobie, 'die bang was van dien groten stok begon te janken en te « bassen » (blaffen) dat horen en zien vergingen.

— Jongen, zei Moeder, schei uit dien hond te plagen! Ik heb toch zo'n hoofdpijn... en draag dien wandelstok op zijn plaats!

Maar Franske gehoorzaamde niet. Hij deed alsof hij het niet gehoord had. Hij zwiert met den stok in de lucht...Pardaf! Vlak in het venster.

Boven was kleine Johan wakker geworden van al dat lawijt, en hij zette zijn keelken open dat het een leven gaf... Lieveke begon ook te roepen en Moeder wist niet meer waar haar hoofd stond!

— Dáár, stoute jongen, zei ze, en ze nam Frans bij zijn kraag en stak hem in de achterkeuken. Blijf hier nu maar alleen! En dezen avond, als Vader thuis komt, zult ge weten tegen wat prijs gij zo ongehoorzaam zijt geweest!

Frans was danig verschoten en hij zat daar nu alleen, in een hoekje, te peinzen over die gebroken ruit...

Toen Els met de andere kinderen thuis kwam, vond ze Moeder met kleinen Johan op den schoot en Lieveke naast haar.

Moeder zag er bleek en droevig uit, ze had toch zo'n hoofdpijn.

— Kijk, zei Els, de kleintjes slapen niet meer?

— Frans heeft ze wakker gemaakt, zei Moeder... en zie wat hij nog meer gedaan heeft... en moeder wees naar de gebroken ruit.

Els ging naar Franske in de achterkeuken.

— Wat doet ge hier, vroeg ze, wat hebt ge nu weer uitgestoken (uitgehaald)?

Franske vertelde dat hij ongehoorzaam was geweest.

— En hebt ge spijt, vroeg Els.

Ja... zei Franske, ik ben benauwd van Vader want ik weet dat ik kwaad gedaan heb. Als hij thuis komt zal hij voorzeker erg boos zijn en ik zal straf krijgen...

Ziet ge, Franske had spijt omdat hij straf had verdiend.

— Jongen, jongen, zei Els, het is toch niet mooi van U!

Met al uw lawijt en uw ongehoorzaamheid hebt ge de kleinen wakker gemaakt en Moeke heeft niet kunnen rusten... gij hebt daar nog meer hoofdpijn doen krijgen... Gij hebt Moeke verdriet aangedaan!

En dan die ruit. Het geld groeit Vader niet op den rug! Moeder en Vader moeten zoveel voor ons werken en gij ziet hen niet eens gaarne genoeg om gehoorzaam te willen zijn!

Els liet hem alleen. ...

Hij begon te peinzen: 't Is waar... Ik heb Moeke verdriet aangedaan.

Moeke die zo goed is voor mij! En Vader die zo hard werkt voor mij... Ik ben ondankbaar geweest...

En de waterlanders kwamen te voorschijn. Nu had Franske nog veel meer spijt over zijn ongehoorzaamheid, maar het was niet omdat hij straf verdiend had... het was echt omdat hij Moeder en Vader had bedroefd.

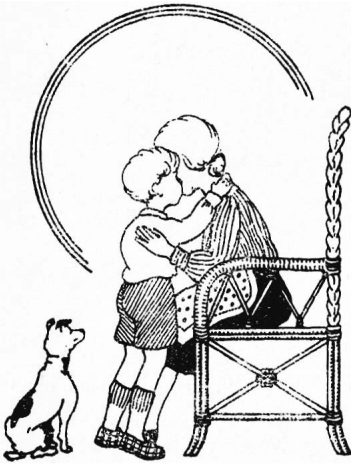

Hij draaide stilletjes de deur open en ging naar zijn Moeke toe:

— Moeke, zei hij, wees niet meer kwaad op mij... Het spijt me zo dat ik stout ben geweest en... ik zal het nooit meer doen! Hebt ge nog hoofdpijn, Moeke? Ik zal aan Vader zeggen dat hij al mijn spaarcenten mag hebben om een nieuwe ruit te kopen...

En hij legde zijn armen rondom Moeders hals en gaf haar een kus.

Moeder wist nu dat haar jongen spijt had, niet om de straf, maar omdat hij haar gaarne zag en haar verdriet had aangedaan?

Ze zei: Alles is vergeven, Franske, maar zorg er nu voor dat ge niet meer ongehoorzaam zijt.

Ziet ge, Roosje, zo kunnen wij ook, als wij zonden hebben gedaan, spijt hebben **omdat wij straf hebben verdiend van den goeden God** en dat **is goed.**

Maar we kunnen ook spijt hebben **omdat wij Jezus hebben bedroefd...** omdat Jezus zoveel heeft moeten lijden, omdat hij zoveel pijn heeft gehad om onze zonden... en dan is onze spijt veel beter...

Wij moeten alle dagen een goede Akte van Berouw zeggen, 's avonds als we slapen gaan. En weet ge waarom? Omdat wij in den nacht zouden kunnen sterven. Als wij 's avonds hebben gezegd aan den goeden God dat wij spijt hebben over al onze zonden, omdat wij Hem verdriet hebben aangedaan, omdat wij Hem gaarne zien... dan maakt de goede God onze ziel weer schoon en zuiver...

En moesten wij dan doodgaan, het zou met een schone zuivere ziel zijn... Wij zouden zeker naar den hemel mogen gaan.

Laten wij eens samen zo'n echte Akte van Berouw bidden over al de zonden die wij al gedaan hebben, maar het moet oprecht gemeend zijn Wij moeten peinzen over hetgeen we zeggen.

Zeg mij eens mooi na, met gevouwen handjes, en kijkt naar Jezus op het kruis.

— *Het spijt me omdat ik U verdriet heb aangedaan,*

— *omdat ik U door mijn zonden heb doen lijden*

— *Lieve Jezus, ik zal mijn best doen geen zonden meer te doen.*

— *Help mij!*

Aanmerking:

volgens den tekst der Gewone Gebeden kan men er bijvoegen:

Op school hebt gij de Akte van Berouw leren opzeggen, lijk de grote mensen dat doen. Daarin komen moeilijke woorden die gij niet allemaal verstaat, he? Maar ze willen juist hetzelfde zeggen als wat we daar samen hebben gezegd.

« *Mijn Heer en mijn God het is mij leed dat ik tegen uw opperste Majesteit misdaan heb* » — dat wil zeggen:

Lieve God het spijt me zo dat ik zonde heb gedaan.

« *Ik verfoei al mijn zonden, niet alleen omdat ik uw straffen heb verdiend maar vooral omdat ze U mishagen, die oneindig volmaakt en alle liefde waardig zijt* — dat wil zeggen:

Ik heb spijt over mijn zonden niet alleen omdat ik straf heb verdiend van U maar vooral omdat ik U verdriet heb aangedaan, U die zo groot en zo goed zijt.

« *Ik maak het vaste voornemen mijn leven te beteren en de gelegenheden tot zonde te vluchten* — dat wil zeggen:

Ik beloof U mijn best te doen om geen zonde meer te doen.

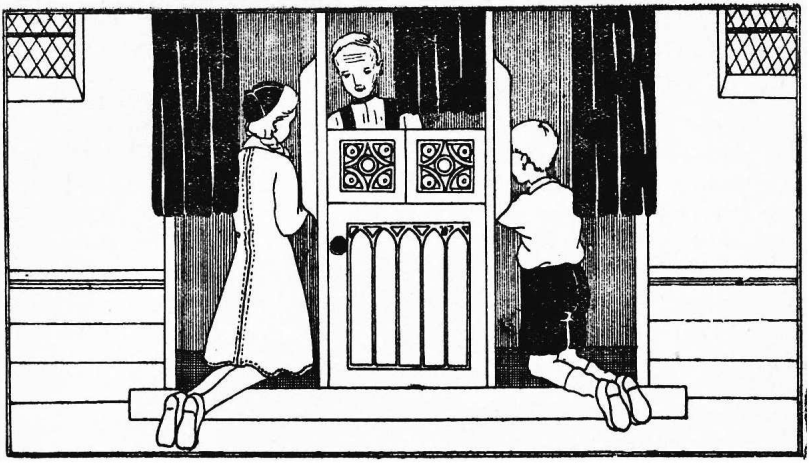

N. 22 Zó krijg ik vergiffenis van mijn zonden.

Te biecht gaan is mijn zonden
zeggen aan den priester,
met veel spijt over mijn zonden,
en een vast voornemen
geen zonde meer te doen.

Dan krijg ik van God vergiffenis,
door de absolutie van den priester.

De priester geeft ook een straf,
dat is de penitentie.

Het voornaamste voor mij bij de biecht
is het berouw - dat is :
de spijt en het vaste voornemen.

Twee en twintigste Les.

DE BIECHT.

Herhaling:

Wil de goede God ons onze zonden gaarne vergeven?
— Ja.
Waarom?
— Hij is onze goede Vader.
De goede God wil ons onze zonden vergeven als wij berouw hebben, nietwaar? Wat is dat... berouw hebben over zijn zonden?
— Dat is spijt hebben dat men zonde heeft gedaan?
Waarom moet men spijt hebben als men zonde heeft gedaan?
— Omdat men Gods straf verdiend heeft door zonde te doen.
Waarom kan men nog spijt hebben?
— Omdat men den goeden God verdriet heeft aangedaan?
Wat is er beter, spijt hebben omdat men straf verdiend heeft ofwel omdat men den goeden God verdriet heeft aangedaan?
— Spijt hebben omdat men den goeden God verdriet heeft aangedaan.
Als ik echt spijt heb, wat beloof ik dan?
— Niet meer opnieuw te willen beginnen.
Hoe noem ik die belofte? — Een vast voornemen.
Zeg nu eens mooi:
Berouw hebben is spijt hebben over zijn zonden en het vaste voornemen geen zonde meer te doen.

I. Wat is te biecht gaan ?

Als men zonde gedaan heeft en men wil zijn ziel weer schoon en zuiver maken, dan gaat men naar de kerk, men gaat in een biechtstoel bij den priester.

Als wij nog eens samen naar de kerk gaan zal ik U een biechtstoel laten zien van dichtbij. (1)

In het midden is er een deurtje. Ziet ge 't?

Mijnheer Pastoor of Mijnheer de Onderpastoor doet het open en hij gaat daar binnen zitten.

En op zij langs weerskanten is er een bankje.

---

(1) Het is nodig de kinderen bij *een echten biechtstoel* te brengen in de kerk... om ze vertrouwd te maken met dat « schrikwekkend meubel » en zo bij hun eerste biecht hun eigen taak en die van den biechtvader veel te vergemakkelijken. (E. H. Poppe).

Op een van die bankjes ga ik knielen als ik te biecht ga.

Dan zit ik voor zo'n venstertje met gaatjes in. Kleine kinderen mogen ook rechtstaan als ze aan het vensterken niet kunnen komen.

Dat vensterken gaat toe met een schuifken.

Langs den rechter kant is het schuifken open, Mijnheer de Pastoor luistert naar Els, die bezig is met biechten. (Zie Plaat 22).

Kan Polleke horen wat Els zegt? Neen, want in den biechtstoel moet men stillekens spreken.

Wat is dat... biechten? (Traag en met nadruk en gebaren).

Wel luister: Els zegt haar zonden aan den priester — met veel spijt — en een vast voornemen geen zonden meer te doen.

En wat zal de priester nu doen? Hij zal over haar een groot kruis maken... zó (doe het gebaar) en hij zal zeggen: « Ik vergeef U uw zonden ». Dat is de absolutie. En dan zegt de goede God in den hemel ook: Ik vergeef U uw zonden.

Nu is Els haar ziel weer heel zuiver.

'k Ben zeker dat ons Roosje nu goed weet wat het is: Te biecht gaan. Zeg mij eens mooi na:

Te biecht gaan is:
zijn zonden zeggen aan den priester,
met veel spijt,
en een vast voornemen geen zonde meer te doen;
en dan krijgen wij vergiffenis.
(Doen herhalen tot het van buiten gekend zij).

2. Waarom wij te biecht gaan.

Zie eens hier:

Kleine Rita heeft een heel schoon wit kleedje gekregen.

Wat is ze lief met dat kleedje?

Ja maar, ze past niet goed op om haar kleedje proper te houden.

Ze heeft er hier en daar een vlekje op gemaakt. Het kleedje is een beetje minder schoon, ziet ge? Moeder spreekt van het te wassen. Is 't heel nodig het kleedje te wassen? Neen, he! Maar natuurlijk met het te wassen zou het weer heel schoon worden.

Op zekeren keer gaat Rita met haar witte kleedje heel wild lopen en springen in den hof. Plets! Daar valt zij in een modderplas... Hoe is haar kleedje nu? Ja, nu is het waarlijk heel vuil... 't is vol modder!

Is het nu nodig het kleedje te wassen?

— Ja...

Moeder zegt: Zó moogt ge niet blijven lopen met zo'n lelijk vuil kleed. Ik ga het dadelijk wassen.

En zie, het kleedje is gewassen. Hoe ziet het er nu uit?

— 't Is weer zo schoon wit, als eerst.

Zo is het ook met onze schone ziel.

Wij maken ze soms een beetje minder schoon... We maken er juist lijk vlekjes op: zondevlekjes.

Wanneer doen we dat?

Als we dagelijkse zonden doen.

Die kleine zonden kunnen we van onze ziel laten afnemen; het is wel niet nodig... maar 't is toch beter, dan is onze ziel weer heel wit.

Hoe kunnen we die kleine zonden laten afnemen van onze ziel?

Door te biecht te gaan. (1)

Maar het gebeurt ook dat er mensen zijn, die hun schone ziel helemaal vuil maken.

Wanneer gebeurt dat? Wat doen die mensen?

— Doodzonde.

En ge weet, als iemand doodzonde doet, dan gaat de goede God weg uit zijn ziel omdat die ziel niet meer schoon en zuiver is...

(Ze heeft de heiligmakende genade niet meer...) en de goede God blijft niet wonen in een lelijke, vuile ziel.

Wat is iemand die doodzonde gedaan heeft toch diep ongelukkig! Hij is de vriend niet meer van den goeden God zolang hij een vuile ziel heeft. En moest hij zó sterven, wat zou er gebeuren?

— Hij zou naar de hel gaan.

Wat moet iemand doen die een doodzonde gedaan heeft om zijn ziel weer schoon te maken?

— Hij moet de doodzonde van zijn ziel laten afnemen.

Hoe kan hij dat doen?

Hij moet te biecht gaan.

We hebben daar Els en Polleke in den biechtstoel gezien. Ze hadden

---

(1) Er zijn nog andere middelen waar wij het kind bij gelegenheid op zullen wijzen.

geen grote zonden gedaan. Daarvoor zien ze den goeden God veel te gaarne. Ze gaan bijna elken dag te Communie...

Kinderen, die dikwijls Jezus ontvangen in hun hartje zijn niet gewoon doodzonden te doen, Jezus helpt ze braaf zijn.

Moesten Els en Polleke te biecht gaan?

— Neen, ze hadden geen doodzonde gedaan.

Waarom gaan ze dan toch te biecht?

Om vergiffenis te krijgen van hun kleine zonden. Maar ook omdat ze weten dat O. L. Heer hun zielken nog veel schoner maakt, iederen keer dat zij te biecht gaan en dat Hij hun dan ook nog meer helpt om altijd braver te worden. (1)

Els en Annie, die kruistochter zijn, gaan alle Zaterdagen te biecht.

Onze lieve Heer heeft gaarne dat de kinderen, ook de brave kinderen, dikwijls te biecht gaan.

3. De Biechtvader.

Aan wie moeten wij onze zonden gaan zeggen, Roosje?

— Aan den priester.

Aan Mijnheer Pastoor of aan Mijnheer den Onderpastoor of aan een anderen priester.

De priester alleen kan onze zonden vergeven. Hij alleen kan ons de absolutie geven.

Hij heeft die macht gekregen van Jezus.

Toen Jezus op de wereld was vergaf Hij zelf de zonden.

Op zekeren dag zat Jezus aan tafel en er waren veel mensen rondom Hem, die ook met Hem aan tafel waren. En zie, daar kwam een vrouw binnen. Maria Magdalena heette ze, en ze ging recht naar Jezus. Die vrouw had veel zonden gedaan, veel doodzonden... haar ziel was zwart van de zonden... en Jezus wist het. Jezus weet alles: Hij is God.

(1) Wij leren in den Catechismus dat de Biecht niet enkel kwijtschelding schenkt van de zonden en van de eeuwige straffen der hel, maar ook de heiligmakende genade terugschenkt of ze *in ons vermeerdert indien wij ze niet verloren hadden, en dat ze ons ook recht geeft op meer dadelijke genaden* om de zonden te vermijden en er voor te voldoen.

Deze positieve weldaden van de Biecht worden misschien nog te veel onderschat. Zowel ten opzichte van het bovennatuurlijke leven als ten opzichte van de opvoeding is het zeer prijzenswaardig het kind aan de veelvuldige en regelmatige biecht te gewennen.

En Jezus keek naar die vrouw. Maar hij keek niet naar haar kleren, hij keek niet naar haar gezicht... Hij keek diep in de ziel van die vrouw... Hij kijkt ook diep in onze ziel: Hij weet al het kwaad dat wij gedaan hebben, al heeft niemand anders het gezien. God ziet alles.

Jezus zag al die zonden in de ziel van Maria Magdalena en Hij keek zeer bedroefd naar haar... en toen Maria Magdalena die droeve ogen van Jezus zag kreeg ze nog veel meer spijt, ze viel op haar knieën en ze begon bitter te wenen. Waarom weende zij? Omdat ze wist dat ze Jezus zoveel verdriet had aangedaan... Jezus' voeten werden nat van haar tranen en ze droogde ze af met haar haren. Neen, neen, dacht ze, ik wil nooit, maar nooit meer zonde doen! En Jezus zag in haar hart hoeveel spijt ze had over haar zonden en welk vast voornemen ze had niet meer opnieuw te beginnen... En Jezus zegde aan Maria Magdalena: Uw zonden zijn U vergeven! Jezus gaf haar de absolutie. En nu werd haar ziel geheel wit en schoon!

Ach, lieve Jezus, wat zijt Gij toch goed!

Zeg het ook eens Roosje...

Jezus had Maria Magdalena gelukkig gemaakt, Hij had haar zonden weggenomen.

Maar Jezus dacht ook aan ons. Hij dacht: De mensen zullen nog zonden doen... En het is zo erg leven met grote zonden in de ziel... geen vriend meer zijn van God, in gevaar zijn naar de hel te gaan, als ze sterven... Als ik hier niet meer zal zijn, wie zal hun dan vergiffenis schenken in mijn plaats?

En Jezus dacht: Ik zal aan mijn Apostelen en aan alle priesters de macht geven om in mijn plaats de zonden te vergeven... Ik zal Mij op het kruis laten vastnagelen opdat de mensen iederen keer dat ze te biecht gaan, met veel spijt en een vast voornemen, vergiffenis zouden krijgen. Och, wat is Jezus toch goed geweest voor ons!

De priester zit in den biechtstoel in Jezus' plaats.

Wij zeggen onze zonden aan den priester maar 't is precies of wij ze aan Jezus zeggen... Moeten wij dan bang zijn voor den priester? Zouden we bang zijn voor Jezus, die zo goed is, die de kinderen zo gaarne ziet... en die zo gaarne onze zonden vergeeft en onze ziel weer schoon maakt?

Als de mensen te biecht gaan dan zeggen ze niet tegen den priester

Mijnheer Pastoor of Mijnheer de Onderpastoor, ze zeggen dan « Vader... »

Waarom? Omdat hij daar zit in de plaats van Jezus.

Er was eens een klein meisje, dat voor de eerste maal te biecht ging. En toen de priester het schuifken opentrok, liep ze weg... ze was bang! Was dat niet dom? Moet men bang zijn voor den biechtvader, die daar zit in de plaats van Jezus?...

Er was eens een grote jongen die grote lelijke zonden gedaan had en de duivel maakte hem bang om die zonden te zeggen tegen den biechtvader. Weet ge waarom de duivel dat deed? Omdat hij dacht: Als die jongen die zonden biecht dan zal hij weer een vriend zijn van God... hij zal niet meer naar de hel moeten gaan... en dat zou mij spijten! O, die lelijke valsaard!

Moest die jongen schrik hebben zijn zonden te zeggen? Zeker neen... De priester weet wel dat de duivel de kinderen opstookt kwaad te doen en dat het wel eens gebeurt dat de kinderen zonde doen. Hij verschiet daar niet van... ook niet van de grootste zonden! Als er een kind zo iets lelijks komt biechten, dan denkt de priester: Hoe schoon van dat kind, dat het zo rechtzinnig is... Dat kind heeft spijt, het zal voorzeker zijn best doen om een braaf kind te worden...

En er was eens een meisje dat zei: Als ik mijn zonden aan den priester zeg, zal hij dan dat niet gaan vertellen? Aan den priester durf ik alles zeggen, want hij zit daar in de plaats van Jezus, maar ik zou niet gaarne hebben dat de andere mensen weten welk kwaad ik gedaan heb.

Dat meisje mocht gerust zijn... De priester spreekt nooit over de zonden die wij hem gebiecht hebben, hij mag daar niets van vertellen: Jezus wil dat niet en de priester zou zich liever laten dood maken dan iets te vertellen van onze zonden.

Laten wij Jezus eens samen bedanken omdat de mensen mogen te biecht gaan, om vergiffenis te krijgen van hun zonden.

Lieve Jezus, ik bedank U, omdat ik zal mogen te biecht gaan,

— om vergiffenis te krijgen van mijn zonden.

— Lieve Jezus, ik bedank U, omdat Gij op het kruis gestorven zijt, opdat ik vergiffenis zou krijgen van mijn zonden, als ik te biecht ga.

4. Het Berouw in de Biecht.

Iemand die te biecht gaat moet echt spijt hebben over zijn zonden en een vast voornemen geen zonden meer te doen, anders krijgt hij geen vergiffenis. En de goede God weet het wel of wij berouw hebben... Hij weet alles en ziet tot in het diepst van ons hart.

Het berouw is het voornaamste als wij te biecht gaan.

Er was eens een jongen, die wetens en willens, door zijn eigen schuld den Zondag niet naar de Mis was geweest. Hij was gaan spelen. Nu ging hij te biecht met de andere jongens uit de klas maar hij dacht zó: Ik ben Zondag niet naar de Mis geweest, maar dat kan mij niet schelen... ik heb veel plezier gemaakt!

Had die jongen spijt gezondigd te hebben?

O, wat was dat lelijk van dien jongen: hij had grote zonde gedaan, hij had verdiend met de duivels te branden in de hel... hij had Jezus zoveel doen lijden op het kruis en... hij had geen spijt! Wat had Jezus verdriet om dien jongen!

Kon die jongen vergiffenis krijgen van zijn doodzonde als hij alzo te biecht ging, zonder berouw?

Neen, om vergiffenis te krijgen moeten wij spijt hebben, wij moeten berouw hebben.

En er was eens een meisje dat koekjes had weggepakt thuis.

Mogen wij iets wegpakken thuis of elders?

Welke zonde had dat meisje gedaan? Een doodzonde of een dagelijkse zonde?

— Een dagelijkse zonde.

Maar dat kind dacht: Als ik nog eens alléén ben, dan zal ik weer koekjes wegpakken!

Had dat meisje spijt over die zonde?

Neen, want zij had geen vast voornemen van niet meer opnieuw te beginnen.

Dat meisje ging biechten dat zij koekjes had weggepakt...

Kreeg zij vergiffenis van die zonde?

— Neen. Waarom?

Zij was niet van zin niet meer opnieuw te beginnen: het meisje had geen vast voornemen.

Vandaag gaat Franske voor den eersten keer in zijn leven te biecht.

Vóór wij in den biechtstoel gaan, moeten wij eens goed denken dat wij straf van God hebben verdiend en vooral dat wij Jezus zoveel hebben doen lijden.

Laten wij nu samen een mooi Wees-gegroetje bidden om aan Onze lieve Vrouw te vragen dat Zij U zou helpen om altijd goed berouw te hebben als gij zult mogen te biecht gaan.

5. Wat zullen wij biechten?

(*Alleen voor oudere kinderen*)

Onze lieve Heer wil dat de mensen al hun doodzonden biechten.

De dagelijkse zonden mogen wij biechten als wij willen. Het is goed ze te biechten.

Weet ge nog van Lowietje en Jefke die aan de zee woonden?

Ze waren meegegaan met stouten Fons, he, naar de kermis op een Zondagmorgen, in plaats van naar de Mis te gaan.

Ze waren al grote jongens en ze wisten heel goed dat zij den Zondag naar de Mis moeten gaan. En wetens en willens, dat wil zeggen door hun schuld, bleven ze uit de Mis.

Welke zonde hadden ze gedaan?

— Een doodzonde.

Wat was dat lelijk geweest van die jongens en erg ondankbaar tegenover den goeden Jezus! Geen half uurtje bij Hem willen komen op een hele week! Lowietje had erg spijt... Hij dacht aan zijn ziel die nu vuil was... aan den duivel die nu baas was over hem... Hij dacht ook aan Fons... die misschien in de hel was voor altijd!

Lowietje wilde zo niet blijven met zo'n lelijke ziel.

Wat moest hij doen om zijn ziel weer schoon te maken? Om vergiffenis te krijgen?

— Hij moest te biecht gaan.

't Was Zaterdagnamiddag en Lowietje ging naar de kerk. In 't voorbijgaan ging hij Jefke roepen. Jefke ging ook mee te biecht... hij moest van zijn moeder.

Aan den biechtstoel gekomen begon Lowietje eerst te bidden en dan ging hij aan zijn zonden denken...

Welke zonden had Lowietje gedaan?

— Hij was op een Zondag uit de Mis gebleven...

Dat was een doodzonde: Daar had hij erg spijt over. Hij vond ook nog andere zonden.

Vader had hem verboden op straat te gaan spelen... en hij was toch geweest... Hij was ongehoorzaam geweest.

Welke zonde is dat?

— Een dagelijkse zonde.

En als Vader hem 's avonds gevraagd had of hij op straat had gespeeld, was hij bang dat Vader zou gekeven hebben en hij dacht: Vader heeft het toch niet gezien en hij zei: Neen, vader!

Wat had Lowietje gedaan?

— Gelogen...

Is dat zonde? Welke zonde?

— Een dagelijkse zonde.

Hij had thuis enige centen weggepakt... Welke zonde is dat?

— Een dagelijkse zonde.

Hoeveel zonden had Lowietje gevonden in zijn ziel?

Een doodzonde en drie dagelijkse zonden.

Welke zonden moest Lowietje nu biechten?

— Die doodzonde moest hij biechten.

Waarom? Onze lieve Heer wil dat de mensen al hun doodzonden biechten.

Moest hij ook die drie dagelijkse zonden biechten?

Lowietje dacht: Ik zeg alles... Eerst de grote zonde dan de kleine.

Hij zei zijn zonden met veel spijt en een vast voornemen niet opnieuw te beginnen.

De priester gaf de absolutie aan Lowietje.

En was zijn ziel nu nog zwart en vuil toen hij uit den biechtstoel kwam? Hoe was ze geworden door de absolutie?

O, wat was Lowieke blij: hij was nu weer de vriend van den goeden God. De goede God woonde nu weer in zijn ziel!

Hij kon nu weer naar den hemel gaan. Hij moest niet meer naar de hel! En kijk eens wie er nog blij was?

— Zijn Engelbewaarder!

Lowietje had goed gebiecht!

Nu was het de beurt van Jefke. Jefke had ook over zijn zonden zitten denken. Hij was tweemaal niet naar de Mis willen gaan op Zondag.

Hoeveel doodzonden waren dat?

Hij had nog een lelijke grote zonde gedaan.

Hoeveel doodzonden had Jef gevonden?

— Drie.

Hij vond ook nog vijf dagelijkse zonden.

Welke zonden moest Jefke nu biechten?

— De doodzonden.

Hoeveel?

— Drie.

Maar hij luisterde naar den duivel die hem bang kwam maken. en hem zei: Durft gij die lelijke zonde zeggen? Wat zal Mijnheer de Pastoor van U denken? O, die valse duivel!

Jefke ging in den biechtstoel en hij zei dat hij niet naar de Mis was geweest op Zondag, tweemaal, en dan zei hij nog zijn vijf kleine zonden.

Maar die derde grote zonde zei hij niet... Hij wist toch dat hij ze moest zeggen!

O, hoe spijtig voor Jef!

Hij heeft een slechte biecht gedaan!

— Heeft Jef vergiffenis gekregen van zijn zonden?

Neen, want hij heeft een slechte biecht gedaan... en op zijn ziel is er nu nog een grote zonde bijgekomen. Want slecht biechten is doodzonde!

Kijk, hoe blij de duivel is... en Jefke zijn ziel is nog lelijker, nog zwarter dan eerst! (Toon plaatje blz. 187).

En als Jef nu nog eens te biecht gaat en zijn ziel wil zuiver maken moet hij al zijn doodzonden opnieuw biechten want er is geen één zonde van zijn ziel afgenomen... en dan moet hij er nog die doodzonde van zijn slechte biecht bijvoegen!

Als men doodzonden gedaan heeft, die men niet goed durft zeggen in de biecht, is het 't best die zonden eerst te biechten, of aan den priester te zeggen « er is iets dat ik bijna niet durf zeggen ». De priester zal dan helpen.

Nu gaat Karel te biecht, een schoolkameraad van Lowietje en Jef.

Hij heeft ook drie doodzonden gedaan.

Hij wil ze alle drie biechten. Maar als hij in den biechtstoel is, zegt hij twee doodzonden, maar de derde vergeet hij.

Heeft Karel goed gebiecht?

Ja, want hij heeft die derde doodzonde vergeten... dat was niet expres... Had hij er aan gedacht, hij zou ze ook gezegd hebben.

En wat is er nu gebeurd met die doodzonde, die Karel vergeten heeft? Onze lieve Heer heeft ze hem ook vergeven... met de andere doodzonden, omdat Onze lieve Heer gezien heeft in het hart van Karel dat hij die derde zonde niet wilde verzwijgen.

Moet hij die doodzonde niet meer biechten? Ja, als hij de volgende maal te biecht gaat moet hij die doodzonde, die hij nu vergeten heeft, zeggen.

Laten wij nu een vurig Wees-gegroetje bidden opdat Onze lieve Vrouwke de kinders zou helpen als ze te biecht gaan... altijd mooi rechtzinnig te zijn.

6. De Penitentie.

Als wij onze zonden gezegd hebben dan geeft de priester ons een kleine straf. (De grootte van de penitentie hangt af van het aantal en de zwaarte der zonden) Hij geeft ons die straf in de plaats van onzen lieven Heer. Welke straf geeft ons de priester? O, 't is maar een heel kleine straf... Wij moeten iets bidden. Drie Wees-gegroeten of een Onze Vader en een Wees-gegroet of iets anders. 't Is niet altijd dezelfde straf die we krijgen. Die straf heet onze penitentie. Zeg gij dat ook eens.

Enige gebeden moeten zeggen is niet erg, he? En zeggen dat wij voor doodzonde de hel hebben verdiend en voor dagelijkse zonden het vagevuur...

Hoe komt het nu dat we maar zo'n kleine straf krijgen?

O, dat is omdat de goede Jezus voor ons het ergste van de straf heeft gedaan... Hij heeft zoveel voor ons geleden en Hij is voor onze zonden gestorven op het kruis!

Wat moeten we Jezus toch gaarne zien!

Wanneer moeten we onze penitentie bidden? Het is 't best, als wij uit den biechtstoel komen, niet direct uit de kerk te gaan, maar dan eerst onze penitentie te bidden, dan vergeten wij ze niet.

En wat moet men doen als men niet goed verstaan heeft wat men moet bidden voor penitentie?

Dan moet men zeggen: Eerwaarde Vader, ik heb mijn penitentie niet verstaan. En dan zal de priester het nog eens zeggen.

ALS IK TE BIECHT GA.....

Vóór de biecht :

Ik bid om een goede biecht te doen.
Dan zoek ik mijn zonden.
Ik zeg aan onzen lieven Heer
dat ik spijt heb over mijn zonden
en ik wil geen zonden meer doen.

In den biechtstoel :

Ik zeg rechtzinnig mijn zonden.
Ik luister naar wat de priester zegt.
Ik bid mijn akte van berouw.
De priester geeft mij de absolutie,
daardoor vergeeft God mij mijn
zonden.
Ik blijf in den biechtstoel tot het
schuifje weer dicht is.

Na de biecht :

Ik bid mijn penitentie.
Nu is mijn ziel weer schoon...

Drie en twintigste Les.

TE BIECHT GAAN.

Voor U Moeder...

Bereid, als het maar enigszins mogelijk is, zelf uw kleinere kinderen tot de biecht voor, en dan liefst ieder afzonderlijk. Dit is een voorrecht, dat geen moeder zich zou mogen laten ontgaan, want het smeedt een innigen zielenband tussen moeder en kind. Het kweekt dien vertrouwelijken omgang aan, die in latere jaren de grotere kinderen er toe brengt, in delicate en moeilijke omstandigheden, hun toevlucht te nemen tot moeder.

Vergeet ook niet dat het er op aankomt in het kind den grondslag te leggen voor een gewoonte, om regelmatig en met zorg het verheven Sacrament van de Biecht te ontvangen.

Uw zorg op dit punt kan een zegen zijn voor uw kind, uw nalatigheid een ramp voor zijn hele leven.

en ook voor U, Catechiste...

Het spreekt dat het kleine kind moet geholpen worden bij het gewetensonderzoek en het opwekken van het berouw, niet enkel bij zijn eerste biecht maar ook de volgende biechten.

Men zorge er echter voor het geweten van het kind niet te misvormen en heel omzichtig te zijn met het woordje « doodzonde », daar het doorgaans aangenomen is dat « doodzonde », iets uiterst zeldzaam is bij kleine kinderen.

Wij verwijzen hier onderwijzeressen en catechisten naar het « Verslagboekje van den E.K.O.-dag, gehouden te Gent op 16 April 1941. » (Diocesaan E. K. -Secretariaat, Gent.)

Men vermijde ook het onderzoek over al te veel punten te doen lopen. Men stelle de vraagjes over zulke fouten die men weet in het kinderleven voor te komen, en indien het onderzoek individueel geschiedt, over de foutjes die in den eigen aard liggen van het kind dat men voor zich heeft.

Men zorge er ook voor het onderzoek zelf te doen gepaard gaan met opwekkingen tot berouw. Men kan elk puntje van het onderzoek uitwerken naar volgend voorbeeld:

We gaan eerst eens denken aan **de kerk:**

Als gij hebt gelachen of gespeeld of gepraat, hebt gij Jezus verdriet aangedaan... Zeg Hem dan: Het spijt me, lieve Jezus, ik wil het niet meer doen.

God wil dat wij eerbiedig zijn in de kerk: kinderen die in de kerk lachen, spelen of klappen (praten) doen een dagelijkse zonde.

Ander voorbeeld:

Laten wij eens denken aan **thuis.**

Thuis moeten de kinderen gehoorzaam zijn: de goede God wil het! Denk nu eens of gij wel gehoorzaam zijt geweest...

Als ge Vader of Moeder tweemaal iets hebt laten zeggen: dat was ongehoorzaam zijn...

Als moeder U riep om boodschappen te doen en ge zijt blijven spelen: dat was onwillig zijn.

Als Vader of Moeder U verboden hadden op straat te spelen... of met stoute kinderen te spelen en gij hebt het toch gedaan: dat was ongehoorzaam zijn...

Jezus ziet niet gaarne ongehoorzame kinderen... Lieve Jezus, ik heb U bedroefd door ongehoorzaam te zijn... Het spijt me, vergeef het mij... Ik zal mijn best doen om mooi gehoorzaam te zijn lijk gij, help mij!

Het kan nuttig zijn de aandacht van de kinderen er op te vestigen dat ze alleen de zonden mogen zeggen die ze werkelijk gedaan hebben, want het gebeurt dat ze denken het hele lijstje der in het onderzoek opgesomde fouten te moeten herhalen in den biechtstoel.

Men zegge hun ook dat ze hun eigen zonden moeten biechten en *niet die van anderen: Bv. niet zeggen: Ik heb suiker weggenomen maar mijn zusterke ook.*

1. Vóór de Biecht.

Vandaag gaat Franske voor den eersten keer in zijn leven te biecht.

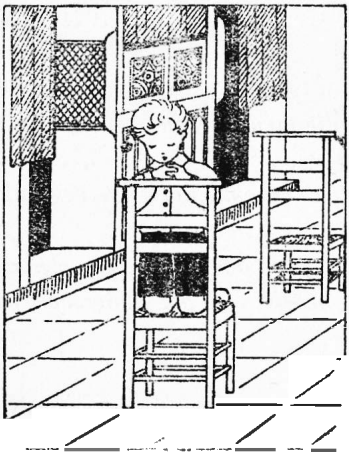

Franske is in de kerk gekomen. Hij maakt eerbiedig een kruisteken met wijwater en groet Jezus in het Tabernakel.

Hoe doet Franske dat?

Hij knielt en zegt: Geloofd zij Jezus Christus!

Nu gaat hij bij den biechtstoel zitten.

Hij begint met mooi te bidden. Wat bidt Franske?

Hij bidt eerst drie Wees-gegroetjes en dan zegt hij:

Lieve Moeder Maria, help mij om goed te biechten als 't U belieft!

En nu bidt Franske ook tot den Heiligen Geest:

God de Heilige Geest, help mij mijn zonden goed te vinden.
Help mij mijn zonden goed te zeggen.
Help mij om er veel spijt over te hebben.

En waarom vragen we aan den Heiligen Geest dat Hij ons zou helpen? Omdat het moeilijk is onze zonden te zoeken in onze ziel. Kunnen wij ze zien? Neen, wij moeten denken aan het kwaad dat wij gedaan hebben. Maar God de Heilige Geest zendt straaltjes licht in ons hart en dan kunnen wij gemakkelijk vinden welk kwaad wij gedaan hebben.

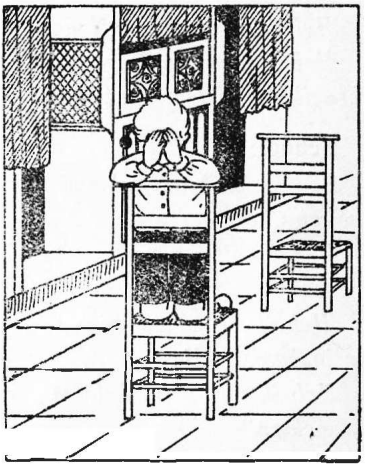

Nu brengt Franske zijn handjes vóór zijn gezicht. Waarom doet hij dat?

Om niet rond te kijken of met andere kinderen bezig te zijn want nu gaat Franske zijn zonden zoeken.

Hij denkt eerst *aan de kerk*...
of hij daar mooi gebeden heeft, niet heeft gepraat, gelachen of gespeeld...

Dan denkt hij ook aan *thuis*...
of hij daar geen zonden heeft gedaan met ongehoorzaam te zijn, met te liegen,... met iets weg te nemen... met ruzie te maken met broertjes en zusjes.

Dan denkt hij ook nog *aan de school*...
of hij daar niet ongehoorzaam is geweest... of hij daar niet heeft gelogen... iets weggepakt van andere kinderen... of hij met de kameraadjes niet heeft gevochten.. of hij altijd deftig welgemanierd heeft gespeeld...

E. H. Poppe, zaliger gedachtenis, raadt aan met de kleinen het onderzoek achtereenvolgens te houden over Kerk, Huis, School, Straat... om zo de kinderen een houvast te geven voor het geheugen ten einde de foutjes gemakkelijk terug te vinden. Zo doet ook M. C. Versteeg in zijn Prentenboeken, waaraan wij nog méér ontleenden in deze laatste hoofdstukken.

Hierbij sluit volgend lijstje aan dat kan gebruikt worden bij het geweetensonderzoek der kleinen:

Kerk:

Ben ik 's Zondags niet door mijn eigen schuld (1) *uit de Mis gebleven? Hoeveel keer?*

(1) Zie blz. 140.

Ben ik door mijn eigen schuld den Zondag niet te laat gekomen in de Mis? Hoeveel keer? (1)

Ben ik in de kerk eerbiedig geweest: heb ik niet gespeeld, gelachen, gepraat?

Thuis:

Ben ik thuis gehoorzaam geweest aan Vader en Moeder?

Ben ik niet stout, oneerbiedig geweest tegen Vader en Moeder... heb ik niet tegengesproken?

Heb ik thuis niets weggenomen?

Heb ik thuis niet gelogen?

Heb ik geen ruzie gemaakt met broertjes en zusjes... niet geslagen... ben ik niet jaloers geweest?

School:

Ben ik in de school aan den meester (aan de meesteres) gehoorzaam geweest?

Heb ik niets weggenomen van andere kinderen? Heb ik het weergegeven?

Heb ik op school niet gelogen bij den meester (de meesteres) of bij mijn kameraadjes?

Heb ik op de speelplaats geen ruzie gemaakt met de kinderen... niet gevochten?

Heb ik altijd deftig (welgemanierd, fatsoenlijk) gespeeld? (2)

Straat:

Ben ik niet op straat gaan spelen als Vader of Moeder het verboden?

Heb ik op straat niet gespeeld met slechte kinderen?

NB. Deze puntjes kan men uitwerken met opwekking van berouw naar voorbeeld blz. 191.

Nu heeft Franske zijn zonden gevonden.

Wat doet hij nog vóór hij in den biechtstoel gaat?

Franske zegt een goede akte van berouw.

Hij zegt aan Jezus:

Lieve Jezus, ik ben dikwijls niet braaf geweest... ik heb zonden gedaan. Als ik nu zou sterven, zou ik naar het vagevuur gaan en daar veel pijn hebben... Ik zou ook lang moeten wachten vóór ik bij U in den hemel kan komen. Wat

---

(1) Deze twee vraagjes gelden niet voor de eerste biecht aangezien het kind beneden de zeven jaar niet verplicht is de Mis bij te wonen.

(2) Gebruik het woord « onkuisheid » niet bij kleine kinderen. Zie blz. 21 van « *Verslagboekje van den E. K. O.-dag* » hoger vermeld:

zou dat erg zijn. Het spijt mij dat ik kwaad heb gedaan, want ik heb straf verdiend.

Maar dat is nog niet het ergste. Gij hebt zoveel pijn gehad op het kruis en het is toch ook mijn schuld dat gij zoveel hebt moeten lijden... omdat ik zonden heb gedaan... Het spijt me, lieve Jezus, het spijt mij omdat ik U verdriet heb aangedaan. Ik zal mijn best doen, en ik beloof U vast geen zonde meer te doen. Ik zal vooral mijn best doen om niet meer... (noem hier een foutje waarin het kind 't meest hervalt). Lieve Jezus, help mij.

Lieve Moeder Maria, bid voor mij, help mij een braaf kind worden.

Mijn goede Engelbewaarder, pas toch goed op mij, maak dat ik niet naar den duivel luistere...

Als Franske zo met Jezus gesproken heeft, en hij heeft nog tijd vooraleer in den biechtstoel te gaan, dan zegt hij de akte van Berouw, die hij op school heeft geleerd: *Mijn Heer en mijn God* enz.

2. In den Biechtstoel,

Nu is het Franske's beurt om in den biechtstoel te gaan.

Hij stapt eerbiedig binnen, doet zijn handjes mooi samen en wacht totdat het schuifje open gaat. Hij kijkt niet meer om en als het een beetje duurt vóór het schuifken opengaat, dan zegt hij nog eens zijn Akte van Berouw.

Nu gaat het schuifje open, Franske is niet bang. Hij weet dat de priester daar zit... in wiens plaats?

De priester zegent Franske.

Waarom begint de priester met ons den zegen te geven als wij te biecht gaan? Opdat wij een goede biecht zouden doen.

Franske maakt een mooi kruisteken terwijl de priester hem zegent.

Dan zegt hij zonder luide te spreken: ***Vader, het is de eerste maal dat ik te biecht kom*** (1).

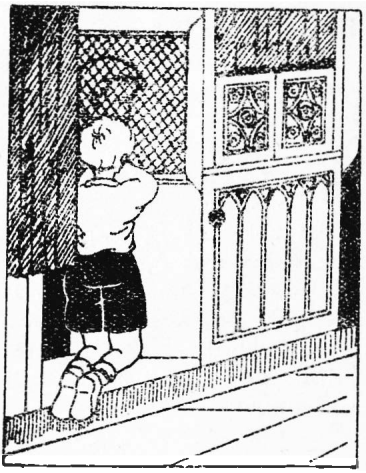

Nu zegt Franske zijn zonden; hij zegt:

Ik ben dikwijls ongehoorzaam geweest aan Vader en Moeder.

Ik heb tweemaal tegengesproken.

Ik heb ruzie gemaakt met mijn zusters.

Ik heb driemaal gelogen.

Ik heb mijn gebedekens niet mooi gezegd.

Als hij alles gezegd heeft luistert hij naar den priester.

De priester kijft niet, hoor!

---

(1) Zeg aan het kind als het wederom te biecht gaat dat het niet moet zeggen: Het is de tweede maal dat ik te biecht kom... of het is de derde maal, maar: Het is een week... of twee weken... of een maand... dat ik te biecht ben geweest.

Franske antwoordt beleefd en zonder benauwd te zijn als de priester hem iets vraagt. Hij zegt: Ja, Vader... of neen, Vader...

De priester zegt nu aan Franske wat hij moet bidden voor penitentie en doet hem zijn Akte van Berouw nog eens bidden. Franske doet dat heel eerbiedig. Hij spreekt de woorden mooi uit, hij weet dat ze willen zeggen: Jezus het spijt mij dat ik U verdriet heb aangedaan en ik zal het niet meer doen. Franske blijft nu mooi zitten, hij weet dat hij maar uit den biechtstoel mag gaan als het schuifje weer toe is.

Terwijl Franske zijn Akte van Berouw bidt, maakt de priester een groot kruis over hem en zegt woorden in het Latijn. Franske weet dat de priester bezig is hem de absolutie te geven... en hij maakt ook eerbiedig een kruis... want hij weet dat op dit ogenblik zijn zonden uit zijn zielken worden weggenomen. Wat voelt hij zich blij en gelukkig!

3. Uit den Biechtstoel.

Wat doet Franske als hij uit den biechtstoel komt?

Hij gaat niet direct uit de kerk... Hij gaat knielen op een stoel, liefst van voor in de kerk, dicht bij het Tabernakel waar Jezus woont, en daar zegt hij eerst en vooral zijn penitentie. Franske moest drie Wees-gegroetjes bidden voor penitentie... ...

Moeten al de kindertjes drie Wees-gegroetjes bidden voor penitentie? Neen, ze moeten bidden wat de priester hun gezegd heeft...

Als Franske zijn penitentie gezegd heeft, zou hij naar huis mogen gaan, maar Franske denkt: Ik ga nu nog den goeden God bedanken, omdat Hij mij mijn zonden vergeven heeft en mijn zieltje zo schoon heeft gemaakt. Dat is zeer goed van Franske en alle brave kinderen doen dat zo. Franske kijkt nog eens naar het Tabernakel en zegt: Lieve Jezus, ik bedank U omdat Gij mij mijn zonden hebt vergeven... Ik zal mijn best doen om mooi gehoorzaam te zijn thuis... om niet meer tegen te spreken... om geen ruzie meer te maken... Ik wil uw beste vriendje blijven.

Dan kijkt hij ook naar het beeld van Onze lieve Vrouwke en zegt: Lieve Moeder Maria, ik dank U omdat gij mij geholpen hebt goed te biechten... help mij nu ook als 't U belieft om Jezus geen verdriet aan te doen...

En nu gaat Franske uit de Kerk. Hij knielt mooi neer en zegt: Geloofd zij Jezus Christus!

Hij maakt een mooi kruis met wijwater... en weg is Franske... zo blij als 'n vogelken!

Zou ons Roosje ook al te biecht kunnen gaan?
Laat eens horen of gij mijn vraagjes kunt antwoorden...
(Zie vragenlijst blz. 207).

Ik ben niet braaf geweest...

Ach, mijn zieltje is niet meer rein
Dat komt er van, van stout te zijn...
Ik heb zo'n spijt, ik heb misdaan,
Ik heb U, Jezus, pijn gedaan !

Maar Gij, die in mijn hartje ziet,
Gij weet het wel, ik heb verdriet,
Och zie, ik geef uw kruis een zoen ;
'k Beloof : ik wil het nooit meer doen !

En 'k spoed me naar den biechtstoel, ik !
En 'k zeg mijn zonden. zonder schrik
Want 'k weet : Die goede priester daar,
Hij zit in Jezus'plaats voorwaar.

En zie, ik krijg vergiffenis...
O God, hoe blij mijn zielken is !
Het is weer wit, het is weer rein
En 'k mag weer Jezus' vriendje zijn !

N. 23. Jezus komt voor den eersten keer...

Als ik te Communie ga
ontvang ik Jezus in mijn hartje
Hij komt om mijn ziel te voeden
om mij braaf te maken.
Als men doodzonde gedaan heeft,
moet men eerst te biecht gaan
vóór men te Communie gaat.
Als ik te Communie ga,
mag ik niet eten of niet drinken
van middernacht af.

Ik moet mij met zorg bereiden
om Jezus goed te ontvangen.
Als Jezus in mijn hartje is, moet ik
Hem aanbidden en bedanken,
Hem beloven braaf te zijn,
Hem veel vragen.

Vier en twintigste Les.

DE HEILIGE COMMUNIE.

Herhaling:

Ons Roosje weet nu al veel over den lieven Jezus, 'k ben zeker dat ze op al mijn vraagjes, zo goed als Franske, zou kunnen antwoorden. Willen wij het eens proberen. Als ze dat kan, mag ze weldra haar Eerste Heilige Communie doen.

Laat het kindje de antwoorden van buiten leren.

De vraagjes over biecht en Communie waarop het past dat Eerste Communicantjes kunnen antwoorden staan gegroepeerd blz. 207.

Aanmerking voor Moeder of Catechiste:

Wat we zegden aangaande de Biecht geldt ook voor de Communie van de kleintjes: niet enkel bij hun eerste Communie moeten ze speciaal worden voorbereid, maar nog een tijd lang zullen ze door Moeder of catechiste moeten worden geholpen, telkens ze ter heilige Tafel naderen. Moeder, indien gij het enigszins kunt, ga zelf met uw kinderen naar de kerk en spreek met hen onderweg van Jezus, die op hen wacht. Vraag hun bv.: Waarom gaan wij naar de kerk? Wie gaat er in uw hartje komen? Waarom gaat gij te Communie? Omdat Jezus gaarne heeft dat gij Hem ontvangt en omdat Hij U zou helpen braaf zijn...

Als gij uit de kerk komt vraag hun dan: Wie is er in uw hartje gekomen? Hebt gij Hem veel gevraagd? Voor wie hebt gij gebeden? Zorg nu goed vandaag Jezus niet te bedroeven... enz.

1. Vereisten tot een goede H. Communie.

Roosje, moesten we eens het nieuws krijgen dat de koning ons morgen komt bezoeken en ons huis zou vuil liggen, wat zouden wij doen?

— Schuren en kuisen (schoonmaken).

Ja, dat zouden wij zeker doen, he... wij zouden den koning in geen vuil huis laten komen, dat zou erg oneerbiedig zijn van ons!

De mensen die te Communie gaan, ontvangen in hun ziel iemand

die veel meer is dan de koning... iemand die veel machtiger, veel groter, veel wijzer is... Wie ontvangen ze? Zeg het eens?

En wie is Jezus?

— God de Zoon, de tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, die voor ons mens is geworden.

Hoe moet dan onze ziel zijn om Hem te ontvangen?

— Schoon, proper... zuiver.

Wanneer is een ziel niet meer schoon, wanneer is ze gans vuil? Als ze welke zonde gedaan heeft?

— Doodzonde...

Mag iemand die doodzonde gedaan heeft te Communie gaan, mag hij Jezus ontvangen? Neen... Dat zou weer een nieuwe grote, heel grote doodzonde zijn: Dat ware heel erg!

Mag iemand die een doodzonde gedaan heeft dan nooit meer te Communie gaan? Luister: iemand die een doodzonde gedaan heeft moet eerst te biecht gaan en nadat hij een goede biecht gedaan heeft mag hij ook te Communie gaan want dan is zijn ziel weer zuiver en schoon.

En als wij dagelijkse zonden gedaan hebben moeten we dan te biecht gaan vóór wij te Communie gaan?

Neen, dan moeten wij niet te biecht gaan vóór wij te Communie gaan.

Maar iemand die Jezus gaarne ziet, tracht ook die dagelijkse zonden weg te doen uit zijn ziel om Jezus in een heel schoon, zuiver hartje te ontvangen. Hoe kunnen wij dat doen? Wij kunnen die dagelijkse zonden uit onze ziel wegkrijgen door te biecht te gaan en ook door er veel spijt over te hebben, door echt gemeend te zeggen: Lieve Jezus, het spijt me toch zo dat ik U bedroefd heb door mijn zonden, ik wil ze niet meer doen... als 't U belieft, Jezus lief, vergeef me!

Er is nu nog iets wat we moeten onthouden. Iemand die wil te Communie gaan mag 's morgens vóór hij naar de kerk gaat niets eten of drinken: hij moet nuchter zijn. Hij mag niets gegeten of gedronken hebben van middernacht af. Een kindje dat 's morgens een stukje brood in zijn mond zou steken of een slokje koffie of melk of water zou drinken 's nachts, is niet meer nuchter en mag niet te Communie gaan.

Iemand die goed zou weten dat hij niet nuchter is, dat hij iets gegeten of gedronken heeft en toch zou te Communie gaan, zou een grote zonde doen.

2. Voorbereiding.

Verwijderde Voorbereiding:

Franske mocht eindelijk zijn eerste Heilige Communie doen!

Wat was hij toch blij! Hij ging het aan iedereen vertellen. Hij wilde dat zijn zielken niet alleen heel proper en wit zou zijn maar hij wilde het ook versieren. Dat zouden wij toch ook doen, nietwaar, moest de koning bij ons komen? Wij zouden zeker ons schoonste tafelkleed opleggen en schone bloemen op tafel zetten. Ik zou ook bloemen willen, zei Franske tegen Moeder, om aan Jezus te geven als Hij in mijn hartje zal komen.

De bloemekens, de schoonste bloemekens die wij aan Jezus geven kunnen, zei Moeder dat zijn onze kleine offertjes.

Franske deed zijn best, nu hij dat wist, om veel bloemekens te hebben voor Jezus. (Voorbeelden geven).

's Avonds vóór den groten dag, dacht Fonske nog eens aan Jezus vóór hij slapen ging. Lieve Jezus, zei hij, ik weet dat Gij op mij wacht. Ik ben zo blij dat ik morgen U mag ontvangen in mijn hartje: en toen zei hij nog eens mooi zijn gebedje:

Kom, o Jezus, in mijn hartje,
Kom, o Jezus, lieve Heer,
Ik verlang naar U zo vurig
Kom, o Jezus, wacht niet meer!

's Morgens trok de hele familie naar de kerk. Ze gingen allemaal te Communie. Vader, Els, Annie, Polleke en Franske! Moeder had veel spijt dat ze niet kon meegaan maar ze moest bij de drie kleinen blijven.

Op straat, op weg naar de kerk, spraken ze niet veel. Ze dachten allemaal: Jezus gaat in mijn hart komen... Jezus wacht op mij... en Franske zei nog wel driemaal zijn gebedje (zie hiervoor).

Onmiddellijke Voorbereiding:

In de kerk gekomen deden ze allemaal hun voorbereiding tot de Heilige Communie. Ze volgden mooi de heilige Mis in een groot kerkboek. Franske was daar nog te klein voor. Hij keek naar het Tabernakel en hij sprak met Jezus: Lieve Jezus, ik ben toch zo blij dat Gij nu in mijn hartje gaat komen... en toen bad Franske traag en mooi de gebeden vóór de heilige Communie. (Zie blz. 206).

3. Te Communie gaan.[1]

Zie, nu gaat de priester de heilige Communie geven. Hij keert zich om naar de mensen en hij maakt een groot kruis over hen: hij geeft hun den zegen. Franske maakt eerbiedig het kruisteken. Nu neemt de priester de ciborie — dien groten

(1) Indien het kindje op school niet werd voorbereid, zal moeder niet nalaten met het kind een kerkbezoek te doen, vóór den dag van zijn eerste Communie, om het daar de Communiebank van dichtbij te laten zien en te tonen hoe men doet bij het communiceren.

gouden kelk waarin de Heilige Hosties zijn — en hij toont de Heilige Hostie.

Franske klopt driemaal op zijn hartje en zegt:

Heer, ik ben niet waardig dat Gij komt in mijn ziel,
Maar zegt Gij één woord en mijn ziel zal heel zuiver zijn!

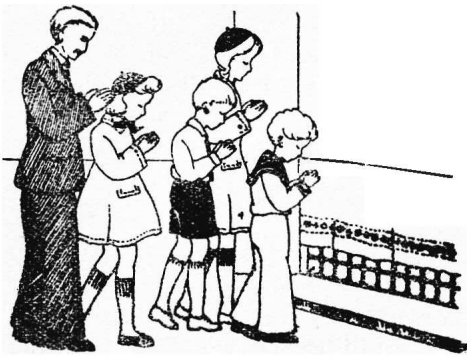

Dat gaan wij van buiten leren, he, Roosje, opdat gij het ook kunt zeggen als gij zult te Communie gaan.

En nu gaat Franske naar de communiebank. Zie eens hoe mooi hij dat doet. Hij houdt de handjes tegen elkaar, zó... Doe gij dat ook eens Roosje.

Zijn ogen houdt hij omlaag (neergeslagen)... Hij kijkt naar niets en niemand: hij denkt aan Jezus. Natuurlijk houdt hij zijn ogen niet gesloten want dan zou hij niet zien waar hij gaat, maar hij kijkt niet rond, dat ware niet eerbiedig.

Hoe houdt hij het hoofd? Hij buigt het hoofd een weinig voorover.

Hij gaat traag en zacht. Zie die kindjes doen het hier ook allemaal zo mooi (Plaat N. 23). Dat gaat gij ook leren, he?

Onderweg bidden ze stilletjes. Wat bidt Franske? Hij zegt nog eens: *Kom o Jezus, in mijn hartje...* enz.

Vóór de communiebank knielt hij met den rechterknie op den grond (aanleren.) Als hij op de communiebank zit, steekt hij zijn handjes onder het witte doek en maakt zo een klein tafeltje, zie zó (vóórdoen, laten doen) (1).

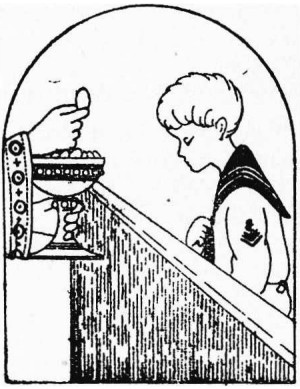

Nu wacht hij tot de priester bij hem zal komen. Op de communiebank houden de kindjes de oogjes neergeslagen, niemand kijkt op zij...

De priester is nu dicht bij Franske gekomen. Franske houdt zijn hoofd wat achterover en legt eerbiedig de tong op de onderste lip zonder ze uit te steken (voordoen en laten nadoen). Als de priester de Heilige Hostie op zijn tong heeft gelegd, dan sluit Franske traag zijn mond. Hij laat de Heilige Hostie op de tong liggen zonder er met de tanden aan te komen. Franske staat op van de communiebank, knielt weer met den rechterknie op den grond en met de handjes samen en de oogjes neergeslagen keert hij heel eerbiedig naar zijn plaats terug.

---

(1) Waar de pateen wordt gebruikt bij het communiceren, lere men aan het kind hoe men ze vasthoudt en voortgeeft.

Nu is de Heilige Hostie zacht geworden. Nu kan Franske ze gemakkelijk inzwelgen (doorhalen) en op dit ogenblik komt Jezus in zijn hartje.

(Hier aan het kind zeggen: Het gebeurt dat de Heilige Hostie wat blijft plakken, boven in den mond, dan maken wij ze zachtjes los met het puntje van de tong en zwelgen ze dan eerbiedig door. Nooit moeten wij er met de vingers aankomen. Het kan ook eens gebeuren dat de Heilige Hostie van de tong valt op het communiekleed. Wat moeten wij dan doen? Mooi blijven zitten op de communiebank en naar den priester kijken. Dan zal hij komen en de Heilige Hostie terug op onze tong leggen.)

4. Dankzegging na de H. Communie.

Nu is Jezus in Franske's hartje gekomen... Wat is hij toch gelukkig! Nu kijkt hij zeker niet rond. Hij doet zijn handjes voor zijn gezichtje om beter met Jezus te kunnen spreken. En wat zegt hij aan Jezus? Schone, kleine gebedjes die hij zelf maakt en die hij wel drie vier keren herhaalt. Jezus hoort dat zo gaarne.

Franske zegt: Lieve Jezus, ik ben zo blij dat gij in mijn hartje zijt! Ik bedank U... Ik zie U zo gaarne... Maak van mij een braven jongen... Lieve Jezus, ik geef U mijn hartje... maak dat ik nooit een doodzonde doe... zegen Vader en Moeder, mijn zusjes en mijn broertjes... Goede Moeder Maria, bedank Jezus voor mij.

Dan bidt hij nog andere mooie gebeden na de Heilige Communie (zie blz. 207). Na de Mis keert Franske naar huis met de hele familie. Hij straalt van geluk, lijk een engeltje...

COMMUNIE-GEBEDEN.

Vóór de Communie.

Akte van Geloof :

O goede Jezus, ik groet U daar, achter 't gouden deurken van het Tabernakel. Ik zie U niet, maar ik weet dat Gij daar zijt. Gij zijt op de wereld willen komen om den hemel weer open te maken voor de mensen. Gij zijt geboren in het stalleken, Gij zijt voor ons gestorven op het kruis.

En nu komt Gij in elke heilige Mis, onder de Consecratie, op het altaar... Gij blijft bij ons wonen in het Tabernakel... De heilige Hostie dat zijt Gij zelf, o lieve Jezus, Gij hebt U zo klein willen maken... Gij die zo groot, zo machtig zijt, hebt U willen verbergen onder de gedaanten van een stukje brood om in mijn hartje te kunnen komen.

Ik geloof, die kleine Hostie
Dat zijt Gij, o lieve Heer,
Door die blanke kleine Hostie
Komt Gij in mijn hartje neer. (1)

Akte van Berouw :

O lieve Jezus, Gij zijt voor mij gestorven op het kruis.

Ik weet dat grote nagels, uw handen en uw voeten hebben doorstoken. Ik weet dat Gij veel hebt geleden, ook voor mij... voor mijn zonden. Ik heb soms kwaad gedaan en dan heb ik U bedroefd, o goede Jezus... Nu heb ik er veel spijt over. O Jezus, doe alle zonden weg uit mijn ziel... Ik wil U beminnen uit heel mijn hartje.

Ik heb spijt van al mijn zonden
Ik heb U bedroefd, o Heer,
Al mijn zonden vind ik lelijk
Neen, nooit doe ik zonden meer!

(1) Deze en volgende rijmpjes (naar Versteeg) kunnen voordelig van buiten geleerd worden door eerste-communicantjes die nog niet lezen kunnen.

Akte van Verlangen:

Lieve Jezus, Gij zijt zo goed. Er is niemand die mij zo gaarne ziet als Gij. Gij wilt dat ik naar den hemel zou gaan... Nu wilt Gij in mijn hartje komen. Ik ben zo blij want met U zal het veel beter gaan om braaf te zijn en geen zonde te doen.

Gij wilt in mijn hartje komen,
't Voedsel voor mijn zieltje zijn,
Zo maakt Gij mijn zieltje heilig,
Zo maakt Gij ze sterk en rein.
Kom, o Jezus, in mijn hartje,
Kom, o Jezus, lieve Heer,
Ik verlang naar U zo vurig,
Kom, o Jezus, wacht niet meer.

Gebed tot Maria:

O Maria, Moeder van Jezus, die ook mijn liefste Moeder uit den hemel zijt, help mij om Jezus goed te ontvangen. Bid voor mij.

Liefste Moeder van mijn Jezus,
Die ook mijne Moeder zijt,
Ik ga Jezus nu ontvangen
Maak mijn hartje meer bereid.

Na de Communie.

Aanbidding en dank:

Lieve Jezus, die in mijn hartje zijt, ik aanbid U met de Engeltjes die nu rondom mij geknield zijn.

Gij zijt de tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, de Zoon van God, die voor ons zijt mens geworden.

Gij zijt de tweede

Ik bedank U omdat Gij in mijn zieltje zijt gekomen, om mij te voeden met uw Lichaam en uw Bloed...

Ik bedank U omdat Gij mij komt helpen braaf zijn.

Ik bedank U omdat Gij mij komt helpen om naar den hemel te gaan.

Gij zijt in mijn hart gekomen,
Dank U, dank U, Jezus zoet,
Heel mijn hartje zingt nu blijde:
Dank U, Heer, wat zijt Gij goed!

Liefde en goed voornemen:

O Jezus, Gij hebt mij zoveel gegeven... Ik ben nu zo gelukkig!

Gij zijt in mijn hartje gekomen.

Ik geef U mijn hartje om U altijd veel te beminnen.

O Jezus, ik wil uw beste vriendje zijn en daarom beloof ik U geen zonden te doen...

Ik beloof U gehoorzaam te zijn aan Vader en Moeder, braaf te zijn op school, lief te zijn met mijn broertjes en zusjes en altijd mooi en gaarne te bidden.

Jezus, 'k wil U veel beminnen,
'k Wil altijd uw kindje zijn.
'k Geef U, Jezus, heel mijn hartje,
Als een offer schoon en rein.

Smeken:

O lieve Jezus, Gij zijt zo goed en zo machtig... en Gij ziet mij zo gaarne... Ik weet dat ik U heel veel mag vragen: Help mij om geen zonde te doen.

Maak van mij een braaf kindje.

Zegen mijn lieve Ouders en heel onze familie.

Verlos de arme zieltjes uit het vagevuur.

Zegen, Jezus, Vader, Moeder,
Broers en zusjes, groot en klein,
Laat ze eenmaal in den hemel
Voor altijd gelukkig zijn!

O Maria, mijn lieve Moeder uit den hemel, Jezus is nu bij mij... maak dat ik altijd bij Hem blijve door heel braaf te zijn.

Bedank Jezus nog eens voor mij en help mij dikwijls te Communie gaan.

Goede Engelbewaarder, bid voor mij, help mij dikwijls eens aan Jezus denken.

Onze Vader...

Wees gegroet...

Vragenlijstje over Biecht en Communie.

1. De Biecht :

1) Wat is zonde doen?
— *Zonde doen is niet willen gehoorzaam zijn aan God.*

2) Hoe heet een grote zonde?
— *Een grote zonde heet doodzonde.*

3) Wanneer is iets doodzonde?
— *Als het groot kwaad is en dat men het wetens en willens doet.*

4) Door welke zonde gaat God weg uit onze ziel?
— *Door de doodzonde.*

5) Is de doodzonde een erg kwaad?
— *Ja, de doodzonde is het ergste kwaad dat ons kan gebeuren.*

6) Hoe heet een zonde die minder erg is?
— *Een zonde, die minder erg is, heet dagelijkse zonde.*

7) Wie heeft er voor onze zonden geleden?
— *Jezus heeft voor onze zonden geleden; Hij is voor onze zonden gestorven op het kruis.*

8) Aan wien doen wij verdriet aan als wij zonde doen?
— *Aan Jezus.*

9) Wil God ons onze zonden vergeven?
— *Ja, want Hij is een goede Vader.*

10) Wanneer wil God ons onze zonden vergeven?
— *Als wij er spijt over hebben en van zin zijn geen zonden meer te doen.*

11) Hoe kunnen de zonden uit onze ziel weggenomen worden?
— *Door de biecht.*

12) Aan wie zeggen wij onze zonden als wij te biecht gaan?
Aan den biechtvader, dit is: Aan den priester die daar zit in de plaats van Jezus zelf.

13) Welke zonden moeten wij biechten?
— *Al de doodzonden.*

14) Wat doet iemand die een doodzonde verzwijgt (niet wil zeggen)?
— *Hij doet een slechte biecht: dit is een nieuwe grote doodzonde.*

15) Doet men een slechte biecht als men een doodzonde vergeet?
— *Neen.*

16) Moet men die doodzonde die men vergeten heeft nog zeggen?
— *Ja, als men den volgenden keer te biecht gaat.*

17) Moeten wij onze dagelijkse zonden biechten?
— *Neen, maar het is zeer goed ze te biechten.*

18) Is het kwaad een dagelijkse zonde te verzwijgen?
Neen, maar hoe beter wij biechten hoe schoner ook onze ziel wordt.

19) Wat is het voornaamste als men te biecht gaat?
— *Het voornaamste als men te biecht gaat, is berouw hebben.*

20) Wat is berouw hebben?
— *Berouw hebben is spijt hebben over zijn zonden en beloven ze niet mee te doen.*

21) Waarom kunnen we spijt hebben als wij zonden hebben gedaan?
— *Omdat wij Onzen lieven Heer hebben bedroefd of omdat wij door de zonde straf hebben verdiend van God.*

22) Wat doet gij vóór gij in den biechtstoel gaat?
— *Ik bid om mijn zonden te kennen; ik zoek mijn zonden; ik heb er spijt over en beloof ze niet meer te doen.*

23) Wat zegt gij als het vensterken opengaat in den biechtstoel?
— *Ik maak een kruisteken en zeg: Vader, het is... weken dat ik te biecht ben geweest. En dan zeg ik mijn zonden.*

24) Wat doet gij als gij uw zonden hebt gezegd?
— *Ik luister naar den priester, ik zeg mijn akte van berouw, ik wacht tot ik de absolutie gekregen heb.*

25) Hoe noemt gij de straf die de priester U geeft?
— *Die straf heet mijn penitentie.*

26) Wat doet gij als gij uit den biechtstoel komt?
— *Ik bid mijn penitentie.*

2. De Heilige Communie

1) Wat is te Communie gaan?
— *Te Communie gaan is Jezus ontvangen in zijn hart.*

2) Wie is Jezus?
— *Jezus is God de Zoon, de tweede Persoon van de Heilige Drievuldigheid, die voor ons is mens geworden.*

3) Wat geeft de priester U als gij te Communie gaat?
— *De priester geeft mij de Heilige Hostie.*

4) Hoe ziet de Heilige Hostie er uit?
— *De Heilige Hostie ziet er uit als een klein rond stukje brood.*

5) Is de Heilige Hostie een stukje brood?
— *Neen, de Heilige Hostie is Jezus.*

6) Wie heeft dat stukje brood veranderd in Jezus?
— *De priester door de woorden van de Consecratie.*

7) Waarom wil Jezus zich verbergen onder de gedaanten van een klein stukje brood?
— *Jezus verbergt zich, onder de gedaanten van een klein stukje brood, om op ons tongsken te kunnen liggen en in ons hartje te komen.*

---

(1) Naar E. H. Poppe, *Eucharistisch Catechistenboek voor de kleintjes*, blz. 140.

8) Waarom komt Jezus in ons?

— *Jezus komt in ons om onze ziel te voeden, om ze sterk te maken tegen het kwaad, ook om ons te helpen God en de andere mensen liever te zien.*

9) Waarom gaat gij te Communie?

— *Ik ga te Communie om braver te worden en om naar den hemel te gaan.*

10) Moest gij een doodzonde gedaan hebben, zoudt gij dan te Communie mogen gaan.

— *Moest ik een doodzonde gedaan hebben dan zou ik eerst moeten gaan biechten vóór ik te Communie ga.*

11) Moogt gij iets eten of drinken vóór gij te Communie gaat?

— *Vóór dat ik te Communie ga, mag ik niets eten of drinken.*

12) Hoe dikwijls moet gij te Communie gaan?

— *Ik moet alle jaren ééns te Communie gaan, rond Pasen.*

13) Ziet Jezus gaarne kinderen die maar alle jaren te Communie gaan?

— *Jezus ziet liefst kinderen die dikwijls te Communie gaan.*

14) Zijt gij niet te klein om dikwijls te Communie te gaan?

— *Neen, ik ben niet te klein om dikwijls te Communie te gaan.*

15) Wie zegt dat?

— *Jezus zelf zegt: « Laat de kleine kinderen tot Mij komen en houdt ze niet tegen » en de Paus zegt dat wij alle dagen mogen te Communie gaan.*

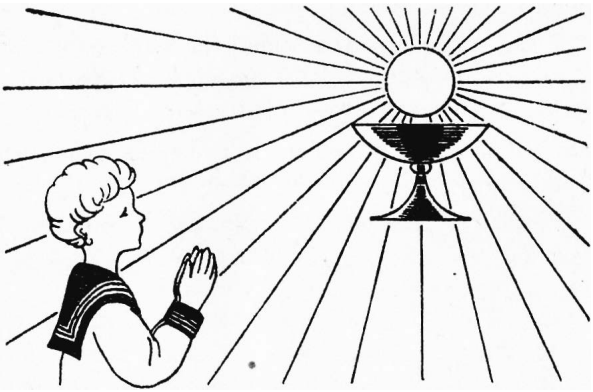

Druk. « De Gruuthuse Persen », Brugge.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding door Mgr. Cruysberghs. 3

Ter Verantwoording 5

I *De goede God.* 9

II *De Schepping.* 13

Wat is scheppen? — Wat heeft God geschapen?

III *De Mens.* 19

Schepping van Adam en Eva. — Het Aards Paradijs. — De mens heeft een lichaam en een ziel.

IV *De Engelen.*

De goede en de boze Engelen. — Onze Engelbewaarder.

V *De Zondeval.* 33

Bekoring, val en straf. — De erfzonde. — God belooft een Verlosser.

VI *De Allerheiligste Drievuldigheid.* 41

VII *Het Kruisteken.* 45

VIII *Het Gebed.* 53

IX *Het Schoonste onder alle Gebeden.* 59

X *De Moeder van den Verlosser.* 71

De Verwachting en de Boodschap. — Maria is ook onze Moeder.

XI *De Geboorte van den Verlosser.* 77

Maria en Jozef gaan naar Bethlehem. Jezus in een stal geboren. — De Herders komen Jezus aanbidden. — Onze geschenken voor 't Kindje Jezus.

VII *De Kindsheid van Jezus.* 87

De Heilige Familie. — Jezus toonbeeld van godsvrucht. — Jezus toonbeeld van goedheid en gehoorzaamheid. — Jezus toonbeeld van behulpzaamheid en naarstigheid. — De kinderen moeten Jezus navolgen.

XIII *Het Openbaar Leven van Jezus.* 99

Jezus verlaat het huisje van Nazareth. — Hij predikt en geneest de zieken. — Hij bedaart den storm. — Opwekking van Jaïrus' dochtertje. — Vermenigvuldiging der broden. — Jezus, de kindervriend.

XIV *Het laatste Avondmaal.* 113

De instelling van de H. Eucharistie. — Het Priesterschap.

XV *Het Lijden en de Triomf van den Verlosser.*

Wat Jezus voor ons leed. — Hoe Jezus voor ons stierf. — Jezus' Verrijzenis en Hemelvaart.

XVI *Jezus in het Heilig Sacrament.* 133

Wat is de Heilige Mis? — Onze plicht de Mis bij te wonen. — Jezus in het Tabernakel.

XVII *Onze schone Ziel.* 145

Het Doopsel. — De Heiligmakende Genade.

XVIII *De Zonde.* 151

XIX *De Hemel.* 157

XXI *Het berouw.* 171

De verloren Zoon. — Onvolmaakt en Volmaakt Berouw.

XXII *De biecht.* 179

Wat is te biecht gaan? — Waarom wij te biecht gaan. — De Biechtvader. — Het Berouw in de Biecht. — Wat zullen wij biechten. — De Penitentie.

XXIII *Te biecht gaan.* 191

Vóór de biecht. — In den Biechtstoel. — Uit den Biechtstoel.

XXIV *De Heilige Communie.* 199

Vereisten tot een goede H. Communie. — Voorbereiding. — Te Communie gaan. — Dankzegging na de H. Communie.

Communiegebeden. 204

Vragenlijstje over Biecht en Communie. 207

Van dezelfde Schrijfsters:
Bij dezelfde Uitgevers:

Voor Jezus' beste Vriendjes

Eerste Mis,- Biecht- en Communiegebeden

Dit Missaalje voor kleintjes is een eerste initiëring in het meeleven van het Heilig Offer en den diepen zin der Misgebeden.

Bij de keus van gedachten en woorden had men steeds op het oog het kind te laten bidden met kinderwoorden en kindergevoelens en het zó vertrouwd te maken met de essentie van het gebed: een samenspraak met God.

Talrijke, frisse tweekleurige pentekeningen van de hand van M. De Loore en M. A. Lernould maken de liturgische teksten aanschouwelijk, en suggereren de houding, die de kleintjes past onder de H. Mis.

Een Biecht- en een Communie-oefening, in denzelfden geest opgesteld en geïllustreerd, laten de jongste Communicantjes practisch beleven wat hun over het vruchtbaar ontvangen van de Sacramenten, in de laatste lessen uit « Van Moeder geleerd », werd uitgelegd.

Te bestellen bij de uitgevers:

FIRMA KAREL BEYAERT

Mariastraat, 8, Brugge.